

***Statenstuk* 2008-354**

Sociale, Culturele & Museale Agenda 2009-2012

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Cultuur en Welzijn op 3 december 2008
- provinciale staten op 17 december 2008
- fatale beslisdatum: 17 december 2008

Behandeld door de heer H. Derks, telefoonnummer (0592) 36 57 91, e-mail h.derks@drenthe.nl

Portefeuillehouders: mevrouw A. Haarsma, mevrouw T. Klip-Martin en de heer R. Munniksma

Inleiding

Met deze beleidsbrief sturen wij u vijf documenten.

- concept-Sociale Agenda 2009-2012
- concept-Culturele & Museale Agenda 2009-2012
- Inspraaknotitie Sociale Agenda 2009-2012
- Inspraaknotitie Culturele & Museale Agenda 2009-2012
- Beleidsinstrumenten Sociale en Culturele Agenda 2009-2012

Beide inhoudelijke meerjarenbeleidkaders zijn op 14 oktober jl. door ons college besproken. Op 28 oktober jl. heeft ons college vervolgens de conceptagenda's en inspraaknotities vastgesteld, tezamen met het gezamenlijke onderdeel Beleidsinstrumenten, waarin vooral de nieuwe grondslagen voor het subsidiebeleid zijn uitgewerkt.

Het is de bedoeling om de twee agenda's, inclusief het onderdeel Beleidsinstrumenten en de twee inspraaknotities na vaststelling door ons college, via de Statencommissie Cultuur en Welzijn, ter vaststelling door middel van dit statenstuk aan uw staten aan te bieden (vergadering 17 december 2008).

De concept-Sociale Agenda 2009-2012 en de concept-Culturele & Museale Agenda 2009-2012 zijn tot stand gekomen op basis van overleg met uw staten, sociale en culturele instellingen en organisaties, gemeenten en op basis van onderzoek (Tussenbalans Mensen in het Middelpunt, provinciale sociale agenda 2005-2008, In communi, eigen interne evaluatie) en landelijke ontwikkelingen (rijksbeleid, rapporten Commissie Lodders en Amen is geen Amsterdam). Op 27 mei 2008 is het inspraaktraject van start gegaan, lopende tot 1 september 2008. Het inspraaktraject was gericht op alle belanghebbenden en betrokkenen. Er zijn ca. 400 exemplaren van de concept-Sociale Agenda 2009-2012 en ca. 400 exemplaren van de concept-Culturele & Museale Agenda 2009-2012 verspreid (inclusief verzending aan uw staten). De concepten waren bovendien te raadplegen op de provinciale website. Op 11 juni 2008 heeft uw Statencommissie Cultuur en Welzijn de conceptagenda's besproken.

De concept-Culturele & Museale Agenda 2009-2012 is daarnaast besproken met deskundigen in een expertmeeting en met de preferente instellingen. De concept-Sociale Agenda is besproken in zowel een interne als externe klankbordgroep, met deskundigen in verschillende expertmeetings, er is een digitale discussie geweest en er zijn gesprekken gevoerd met de preferente instellingen.

Alle ontvangen reacties op de agenda's zijn verwerkt in twee afzonderlijke inspraaknotities, hierbij gevoegd als bijlage.

Naast het inspraaktraject liep het ontwikkelingstraject samen met de gemeenten, zowel voor de concept-Sociale als de concept-Culturele & Museale agenda (respectievelijk Sociale Allianties en Studio 13). Deze ontwikkelingstrajecten zijn gericht op het sluiten van sociale en culturele allianties met de afzonderlijke gemeenten en waar mogelijk met meerdere gemeenten tegelijk. Deze trajecten kennen naar verwachting begin 2009 hun eerste markeringsmoment, met voor Cultuur het ondertekenen van convenanten en zo mogelijk de eerste allianties en voor Sociaal met het ondertekenen van 12 Sociale Allianties; 1 per gemeente.

Grote lijn reacties concept-Sociale Agenda

Uit een groot aantal reacties spreekt waardering voor de conceptagenda en de wijze van voorbereiding. Er is waardering voor de keuze van thema's die recht doen aan maatschappelijke ontwikkelingen in Drenthe en aan de recente discussies rondom provinciale rol en taakopvatting op het sociale domein. Ook is er veel waardering voor het voorstel "sociale allianties" waarmee wij de gemeentelijke en provinciale inzet op het sociale terrein willen maximaliseren.

Naast de waarderende woorden hebben de reacties aanleiding gegeven voor enkele wijzigingen van de conceptagenda. De twee belangrijkste wijzigingen zijn de volgende.

1. Herpositioneren hoofdstuk Mijn omgeving
2. Maatwerk binnen het flexibiliseringvoorstel budgetten (zie: reacties Beleidsinstrumenten)

Daarnaast waren in de conceptagenda twee uitwerkingen toegezegd voor in de definitieve agenda.

3. Toevoeging van het financiële kader
4. Keuze voor niet-preferente en overige instellingen die op basis van hun taken al dan niet in aanmerking komen voor een provinciale subsidie in het kader van de Sociale Agenda

Ten slotte twee wijzigingsvoorstellen op eigen initiatief.

5. Hernieuwd speerpunt "Mijn beweging"
6. Een nieuwe titel voor de Sociale Agenda: **Sociaal doe je niet alleen**

Grote lijn reacties concept-Culturele & Museale Agenda

Ook in de reacties op de concept-Culturele & Museale Agenda spreekt waardering voor de conceptagenda en de wijze van voorbereiding. Er is waardering voor de keuze van nieuwe inhoudelijke speerpunten zoals cultuur en economie, en de uitwerking daarvan in onder andere de concept-Museale Agenda. Er is ook waardering voor de keuze om gemeenten meer te betrekken in het provinciale cultuurbeleid. De uitwerking van de vijf cultuurdragers wordt herkend en veelal gezien als een helder kader.

Naast deze herkenning en waardering hebben de inspraakreacties, recente ontwikkelingen in het rijksbeleid en de voortgang in het Studio 13-traject aanleiding gegeven voor aanpassingen van de conceptagenda. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Beschrijving van het proces en de resultaten van Studio 13
2. Beschrijving van de stand van zaken rond het rijkscultuurbeleid en de gevolgen daarvan voor de noordelijke cultuurpartners en Drenthe in het bijzonder
3. Uitwerking van het onderdeel Cultuur en economie
4. Voortgang rond het programma voor cultuurparticipatie
5. Verdeling verantwoordelijkheden en taken provincie - gemeenten als gevolg van de verschuiving rijks gelden Beeldende Kunst en Vormgeving
6. Uitwerking en verdieping van de concept-Museale Agenda
7. Toevoeging van het financiële kader

Beleidsinstrumenten

De reacties op het onderdeel Beleidsinstrumenten uit het inspraaktraject beleidsinstrumenten richten zich vooral op het instrument subsidies. Dit spitste zich toe op de voorstellen voor een gedeeltelijke flexibilisering van het "vaste" budget van een aantal gesubsidieerde instellingen. De kern van de reacties luidt:

- meer maatwerk in plaats van vaste percentages voor flexibilisering;
- om de omslag naar meer verzakelijking in de relatie tussen provincie en instellingen te realiseren zijn tijd en investeringen nodig. Verzoek van een aantal instellingen aan de provincie is om hier ook een verantwoordelijkheid in te nemen.

De afgelopen periode is intensief (bestuurlijk) overleg gevoerd met betrokken instellingen om tot een goede analyse van de flexibiliseringvoorstellen te komen en om samen aan oplossingen te werken.

Op basis van de reacties en de overleggen stellen wij de volgende aanpassingen voor voor het subsidie-instrument:

1. *Garantiepercentages in plaats van flexibiliseringpercentages*
Wij menen meer recht te doen aan de uitgangspunten van het voorstel door het garantiepercentage te noemen in plaats van flexibiliseringpercentages. Die eerste zijn immers "hard" terwijl flexibiliseringpercentages geen doel op zich zijn.
2. *Nader maatwerk*
Wij stellen nader maatwerk voor ten opzichte van het eerste voorstel.
Op basis van de inhoudelijke taken stellen wij voor het eerste flexibiliseringvoorstel verder te verfijnen in twee varianten.

- Variant I

Wij stellen voor de garanties voor een "vast" budget voor STAMM CMO Drenthe, Enova en SportDrenthe van respectievelijk 100%, 80%, 70 % en 60 % (ten opzichte van het budget 2008) te handhaven. Hiervoor zullen deze instellingen interne veranderingen moeten doorvoeren. Daar hebben instellingen een eigen verantwoordelijkheid in. Hierbij stellen wij voor dat de provincie ook een deel van de verantwoordelijkheid op zich neemt door in 2009 eenmalig een budget "transitiekosten" beschikbaar te stellen. Voor deze transitiekosten wordt binnen de bestaande middelen ruimte gecreëerd. Dit budget is bedoeld als bijdrage om te komen tot een nieuwe organisatie met weerstands- en reactievermogen. Met de drie genoemde instellingen zullen wij nader overleggen over de invulling.

- Variant II

Deze variant houdt in dat het "vaste" budget minder fors en meer geleidelijk afgebouwd wordt met de volgende garanties voor een "vast" budget: 100%, 100%, 90% en 80% (ten opzichte van het budget 2008) voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012. Wij kiezen voor Zorgbelang, BOKD, Drents Plateau en K&C Drenthe voor deze variant.

Intrekken subsidieregelingen

Na 2008 ontvangt de provincie van het rijk geen specifieke uitkeringen meer voor het Actieplan cultuurbereik en Beeldende kunst en vormgeving. De Subsidieregelingen Actieplan cultuurbereik Drenthe 2006-2008 en Bevordering beeldende kunst en vormgeving Drenthe 2006-2008 zijn daardoor overbodig geworden en kunnen worden ingetrokken.

De Subsidieregeling stimulering professionalisering Drentse musea 2006-2008 was bedoeld voor de verdeling van een jaarlijks budget van € 50.000,-. In de nieuwe Culturele & Museale Agenda 2009-2012 is het thema Professionalisering musea opnieuw benoemd. Wij willen het thema deel laten uitmaken van in "culturele allianties" met de gemeenten te maken afspraken over doelen, resultaten en inzet van middelen. Een subsidieregeling is hiervoor niet nodig. Ook deze regeling kan derhalve worden ingetrokken.

Advies

1. Vaststellen Sociale Agenda 2009-2012, inclusief Beleidsinstrumenten.
2. Vaststellen Culturele & Museale Agenda 2009-2012, inclusief Beleidsinstrumenten.

3. Intrekken van:
 - A. Subsidieregeling Actieplan cultuurbereik Drenthe 2006-2008
 - B. Subsidieregeling bevordering beeldende kunst en vormgeving Drenthe 2006-2008
 - C. Subsidieregeling stimulering professionalisering Drentse Musea 2006-2008
4. In 2012 extra middelen ad € 1.749.500,- voor de uitvoering van de Culturele & Museale Agenda 2009-2012 beschikbaar stellen (continuering van de prioriteiten Voorjaarsnota 2007 en 2008).
5. In 2012 extra middelen ad € 500.000,- voor de uitvoering van de Sociale Agenda 2009-2012 beschikbaar stellen (continuering van de prioriteit Onderwijskansenplan Voorjaarsnota 2008).

Beoogd effect

De Sociale Agenda en Culturele & Museale Agenda bevatten een heldere beleidsvisie inclusief uitvoeringsinstrumenten voor het provinciale beleid op sociaal en cultureel gebied voor de jaren 2009-2012.

Argumenten

1. Na afloop van de huidige agenda *Mensen in het middelpunt* 2005-2008 is behoefte aan een nieuw beleidskader.
2. Er wordt invulling gegeven aan hoofdstuk 1 van het Collegeprogramma:
 - "We hechten grote waarde aan de intensivering van onze contacten met gemeenten" door te gaan werken met allianties
 - "De provincie komt met hoofdstructuren en kaders maar komt niet vooraf met dichtgetimmerde plannen" door de agenda's in te richten als een strategisch kader waar andere beleidsvelden makkelijk kunnen aansluiten. Er is ruimte om in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen.
3. Deze agenda's zijn een uitwerking van hoofdstuk 2, *Samenleving met samenhang* uit het collegeprogramma 2007-2011.
4. Er wordt antwoord gegeven op de rapporten van de commissie Ladders en Amen is geen Amsterdam, door te kiezen voor een nieuwe provinciale rolopvatting op het sociale en culturele terrein. De samenwerking met gemeenten, onder andere in de vorm van sociale en culturele allianties is daar een uitwerking van.
5. Er wordt vorm en inhoud gegeven aan besluiten die in 2007 en 2008 zijn genomen (uitwerking van de Voorjaarsnota 2007 PLUS en Voorjaarsnota 2008).
6. Er wordt aangesloten op de rijkscyclus voor cultuurbeleid, en daarmee ingespeeld op de aanvraagmogelijkheden bij landelijke cultuurfondsen en een mogelijk nieuw te sluiten convenant van noordelijke cultuurpartners met OCW.
7. Herziening van beleidskaders (en daaraan gekoppelde werkwijzen zoals allianties met gemeenten en meer flexibele inzet van subsidies) leidt tot meer doelmatigheid en minder bureaucratie.
8. Vaststelling van deze nieuwe beleidskaders leidt tot nieuwe grondslagen en beleidsregels ter beoordeling van subsidieaanvragen voor de komende 4 jaar.
9. De Subsidieregelingen Actieplan cultuurbereik Drenthe 2006-2008, bevordering beeldende kunst en vormgeving Drenthe 2006-2008 en stimulering professionalisering Drentse musea 2006-2008 zijn overbodig. Het beleid in de nieuwe Culturele & Museale Agenda 2009-2012 voorziet op een andere wijze in aandacht voor cultuurbereik, beeldende kunst en professionalisering van musea. Voor zover daarvoor regelgeving nodig is, zal deze deel uitmaken van een door ons vast te stellen beleidsregel voor de uitvoering van de agenda.
10. Het bestand Verordeningen en reglementen dient in overeenstemming te zijn met wat het beleid vraagt. Vervuiling van het bestand Verordeningen en reglementen dient te worden voorkomen. Voor de burger moet duidelijk zijn welke regels wel en niet (langer) gelden.

11. De extra middelen voor uitvoering van de Culturele & Museale Agenda 2009-2012 zijn bestemd voor continuering van het beleid dat met de Voorjaarsnota's 2007 en 2008 is ingezet. De benodigde middelen staan tot 2011 op de begroting. De intentie is om het beleid ook in 2012 op dezelfde wijze uit te voeren.
12. Voor de uitvoering van de Sociale Agenda is juist gekozen niet het geïntensiveerde beleid vanuit de Voorjaarsnota's 2007 en 2008 door te zetten. Mogelijke extra inzet in 2012 op de speerpunten wordt gefinancierd vanuit de flexmiddelen. Dat er toch gevraagd wordt € 500.000,-- beschikbaar te stellen komt omdat genoemde middelen, de middelen voor het Onderwijskansenplan Drenthe (door uw staten aanvaard in oktober 2008) zijn. Deze komen uit het Stimuleringsfonds Drenthe projecten en zijn toegekend tot 2012 met een optie voor nog 6 jaren. Jaarlijks wordt aan de hand van een bijgestelde notitie besloten of de middelen een nieuw jaar worden ingezet.

Uitvoering

Tijdsplanning

Niet van toepassing.

Financiën

Zie de financiële paragrafen in de agenda's.

Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie van de nieuwe Sociale en Culturele & Museale Agenda 2009-2012 is voorzien in de reguliere planning & controlcyclus, niet in afzonderlijke beleidsdocumenten.

Voor monitoring en evaluatie van de nieuwe beleidskaders is een belangrijke rol weggelegd voor het Onderzoeksbureau CWZ, dat voor de periode 2009-2012 een nieuw concept-Onderzoeksprogramma zal opstellen. Dit programma zal, net als het document Beleidsinstrumenten en de Sociale en Culturele & Museale Agenda, in december aan uw staten worden voorgelegd.

Extern betrokkenen

Gemeenten

Een veelheid aan provinciale instellingen, maatschappelijk middenveld, afnemers van subsidies, rijk, 5 noordelijke cultuurpartners.

Deze zijn alle in het voortraject betrokken en bij het formele inspraaktraject.

Daarnaast is het Drents Panel geraadpleegd.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Concept-Sociale Agenda 2009-2012
2. Concept-Culturele & Museale Agenda 2009-2012
3. Inspraaknotitie concept-Sociale Agenda 2009-2012, met als bijlage alle reacties
4. Inspraaknotitie concept-Culturele & Museale Agenda 2009-2012, met als bijlage alle reacties
5. Beleidsinstrumenten Sociale en Culturele Agenda 2009-2012

Ter inzage in de leeskamer

Niet van toepassing.

Assen, 30 oktober 2008

Kenmerk: 44/5.5/2008012035

Gedeputeerde staten van Drenthe,

mevrouw A. Haarsma, wnd. voorzitter

mevrouw J.M. Imhof, secretaris

jk/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 30 oktober 2008, kenmerk 44/5.5/2008012035;

BESLUITEN:

I. vast te stellen:

- A. de Sociale agenda 2009-2012, inclusief Beleidsinstrumenten
- B. de Culturele & Museale Agenda 2009-2012, inclusief Beleidsinstrumenten

II. in te trekken de navolgende subsidieregelingen:

- A. de Subsidieregeling Actieplan cultuurbereik Drenthe 2006-2008
- B. de Subsidieregeling bevordering beeldende kunst en vormgeving Drenthe 2006-2008
- C. de Subsidieregeling stimulering professionalisering Drentse musea 2006-2008

III. in 2012 extra middelen ad € 1.749.500,-- voor de uitvoering van de Culturele & Museale Agenda 2009-2012 beschikbaar te stellen;

IV. in 2012 extra middelen ad € 500.000,-- voor de uitvoering van de Sociale Agenda 2009-2012 beschikbaar te stellen.

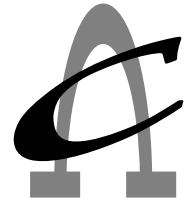
Assen, 17 december 2008

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, vicevoorzitter

jk/coll.

Cultuur als Magneet

Een magneet heeft altijd twee polen. De polen van Cultuur als Magneet stoten elkaar niet af, maar ze versterken elkaar. Aan de ene kant van de magneet bevindt zich het culturele klimaat en op de andere pool zit culturele participatie. Hiermee trekt de magneet mensen uit alle geledingen van de samenleving, binnen en buiten Drenthe.

Nieuwe keuzes voor ons cultuurbeleid zijn inherent aan de ontwikkelingen binnen en buiten onze provincie. Zo hebben rijk en provincies een bestuursakkoord gesloten, en hebben provinciale staten van Drenthe het rapport 'Amen is geen Amsterdam' uitgebracht. Taakverdeling tussen rijk, provincie en gemeenten worden daarin kritisch onder de loep genomen. Wij sluiten daar naadloos op aan, onder andere door de inzet van Studio 13. We delen hierin de verantwoordelijkheden op het gebied van cultuur- en museumbeleid met gemeenten. Afspraken over de rolverdeling, taakafbakening en beleidsdoelen zijn onmisbaar voor een optimale inzet van beide overheden. Ons beleid geeft daarbij voldoende ruimte en kansen om op een nieuwe manier verbindingen te zoeken.

Wij zijn trots op de cultuur in onze provincie, op wat er nog is en op wat we al bereikt hebben. Er is veel creativiteit, talent en cultuurhistorie aanwezig en de talloze locaties, instellingen, tentoonstellingen en festivals hebben hun meerwaarde bewezen en zijn niet meer weg te denken uit Drenthe. We willen dit verder ontwikkelen en gaan Drenthe nog meer op de kaart zetten, het cultuurbereik beter spreiden en verder verbreden, en voor een groter publiek toegankelijk maken.

Cultuur heeft een intrinsieke waarde in onze samenleving. Daarnaast zien we ook dat een rijk cultuuraanbod ons woonklimaat verbetert én de economische aantrekkelijkheid vergroot. Cultuur is dus een magneet waarmee we de provincie aantrekkelijk kunnen maken om er te wonen, te werken en te ondernemen. En het kan daarbij een verrijking zijn voor Drenthe, haar inwoners, het bedrijfsleven en het toerisme. Wij blijven ons daarom ook komende periode sterk maken voor een - ook cultureel - nog aantrekkelijker Drenthe. Deze agenda biedt daartoe een inspirerend kader met durf en respect.

Last but not least, in goed Drents: deze agenda zal binnenkort ook in onze streektaal verschijnen, dankzij ons Huus van de Taol.

Tanja Klip-Martin
Rein Munnikma
Huub Looman
Gedeputeerden voor cultuur in Drenthe

1. Inleiding

In deze agenda leest u hoe wij voor de jaren 2009-2012 de hoofdlijnen en structuren voor het cultuur- en het museumbeleid verder ontwikkelen.

Dit doen wij aan de hand van een aantal vertrekpunten:

- Onze strategie, zoals uiteengezet in de paragraaf 'Samenwerken' van ons Collegeprogramma
- De nota Kunst van het Combineren en de tussentijdse evaluatie daarvan (Tussenbalans)
- De Voorjaarsnota 2007 - Plus
- De Voorjaarsnota 2008
- Recente investeringen in nieuwe grote culturele projecten
- Het onderzoeksrapport naar de samenwerking tussen gemeenten en provincie Drenthe (In communi)
- Onze eigen interne evaluatie van ons subsidiebeleid
- Landelijke ontwikkelingen: rijksbeleid en rapport van de Commissie Lodders.
- Het rapport Amen is geen Amsterdam van de Provinciale Staten van Drenthe.

Wij lichten deze punten hieronder kort toe.

Van waar vertrekken we?

De huidige cultuurnota *Kunst van het Combineren* loopt af in 2008. Dit nieuwe meerjarige cultuurbeleidskader volgt daarop en loopt qua beleidscyclus parallel aan die van het rijk. Wij sluiten zoveel mogelijk aan op dit rijkscultuurbeleid, maar zetten ook de lijn voort die in *De kunst van het combineren* is ingezet. Uit de tussentijdse evaluatie die u begin 2007 hebt besproken (Tussenbalans 2007, ter inzage)¹ bleek namelijk dat de beleidsdoelen uit deze nota hun waarde hebben bewezen. Voor veel van deze beleidsdoelen zijn dan ook middelen gereserveerd in de meerjarenbegroting.

Verder willen beter aansluiten bij de conclusies van het rapport 'In communi', over de relatie tussen provincie en gemeenten.

Financieel kader

Provinciale Staten hebben in het voorjaar van 2007, mede op basis van de Tussenbalans en het collegeprogramma, al middelen gereserveerd in de Voorjaarsnota 2007 - Plus voor nieuwe prioriteiten in het Drentse cultuurbeleid. Hiermee is ingespeeld op ontwikkelingen in het rijksbeleid, zoals het wegvallen van Actieplan Cultuurbereik en de Rijksgeldstroom BKV. Deze prioriteiten (voor de periode 2009 tot en met 2011) zijn:

- a. *Versterken culturele infrastructuur* (ruim 3 ton per jaar). Hieronder vallen:
 - Museumbeleid (meerjarige ondersteuning Herinneringscentrum Kamp Westerbork en Hunebedcentrum Borger, en voortzetting van de professionaliseringsregeling musea)
 - projecten CBK - Drenthe
- b. *Vergroten cultuurparticipatie*: bijna 7 ton per jaar voor cultuurprojecten zoals in Actieplan Cultuurbereik, cultuureducatie en festivals en bijna 2,5 ton per jaar voor meerjarige ondersteuning van PeerGroup en DJT de Reus.
- c. *Behoud en ontwikkeling cultureel erfgoed* (bijna 3 ton per jaar) voor meerjarige ondersteuning Huus van de Taol (bijna 2 ton) en het project Tafelzilver van Drenthe (1 ton)
- d. *Vormgeven kwaliteit in de openbare ruimte*: subsidieregeling van bijna 1 ton per jaar.

¹ 'Mensen in het middelpunt' en 'De kunst van het combineren', Tussenbalans 2005-2006

Daarnaast is voor meerjarige steun van Museum de Buitenplaats 2,5 ton per jaar gereserveerd. De Staten hebben hierbij als voorwaarde gesteld een goede afbakening c.q. samenwerking met het Drents Museum, en evenredige inzet van de gemeente Tynaarlo. Ook hebben wij via de Voorjaarsnota 2008 een bedrag opgenomen van ruim 8 ton voor een driejarig stimuleringsprogramma om de wisselwerking tussen cultuur en economie te versterken. Steeds meer zien gemeenten, provincies en bedrijfsleven het belang hiervan in voor een succesvolle kenniseconomie en een uitdagend economisch en cultureel klimaat. Met dit stimuleringsprogramma wil de sector cultuur een bijdrage leveren aan het versterken van het Drentse vestigingsklimaat, de bedrijvigheid, werkgelegenheid en toerisme. Zo willen we werken aan Drenthe als dé provincie waarin wonen, werken en recreëren goed samengaan.

Kortom. met deze twee opeenvolgende voorjaarsnota's hebben wij de hoofddelen van het beleid gefinancierd. Bovendien hebben wij in de afgelopen periode geld gereserveerd voor *culturele investeringen*, bedoeld voor infrastructurele projecten als uitbreiding van het Drents Museum (inclusief nieuwbouw depot) , Drents Archief en Cultureel Kwartier Assen.

Rijksbeleid

Landelijk zien we ook diverse ontwikkelingen. Zo benadrukt het rapport van de commissie Ladders cultuur als domein voor de provincie. En het rijksbeleid in de cultuurnota 'Kunst van leven' zet sterk in op excellentie en talentontwikkeling en op de verbindingen tussen cultuur, economie, ruimte en internationalisering. Intussen is ook duidelijk geworden dat de rijksgeldstroom BKV niet meer naar de provincies gaat, maar voor Drenthe naar de gemeenten Assen en Emmen. Het Actieplan Cultuurbereik wordt opgevolgd door het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Subsidiebeleid

Wij hebben ons subsidiebeleid gericht op instellingen in het sociale en culturele veld kritisch onder de loep genomen. Dit is voor ons aanleiding een aantal aanpassingen voor te stellen om de wijze van subsidiëren en onze inzet van provinciale instellingen efficiënter en effectiever te maken. De uitwerking hiervan kunt u lezen in een apart hoofdstuk: Beleidsinstrumenten Sociale en Culturele Agenda 2009 -2012.

Samenvattend is recent al het nodige aan beleid ontwikkeld en een groot deel hiervan is ook financieel gedekt. Daarnaast hebben we nieuwe doelen waarvoor we ons de komende jaren gaan inzetten. Deze doelen komen voort uit nieuwe ontwikkelingen, visies en rijksbesluiten.

Waar willen we naar toe in Drenthe?

De komende vier jaar krijgt ons culturele en museale beleid een nieuwe titel die aansluit op de prioriteit die we in de voorjaarsnota 2008 hebben voorgesteld:

Cultuur als Magneet

Onder deze nieuwe noemer willen wij twee hoofddoelen bereiken, twee 'polen' van de magneet.

Hoofddoelen provinciaal cultuurbeleid

1. *Culturele participatie*. Wij willen optimaal en breed gebruik maken van onze (aantrekkelijke) Drentse culturele infrastructuur, door goede spreiding en toegankelijkheid van kunst en cultuur voor alle Drentse burgers te bevorderen. Wij streven hiermee naar een samenleving waarin cultuur bijdraagt aan educatie, sociale samenhang en de Drentse identiteit. Daarbij gaan wij uit van een heldere taakverdeling: de gemeenten zijn verantwoordelijk voor de infrastructuur (primaire subsidiering van amateurkunsten, podia en kunstencentra), de provincie richt zich op spreiding, toegankelijkheid en kwaliteit.

2. *Een aantrekkelijk en 'aantrekkend' cultureel klimaat.* Deze aantrekkingskracht richt zich op de Drentse burgers, op mensen van buiten Drenthe (toeristen, cultuurbezoekers) en op bedrijven en mensen die zich in Drenthe willen vestigen. Onze rijkgeschakeerde culturele voorzieningen en uitgebreide culturele infrastructuur zetten we hiermee in als magneet voor de economie. Daarbij willen we als provincie bijzondere dingen stimuleren: kunst en cultuur van onverwachte kwaliteit, sprankelend en spraakmakend. Deze spraakmakende kunst en cultuur kan sterk verbonden zijn aan het Drentse, maar kan ook juist iets geheel nieuws toevoegen.

Om de hoofddoelen te bereiken doen wij in deze agenda nieuwe voorstellen die aansluiten op beleid dat al is ingezet.

Een deel van deze voorstellen bevindt zich nog in de ideefase, zodat we ze nog samen met partijen in het veld en met gemeenten kunnen uitwerken.

Nieuwe en veelomvattende voorstellen uit deze agenda zijn onder andere:

- De ontwikkeling van een nieuw Programma voor Cultuurparticipatie
- De ontwikkeling van een nieuw project Versterking Museumbestel Drenthe
- Een integraal ontwikkelingsprogramma voor cultuurhistorie en archeologie
- Nieuwe impulsen rond cultuur en ruimte (Mooi Drenthe)
- Nieuwe impulsprojecten streektaal
- Een extra impuls voor het festivalbeleid
- Een investeringsprogramma voor Cultuur en economie
- Aanschaf derde loods Noordelijk Archeologisch Depot Nuis

Nieuwe en extra provinciale investeringen in cultuurparticipatie en beeldende kunst en vormgeving zijn mede afhankelijk van de inzet van rijk en gemeenten. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en proberen deze waar mogelijk positief te beïnvloeden. Ten aanzien van cultuurparticipatie hebben wij in nauw overleg met het nieuwe landelijke fonds en met gemeenten een plan in voorbereiding. Rond de verlegging van de rijksstroom BKV hebben wij intensief contact met gemeenten over hun inzet en ambitie in de komende jaren. Ook zijn wij als partner in het Noordelijk Convenant Cultuur in onderhandeling met het rijk. De uitkomsten hiervan worden verderop in deze notitie beschreven.

Tot slot zijn de uitkomsten van de ontwikkelingstrajecten met gemeenten van invloed op de voorstellen in deze agenda, en de uitwerking daarvan in het komende jaar.

Samenwerking met gemeenten: Studio 13

Onze ambitie is dat de inzet van de provincie en van de gemeenten op het gebied van cultuurbeleid voor de komende jaren méér gaat opleveren dan de som der delen : 1+12 = meer dan 13 !

In ons collegeprogramma geven we aan dat we bij het ontwikkelen van nieuwe beleidskaders niet langer met vooraf dichtgetimmerde plannen naar de gemeenten willen toestappen. We willen de verantwoordelijkheid voor het cultuur- en museumbeleid juist met gemeenten delen. Afspraken over rolverdeling, taakafbakening en beleidsdoelen zijn onmisbaar voor een maximale inzet van beide overheden op het terrein van cultuur en musea. De korte bestuurlijke lijnen in Drenthe bieden daartoe goede mogelijkheden.

De afspraken worden vastgelegd in een beleidsconvenant en zogenaamde culturele allianties, waar mogelijk met meerdere gemeenten tegelijk en anders via maatwerk per gemeente. Meer algemene afspraken worden zomogelijk met de VDG gemaakt.

Hiermee lopen we gelijk op met de inzet van de sociale agenda: het sluiten van sociale allianties met gemeenten.

Deze nieuwe aanpak sluit naadloos aan op de bevindingen en aanbevelingen van het onderzoeksrapport 'In communi'.

Met het verkennen zijn wij in het najaar van 2007 begonnen. Onder de noemer Studio 13 hebben wij in 2008 de gezamenlijke domeinen verder uitgediept. Dat heeft na de zomer al geleid tot de eerste concept-samenwerkingsvoorstellen. Een aantal van deze voorstellen zijn zover uitgewerkt dat zij in deze beleidsagenda gepresenteerd kunnen worden als (concept-)alliantie. Voor verdere uitwerking van deze en overige voorstellen hebben wij meer tijd nodig met de Drentse gemeenten. De beoogde vervolgstappen zijn:

1. Gezamenlijke uitwerking van een convenant, waarin de gezamenlijke domeinen en doelstellingen voor cultuurbeleid worden onderschreven door (idealiter) alle 13 partijen (naar verwachting januari 2009)
2. Uitwerken tot culturele allianties met individuele (of meerdere) gemeenten op maat, waarin concrete uitvoeringsprogramma's en gezamenlijke financiële inzet zijn vastgelegd (naar verwachting medio 2009)

Onze inzet is om de culturele allianties te sluiten rond 8 domeinen: cultuurparticipatie, cultuureducatie, monumentenzorg, archeologie, archiefbeleid, museumbeleid, bibliotheekvernieuwing en beeldende kunst & vormgeving.

Het thema cultuur en economie willen wij ook in samenspraak met gemeenten uitwerken, rekening houdend met de verschillen in taakgebieden en invloedssferen (zie ook verderop onder de paragraaf cultuur en economie).

Voor een meer gedetailleerde uitwerking van het begrip alliantie verwijzen wij naar de notitie *Beleidsinstrumenten, hoofdstuk A. Het sluiten van allianties met gemeenten*.

2. Rol van de provincie in het verleden

Anno 1980

De meeste van de 34 gemeenten in Drenthe waren te klein voor intensief cultuurbeleid. Omdat de provincie zich verantwoordelijk voelde, bestond toen al de bereidheid om te investeren in de harde infrastructuur en extra's "*van bovenlokaal dan wel regionaal karakter*". Uit IPO onderzoeken bleek dat Drenthe jarenlang de hoogste bijdrage per inwoner aan cultuur uitgaf.

Gemeentelijke herindeling

In 1998 vond de gemeentelijke herindeling plaats, van 34 naar 12 gemeenten. Deze schaalvergroting moest er onder meer toe leiden dat gemeenten een eigen cultuurbeleid zouden kunnen voeren. Vanaf 1998 werd voor het hele gebied van Cultuur, Welzijn en Zorg naar een nieuwe specifieke provinciale beleidsverantwoordelijkheid gezocht. In *Schaduwen vooruit, CWZ-beleid voor de jaren 2000-2004* werden de gemeenten door de provincie voor het eerst aangesproken op hun verantwoordelijkheid. Maar bij een eerste onderzoek naar het oordeel van de gemeenten over het provinciale CWZ-beleid in 2004 bleek het beleid van de provincie nauwelijks bekend te zijn bij de gemeenten.

Mensen in het Middelpunt, CWZ-beleid 2005-2008

In deze nota en in de daarop gebaseerde cultuurnota *De kunst van het combineren 2005-2008* is de taak- en rolverdeling steviger opgepakt. Uit het onderzoek 'In communi' blijkt het provinciale beleid nu beter bekend te zijn en meer gewaardeerd te worden. Wel vinden de gemeenten dat de provincie te vaak in een te vroeg stadium binnenvalt bij de gemeenten met geld en goede bedoelingen. Veel gemeenten willen graag in een vroeg stadium overleggen en samen, gelijkwaardig, plannen maken. Maar er zijn ook andere geluiden. Sommige gemeenten denken zelfs aan verdere decentralisatie: provinciale doeluitkeringen naar de gemeenten.

3. Rol en inzet provincie komende beleidsperiode

Rolverdeling Rijk, provincies en gemeenten

Rijk, provincies en gemeenten hebben in het verleden afspraken gemaakt over een taakverdeling op het gebied van kunst en cultuur. Het rijk zorgt voor de productie van kunst, de gemeente voor infrastructuur en afname (instandhouding accommodaties c.q. gebouwen, kunstencentra, subsidiëren van culturele activiteiten en verenigingen) en de provincie voor evenwichtige spreiding en participatie. In de laatste decennia is soms bewust en soms onbewust van deze koers afgeweken, maar in grote lijnen zijn deze afspraken nog steeds geldig. Voor ons betekent het dat spreiding en participatie belangrijke onderdelen van het cultuurbeleid zijn. Dit zien we onder andere terug in ons beleid rond cultuureducatie, het bibliotheekwezen, ontsluiting van archieven en museale collecties en het toegankelijker maken van cultuur en cultuurhistorie van Drenthe voor elke inwoner. Ook past het goed in onze rol om de Drentse cultuurhistorie een plek te geven in het integrale beleid rond ruimtelijke ordening. Het advies van de commissie Lodders (over provinciale rollen en taken) heeft ons nog eens bevestigd in deze rol.

Daarnaast heeft het rijk wettelijke en gedelegeerde taken aan de provincie toegewezen, onder andere binnen de terreinen van monumentenzorg, archeologie, archieven en regionale omroepen.

Maar de ontwikkelingen rond taakverdeling tussen de overheden staan niet stil. Het rijk wil een verdere decentralisatie van taken, zowel van rijk naar provincies (bijvoorbeeld steunpunten monumentenzorg) als van provincies naar gemeenten (archeologie, ruimtelijke ordening, BKV). Ook de wens om niet meer dan twee overheden actief te laten zijn op een beleidsterrein speelt hierin een rol (zie rapporten van de commissies Lodders, Oosting en van der Tuuk).

Deze ontwikkelingen maken een gezonde herbezinning op onze verantwoordelijkheden, taken en rollen noodzakelijk.

Wij streven er naar om ons cultuurbeleid op een nieuwe manier te verbinden met lokaal beleid. Wij zijn een belangrijke partner als het gaat om het bevorderen van kwaliteit, het stimuleren van vernieuwingen en het instandhouden van een goed cultureel klimaat. Daarom is het belangrijk om goed te weten wat onze inzet is.

Een groot deel van het cultuurbeleid speelt zich af binnen gemeentegrenzen. Wij zien het als een kans voor Drenthe om samen met gemeenten plannen te ontwikkelen. Gemeenten doen al veel, de provincie doet al veel, en gezamenlijk willen wij van de som van deze delen meer maken dan een simpele optelsom. Voor de komende vier jaar willen we vanaf het begin gezamenlijk creatieve combinaties maken die meerwaarde opleveren voor tal van deelterreinen binnen het cultuurbeleid. Voor een deel betekent dat ook: het geleidelijk overdragen van taken aan gemeenten, omdat zij niet meer binnen de verantwoordelijkheid van de provincie passen. Daardoor ontstaat overigens ook meer ruimte voor de provincie om andere dingen te doen die belangrijk zijn voor kunst en cultuur, zoals het stimuleren van bijzondere initiatieven, experimenten en talenten. Ook het sterker positioneren van provinciaal cultuurbeleid op het snijvlak van ruimtelijke ontwikkeling en economie, zoals verwoord in het rapport Lodders, hoort hierbij.

De deelterreinen (de vijf cultuurdragers) werken we in deze agenda verder uit. Hierbij geven we aan wat de stand van zaken is, wat vervolgens aan provinciale inzet wenselijk is en wat wij verwachten van samenwerking met en inzet van gemeenten en andere mogelijke partners.

Maar eerst gaan wij nog in op een aantal horizontale thema's, onderwerpen die dwars door onze vijf cultuurdragers heen snijden: Cultuur en economie; Cultuurbeleid en sociaal beleid; Rijksbeleid en Noordelijk convenant cultuur; Cultuur en internationalisering; Rol van adviescommissies; Monitoring & effectonderzoek.

Cultuur en economie

De provincie Drenthe wil zichzelf als een sterk 'merk in de markt zetten' door een vierjarig investeringsprogramma 'De Culturele Economie'. Dit programma sluit aan bij lokale en particuliere initiatieven en kent drie doelen:

1. Bijdrage leveren aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor particulieren en bedrijven
2. Koppeling van toerisme aan kunst en cultuur
3. Innovatieve wisselwerking tussen creatieve- en andere bedrijfssectoren

Deze drie doelen willen we bereiken door:

- a. Samen met gemeenten, lokale en bovenlokale instellingen en bedrijven het belang van kunst & cultuur voor economische ontwikkeling vast te stellen en bijpassende doelen, ideeën en plannen te ontwikkelen.
- b. Deze plannen in de vijf cultuurdragers uit te werken in concrete projecten (zie hoofdstuk 4). Diverse projecten en activiteiten op dit terrein worden al uitgevoerd, zoals festivals, museale tentoonstellingen als Go-China en andere grote publiekstrekkingen en de jaarlijkse Culturele Gemeente van Drenthe. Wij zullen in de beoordeling van nieuwe plannen de economische 'factor' specifiek meewegen. Onze accenten liggen op het doorontwikkelen van provinciale festivals en fysiek cultureel erfgoed, zowel voor onze eigen inwoners als voor toeristen.
- c. Het instellen van een stimuleringsregeling, waarbij plannen van bovenlokaal c.q. provinciaal belang ingediend kunnen worden, zoals: ruimtelijke projecten van belang voor cultuurtoerisme en vestigingsklimaat; concrete producties en manifestaties zoals (internationale) festivals en tentoonstellingen; stimuleren van netwerkontwikkeling en creatieve 'broedplaatsen'.

Wij zullen in overleg met de gemeenten, marktpartijen en instellingen vorm en inhoud geven aan dit programma en de financiering daarvan. Behalve de genoemde middelen die zijn gereserveerd in de Voorjaarsnota 2008 kunnen wij gebruik maken van bestaande economie programma's van de provincie Drenthe.

Daarnaast zullen wij inspelen op het in de rijksbegroting 2009 aangekondigde beleid rond cultuur en economie: het Programma voor de creatieve industrie.

Cultuurbeleid en sociaal beleid

Het ontwikkelproces van deze agenda loopt vrijwel gelijk met dat van de sociale agenda. Ons voornemen in beide agenda's is om allianties aan te gaan met gemeenten. De Wet maatschappelijke ondersteuning draagt gemeenten op om de sociale samenhang en de leefbaarheid in dorpen en wijken te bevorderen. Gemeenten zoeken daarom nog meer naar instrumenten om aan dit prestatieveld te kunnen voldoen. Cultuur speelt daarbij een belangrijke rol, omdat het de onderlinge betrokkenheid van mensen vergroot, sociale samenhang versterkt en zorgt voor nieuwe verbindingen tussen bevolkingsgroepen met meer onderling begrip, ook tussen mensen van verschillende achtergronden.

Cultuureducatie, (cultureel) vrijwilligerswerk, bibliotheekwerk, multifunctionele centra en amateurkunst hebben hierbij een belangrijke toegevoegde waarde. Cultuur en sociaal beleid bieden samen kansen om synergie te creëren, zowel inhoudelijk als financieel. In onze bijeenkomsten met gemeenten en in afstemming met de sociale agenda zijn de volgende doelen benoemd: uitbreiding buitenschoolse cultuureducatie (brede scholen), uitbreiding vrijwilligerswerk in de culturele sector, functieverbreding van bibliotheken tot sociale en culturele 'knooppunten' en bestrijding van laaggeletterdheid, verbreding van multifunctionele centra met culturele functies, en participatie in amateurkunsten als sociaal bindmiddel.

Deze doelen worden in sociale en culturele allianties met de gemeenten uitgewerkt.

Rijksbeleid en het Noordelijk Convenant Cultuur

Voor de nieuwe beleidsperiode onderhandelen de vijf noordelijke partners (drie provincies en de steden Groningen en Leeuwarden) met het rijk en de landelijke cultuurfondsen over extra geld voor dit noordelijke landsdeel. Deze onderhandelingen staan voor een deel in het teken van de toezegging van de minister om de rijksmiddelen voor cultuur evenwichtiger te spreiden. Onze inzet is om 25 % meer rijksmiddelen voor het noorden te krijgen. Het resultaat zal naar verwachting omstreeks oktober 2008 bekend zijn en zomogelijk gelijktijdig met deze agenda aan provinciale staten worden voorgelegd.

Onze inzet is ook om minimaal het bedrag van het lopende convenant overeind te houden (om de continuïteit van instellingen niet in gevaar te brengen) en om een aantal prominente Drentse en Noord-Nederlandse projecten en instellingen naar voren te schuiven. Belangrijk criterium hierbij is de evidente en aanvullende bijdrage die een instelling of project levert aan kwaliteit en dynamiek, economisch of internationaal belang. Voor ons is bovendien belangrijk dat de instelling in Drenthe actief is.

Meerdere Drentse en andere noordelijke instellingen hebben aanvragen ingediend bij fondsen, het rijk en andere noordelijke overheden. De situatie op het moment van schrijven van deze agenda:

- a. Toewijzing van het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten (NFPK+) aan diverse noordelijke instellingen waaronder PeerGroup. De andere Drentse aanvrager DJT de Reus is afgewezen (om deze afwijzing te compenseren hadden wij reeds een bedrag gereserveerd, zie Voorjaarsnota 2007)
- b. Toewijzing van OCW aan meerdere instellingen in het Noorden met een positief advies van de Raad voor Cultuur, met opgehoogde bedragen uit het eerste advies van de Raad. Binnen deze 'basisinfrastructuur' zijn geen Drentse instellingen opgenomen.²
- c. Bovengenoemde toewijzingen van OCW en het NFPK+ zijn een relatief succes voor het Noorden: het noordelijk landsdeel ontvangt jaarlijks 1,6 miljoen euro meer ten opzichte van vier jaar geleden. Dit zorgt echter niet substantieel voor minder scheve verdeling van rijksmiddelen ten opzichte van de Randstad. Het kabinet stelt geen extra middelen beschikbaar die een convenant rechtvaardigen. Onze inzet blijft daarom: 25 % hoger vergeleken met de vorige beleidsperiode
- d. In de motie Hamers cs (Tweede Kamer september 2008) wordt de regering verzocht om de basisinfrastructuur van cultuur extra te versterken met 10 miljoen euro. Hiermee wordt 3,7 miljoen naar rato toegevoegd aan de subsidies van de langjarige gesubsidieerde orkesten, dans- en operagezelschappen. Voor het NNO betekent dit waarschijnlijk dat daarmee de korting in het kader van 'het profijtbeginsel' wordt gecompenseerd. De noordelijke overheden zien daarom geen aanleiding om het subsidieverzoek van het NNO ad 200.000 euro te honoreren. Wij hebben wel besloten om wederom in noordelijk verband 100.000 euro per jaar beschikbaar te stellen aan het NNO, ter reparatie van de bezuiniging van vier jaar geleden. Daarnaast vragen wij aan het NNO om extra concerten te verzorgen in Drenthe.
- e. Ook het Grand Theatre wordt geconfronteerd met korting. In samenspraak met de noordelijke partners levert Drenthe haar aandeel om deze korting te compenseren (7.000 euro per jaar).

Genoemde financiële inzet voor NNO en Grand Theatre is onder voorbehoud van besluitvorming in de colleges van B&W en GS van de noordelijke partners. Zij nemen hier in het najaar van 2008 eveneens een besluit over (voor een verdere toelichting op NNO en Grand Theatre zie bijlage).

² De opgenomen instellingen zijn: Noord Nederlands Toneel, Noord Nederlandse Dansvoorziening, Tryater, Noorderlicht, Noorderslag-Eurosonic, Grand Theatre, de Citadel, het Poëziepaleis, de Noorderlingen en het Prinses Christina Concours. Het NNO behoort tot de 'aangewezen instellingen' voor langjarige subsidie.

Tevens hebben de noordelijke overheden afgesproken dat de inzet van de resterende convenantsmiddelen per overheid wordt bepaald. De partners zetten het bedrag in voor instellingen die in eigen provincie of gemeente een belangrijke rol spelen in de noordelijke podiumkunsten. De provincie Drenthe wil deze middelen bestemmen voor grensoverschrijdende activiteiten (zie cultuur en internationalisering).

Naar aanleiding van het rapport van de Noordelijke Rekenkamer (november 2007) buigen wij ons met onze noordelijke partners over operationalisering en toepassing van selectiecriteria en een procedure voor monitoring en beoordeling van de resultaten van ons subsidiebeleid.

Cultuur en internationalisering: Stepping Stones

Wij zien dat internationale samenwerking tussen overheden en instellingen binnen Europa toeneemt en dat ook steeds meer culturele instellingen en het kunstvakonderwijs in het Noorden van het land bezig zijn met het opbouwen van internationale netwerken. Internationale culturele uitwisseling kan leiden tot economisch ontwikkeling. Cultuur heeft een magneetfunctie. Het aantal internationale culturele activiteiten in Drenthe neemt toe. Diverse instellingen zijn op dit gebied actief en succesvol, zowel op amateur- als op professioneel niveau. Voorbeelden hiervan zijn de internationale uitwisselingsprojecten van het Drents Museum en het Hunebedinformatiecentrum. Om dit op een goede manier uit te bouwen moeten we onze krachten bundelen met andere partners.

We willen als provincie Drenthe aansluiten bij de kracht van Noord-Nederland: onze relatie met onze oosterburen en de landen in de Noordelijke ontwikkelingsas (NOA)³. Het aanhalen van economische, sociale en culturele banden is hierbij het doel. Daarbij komt dat Noord-Nederland een aantrekkelijke en vanzelfsprekende schakel is tussen de grote stedelijke gebieden Randstad en Bremen-Hamburg. Het heeft de capaciteiten om een belangrijke 'stepping stone'-functie te vervullen op de NOA. Cultuur wordt daarbij beschouwd als een belangrijke verbindende kracht.

Dit wordt onderkend door de drie provincies (SNN) die hiervoor een budget van 180.000 voor 2008 ter beschikking hebben gesteld, als onderdeel van het activiteitenplan van het NOA-projectbureau Nordconnect.

Onze inzet: Wij willen in Drenthe aansluiten bij deze ontwikkelingen en internationaal cultuurbeleid oppakken als onderdeel van ons eigen cultuurbeleid. Wij willen dat kwalitatief goede en betekenisvolle cultuuruitingen uit Drenthe een bredere bekendheid krijgen, over provincie- en landsgrenzen heen, en willen ook betekenisvolle internationale cultuuruitingen naar onze provincie halen.

Wij zullen daarom culturele organisaties in Drenthe in praktische zin ondersteunen om aan plannen en ideeën vorm en inhoud te geven. Daarnaast willen wij in SNN verband gezamenlijk nieuwe plannen ontwikkelen. Wij vinden het wenselijk om het huidige SNN-budget voor cultuur uit te breiden, zodat we een gezamenlijk programma kunnen uitvoeren. Dit programma moet het mogelijk maken om (a.) ontwikkeling en uitvoering van concrete internationale projecten te realiseren en (b.) een programma te ontwikkelen op het terrein van internationale marketing en netwerkvorming.

Hiervoor vragen wij van het rijk een aanzienlijke bijdrage in het kader van nieuw beleid in 2009. Ook onderzoeken wij financiering uit internationale c.q. Europese programma's (Interreg, Efra) Daarnaast wil de provincie Drenthe samen met de noordelijke partners extra middelen vrijmaken.

Voorbeelden van Drentse instellingen en projecten die voor dit programma in aanmerking kunnen komen zijn:

³ Dit zijn de landen: Duitsland, Polen, Estland, Letland, Litauen, Rusland, Finland, Zweden, Noorwegen, Denemarken.

Drents Museum: projecten samen met Letland, Duitsland, Hongarije, Canada en China.
Drents Archief: nieuwbouwproject met synergieplan samen met Drents Museum (o.a. EFRO-aanvraag)
Hunebedcentrum Borger: kennisnetwerk in NOA-landen, zoals tentoonstellingscarroussel Trechterbeker- hunebedcultuur.
Peergroep: internationale uitwisseling Community-art in NOA- landen en Tsjechië.
Symfonisch Jeugdorkest in de Eems Dollard Regio
Volksdansmanifestaties samen met NOA-landen: SIVO (i.s.m. Roakeldais)
Gemeenten Zuid-Oost Drenthe: Internationaal festival i.s.m Duitse gemeenten en culturele partners
Peter de Grote Festival: (Drenthe en Groningen samen met NOA-landen)
Beeldende Kunst: project Artists in Residence: KIK (samen met Voorheen de Gemeente en Wallhouse) en internationale projectinitiatieven vanuit CBK Drenthe.
Herinneringscentrum kamp Westerbork: ontwikkelingsverband herinneringscentra in de NOA-landen.

Rol van adviescommissies

We onderschrijven opnieuw het belang van een provinciale adviescommissie en als nieuw element een visitatiecommissie, om verzekerd te zijn van deskundige en objectieve beoordeling van projectmatige subsidieaanvragen, uitvoeringskwaliteiten en effecten van beleid. De inzet van dergelijke commissies bevordert een gezonde afstand tussen kwaliteitsbeoordeling en politieke besluitvorming.

Wij stellen (naast de specifieke commissies voor Monumenten en de Culturele Prijs) een breed samengestelde adviescommissie in voor alle disciplines van kunst en cultuur, die flexibel kan worden samengesteld. Oog voor vernieuwing, integraliteit, kennis van zaken en kennis van Drenthe zijn belangrijke kenmerken van deze nieuwe commissie. Behalve de functie van beoordelingen en toetsing dient deze adviescommissies ook een stimulerende rol te hebben op het culturele leven in Drenthe. Wij verwachten dan ook pro-actieve adviezen van deze commissie ten aanzien van cultuurbeleid.

Visitatie en beoordeling door een externe visitatiecommissie is een adequaat middel om invulling van beleidsdoelen en uitvoering hiervan door instellingen te onderzoeken en te toetsen. Wij stellen daarom een visitatiecommissie in die kwaliteit en effecten van beleidsuitvoering toetst. Ook dit kan leiden tot belangrijke aanbevelingen voor provinciaal cultuurbeleid. Wij verkennen hierbij de mogelijkheid tot samenwerking als noordelijke provincies. De recente rapporten van de Noordelijke Rekenkamer leveren hier ook een bijdrage aan.

Wij zullen voor deze functies een duidelijk kader scheppen (werkwijze, criteria en geoperationaliseerde beleidsdoelen) en deze meegeven aan de nieuw te formeren commissies.

Monitoring en effectonderzoek in de beleidscyclus

Momenteel leggen wij veel accent op tijdrovende en gedetailleerde beoordeling van prestatie-indicatoren, verbonden aan provinciale subsidies. Daarmee meten wij niet perse onze effecten van beleid: wat hebben wij bereikt bij onze afnemers en doelgroepen? In hoeverre hebben wij onze doelstellingen voor cultuurbeleid bereikt? In hoeverre hebben onze uitvoerende instellingen effectief uitvoering gegeven aan ons beleid?

Wij willen daarom minder gedetailleerd en meer beleidsmatig op speerpunten sturen. Dit heeft ook gevolgen voor de wijze waarop we de uitvoering monitoren. Hiervoor willen wij gericht onderzoek (laten) doen naar tevredenheid en effecten bij doelgroepen en afnemers van ons beleid en van onze uitvoerende instellingen. Ook zien wij hier een relatie met de inzet van een visitatiecommissie.

Voor een verdere uitwerking van dit thema verwijzen wij naar de notitie *Beleidsinstrumenten, hoofdstuk B. Het doen van onderzoek.*

4. Uitwerking per cultuurdrager

Het grote publiek

Cultuurparticipatie

Cultuureducatie

Amateurkunst

Podiumkunsten

Festivals

Cultuurparticipatie

Cultuurparticipatie richt zich op het vergroten van deelname, zowel geografisch als wat betreft diversiteit van doelgroepen. We realiseren ons dat gemeenten op dit terrein een belangrijke rol spelen. Landelijk wordt meer dan 60% van de culturele uitgaven - voor een groot deel cultuurparticipatie - door gemeenten gefinancierd.

Vanuit onze rol willen we de nadruk leggen op een optimale spreiding en een brede, actieve deelname aan cultuur: kunst en cultuur is voor iedereen. Vooral op dit terrein willen we samen met gemeenten kunst en cultuur toegankelijk te maken voor een groot publiek. Zoals eerder gezegd: cultuur vergroot de onderlinge betrokkenheid van mensen, versterkt de sociale cohesie en zorgt voor nieuwe verbindingen tussen bevolkingsgroepen en draagt zodoende bij aan onderling begrip, ook tussen mensen van verschillende achtergronden. Brede culturele participatie is bovendien een belangrijke voorwaarde voor het creëren en genieten van hoogwaardige cultuur.

Met de rijksmiddelen uit het Actieplan Cultuurbereik hebben we op dit gebied veel bereikt. Veel creativiteit is losgemaakt in Drenthe en de beschikbare middelen zijn goed benut dankzij de talrijke projectaanvragen. Daarnaast liggen er in samenwerking met de gemeenten nog meer nieuwe kansen, omdat zij het dichtst bij alle doelgroepen staan. Voor het financieren van projecten gericht op het vergroten van het cultuurbereik is gemeentelijke cofinanciering een randvoorwaarde: daarmee geven gemeenten aan dat er voor deze activiteiten plaats en belangstelling is.

Het Actieplan Cultuurbereik houdt eind 2008 op. Daarvoor in de plaats heeft het rijk een nieuw fonds in het leven geroepen: het Programmafonds Cultuurparticipatie. Bij dit fonds kunnen provincies en gemeenten nieuwe programma's indienen, gericht op amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur.

Onze inzet: wij willen een Drents programma 2009 - 2012 voor het Programmafonds Cultuurparticipatie ontwikkelen, gericht op amateurkunst, cultuureducatie, volkscultuur, talentontwikkeling en bijzondere projecten en manifestaties van bovenlokaal belang. Ons doel is om meer mensen in aanraking te brengen met kunst & cultuur, vooral door actieve participatie. Wij willen daarbij doelgroepen bereiken die nu nog weinig deelnemen. We overleggen momenteel met de gemeenten welke onderdelen van dit programma onder gezamenlijke en welke onder gescheiden verantwoordelijkheid ontwikkeld kunnen worden. We gaan daarbij uit van evenredige inzet van rijks-, provinciale en gemeentelijke middelen. Op deze wijze wordt meer geld gegenereerd en gebundeld rondom gezamenlijk geformuleerde doelen. Hierdoor ontstaat een stevige extra inspanning in Drenthe rond cultuurparticipatie en amateurkunst. Ook met de gemeente Emmen, die zelfstandig een participatieprogramma indient (als gemeente groter dan 90.000 inwoners), zijn wij hierover in gesprek.

Een en ander werken wij uit in het kader van de culturele allianties per gemeente (Studio 13)

Cultuureducatie

Cultuureducatie is al jarenlang een terrein waar de provincie flink in heeft geïnvesteerd. Ons beleid is enerzijds gericht op de inhoudelijke invulling van cultuureducatie, anderzijds op de mogelijkheid tot deelname ('verspreiding'). Wij vinden het belangrijk dat scholen hun eigen cultuureducatiebeleid formuleren. We willen het onderwijs daarbij ondersteunen en ervoor zorgen dat scholen kennis hebben van de (directe) culturele omgeving. Naast deelname aan kunsteducatie vinden wij dat erfgoededucatie voldoende aan bod moet komen. Ook vinden wij actieve participatie en het aanleren van vaardigheden belangrijk, naast receptieve deelname.

Onze inzet: In aansluiting op het beleid van het Rijk en het provinciaal beleid 2005-2008 stimuleren wij dat scholen hun eigen cultuurbeleid op school bepalen en zelf hun keuzes maken. Hierbij is samenwerking in lokale netwerken belangrijk, zodat scholen direct kennis maken met de (lokale) aanbieders en tot uitwisseling kunnen komen. Wij voelen ons in de eerste plaats verantwoordelijk voor ondersteuning van het onderwijs bij deze ontwikkeling van cultuureducatiebeleid. Dat geldt ook voor ondersteuning van gemeenten om netwerken op te zetten en voor inzet van inhoudelijke deskundigheid en ondersteuning op het gebied van cultuureducatie binnen deze netwerken. Hierover gaan wij in overleg met de gemeenten (als medefinanciers), het onderwijs, de ondersteuningsinstellingen en lokale kunstcentra.

Ook denken wij na over het beschikbaar stellen van (geormerkte) gelden voor cultuureducatie naar de scholen zelf (bv. in de vorm van vouchers). Dit sluit aan op het rijksbeleid rond de 'Van der Laan-gelden', die rechtstreeks naar de scholen gaan.

Daarnaast blijft de provincie zich mede verantwoordelijk voelen voor een kwalitatief hoogstaand keuzemenu voor cultuureducatie, voortbordurend op Kunstmenu, Cultuurtraject en Erfgoed-educatie, in aansluiting op de vraag van scholen.

Een secundaire rol voor de provincie is het incidenteel subsidiëren van productie van cultuureducatie, als dit een wezenlijke aanvulling is op bovenlokale schaal.

De rol van de gemeenten zien wij in het faciliteren van lokale netwerken en het zorgen voor passend lokaal aanbod op basis van de vraag.

De uitwerking per gemeente willen wij binnen de culturele allianties vormgeven.

Amateurkunst

Amateurkunst is zowel voor gemeenten als voor ons een belangrijk beleidsonderwerp. De gemeente is verantwoordelijk voor voorzieningen voor amateurkunst in de eigen gemeente, zoals de kunstcentra en ondersteuning van amateurverenigingen. De provincie is verantwoordelijk voor tweedelijns ondersteuning en voorzieningen of projecten van provinciaal belang.

Onze inzet: wij steunen provinciale orkesten en koren en voelen ons mede verantwoordelijk voor de amateur-steunfuncties. Ook voelen wij ons betrokken bij (de stimulering van) grote amateurkunstprojecten, talentontwikkeling en kwaliteitsbevordering. In het veld constateren wij vraag naar extra ondersteuning op de terreinen zang, harmonie-fanfaren-brassbands en symfonische muziek. Voor dit alles beogen wij een goede afstemming van gemeentelijke en provinciale inzet, die grotendeels gerealiseerd kan worden binnen het nieuwe programma voor cultuurparticipatie.

Podiumkunsten

Podiumkunsten die gemeentegrenzen overstijgen vormen ook een gedeelde verantwoordelijkheid, zowel voor het amateurveld als het professionele veld.

Wij hebben succesvol geïnvesteerd in nieuwe producties (deels via Actieplan Cultuurbereik) en in nieuwe theatergezelschappen (o.a. Peergroup en Drents Jeugdtheater). Dit willen we voortzetten.

Daarnaast voelen wij ons verantwoordelijk voor een goede basisinfrastructuur voor professionele podiumkunsten, waar het gaat om gezelschappen van provinciaal en zelfs noordelijk belang.

Onze inzet: voor professionele podiumgezelschappen en voorstellingen van bovenlokaal belang nemen we onze verantwoordelijkheid. De rijksmiddelen voor de periode 2009-2012 spelen daarin een belangrijke (financiële) rol. Bij het verminderen van deze rijksmiddelen steunen wij professionele instellingen die voor Drenthe van belang zijn.

Festivals en evenementen

In de gemeenten vinden regelmatig kleinere festivals plaats, voornamelijk in de zomer; daar voelen de gemeente en de plaatselijke middenstand zich verantwoordelijk voor. Daarnaast hebben we als provincie geïnvesteerd in een provinciaal festivalbeleid.

Onze inzet: Met een beperkt aantal festivals van bovenlokaal, regionaal of provinciaal belang willen wij Drenthe nog meer op de kaart zetten, om daarmee het bereik van cultuur te verbreden en meer podiumruimte te bieden.

Als een festival voor een provinciale bijdrage in aanmerking komt, op grond van kwaliteit, originaliteit of spreiding, is een financiële bijdrage van de gemeente een voorwaarde. Bij herhaling van het festival zou de gemeentelijke bijdrage groter moeten worden: de gemeente moet er namelijk belang bij kunnen hebben dat een festival binnen zijn grenzen plaatsvindt. Wij zoeken voor verdere ontwikkeling van het festivalbeleid afstemming met de gemeenten, in het kader van ons programma De Culturele Economie en Cultuur en Internationalisering (zie betreffende hoofdstukken).

Evenementen als de Culturele prijs van Drenthe, de Culturele Gemeente en de Culturele Drentse Uitdag hebben hun waarde bewezen en blijven wij doorontwikkelen in de nieuwe beleidsperiode.

Drenthe in Beeld

Beeldkwaliteit openbare ruimte Beeldende kunst en vormgeving

De beeldkwaliteit openbare ruimte

Wij willen de beeldkwaliteit van de openbare ruimte in Drenthe positief beïnvloeden en 'verrommeling' tegengaan. Daarbij denken wij aan locaties die door hun strategische ligging of hun bijzondere kwaliteit cruciaal zijn voor het beeld van Drenthe. De beeldkwaliteit van deze locaties is een verantwoordelijkheid van provincie én gemeenten. Vooruitlopend op de invoering van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (nWRO) in 2009 concentreren we ons op het ontwikkelen van een instrumentarium om beeldkwaliteit te versterken. Beeldkwaliteit kent drie invalshoeken die verenigd zullen worden in het te ontwikkelen instrumentarium: 1. cultuurhistorie en architectuur 2. landschap 3. ruimtelijke ordening. Wij zullen hierbij effectief gebruik maken van het feit dat Drents Plateau, het CBK Drenthe en het Architectuurcentrum, instellingen die zowel voor gemeenten als provincie werken.

Onze inzet:

1. Een intensieve inbreng vanuit de culturele hoek in een vroegtijdig stadium van provinciale (en gemeentelijke) ruimtelijke planvorming, bijvoorbeeld bij dorpsuitbreiding, hoogbouw, aanleg van wegen. Dit willen we onder meer bereiken door de ontwikkeling van een krachtig beleidsinstrumentarium voor beeldkwaliteit. Wij willen hierbij inspelen op de verantwoordelijkheden van gemeenten en provincie (in lijn met de nWRO). In samenhang met het nieuwe omgevingsbeleid willen we (met gemeenten) deze instrumenten

ontwikkelen. Wij investeren in een samenwerkingsverband 'Mooi Drenthe' en bijbehorende 'Werkplaatsen Mooi Drenthe'. Dit zijn creatieve sessies met gemeenten, provincie, maatschappelijke partijen, betrokken burgers, (landschaps)architecten en stedenbouwkundigen. In de Werkplaatsen Mooi Drenthe willen we al lerend en ontwerpend samen met gemeenten oplossingen vinden voor lastige ruimtelijke opgaven of verrommelde situaties (ons streven is om hierbij in de komende periode ook verbindingen te zoeken met ons milieu- en energiebeleid).

2. Het vaststellen van de Cultuurhistorische Waardenkaart van Drenthe, die het mogelijk maakt voor provincie, gemeenten en andere partners om het cultuurhistorisch belang goed af te wegen in ruimtelijke planvorming. Het is één van de 12 bouwstenen van het provinciale Omgevingsplan. De kaart stelt duidelijk onderbouwde (cultuurhistorische) prioriteiten en geeft ontwikkelingsmogelijkheden aan, een balans tussen behoud en ontwikkeling.

3. De 'Belvédère'-aanpak: een effectief ontwikkelingsinstrument om ruimtelijke ontwikkelingen en het behoud van cultuurhistorie in een concrete situatie met elkaar in balans te brengen. Vanuit het pMJP subsidieert de provincie Belvédèreprojecten.

4. Provincie en gemeente zijn grote opdrachtgevers bij de inrichting van de openbare ruimte. Wij willen de inbreng van beeldende kunst en vormgeving in ruimtelijke plannen en nieuwe infrastructuur stimuleren, zodat identiteit en herkenbaarheid nadrukkelijk worden toegevoegd. Ontwerpers en kunstenaars laten zich daarbij inspireren door cultuurhistorie, landschap en verhalen. Voorbeelden hiervan zijn kunstprojecten bij de reconstructie van de provinciale weg N34 of bij Regiovisie Assen-Groningen (project Verbindingen).

Beeldende kunst en vormgeving

Per 1 januari 2009 decentraliseert het rijk beeldende kunst en vormgeving naar gemeenten. Doel van het verleggen van de rijksgeldstroom BKV naar 36 grotere gemeenten is het versterken van het creatieve stedelijke klimaat, om zo beeldende (internationale) topkunst te stimuleren. Het rijk veronderstelt dat deze gemeenten over de daarvoor benodigde infrastructuur beschikken: ateliers, broedplaatsen, ondersteunende instellingen, kunstuitlenen, kunstmusea. De BKV-rijksbijdrage voor Drenthe wordt vanaf 2009 ondergebracht bij de gemeenten Emmen en Assen (beide 150.000 euro op jaarbasis) en de landelijke fondsen. Daarmee ligt de primaire verantwoordelijkheid voor het beeldende kunstbeleid in Drenthe niet meer bij de provincie.

Wij hebben de afgelopen jaren met de rijksgeldstroom BKV samen met alle Drentse gemeenten vele projecten en presentatie-instellingen gefinancierd. De culturele infrastructuur voor BKV hebben wij als partner van het rijk verder versterkt met het opdracht- en projectconsulentschap van het CBK Drenthe. De veranderde taakverdeling tussen overheden leidt ook tot herpositionering van dit CBK en haar kunstuitleenvoorziening met 5 plaatselijke uitleenpunten. De eerste stappen daarvoor worden in het Cultureel Kwartier Assen (2011) gezet met het inrichten van een Kunsthal voor hedendaagse beeldende kunst en kunstuitleen onder auspiciën van het CBK. Assen en Emmen dienen kunstinstellingen te huisvesten die een regionale uitstraling hebben. Wij verwachten dat Assen en Emmen zich hier voluit voor inzetten en dat ook de overige 10 gemeenten een eigen verantwoordelijkheid nemen voor delen van het BKV-beleid.

Onze inzet:

1. De provincie voelt zich medeverantwoordelijk voor het proces om het CBK Drenthe te herpositioneren. De provincie zal haar uiterste best doen om samen met gemeenten dit proces op tijd en op een verantwoorde wijze af te wikkelen. Wij zullen daarbij een verantwoorde overgangperiode hanteren.

2. Voor beeldende kunstinitiatieven die buiten (de werkings sfeer van) Assen en Emmen het Drentse creatieve klimaat versterken willen we met alle Drentse gemeenten afspraken maken over een gedeelde verantwoordelijkheid en gezamenlijke inzet.

3. Waar het gaat om beeldende kunstinitiatieven van bovenlokaal belang, blijven we als provincie onze verantwoordelijkheid nemen. Een onderscheidend aanbod van beeldende kunst geeft de regio en provincie profiel en status. De beeldende kunst vormt ook een belangrijke schakel met andere terreinen, zoals ruimtelijke kwaliteit, cultuurtoerisme en creatieve industrie (zie ook onder Cultuur en economie). De provincie wil daarom in de komende beleidsperiode als opdrachtgever stimuleren dat eigentijdse of actuele ontwikkelingen in de beeldende kunst in Drenthe zichtbaar worden gemaakt in combinatie met de Drentse kernkwaliteiten (cultuurhistorie-landschap-erfgoed). Voorbeelden hiervan zijn projecten die natuur, kunst en recreatie combineren. We streven ernaar vanuit opdrachtverlening voor infrastructurele werken 1 procent te reserveren voor beeldende kunst ter plaatse. Goede voorbeeldprojecten moeten andere overheden en opdrachtgevers inspireren een deel van de bouwsom te reserveren voor de kunsten. Ook onderzoeken wij de mogelijkheid van een grootschalige kunstmanifestatie van (inter)nationale allure in Drenthe, waar nieuwe ideeën en kwaliteiten een (inter)nationaal en breed publiek overtuigen van de grote landschappelijke kwaliteiten van de provincie.

4. Binnen het nieuwe Programma Cultuurparticipatie dat wij ontwikkelen met de gemeenten bieden we de mogelijkheid om specifieke groepen (kinderen, jongeren) te betrekken bij beeldende kunst.

Onvoltooid verleden tijd

Cultuurhistorie en ruimte: cultuurhistorische waardenkaart en provinciale monumentenlijst

Immaterieel erfgoed en streekgeschiedenis

Archeologie

Cultuurhistorie en ruimte

Cultuurhistorische Waardenkaart

Drenthe kent een voor Nederland uniek cultuurhistorisch landschap dat is gevormd in duizenden jaren van onafgebroken bewoning. Het is vooral bijzonder door de onderlinge samenhang van brinkdorpen, essen, archeologische monumenten, zandverstuivingen en zand- en klinkerwegen. Dit cultuurhistorische landschap is een kroonjuweel dat we willen versterken.

Wij maken daarvoor een Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW), een inspirerend instrument om gericht sturing te geven aan de omgang met cultuurhistorie bij ruimtelijke planprocessen, in lijn met de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (nWRO). De CHW (met cultuurhistorische hoofdstructuurkaart, uitvoeringsinstrumentarium en database cultuurhistorische gegevens) biedt provincie en gemeenten, ruimtelijke planbureaus en andere partijen een kader om met durf en respect cultuurhistorische waarden een plek te geven in ruimtelijke ontwikkelingen. Bovendien biedt de CHW kansen om met zorg om te gaan met monumentale landschappen, gebouwen, archeologie en aardkundige waarden.

Provinciale monumentenlijst

Monumentenzorg in Nederland is in principe een verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten. Daarnaast heeft de provincie Drenthe de ambitie getoond om te werken aan een provinciale monumentenlijst. Deze lijst is een ambitieus instrument om monumentale waarden op provinciale schaal een gewilde status te geven en actief te beschermen. Daarbij ligt de nadruk op het herkenbaar houden van monumentale waarden in relatie tot

hun omgeving. Op deze lijst komen ook historisch-geografische en archeologische monumenten. Reële mogelijkheden om provinciale monumenten actief te beschermen zijn bepalend voor wat er op de lijst komt. Gemeenten hebben zich bereid verklaard om naast hun wettelijke monumententaken ook voor de provinciale monumentenlijst taken uit te voeren, zoals vergunningverlening.

Onze inzet:

1. Naast monumenten van rijks- en provinciaal belang moeten ook monumenten van gemeentelijke betekenis beschermd worden. Een aantal gemeenten wil eigen monumentenbeleid (verder) ontwikkelen in samenspraak met de provincie. Via de inzet van de stichting Drents Plateau zijn wij gemeenten hierbij behulpzaam en laten wij gemeentelijke en provinciale inzet op elkaar aansluiten.

Om monumentale waarden te onderhouden en te benutten, stimuleren wij gebruik en herbestemming van monumentale panden. Monumenten en cultuurhistorisch waardevolle gebouwen behouden alleen hun waarde en betekenis als ze gebruikt worden. Het is daarom nodig om nieuwe economische dragers te vinden en gebruik van monumentale panden te stimuleren. Dit geldt in het bijzonder voor boerderijen en kerken (motie M17 in provinciale staten). De provincie ziet dit als haar (mede-)verantwoordelijkheid. Na overleg met de Stichting Oude Kerken (Het Drents Landschap) en het Drents Plateau zullen wij hiervoor een kennis- (en subsidie-) makelaar zoeken. Deze werkt vanuit een goed netwerk, met een methodiek die in de toekomst mogelijk kan worden ingezet voor meer categorieën waardevolle gebouwen.

2. Het rijk decentraliseert het Steunpunt Monumentenzorg en Archeologie naar de provincies. Met dit steunpunt stimuleren en faciliteren wij gemeenten, eigenaren en andere partijen om hun verantwoordelijkheden voor het beheer en behoud van erfgoed in te vullen.

3. Met het 'Ontwikkelingsprogramma cultuurhistorie en archeologie' willen we inwoners van Drenthe en toeristen laten genieten van fysiek erfgoed door dit (opnieuw) zichtbaar te maken. Ook willen we het erfgoed in de ruimtelijke ordening tot zijn recht laten komen. Het ontwikkelingsprogramma wordt gefinancierd uit het programma de Culturele Economie en sluit ook aan bij het Meerjarenprogramma voor het landelijk gebied (pMJP/ILG). Erfgoededucatie vinden wij belangrijk, onder andere omdat zorg en belangstelling voor lokaal erfgoed hiermee een breder draagvlak krijgt (zie voor onze inzet 'Het grote publiek').

Immaterieel erfgoed en streekgeschiedenis

Wat betreft immaterieel erfgoed is de steunfunctie Streekgeschiedenis (Drents Plateau) een provinciale taak. Drenthe en zijn gemeenten kennen provinciale en lokale verenigingen voor streekgeschiedenis en archeologie. Behalve de provincie ondersteunen ook gemeenten liefhebbers van geschiedenis en archeologie (zoals de gemeente Westerveld met het archeologisch centrum West-Drenthe).

Onze inzet: Via het programma 'Tafelzilver' gaan wij het unieke verleden van Drenthe meer over het voetlicht brengen. Door beter te 'verkopen' en met vernieuwende methoden het 'verhaal van Drenthe' over te brengen, wordt de belevingswaarde van cultuurhistorie in het landschap vergroot. Dat doen we onder andere samen met het Hunebedcentrum, Drents Museum en Drents Landschap. Deze kennen al een stevig netwerk van vrijwilligers die rondleidingen en historische wandelingen verzorgen. Ook kortlopende gemeentelijke projecten gericht op het uitdragen van 'het verhaal van Drenthe' kunnen wij in dit programma meefinancieren.

Archeologie

Met de invoering eind 2007 van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg zijn de verantwoordelijkheden van provincie en gemeenten opnieuw vastgelegd. Wij voerden de afgelopen jaren een deel van de wettelijke archeologietaken uit die nu bij de gemeenten komen te liggen.

Deze archeologietaken willen we op een zorgvuldige wijze overdragen.

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om waardevolle archeologische sites niet te (laten) verstoren en als dat toch gebeurt, ervoor te zorgen dat "de verstoorder betaalt". Zij zijn verantwoordelijk voor vergunningverlening en het opnemen van archeologie in bestemmingsplannen. Verder kunnen zij opdracht geven tot archeologisch onderzoek. Dit vraagt om gemeentelijke capaciteit, beleid en beleidskaarten op gemeentelijke schaal (verdiepingsslag IKAW).

Onze inzet: Als provincie gaat ons het archeologisch bodemarchief ter harte. Om de bescherming van de archeologische bodemschatten door de gemeenten in deze overgangsfase te ondersteunen, willen wij meewerken aan een kwaliteitsimpuls voor gemeentelijke archeologie, met als doel een zorgvuldige overdracht van taken. Hierover willen we per gemeente afspraken contractueel vastleggen.

Onze belangrijkste taak is om het provinciale belang op het gebied van de archeologie (in de zin van de nWRO) helder te benoemen, zodat gemeenten, waterschappen, terreinbeheerders hiermee rekening kunnen houden.

Verdere wettelijke taken die wij blijven uitvoeren zijn: uitvoering van de functie van provinciaal archeoloog, instandhouding van een archeologisch depot en het al dan niet aanwijzen van attentiegebieden.⁴

Andere provinciale verantwoordelijkheden zijn: de kwaliteitsborging van archeologisch onderzoek, het aannemen van vondstmeldingen, vergunningverlening daar waar de provincie bevoegd gezag is bij verstoringen (bijvoorbeeld ontgroningen) en de inbreng van archeologie in milieueffectrapportages.

Om het gebrek aan opslagcapaciteit in ons Noordelijke Archeologisch Depot te Nuis op te heffen, willen wij met beide andere noordelijke provincies een derde loods aanschaffen.

Tot slot willen wij, samen met de gemeenten, een nieuw project van Drents Plateau ondersteunen, 'Project de Voorkant'. Drents Plateau wordt gevraagd zich hiervoor te ontwikkelen van 'toetser achteraf' naar klankbord en adviseur in het voortraject van ruimtelijke planvorming en cultureel erfgoed. Verder is het doel dat Drents Plateau zich ontwikkelt van kennisinstituut naar een kennis- en ontwikkelcentrum op het gebied van cultureel erfgoed en beeldkwaliteit.

Informatiekanalen & Taligheden

Bibliotheken, letteren en leesbevordering

Streektaal

Archieven

Regionale omroep

Bibliotheken, letteren en leesbevordering

⁴ een archeologisch attentiegebied is een nieuw wettelijk instrument waarmee de provincie een gemeente kan verplichten om een bestemmingsplan op het gebied van archeologie tijdig te repareren.

De bibliotheekvernieuwing is in gang gezet (2000) om de beleidsverantwoordelijkheid voor bibliotheken van gemeenten en provincie te herdefiniëren: meer gemeente, minder provincie.

Het vernieuwingsproces is niet zonder problemen verlopen, maar heeft uiteindelijk een positief resultaat opgeleverd: een Drents Netwerk Bibliotheken waarin alle bibliotheken samen gaan werken. Hiermee is een basis gelegd voor vraaggericht werken, efficiency, kwaliteit en spreiding van de voorzieningen. De omvorming van de PBC naar een provinciale serviceorganisatie (Biblionet Drenthe), dienstverlenend aan dit netwerk, completeert de stelselvernieuwing. De provincie behoudt de (wettelijke) verantwoordelijkheid voor Biblionet Drenthe.

In overleg met de Tweede kamer, IPO en VNG heeft het rijk besloten tot voortzetting van de vernieuwingsoperatie, omdat de drie overheidslagen het grote sociaal-culturele belang van de openbare bibliotheek blijvend onderschrijven. Over de opzet in de periode 2009 - 2012 wordt najaar 2008 besloten, maar het accent zal sterk op de inhoudelijke vernieuwing komen te liggen.

Onze inzet: Voor ons geldt het koepelconvenant (afspraken met het rijk over provinciale bibliotheekverantwoordelijkheid) en de landelijke hoofdlijnen in het Bibliotheekcharter 2009 -2012: digitalisering, collectiebeleid, marketing en HRM. Daarnaast blijven we ons inzetten voor de vijf kernfuncties uit de richtlijn voor basisbibliotheken: warenhuis van kennis en informatie; centrum voor ontwikkeling en educatie; encyclopedie voor kunst en cultuur; inspiratiebron voor lezen en leesbevordering; podium voor ontmoeting en debat. Door deze inzet op functionele verbreding willen wij bereiken dat de bibliotheken een belangrijke schakel blijven in de culturele en sociale infrastructuur van Drenthe. Gezien de primaire verantwoordelijkheid van gemeenten voor sociaal beleid willen wij dit in culturele en sociale allianties met gemeenten vormgeven.

Wij blijven ons inzetten voor Biblionet als serviceorganisatie en innovatiecentrum. Het beleid rond letteren en leesbevordering en de bestrijding van laaggeletterdheid geven wij onder meer vorm door een literatuurfestival, projecten als De Literaire Hemel en een noordelijk project laaggeletterdheid (zie ook de Sociale Agenda). Dit vindt plaats in samenwerking met de beide andere noordelijke provincies.

Streektaal

De Drentse streektaal leeft! De wording van één Huus van de Taol is een feit.

Onze inzet: In de komende jaren geven we extra impulsen aan het Drents. Behalve structurele ondersteuning van het Huus van de Taol denken wij daarbij aan nieuwe projecten om het Drents 'in de markt te zetten'. Projecten die zich richten op het gebruik van Drents voor en door jongere doelgroepen (zoals de popmuziekprojecten van de Drentse Muziekmaatschappij) passen hier zeker in.

Wij blijven ons inzetten voor het Drents als onderdeel van het Nedersaksisch. Daarbij past ook een verkenning van de consequenties voor erkenning van het Nedersaksisch door het rijk van hoofdstuk II naar hoofdstuk III (van het Europese handvest voor Regionale en Minderheidstalen).

Archiefbeleid

Wij hebben een verantwoordelijkheid voor bewaking van de kwaliteit van de archiefzorg door lagere overheden, het veilig stellen van voor Drenthe belangrijke archieven en het verbreden van het gebruik van archieven. Drenthe heeft daartoe samen met de provincies Fryslân en Groningen een noordelijke archiefinspectie die toeziet op handhaving van de wettelijke voorschriften. Uitdagingen waar gemeenten met betrekking tot het archiefbeleid voor gesteld staan zijn onder andere de voortschrijdende digitalisering van archieven en het toegankelijk maken van archieven voor het publiek.

Onze inzet: het Drents Archief willen wij ondersteunen bij het opzetten van projecten die de "collectie Drenthe" veilig stellen en archieven zichtbaar maken voor een breed publiek. Ook willen we samenwerking stimuleren tussen lagere overheden ter verbetering van de kwaliteit van de archiefzorg, de verbreding van het gebruik van archieven en het veilig stellen van belangrijke bestanden. Daarover willen we met de gemeenten een culturele alliantie sluiten. De meeste Drentse gemeenten hebben hier inmiddels positief op gereageerd.

We willen brede initiatieven voor het behoud van cruciale digitale informatie of de digitalisering van veelgebruikt bronmateriaal ondersteunen.

Regionale omroep

Wij hebben een wettelijke plicht om tenminste één regionale omroep te bekostigen, die een kwalitatief hoogwaardig programma biedt. Het rijk heeft hiertoe middelen overgeheveld naar het provinciefonds. Wij hebben geen invloed op de programmering van RTV Drenthe. Wel maken we elk jaar prestatieafspraken met RTV Drenthe (ten aanzien van het activiteitsniveau). Inmiddels hebben we een bekostigingsverklaring ten behoeve van RTV Drenthe afgegeven aan het Commissariaat voor de Media, in het kader van een nieuwe zendvergunning, die loopt tot mei 2013.

Daarnaast is in de nota "*Goed bekeken! Provinciaal beleid voor de regionale omroep*" (2006) de mogelijkheid opgenomen om extra subsidie te verstrekken aan RTV Drenthe of een andere organisatie om bepaalde programma's te maken en uit te zenden.

Onze inzet: Wij willen het afwegen en toekennen van programmasubsidies centraal (provinciebreed) coördineren.

Wij willen samen met RTV-Drenthe verkennen welke mogelijkheden er zijn om kunst en cultuur in Drenthe meer over het voetlicht te brengen via de media radio en televisie. Ook onderschrijven wij het belang van benchmark en visitatie.⁵ Afstemming van verschillende visitaties kan onder meer de prestaties op het gebied van achtergrondjournalistiek en aandacht voor (regionale) cultuur inzichtelijk maken. We willen hierover in overleg treden en afspraken maken met RTV Drenthe, IPO en ROOS.

⁵ Aanbeveling uit rapport van de Commissie Kwalitatief Hoogwaardige Programmering: "het ontwerpen van een systematiek, waarbij regionaal te benoemen onafhankelijke commissies op basis van een vooraf overeengekomen systematiek, een zogenaamde visitatie, een oordeel uitspreken over het functioneren van de regionale publieke omroepen".

Museumbeleid

Uitgangssituatie

Drenthe telt op dit moment 37 unieke musea en centra voor educatie en 2 oudheidkamers, die ons kunstbezit en erfgoed bewaren en tonen. In totaal gaat het om 39 museale organisaties, waaronder 2 rijksmusea, 1 provinciaal Drents Museum en 36 lokale en regionale musea en oudheidkamers. Wij vinden dit aanbod erg belangrijk, omdat zij:

- de Drentse cultuur en cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar maken (de 'uitstalkast' van Drenthe)
- voor iedereen unieke tentoonstellingen en collecties beleefbaar maken
- de provincie in toeristisch en daarmee ook in economisch opzicht aantrekkelijker maken
- een bijzondere sociale functie hebben, vanwege de vele vrijwilligers die hierbij betrokken zijn

Kansen voor verbeteringen

De provincie constateert op basis van consultatie van het veld dat er verbeteringen mogelijk zijn in het Drentse 'Museale bestel'. Die verbeteringen liggen in de sfeer van:

- kwaliteit: presentatie, deskundigheid, beheer, veiligheid.
- positionering en afbakening: voorkomen van overlap in collecties en tentoonstellingsbeleid (bijv. Drents Museum en Museum De Buitenplaats: figuratieve kunst; Hunebedcentrum en Drents Museum: archeologie van de Trechterbekercultuur).
- samenwerking: de grotere musea onderling, grotere met kleinere musea, en kleinere musea onderling.
- publieksbereik: door betere profilering (onder meer als educatief aanbieder) en (bundeling van) pr en marketing.

Taakverdeling tussen de drie overheden

Vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw bestaat er in het museumbeleid een taakverdeling op grote lijnen:

- Het rijk subsidieert de verzelfstandigde rijksmusea en de landelijke museale (ondersteunings) instituten zoals het Instituut Collectie Nederland en de Nederlandse Museumvereniging. Daarnaast financiert de rijksoverheid de Mondriaan Stichting die via subsidieregelingen museale vernieuwing stimuleert.
- De (meeste) provincies subsidiëren de provinciale (bovenregionale) musea en de provinciale steunfuncties musea.
- De gemeenten zijn (gezamenlijk) verantwoordelijk voor de lokale en regionale musea.

Deze verdeling van taken die elkaar aanvullen heeft een aantal jaren goed gewerkt. Het laatste decennium kan worden geconstateerd dat de gemengde subsidiering van musea door twee of drie overheidslagen weer is toegenomen.

Toegevoegde waarde provincie

De provincie heeft geen wettelijke taak op het gebied van museumbeleid. De provincie kan wel van toegevoegde waarde zijn, door budgetten voor (projectmatige) ondersteuning van musea in te zetten, met als doel:

- Samenhang te brengen in het zichtbaar en beleefbaar maken van de cultuur en cultuurhistorie van Drenthe in de musea.
- Verankering van musea in de samenleving door het actief opzoeken en betrekken van publiek, onderwijs of (recreatief) bedrijfsleven bij activiteiten in het museum.
- De museale infrastructuur optimaal te benutten als economische factor voor de provincie.

Rollen en verantwoordelijkheden in Drenthe

a. De provincie heeft de hoofdverantwoordelijkheid voor één museum: het Drents Museum. Het Drents Museum is hét provinciale museum van Drenthe en neemt vanuit deze positie een centrale plek in het Drentse museumbestel in.

Daarnaast voelen we ons nadrukkelijk betrokken bij nog vier musea: het Herinneringscentrum Kamp Westerbork, het Hunebedcentrum, Museum de Buitenplaats en het Gevangenis­museum te Veenhuizen. Deze vier, naast het Drents Museum, acht de provincie van provinciaal belang voor de beleving van deel­terreinen van de Drentse cultuur en cultuur­historie en van de (inter)­nationale kunsthistorie, voor alle bezoekers, of ze nu uit Drenthe komen of van daarbuiten.. Deze musea onderscheiden zich in het Drentse museumbestel doordat zij:

- de kwalitatieve status van landelijk erkend, ofwel geregistreerd museum hebben
- in onderlinge samenhang een belangrijk onderdeel van de Drentse geschiedenis vertellen en/of een collectie bezitten van kunsthistorisch belang voor Drenthe
- een tentoon­stellings­beleid voeren van (inter)­nationale allure
- een belangrijke economische functie vervullen in Drenthe, ook ten aanzien van het toerisme
- optimaal publiekelijk toegankelijk zijn
- een boven­provinciaal publieks­bereik hebben
- van belang zijn voor provincie­brede educatie, cq. bijdragen aan het onderwijzen van de Canon van de Nederlandse geschiedenis
- een actieve voor­beeld­functie naar de overige musea in Drenthe (willen) vervullen.

De consequenties van de waardering van vijf Drentse musea als musea van provinciale betekenis worden nader uitgewerkt volgens de hiernavolgende provinciale inzet.

Tot slot noemen wij hier als taak van de provincie de subsidiëring van een steun­functie (dienst­verlening en advisering) ten behoeve van alle Drentse musea (provinciaal museum­consulent).

b. Het rijk ondersteunt twee van de vijf musea die de provincie van boven­lokaal belang acht in Drenthe: het Herinnerings­centrum Kamp Westerbork en het Gevangenis­museum Veenhuizen.

c. De Drentse gemeenten zijn als eerste verantwoordelijk voor de 36 lokale en regionale musea en oudheid­kamers binnen de eigen grenzen. Bovendien ondersteunen de gemeenten -soms incidenteel, soms structureel- het Drents Museum en de 4 boven­lokale musea in het eigen gemeente­gebied.

Onze inzet:

Tot nog toe beperkte de provinciale inzet zich tot drie terreinen: 1. Volledige verantwoordelijkheid voor het Drents Museum. 2. Beperkte ondersteuning van genoemde musea van provinciaal belang, door middel van prestatie­subsidies. 3. Ondersteuning van de gemeentelijke musea door middel van (a) een provinciale museum­consulent, (b) de Federatie van Drentse Musea en Oudheid­kamers en (c) een 'museum­regeling' van 50.000 euro per jaar voor professionalisering en ondersteuning. Daarnaast kunnen alle musea gebruik­maken van de diensten van de consulent Erfgoed­educatie (Drents Plateau).

In de komende beleids­periode stellen wij voor om het volgende te doen:

1. Het Drents Museum: wij verwachten van het Drents Museum dat het zich in de komende jaren profileert als de meest prominente 'pronk­kast' voor en over Drenthe, en dat zij zich daarnaast onderscheidt met aansprekende (inter-)­nationale tentoon­stellingen. Wij

ondersteunen het Drents Museum primair door een structurele financiering en door financiering van de omvangrijke nieuwbouwprojecten voor tentoonstellingsruimten en depot. Voor incidentele uitmuntende projecten (bv. vervolg op Go-China) willen we samen met andere partijen ook in de toekomst ons best doen en naar middelen zoeken. Wij stimuleren de programmatische samenwerking van het Drents Museum en Drents Archief en de daarmee gepaard gaande fysieke koppeling. De provincie heeft in een eerder stadium 1 miljoen Euro gereserveerd voor dit nieuwbouwplan van het Drents Archief. Ook de gemeente Assen heeft hiervoor een evenredige bijdrage gereserveerd. Wij verwachten van het rijk, als grootste 'aandeelhouder' van het Drents Archief, dat zij haar evenredige aandeel in dit bouwplan binnenkort voor haar rekening neemt, zodat nieuwbouw van Drents Museum en Drents Archief gelijktijdig plaats kan vinden.

2. De vier musea van bovenlokaal belang:

2.1 Wij stellen voor om met het Hunebedcentrum (Borger-Odoorn), Herinneringscentrum Kamp Westerbork (Midden-Drenthe), Museum de Buitenplaats (Tynaarlo) en het Gevangenis­museum Veenhuizen (Noordenveld) en de betreffende gemeenten in overleg te gaan om gezamenlijke plannen te ontwikkelen. Onze inzet daarin is:

Hunebedcentrum: wij verhogen de provinciale bijdrage aan het Hunebedcentrum tot 150.000 euro per jaar ⁶ en hebben inmiddels afspraken gemaakt over navenante gemeentelijke financiering. Ons doel is dat het Hunebedcentrum hierdoor de hunebedden als prehistorische erfgoed in (inter)nationaal perspectief en in de ontwikkeling van de agrarische cultuur kan plaatsen. Ook kwaliteitsverhoging van het museumaanbod door internationale kennis- en productuitwisseling moet hiermee mogelijk worden. Wij stellen museumregistratie als voorwaarde.

Herinneringscentrum Kamp Westerbork: wij verhogen de provinciale bijdrage aan het Herinneringscentrum tot 100.000 euro per jaar ⁷, om op innovatieve wijze mogelijk te maken dat de historische plek Kamp Westerbork ook door de jonge 'beeldgeneratie' als een blijvende getuige van de oorlog wordt ervaren. Onze voorwaarden: medefinanciering door het Rijk en de gemeente Midden-Drenthe.

Museum De Buitenplaats: wij hebben opdracht gegeven om een onafhankelijke ontwikkelingsprognose laten opstellen voor het museum in de komende jaren, rekening houdend met de posities van gemeente Tynaarlo en Drents Museum. De verwachting is dat deze prognose rond half november klaar is. Het rapport kan dan mede in de besluitvorming rond meerjaarlijkse steun van het museum worden betrokken. De prognose dient tevens als basis voor prestatieafspraken met Museum de Buitenplaats. Inmiddels is duidelijk geworden dat de gemeente Tynaarlo met ingang van 2008 bereid is om ruim 200.000 euro per jaar te besteden aan gesubsidieerde arbeid bij Museum De Buitenplaats. De gemeente heeft toegezegd in haar komende cultuurnota (2010) Museum De Buitenplaats een plaats te geven in de gemeentelijke culturele infrastructuur. De ingezette samenwerking tussen het Drents museum en Museum De Buitenplaats zal worden uitgebouwd op het niveau van tentoonstellingen en zomogelijk ook backoffice-functies.

Gevangenis­museum Veenhuizen: wij zullen uitbouw en professionalisering van het educatieve werk projectmatig ondersteunen, evenals de ontwikkeling van arrangementen en specifieke activiteiten gericht op het vertellen van het Verhaal van Drenthe.

⁶ In lijn met de Voorjaarsnota 2007

⁷ in lijn met de Voorjaarsnota 2007 en Staten-motie M 5, voorjaar 2008.

2.2 Wij gaan verder met deze vijf musea in gesprek over profilering, taakverdeling en samenwerking. Zo kunnen we overlappend collectie- en tentoonstellingsbeleid voorkomen en de museale infrastructuur effectiever maken.

3. Wij vragen de vijf genoemde musea om samen met het Drents Archief en Marketing Drenthe onder leiding van het Drents Plateau een integrale visie te ontwikkelen, om het 'Verhaal van Drenthe' op attractieve wijze vorm te geven. Belangrijk hierbij is digitalisering en ontsluiting van pronkstukken van de museale collectie Drenthe, geselecteerd vanwege hun bijzondere (kunst-) historische waarde én de betekenis ervan voor geschiedenis en identiteit van Drenthe. Naast een cultuureducatief aanbod kan dit 'verhaal' ook gezamenlijk worden uitgewerkt tot een voorstel voor versterking van collectieve marketing (bijv. arrangementen die zowel gericht zijn op inwoners van Drenthe als op bezoekers van buiten de provincie). Hiermee leggen wij ook een verbinding met ons beleid gericht op cultuurtoerisme.
4. Voor met name de gemeentelijke musea stellen wij voor om in overleg met de gemeenten een project Versterking Museumbestel Drenthe te ontwikkelen. Onze ambitie om een samenhangend museumbestel van kwalitatief goede musea en museale voorzieningen te realiseren kan alleen slagen in samenwerking met onze belangrijkste partners in museumbeleid: de Drentse gemeenten en de Drentse musea zelf. Wij zien de provinciale rol in het realiseren van dit toekomstbeeld als volgt.
 - 4.1 Allereerst willen wij graag samen met de gemeenten nadenken over hoe de totale museale infrastructuur van Drenthe kan worden versterkt. Zo willen we komen tot het opstellen van een meerjarige aanpak voor realisering van deze ambitie; een museale agenda voor de komende jaren, met als vertrekpunt een gezamenlijke verantwoordelijkheid en voor elke partij duidelijke taken. De prioriteiten in deze museale agenda willen wij aan een tijdelijk activiteitenbudget koppelen dat wij aan het Museumplatform ter beschikking stellen (zie onder Ad b).)
 - 4.2 Vervolgens denken wij dat via het organiseren en laten uitvoeren van een aantal collectieve projecten een steviger museumbestel ontstaat. Deze algemene projecten hebben tot doel aspecten van het museale bedrijf te verbeteren, samenwerking en afstemming te stimuleren, van elkaars ervaringen te leren. Voorbeelden zijn: publieksonderzoek, (gebiedsgerichte) promotie- en marketingcampagnes, projecten met educatieve werking en veiligheidszorg.

Om de gewenste afstemming en samenwerking mede mogelijk te maken, stellen wij voor om voor de duur van de komende beleidsperiode:

- a) de steunfunctie musea (provinciaal museumconsulent) te subsidiëren
- b) de lopende professionaliseringsregeling uit te breiden samen met de gemeenten (matching 1 : 1)
- c) de netwerkfunctie in het Drentse museumbestel te versterken door de uitbouw van de huidige Federatie tot 'museumplatform'.

Ad a). Steunfunctie Musea:

De gemeenten en musea kunnen bij het bepalen van hun beleid de komende vier jaar gebruikmaken van de diensten van een provinciaal museumconsulent:

- advisering (deels via de genoemde museumplatformfunctie met behulp van de vijf genoemde musea die van provinciaal belang zijn, waar lokale en regionale musea een adviesvraag kunnen indienen, verduidelijkt en gekanaliseerd door de museumconsulent)
- aanbod van producten zoals cursussen (professionalisering museum en staf)
- opstarten en organiseren van projecten voor professionalisering en verbetering
- uitwerking plannen veiligheidszorg

- (proces)ondersteuning bij herinrichtings- en verbouwingsplannen
- begeleiding bij aanvraag Nederlands Museumregister (kwaliteitscriterium, in toenemende mate een eis om aanspraak te kunnen maken op subsidieregelingen van de overheid en op rijkscompensatie voor vrije toegang voor kinderen 4-12 jaar)
- vertaling van landelijke ontwikkelingen naar regionaal beleid en Drentse musea;
- museale samenwerking en afstemming, bijvoorbeeld voor gemeenschappelijke (veelal landelijke) projecten als Museumweekend, MusIP, Veiligheidszorg, e.d.,
- toetreding tot Museumplatform (zie onder Ad c.)

Wij zullen met regelmaat evalueren in hoeverre deze diensten in kwaliteit en kwantiteit blijven aansluiten bij de behoeften van de Drentse musea en gemeenten.

Ad b). Professionaliseringsregeling:

Door een tijdelijk activiteitenbudget (zie 4.1) aan het Museumplatform (zie ad c) te verbinden willen wij samen met de gemeenten musea faciliteren bij de ontwikkeling van creatieve en collectieve manieren van presentatie, het aanspreken van verschillende doelgroepen en het zoeken naar nieuwe wegen om hun aanbod te vermarkten. Onze provinciale financiële bijdrage koppelen wij daarbij in gelijke mate aan de gemeentelijke financiële bijdrage (met inachtneming van een maximale bijdrage per project). We kiezen voor deze matching-constructie om cofinanciering van projecten maximaal te stimuleren. Voor een gezamenlijke inzet bij bijzondere eenmalige investeringen biedt het gebiedsgerichte Provinciaal Meerjarenplan (pMJP) Landelijk gebied mogelijkheden. Hiermee leggen wij ook een verbinding met ons omgevingsbeleid.

Ad c). Museumplatform:

Om onze toekomstvisie te verwezenlijken is een sterke netwerkfunctie in het Drentse museumbestel belangrijk. De Drentse musea zeggen daaraan ook behoefte te hebben. Daarom zijn wij met de gemeenten en de Federatie van Drentse musea en Oudheidkamers in gesprek over de oprichting van een Museumplatform dat proactief de onderlinge samenwerking tussen de Drentse musea bevordert, onder meer door het ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten om de museale functie in Drenthe te versterken. Het platform heeft als taken:

1. Kennisdeling: educatie, vrijwilligers, pr en marketing, collectiebeleid, cultureel ondernemerschap (bijv. fondsenwerving)
2. Samenwerking: opstarten samenwerkingsverbanden voor pr, marketing en educatie, vrijwilligersbeleid, inkoop facilitaire ondersteuning, collectiebeleid en cultureel ondernemerschap.

Het Museumplatform zou tot haar vaste deelnemers kunnen rekenen: museumconsulent (uitvoerend) en een vertegenwoordiging van uitvoerend medewerkers van lokale/ regionale musea en de vijf grote musea. De provincie wil dit platform faciliteren en samen met de gemeenten van een activiteitenbudget voorzien. De gemeenten en de Federatie onderschrijven deze ambitie en hechten aan een betrouwbare organisatie die continuïteit biedt in activiteiten en zorgt voor nieuw elan in museaal Drenthe. Om dat te bereiken is de inbreng van expertise en slagkracht van de grote musea nodig, naast gemeentelijke facilitering van medewerkers van de lokale musea om te kunnen deelnemen. Wij overwegen om het Museumplatform aan te haken bij het Drents Plateau, dat beschikt over een erfgoedplatform en expertise op het gebied van erfgoed(-educatie). Daarbij denken wij aan het beheer van het activiteitenbudget en de secretarisrol. De wens van het bestuur van de Federatie om zich bestuurlijk te verbreden tot bestuur van het Museumplatform willen wij daarbij honoreren. Wij rekenen op een bestuurlijke versterking waarbij minimaal twee grote musea de vijf musea van provinciale betekenis vertegenwoordigen. Over de rollen en taken in het Museumplatform maken wij afspraken met de Federatie, Drents Plateau en de grote musea.

Afsluiting

Hoofddoel van al deze inzet is: de provincie Drenthe beschikt over vier jaar over een versterkt museumbestel met een groot aantal musea dat bekend staat om hun kwaliteit, aantrekkelijkheid en publieksbereik. Wij zullen de effectiviteit van het gevoerde beleid meten door middel van een nulmeting op de kansen voor verbetering (zie hierboven) en op economische effecten. Deze meting zullen wij herhalen in 2012.

Bijlage bij Museumbeleid:

Profiel van de Drentse musea anno 2007

Onderstaande gegevens betreffen een eerste ruwe scan van het huidige museumbestel die het voorgestelde beleid ondersteunt . Een formele en uitgebreidere nulmeting volgt begin 2009, wanneer het te voeren museumbeleid is vastgesteld.

Publieksbereik

- geleidelijke toename bezoekersaantallen Drentse musea;
- de Drentse musea trekken gezamenlijk bijna 720.000 bezoekers, waarvan 400.000 naar de vijf grote musea ;
- musea bereiken vooral hoger opgeleide, cultureel actieve autochtonen: dit geldt het sterkst voor kunstmusea;
- bij onderwijsexcursies zijn hogere opleidingen veel beter vertegenwoordigd dan lagere opleidingen.
- bereikbaarheid en prijs zijn weinig van invloed op het museumbezoek van Drenten; een goede informatievoorziening wel (zie aantrekkelijkheid);
- bijna driekwart van het museumpubliek haalt wel eens informatie over musea van het internet en een derde bekijkt daar ook wel naar museumcollecties;

Kwaliteit

- in Drenthe zijn 10 musea opgenomen in het Nederlands Museumregister;
- het Gevangenismuseum is verkozen tot beste historisch museum van Nederland.

Samenwerking

- de grote musea kopen gezamenlijk faciliteiten in als beveiliging en schoonmaak;
- tussen kleine musea en tussen kleine en grote musea wordt weinig uitgewisseld en samengewerkt.

Aantrekkelijkheid

- de kleine musea presenteren hun collecties weinig herkenbaar en onderscheidend;
- ruim 40 % van de Drenten zou vaker een museum bezoeken als hij beter van het aanbod op de hoogte zou zijn;
- mensen wensen steeds meer samenhangende informatie.

Bijlage bij Rijksbeleid en het Noordelijk Convenant Cultuur

Inzet middelen in het kader van het noordelijk convenant cultuur

In de huidige beleidsperiode hebben de noordelijke overheden gezamenlijk in een zestal instellingen extra geïnvesteerd. Het ging hierbij om vernieuwende initiatieven die financieel versterkt werden ten behoeve van het versterken van de productiefunctie, onder andere door extra te investeren in het Grand Theatre en het Noord Nederlands Orkest, en in Drenthe PeerGroup en KIK.

Deze investeringen maakten onderdeel uit van de convenantsafspraken met het Rijk. Gezien de huidige ontwikkelingen rond de convenantsafspraken is het niet nodig om deze middelen die wij ter matching inbrachten ook in een komend convenant ter matching aan het Rijk aan te bieden.

De noordelijke overheden hebben in gezamenlijkheid afgesproken dat, mocht het Rijk niet alsnog de reparatie van de bezuinigingsmaatregelen in 2005 voor het Grand Theatre en het NNO voor haar rekening nemen, de noordelijke overheden binnen de beschikbare convenantsmiddelen deze reparatie zullen voortzetten voor de beleidsperiode 2009-2012.

Het Noord Nederlands Orkest ontving in dat kader voor de beleidsperiode 2005-2008 een bijdrage van in totaal 100.000 euro per jaar.

Voor het Grand Theatre ging het om een bedrag van 70.000 euro. Hiermee werd onder andere een bezuinigingsmaatregel van het Rijk (een korting van 34.978 euro van de rijkssubsidie aan het Grand Theatre) ongedaan gemaakt. In noordelijk verband is nu afgesproken om voor de periode 2009-2012 gezamenlijk 35.000 euro (7.000 euro per overheid) extra in het Grand Theatre te investeren. Hieraan wordt de afspraak verbonden dat het Grand Theatre zich inzet voor het gehele Noorden.

Toelichting op Grand Theatre

Het Grand Theatre vervult als enig noordelijk productiehuis een belangrijke functie in de noordelijke culturele infrastructuur. Het Grand Theatre fungeert als een spil in de talentontwikkeling in Noord Nederland. Het biedt talenten een plek en faciliteiten waardoor zij zich verder kunnen ontwikkelen en professionaliseren. Behalve programmatische en productionele samenwerking met diverse partijen zoals Prime, het Noord Nederlands Orkest, het Noord Nederlands Toneel, PeerGroup en met festivals als Oerol, Noorderzon en Jonge Harten investeert het Grand Theatre veel in het buitenland, om talenten te kunnen laten doorstromen.

Toelichting op Noord Nederlands Orkest

Het NNO wordt geprezen om zijn vooruitstrevende en gedurfde programmering. Door recente projecten als Pink Floyd, het Philip Glass Festival en de tournee naar Parijs laat het NNO zien dat het ondernemend durft te opereren. Het aantal bezoekers steeg in 2007 naar een recordhoogte van 98.632. Het Noord Nederlands Orkest blijft echter wat betreft de rijkssubsidie op het huidige niveau.

Dit betekent dat het orkest haar ambities voor de toekomst niet uit kan voeren. Het NNO heeft de ambitie getoond om over de grenzen te gaan. Dit sluit wat betreft het noordelijk convenant aan op 'internationalisering', een van de speerpunten zoals geformuleerd in de noordelijke cultuurvisie 2009-2012 'Grenzen overschrijden'.

Het NNO heeft de noordelijke overheden voor de periode 2009-2012 een bijdrage van € 200.000,- gevraagd. Zij doen dit vanwege de nieuwe maatregelen in het kader van het profijtbeginsel: voor het NNO betekent dit een korting van 225.000 euro, die zij in het Noorden naar alle waarschijnlijkheid niet terug kunnen verdienen uit 'de markt'.

Financiële Paragraaf

Begroting op basis van primitieve begroting 2008-meerjarenplanning

Afgeronde bedragen x 1.000 euro

De bijdragen van overigen (rijk, gemeenten en andere partners) in de lasten zijn niet opgenomen, tenzij nadrukkelijk vermeld.

Lasten

<i>Beleidsterreinen</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
Het grote publiek					
Cultuurparticipatie, cultuureducatie & amateurkunst ⁸ en festivalbeleid ⁹		1.192	1.216	1.191	1.191
Professionele podiumkunsten ¹⁰		560	560	560	560
St. Kunst & Cultuur Drenthe ¹¹		1.371	1410	1317	1184
Flexmiddelen Het grote publiek		0	0	133	266
Subtotaal	2.796	3.123	3.186	3.201	3.201
Drenthe in beeld					
Bevordering beeldende kunst & vormgeving ¹²		310	317	324	324
Ontwikkelingsprogramma Mooi Drenthe - middelen Cultuur ¹³		93	93	93	93
Ontwikkelingsprogramma Mooi Drenthe - middelen Ruimtelijke Ontwikk.		pm	pm	pm	pm
Middelen PMjP en Wegen & Kanalen voor beeldende kunst & vormgeving		pm	pm	pm	pm
Subtotaal	512	403	410	417	417
Onvoltooid verleden tijd					
Monumenten-Archeologie-Immaterieel Erfgoed-Streekgeschiedenis		773	717	746	746
St. Drents Plateau ¹⁴		820	843	787	707
Flexmiddelen Onvoltooid Verleden Tijd		0	0	80	160
Middelen uit PMjP		pm	pm	pm	pm
Eenmalig 3 ^e loods Archeologisch Depot Nuis		150			
Subtotaal	1.568	1.743	1.560	1.613	1.613
Informatiekanalen & Taligheden					
Bibliotheekvernieuwing rijksmiddelen ¹⁵		500	500	500	500
St. Biblionet (provinciale bibliotheekcentrale)		2.945	3.027*	3.112*	3.112*
RTV Drenthe		8.392	8.581	8.924	8.924
Archiefbeleid en -inspectie / streektaalbeleid		152	152	152	152
Huus van de Taol		333	333	333	333
Subtotaal	12.223	12.32	12.59	13.02	13.021

* bedragen onder voorbehoud, zie hoofdstuk Informatiekanalen, Bibliotheken.

⁸ incl. 3 ton per jaar rijksmiddelen, excl. middelen gemeenten

⁹ incl. Culturele prijs van Drenthe, Culturele Uitdag en Culturele Gemeente

¹⁰ incl. NNO, PeerGrouP en DJT de Reus

¹¹ vaste budgetten op basis van de percentages 100, 100, 90, 80 ten opzichte van 2008

¹² incl. overgangsregeling CBK, projecten CBK en overige bovenlokale projecten, vormgeving beeldkwaliteit in openbare ruimte

¹³ uit Voorjaarsnota 2007: vormgeving in de openbare ruimte

¹⁴ vaste budgetten op basis van de percentages 100, 100, 90, 80 ten opzichte van 2008

¹⁵ naar verwachting rond 5 ton per jaar

		2	3	1	
Museumbeleid					
Drents Museum		3.050	3.574	3.674	3.674
Kapitaalslasten Drents Museum en Depot		1.103	1.180 ¹⁶	1.462	1.462
Herinneringscentrum Westerbork		100	100	100	100
Museum de Buitenplaats		250	250	250	250
Hunebedcentrum		150	150	150	150
Versterking Museumbestel Drenthe - projectsubsidies uit Flexibele ruimte, 1 : 1 matching met gemeentelijke inzet		(153)	(153)	(153)	153)
Subtotaal		4.037	4.653	5.254	5.636
Cultuur & economie					
De Culturele Economie ¹⁷		356	244	244	244
Aanvulling uit economische programma's		pm	pm	Pm	Pm
Cultuur & internationalisering					
Stimuleringsprogramma Stepping Stones		50	50	50	50
Flexibele ruimte					
Drents fonds voor culturele ontwikkeling (waarvan max. 153 voor Versterking Museumbestel)	581	673	673	673	673
Totaal Culturele & Museale Agenda	21.717	23.323	23.970	24.855	24.855

Baten

	2008	2009	2010	2011	2012
Het Grote Publiek					
Actieplan Cultuurbereik / Fonds voor Cultuurparticipatie	295	300	300	300	300
Drenthe in Beeld					
Rijksstroom BKV	259	0	0	0	0
Onvoltooid verleden tijd					
Bijdragen derden noord. arch. depot / kosten dienstverlening Drents Plateau	167	128	112	114	114
Informatiekanalen & Taligheden					
WSF (prov. Groningen)	94				
Bibliotheekvernieuwing (Rijk)	662	500	500	500	500
Museumbeleid					
Terugontvangen huur en kosten dienstverlening Drents Museum	845	850	855	858	858
Totaal baten Culturele & Museale Agenda	2.322	1.778	1.767	1.772	1.772

	2008	2009	2010	2011	2012
Saldo Lasten minus Baten 2009 - 2012	19.395	21.545	22.203	23.083	23.083

¹⁶ verhoging exploitatielasten i.v.m. uitbreiding (nieuwbouw) in 2010 en 2011

¹⁷ incl. stimuleringsregeling culturele economie, extra impuls festivals, fysiek cultureel erfgoed

Afkortingen en begrippen

Belvédère	Naam voor rijksbeleid van de ministeries OCW, VROM, LNV en V&W om cultuurhistorie meer richtinggevend te laten zijn in de ruimtelijke inrichting van Nederland
BKV	Beeldende kunst en vormgeving
CBK Drenthe	Centrum Beeldende Kunst Drenthe
CWZ	Cultuur, Welzijn en Zorg
DJT De Reus	Drents Jeugdtheater De Reus
Efro	Europees fonds voor de regionale ontwikkeling
HRM	Human Resource Management
Interreg	Naam voor Europese subsidie (uit Efro) voor partijen uit meerdere landen die samenwerken in projecten voor ruimtelijke en regionale ontwikkeling
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
IPO	Interprovinciaal Overleg
KiK	Kunst in Kolderveen
MusIP	Museaal Inventarisatie Project
NFPK+	Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten
NNO	Noord Nederlands Orkest
NOA	Noordelijke Ontwikkelingsas
nWRO	Nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
PBC	Provinciale Bibliotheek Centrale
pMJP/ILG	Provinciaal Meerjarenprogramma Drenthe / Landelijk gebied
PR	Public Relations
ROOS	Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking
RTV Drenthe	Radio TV Drenthe
SIVO	Stichting Internationale Volksculturen Odoorn
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
VDG	Vereniging Drentse Gemeenten
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Inspraaknotitie

concept Culturele & Museale Agenda 2009-2012

Inleiding

De concept Culturele & Museale Agenda 2009-2012 is tot stand gekomen op basis van overleg met instellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties in het culturele veld. Op 27 mei 2008 heeft GS de conceptagenda vastgesteld. Deze conceptagenda is vervolgens met diverse belanghebbenden en betrokkenen besproken, waarna het inspraaktraject van start is gegaan, lopende tot 1 september 2008. Het inspraaktraject was gericht op alle belanghebbenden en betrokkenen. Er zijn ruim 400 exemplaren van de Culturele & Museale Agenda 2009-2012 verspreid (inclusief verzending aan de Staten). Het concept was bovendien te raadplegen op de provinciale website. Op 11 juni 2008 heeft de Statencommissie Cultuur en Welzijn de conceptagenda besproken.

De concept Culturele & Museale Agenda 2009-2012 is daarnaast besproken met deskundigen in een expertmeeting en met de preferente instellingen.

Alle ontvangen reacties op de agenda's zijn verwerkt in deze inspraaknotitie.

Naast het inspraaktraject liep het ontwikkelingstraject samen met de gemeenten, zowel voor de Sociale als de Culturele & Museale Agenda (respectievelijk: Wisselwerk en Studio 13). Deze ontwikkelingstrajecten zijn gericht op het sluiten van sociale en culturele allianties met de afzonderlijke gemeenten en waar mogelijk met meerdere gemeenten tegelijk. Voor zover er al resultaten zijn uit dit traject, worden deze vermeld in de inspraaknotitie en in de agenda.

Grote lijn reacties Culturele & Museale Agenda

In de reacties op de Culturele & Museale Agenda wordt waardering uitgesproken voor de agenda en de wijze van voorbereiding. Er is waardering voor de keuze van nieuwe inhoudelijke speerpunten zoals cultuur en economie, en de uitwerking daarvan in onder andere de Museale Agenda. Er is ook waardering voor de keuze om gemeenten meer te betrekken in het provinciale cultuurbeleid. De uitwerking van de vijf cultuurdragers wordt herkend en veelal gezien als een helder kader.

Naast deze herkenning en waardering hebben de inspraakreacties, recente ontwikkelingen in het rijksbeleid en de voortgang in het Studio 13 traject aanleiding gegeven tot aanpassingen van de concept agenda. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Beschrijving van het proces en de resultaten van Studio 13;
2. Beschrijving van de stand van zaken rond het rijkscultuurbeleid en de gevolgen daarvan voor de noordelijke cultuurpartners en Drenthe in het bijzonder;
3. Uitwerking van het onderdeel Cultuur en economie;
4. Voortgang rond het programma voor Cultuurparticipatie;
5. Verdeling verantwoordelijkheden en taken provincie en gemeenten als gevolg van de verschuiving rijks gelden Beeldende Kunst en Vormgeving;
6. Uitwerking en verdieping van de Museale Agenda;
7. Toevoeging van het financieel kader.

De wijzigingen worden allereerst per hoofdstuk samengevat en becommentarieerd, waarna de gewijzigde tekst in de agenda wordt weergegeven. In de bijlage treft u de samengevatte reacties van alle betrokkenen aan, met de provinciale reactie daarop.

Reacties op hoofdstuk 3, Rol en inzet provincie komende beleidsperiode

Rolverdeling Rijk, provincie en gemeenten

Reacties

De gemeenten zijn positief over de samenwerking die de provincie wil aangaan om gezamenlijk plannen te ontwikkelen (Studio 13). Wel benadrukken zij dat de provincie rekening moet houden met de verschillende fasen waarin de gemeenten zich bevinden ten aanzien van het lokale cultuurbeleid, en dat het tijdspad wel erg kort is. Ook hebben gemeenten weinig capaciteit voor deelname aan Studio 13.

Beschouwing

Het proces van Studio 13 biedt gemeenten de mogelijkheid mee te denken over afspraken met de provincie en beleid beter op elkaar af te stemmen. De provincie vindt het jammer als dit (te)veel capaciteit vraagt maar is blij met de tot nu getoonde inzet. We hebben inmiddels besloten om extra externe ondersteuning in te zetten om de gemeentelijke en provinciale ambities sneller en beter met elkaar te verbinden. Culturele allianties met gemeenten zullen zowel qua inhoud als tijdspad flexibel worden ingestoken, per gemeente. Hiermee is ruimte voor gemeenten voor een eigen tempo en eigen prioriteiten in de allianties. De voorstellen die de gemeenten doen in hun reacties zullen wij betrekken in deze allianties.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

Met het verkennen zijn wij in het najaar van 2007 begonnen. Onder de noemer Studio 13 hebben wij in 2008 de gezamenlijke domeinen verder uitgediept. Dat heeft na de zomer al geleid tot de eerste concept-samenwerkingsvoorstellen. Een aantal van deze voorstellen zijn zover uitgewerkt dat zij in deze beleidsagenda gepresenteerd kunnen worden als (concept-)alliantie. Voor verdere uitwerking van deze en overige voorstellen hebben wij meer tijd nodig met de Drentse gemeenten. De beoogde vervolgstappen zijn:

1. Gezamenlijke uitwerking van een convenant, waarin de gezamenlijke domeinen en doelstellingen voor cultuurbeleid worden onderschreven door (idealiter) alle 13 partijen (naar verwachting januari 2009);
2. Uitwerken tot culturele allianties met individuele (of meerdere) gemeenten op maat, waarin concrete uitvoeringsprogramma's en gezamenlijke financiële inzet zijn vastgelegd (naar verwachting medio 2009).

Onze inzet is om de culturele allianties te sluiten rond 8 domeinen: cultuurparticipatie, cultuureducatie, monumentenzorg, archeologie, archiefbeleid, museumbeleid, bibliotheekvernieuwing en beeldende kunst & vormgeving.

Cultuur en economie

Reacties

De verbinding tussen cultuur en economie vindt men aansprekend en de reacties op het stimuleringsprogramma zijn positief. De gemeente Meppel geeft aan dat zij de functie en betekenis van theater op het gebied van cultuur en economie nadrukkelijk wil terug zien in

de definitieve cultuurnota. De gemeente Assen wil gezamenlijk vernieuwende verbindingen zoeken tussen cultuur en economie. Op het thema cultuurtoerisme wordt volgens de gemeente Aa en Hunze onvoldoende ingegaan terwijl dit een belangrijk thema is in de provincie Drenthe. Het Drents directeurenoverleg erfgoedinstellingen pleit voor een sturingskader voor cultuurtoeristische initiatieven dat aansluit bij uitgangspunten van Marketing Drenthe. CBK Drenthe verwacht de komende jaren een initiërende en leidende rol te kunnen spelen voor wat betreft beeldende kunst en vormgeving in combinatie met economie. Woonconcept onderschrijft dat cultuuraanbod een magneet kan zijn waarmee wij de provincie aantrekkelijk kunnen maken om er te wonen, te werken en te ondernemen. Voor Marketing Drenthe moeten hierin dan ook aanknopingspunten liggen om de provincie verder te promoten.

Beschouwing

In de definitieve cultuurnota wordt cultuur en economie als apart programma opgenomen. Wij zullen daarin voorstellen doen ter versterking van de culturele infrastructuur in de provincie Drenthe. In het kader van cultuur en economie vormen theaters een belangrijke schakel in een aantrekkelijke infrastructuur. Wij willen het onderscheid tussen lokaal en provinciaal belang hierbij goed afwegen als het gaat om provinciale ondersteuning. Investeringsprogramma's in theaters is primair een gemeentelijke taak. Rond het thema cultuurtoerisme zullen wij nadere plannen beschrijven in de definitieve cultuurnota. Het investeringsprogramma 'De Culturele Economie' biedt mogelijkheden voor initiërende activiteiten op het snijvlak van cultuur en economie. Wij betrekken Marketing Drenthe op diverse onderdelen in de uitvoering van ons beleid.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

De provincie Drenthe wil zichzelf als een sterk 'merk in de markt zetten' door een vierjarig investeringsprogramma 'De Culturele Economie'. Dit programma sluit aan bij lokale en particuliere initiatieven en kent drie doelen:

1. Bijdrage leveren aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor particulieren en bedrijven;
2. Koppeling van toerisme aan kunst en cultuur;
3. Innovatieve wisselwerking tussen creatieve- en andere bedrijfssectoren.

Deze drie doelen willen we bereiken door:

- a. Samen met gemeenten, lokale en bovenlokale instellingen en bedrijven het belang van kunst & cultuur voor economische ontwikkeling vast te stellen en bijpassende doelen, ideeën en plannen te ontwikkelen;
- b. Deze plannen in de vijf cultuurdragers uit te werken in concrete projecten (zie hoofdstuk 4). Diverse projecten en activiteiten op dit terrein worden al uitgevoerd, zoals festivals, museale tentoonstellingen als Go-China en andere grote publiekstrekkingen en de jaarlijkse Culturele Gemeente van Drenthe. Wij zullen in de beoordeling van nieuwe plannen de economische 'factor' specifiek meewegen. Onze accenten liggen op het doorontwikkelen van provinciale festivals en fysiek cultureel erfgoed, zowel voor onze eigen inwoners als voor toeristen;

- c. Het instellen van een stimuleringsregeling, waarbij plannen van bovenlokaal c.q. provinciaal belang ingediend kunnen worden, zoals: ruimtelijke projecten van belang voor cultuurtoerisme en vestigingsklimaat; concrete producties en manifestaties zoals (internationale) festivals en tentoonstellingen; stimuleren van netwerkontwikkeling en creatieve 'broedplaatsen'.

Wij zullen in overleg met de gemeenten, marktpartijen en instellingen vorm en inhoud geven aan dit programma en de financiering daarvan. Behalve de genoemde middelen die zijn gereserveerd in de Voorjaarsnota 2008 kunnen wij gebruik maken van bestaande economie programma's van de provincie Drenthe. Daarnaast zullen wij inspelen op het in de rijksbegroting 2009 aangekondigde beleid rond cultuur en economie: het Programma voor de creatieve industrie.

Cultuurbeleid en sociaal beleid

Reacties

Er wordt te weinig verbinding gelegd tussen cultuurbeleid en sociaal beleid, met name met betrekking tot cultuureducatie buiten schooltijd en laaggeletterdheid.

Beschouwing

Aandacht voor buitenschoolse cultuureducatie sluit aan bij onze ideeën omtrent lokale amateur- en cultuureducatienetwerken en beleid. Wij zullen in de afstemming tussen sociale en culturele allianties per gemeente onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor cultuureducatie buiten schooltijd en voor verbreding van bibliotheek in relatie tot multifunctionele centra. In de Sociale Agenda wordt de bestrijding van laaggeletterdheid als onderdeel van het Onderwijskansenplan meegenomen. Ook willen wij vrijwilligerswerk extra stimuleren in de culturele sector, onder andere in de musea.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

In onze bijeenkomsten met gemeenten en in afstemming met de Sociale Agenda zijn de volgende doelen benoemd: uitbreiding buitenschoolse cultuureducatie (brede scholen), uitbreiding vrijwilligerswerk in de culturele sector, functieverbreding van bibliotheken tot sociale en culturele 'knooppunten' en bestrijding van laaggeletterdheid, verbreding van multifunctionele centra met culturele functies, en participatie in amateurkunsten als sociaal bindmiddel.

Deze doelen worden in sociale en culturele allianties met de gemeenten uitgewerkt.

Noordelijk Convenant Cultuur

Reacties

De gemeente Assen wil de komende beleidsperiode vanuit cultuur inzetten op versterking van de Regio Groningen-Assen en in het verlengde hiervan toetreden tot het landsdeel Noord.

Beschouwing

De ambitie van de gemeente Assen om in het Noordelijk Convenant Cultuur een rol te spelen wordt door de provincie gedeeld. Ook Emmen, als enige Drentse gemeente met

meer dan 100.000 inwoners, zou in het Convenant een rol kunnen gaan spelen. Wij zullen de systematiek van landsdelige convenanten evalueren in IPO-verband en in noordelijk verband. Overigens gaven de onderhandelingen over cultuurmiddelen voor de komende vier jaar weinig aanleiding om in de toekomst (sterk) te blijven inzetten op landsdelige cultuurconvenanten.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

Meerdere Drentse en andere noordelijke instellingen hebben aanvragen ingediend bij fondsen, het rijk en andere noordelijke overheden. De situatie op het moment van schrijven van deze agenda:

- a. Toewijzing van het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten (NFPK+) aan diverse noordelijke instellingen waaronder PeerGroup. De andere Drentse aanvrager DJT de Reus is afgewezen (om deze afwijzing te compenseren hadden wij reeds een bedrag gereserveerd, zie Voorjaarsnota 2007);
- b. Toewijzing van OCW aan meerdere instellingen in het Noorden met een positief advies van de Raad voor Cultuur, met opgehoogde bedragen uit het eerste advies van de Raad. Binnen deze 'basisinfrastructuur' zijn geen Drentse instellingen opgenomen;
- c. Bovengenoemde toewijzingen van OCW en het NFPK+ zijn een relatief succes voor het Noorden: het noordelijk landsdeel ontvangt jaarlijks 1,6 miljoen euro meer ten opzichte van vier jaar geleden. Dit zorgt echter niet substantieel voor minder scheve verdeling van rijksmiddelen ten opzichte van de Randstad. Het kabinet stelt geen extra middelen beschikbaar die een convenant rechtvaardigen. Onze inzet blijft daarom: 25% hoger vergeleken met de vorige beleidsperiode;
- d. In de motie Hamers cs (Tweede Kamer september 2008) wordt de regering verzocht om de basisinfrastructuur van cultuur extra te versterken met 10 miljoen euro. Hiermee wordt 3,7 miljoen naar rato toegevoegd aan de subsidies van de langjarige gesubsidieerde orkesten, dans- en operagezelschappen. Voor het NNO betekent dit waarschijnlijk dat daarmee de korting in het kader van 'het profijtbeginsel' wordt gecompenseerd. De noordelijke overheden zien daarom geen aanleiding om het subsidieverzoek van het NNO ad 200.000 euro te honoreren. Wij hebben wel besloten om wederom in noordelijk verband 100.000 euro per jaar beschikbaar te stellen aan het NNO, ter reparatie van de bezuiniging van vier jaar geleden. Daarnaast vragen wij aan het NNO om extra concerten te verzorgen in Drenthe;
- e. Ook het Grand Theatre wordt geconfronteerd met korting. In samenspraak met de noordelijke partners levert Drenthe haar aandeel om deze korting te compenseren (7.000 euro per jaar).

(zie ook de bijlage in de definitieve nota over NNO en Grand Theatre)

Cultuur en internationalisering

Reacties

Het CBK Drenthe geeft aan dat zij met activiteiten ontbreekt bij voorbeeldprojecten cultuur en internationalisering. Het Drents Museum geeft aan dat Oldenburg en Hannover missen als Stepping Stones.

Beschouwing

Internationale invloeden stimuleren wij met nieuw internationaal beleid aanhakend bij SNN NOA-beleid, bijvoorbeeld met internationale kunstprojecten op de NOA-as. Oldenburg en Hannover beschouwen wij ook als steden van belang in het internationale cultuurbeleid.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

Daarnaast willen wij in SNN verband gezamenlijk nieuwe plannen ontwikkelen. Wij vinden het wenselijk om het huidige SNN-budget voor cultuur uit te breiden, zodat we een gezamenlijk programma kunnen uitvoeren. Dit programma moet het mogelijk maken om (a.) ontwikkeling en uitvoering van concrete internationale projecten te realiseren en (b.) een programma te ontwikkelen op het terrein van internationale marketing en netwerkvorming. Hiervoor vragen wij van het rijk een aanzienlijke bijdrage in het kader van nieuw beleid in 2009. Ook onderzoeken wij financiering uit internationale c.q. Europese programma's (Interreg, Efro). Daarnaast wil de provincie Drenthe samen met de noordelijke partners extra middelen vrijmaken.

Rol van adviescommissies

Reacties

Men pleit voor meer transparantie in gang van zaken, goede relatie en afstemming met adviescommissies. Het Drents Museum geeft aan dat een visitatiecommissie meer nadelen dan voordelen kent. De Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst ziet voor zichzelf een andere rol: als denktank voor de provincie die ook anticiperend en initiërend advies verstrekt op een niveau dat de provincie en (alle) gemeenten raakt.

Beschouwing

Een visitatiecommissie zullen wij inzetten als toetsingsinstrument voor artistieke of cultuur-inhoudelijke kwaliteit en niet voor interne bedrijfsvoering. De provincie stelt een cultuuradviescommissie in voor beoordeling van subsidie-aanvragen en voor reactieve en proactieve kunstadvisering.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

Behalve de functie van beoordelingen en toetsing dient deze adviescommissie ook een stimulerende rol te hebben op het culturele leven in Drenthe. Wij verwachten dan ook proactieve adviezen van deze commissie ten aanzien van cultuurbeleid.

Visitatie en beoordeling door een externe visitatiecommissie is een adequaat middel om invulling van beleidsdoelen en uitvoering hiervan door instellingen te onderzoeken en te toetsen. Wij stellen daarom een visitatiecommissie in die kwaliteit en effecten van beleidsuitvoering toetst. Ook dit kan leiden tot belangrijke aanbevelingen voor provinciaal cultuurbeleid. Wij verkennen hierbij de mogelijkheid tot samenwerking als noordelijke

provincies. De recente rapporten van de Noordelijke Rekenkamer leveren hier ook een bijdrage aan.

Monitoring en effectonderzoek in de beleidscyclus

Geen reacties.

Reacties op hoofdstuk 4, Uitwerking per cultuurdrager

Het grote publiek

Reacties

- *Algemeen:*

De Adviescommissie Cultuurbereik doet de aanbeveling om kritisch naar de inhoud van activiteiten te kijken (subsidieer kwaliteit en niet enkel de middelmaat). Ook in de Statencommissie is gewezen op het belang van kwalitatieve toetsing. De deskundigen in de expertmeeting verzoeken om focus en contrast: beperk je tot topkwaliteit, durf te botsen, laat ondersteuning van de breedte en middelmatige kwaliteit over aan gemeenten. Haal kwaliteit en nieuwe ideeën van buiten Drenthe en combineer deze met Drentse kernkwaliteiten. De Adviescommissie Cultuurbereik doet tevens de aanbeveling om voor faciliteiten c.q. voldoende ruimtes te zorgen waar activiteiten kunnen plaatsvinden. Gemeente Assen wil samen met provincie zoeken naar samenwerking met betrekking tot podia en talentontwikkeling. In de Statencommissie wil men graag meer aandacht voor talentontwikkeling in de definitieve cultuurnota. Ook topevenementen (één groot festival of manifestatie) vindt zij (evenals de deskundigen in de expertmeeting) van belang voor de provincie.

- *Cultuurparticipatie:*

Het Drents directeurenoverleg erfgoedinstellingen verzoekt om aandacht voor volkscultuur in het Drents cultuurparticipatieprogramma.

- *Cultuureducatie:*

K&C Drenthe waarschuwt dat te ver doorgevoerde vraagsturing ten koste gaat van de kwaliteit, met name voor het aanbod in de kunsten. De gemeente Aa en Hunze is van mening dat de rol van de provincie in het cultuureducatiebeleid te sturend is. Er moet een structuur opgezet worden die past bij de vraag van het lokale onderwijs en bij de draagkracht van de scholen. Enkele gemeenten geven aan dat het kunstmenu voor hen passend is en moet worden voortgezet. Gelet op de ontwikkelingen op het gebied van cultuureducatie wordt in de Statencommissie verzocht om extra inspanning voor cultuureducatie. Het Drents directeurenoverleg erfgoedinstellingen verzoekt om te investeren in het vertalen van de landelijke canon naar Drentse voorbeelden voor het onderwijs.

- *Amateurkunst:*

In de Statencommissie is aangegeven dat amateurkunst van groot belang is, vooral het contact tussen professionals en amateurs. Het bevreemdt K&C Drenthe dat amateurkunstondersteuning op landelijk niveau in de basisinfrastructuur zit en op provinciaal niveau niet. Toonkunstkoor Emmen (en COV Assen en Toonkunstkoor Assen) geeft aan dat provinciale subsidie steeds belangrijker wordt en zij zich zorgen maakt of oratoriumverenigingen in de toekomst met kwalitatief goede amateurkunst kunnen bijdragen aan de gewenste Drentse culturele infrastructuur.

- *Podiumkunsten:*

Be-Wonder vraagt zich af hoe nieuwe initiatieven als Rood Paleis in de nieuwe cultuurnota worden verwerkt.

- *Festivals:*

Met het beleid voor festivals en evenementen begeeft de provincie zich volgens de

gemeente Assen op het terrein van gemeenten en instellingen. In de Statencommissie wordt onderschreven dat ten aanzien van festivalbeleid goed naar de gemeentelijke verantwoordelijkheid gekeken moet worden.

Beschouwing

▪ *Algemeen:*

De aanbeveling van de Adviescommissie Cultuurbereik om voor kwaliteit te gaan in plaats van enkel de middelmaat ondersteunen wij, met dien verstande dat we oog willen hebben voor ontluikend talent en voor verschillende kwaliteiten op alle niveaus van de Drentse samenleving. Wij zijn het eens met de aanbeveling om ook topkwaliteit te ondersteunen, naast verbreding en participatie. Wij zullen dat explicieter opnemen in onze doelstellingen. Met name in de cultuurdrager Het grote publiek zullen wij, met gebruik van het Drents cultuurparticipatiefonds, samen met gemeenten vorm geven aan verbreding in de amateurkunst, participatie en volkscultuur. De hoofdverantwoordelijkheid en een groot deel van het budget daarvoor komt bij gemeenten te liggen.

▪ *Cultuurparticipatie:*

Volkscultuur zal expliciet aandacht krijgen in het Drents cultuurparticipatieprogramma. Ook talentontwikkeling krijgt in dit programma een plaats.

▪ *Cultuureducatie:*

De provincie blijft zich verantwoordelijk voelen voor een kwalitatief hoogstaand keuzemenu voor cultuureducatie, voortbordurend op het huidige kunstmenu en cultuurtraject, in aansluiting op de vraag van scholen. Kunstmenu en cultuurtraject kunnen dus nog steeds worden afgenomen. Wat betreft een vertaling van de landelijke canon naar het Drentse onderwijs ziet de provincie alleen een rol voor zichzelf weggelegd in bijvoorbeeld projectondersteuning van scholen.

▪ *Amateurkunst:*

De verantwoordelijkheid voor amateurkunst ligt in hoge mate bij gemeenten en gemeentelijke instellingen (onder andere de kunstencentra). Ten aanzien van tweedelijns-taken wil de provincie een rol blijven vervullen en hierbij goed afstemmen op rijk en gemeenten. Dit zal in de definitieve cultuurnota verder worden uitgewerkt. De provincie wil helder onderscheid maken tussen amateurkunst op provinciaal en lokaal niveau. Ons streven is om binnen het Drents cultuurparticipatieprogramma gemeenten meer mogelijkheden te bieden amateurkunst op lokaal of regionaal niveau te ondersteunen.

▪ *Podiumkunsten:*

In ons beleid t.a.v. professionele podiumkunsten hebben wij oog voor nieuwe initiatieven. Subsidieverzoeken van instellingen/gezelschappen worden na vaststelling van het nieuwe beleidskader in behandeling genomen.

▪ *Festivals:*

in de provincie Drenthe vinden jaarlijks zo'n 40 kleinere culturele festivals plaats onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Deze festivals kunnen wel op ondersteuning rekenen van provinciale steunfunctionarissen. De provincie neemt haar verantwoordelijkheden met betrekking tot (circa 10) culturele festivals van provinciaal belang.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

▪ *Algemeen:*

Daarbij willen we als provincie bijzondere dingen stimuleren: kunst en cultuur van onverwachte kwaliteit, sprankelend en spraakmakend. Deze spraakmakende kunst en cultuur kan sterk verbonden zijn aan het Drentse, maar kan ook juist iets geheel nieuws toevoegen.

▪ *Cultuurparticipatie:*

Wij willen een Drents programma 2009-2012 voor het Programmafonds Cultuurparticipatie ontwikkelen, gericht op amateurkunst, cultuureducatie, volkscultuur, talentontwikkeling en bijzondere projecten en manifestaties van bovenlokaal belang. Ons doel is om meer mensen in aanraking te brengen met kunst & cultuur, vooral door actieve participatie. Wij willen daarbij doelgroepen bereiken die nu nog weinig deelnemen. We overleggen momenteel met de gemeenten welke onderdelen van dit programma onder gezamenlijke en welke onder gescheiden verantwoordelijkheid ontwikkeld kunnen worden. We gaan daarbij uit van evenredige inzet van rijks-, provinciale en gemeentelijke middelen. Op deze wijze wordt meer geld gegenereerd en gebundeld rondom gezamenlijk geformuleerde doelen. Hierdoor ontstaat een stevige extra inspanning in Drenthe rond cultuurparticipatie en amateurkunst. Ook met de gemeente Emmen, die zelfstandig een participatieprogramma indient (als gemeente groter dan 90.000 inwoners), zijn wij hierover in gesprek. Een en ander werken wij uit in het kader van de culturele allianties per gemeente (Studio 13).

▪ *Amateurkunst:*

Amateurkunst is zowel voor gemeenten als voor ons een belangrijk beleidsonderwerp. De gemeente is verantwoordelijk voor voorzieningen voor amateurkunst in de eigen gemeente, zoals de kunstencentra en ondersteuning van amateurverenigingen. De provincie is verantwoordelijk voor tweedelijns ondersteuning en voorzieningen of projecten van provinciaal belang.

Onze inzet: Wij steunen provinciale orkesten en koren en voelen ons mede verantwoordelijk voor de amateur-steunfuncties. Ook voelen wij ons betrokken bij (de stimulering van) grote amateurkunstprojecten, talentontwikkeling en kwaliteitsbevordering. In het veld constateren wij vraag naar extra ondersteuning op de terreinen zang, harmonie-fanfare-brassbands en symfonische muziek. Voor dit alles beogen wij een goede afstemming van gemeentelijke en provinciale inzet, die grotendeels gerealiseerd kan worden binnen het nieuwe programma voor cultuurparticipatie.

▪ *Festivals:*

Wij zoeken voor verdere ontwikkeling van het festivalbeleid afstemming met de gemeenten, in het kader van ons programma 'De Culturele Economie' en Cultuur en Internationalisering (zie betreffende hoofdstukken). Evenementen als de Culturele Prijs van Drenthe, de Culturele Gemeente en de Culturele Drentse Uitdag hebben hun waarde bewezen en blijven wij doorontwikkelen in de nieuwe beleidsperiode.

Drenthe in beeld

Reacties

- *De beeldkwaliteit openbare ruimte:*

Het Drents directeurenoverleg erfgoedinstellingen geeft aan dat er extra middelen moeten komen voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap en dat concreet aangegeven moet worden op welke wijze de provincie 'verrommeling' wil aanpakken en kwaliteit bedrijventerreinen kan verbeteren. Het Drents Architectuur Centrum wil haar taken de komende beleidsperiode continueren en uitbouwen ter bevordering van cultuurparticipatie door het bevorderen van een brede belangstelling voor bouwkunst en stedenbouw en landschapsarchitectuur. Zowel het Drents Architectuur Centrum, De Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst (PABK), de Adviescommissie Cultuurbereik als de deskundigen in de expertmeeting vinden dat er meer verbinding moet komen tussen ondermeer beeldende kunst, cultuurlandschap en -historie, architectuur en stedenbouw.

- *Beeldende kunst en vormgeving:*

de provincie moet haar verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van beeldende kunst en vormgeving zodat belangen van de tien gemeenten, naast Assen en Emmen, blijven gewaarborgd. De gemeente Hoogeveen vindt dat de provincie niet moet tornen aan functie van CBK Drenthe met betrekking tot ontwikkeling kunst- en vormgevingsprojecten in de afzonderlijke gemeenten. De gemeente Assen geeft aan dat zij de middelen van de BKV-regeling binnen de eigen gemeente gaat besteden. Het CBK Drenthe krijgt van de gemeente extra taken zodat de instelling overeind blijft. Het CBK Drenthe is zich bewust van mogelijke herpositionering CBK Drenthe en de kunstuitleen. Geheel decentraliseren van kunstuitleen naar betreffende gemeenten is volgens het CBK Drenthe geen goede zaak. DeFKa geeft aan dat zij de inzet voor een noordelijk hedendaags centrum voor actuele kunst mist. Kunst Kolonie Veenhuizen verzoekt de provincie om meer geld vrij te maken voor jonge experimentele kunstenaars broedplaatsen en voor wetenschappelijke conferenties over internationale contexten van Drentse specialiteiten. De PABK pleit voor middelen voor het overgangsjaar 2009 en meer inzet op een ruimere subsidiëring van aansprekende projecten en andersoortige activiteiten ten koste van algemene jaarlijkse subsidiëring van enkele organisaties.

Beschouwing

- *De beeldkwaliteit openbare ruimte:* zie tekst in definitieve cultuurnota over 'Mooi Drenthe'.

Wij onderschrijven het belang dat het Drents Architectuur Centrum kan hebben voor het aanjagen van het maatschappelijk debat over architectuur en zullen vanuit ons nieuwe cultuurbeleid projectmatig activiteiten subsidiëren.

- *Beeldende kunst en vormgeving:* zie tekst definitieve cultuurnota.

Voor een geleidelijke overgang van een primaire provinciale verantwoordelijkheid voor BKV naar een gemeente zijn extra provinciale middelen beschikbaar gesteld die in 2008 worden besteed (subsidierегeling BKV 2005-2008). In 2009 besluiten wij over (de mate van) decentralisatie van taken van het CBK Drenthe t.a.v. de kunstuitleenvoorziening voor particulieren en scholen. Het Noorden kent verschillende centra voor hedendaagse

kunst: Drenthe beschikt over twee Centra voor Beeldende Kunst, één in Assen en één in Emmen. Deze steden fungeren de komende periode bovendien als Drentse samenwerkingspartners van het Rijk in een stimulerend beeldende kunstbeleid. Het Cultureel Kwartier Assen herbergt per 2011 een Kunsthal voor hedendaagse beeldende kunst. Door onder andere een eigen opdrachtenbeleid te voeren hopen wij jonge experimentele kunstenaars aan Drenthe te binden. Internationale invloeden stimuleren wij met nieuw internationaal beleid aanhakend bij SNN NOA-beleid. Om spraakmakende kwaliteit toe te voegen doen we nieuwe beleidsvoorstellen en wij stellen hiervoor ook middelen ter beschikking.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

▪ *De beeldkwaliteit openbare ruimte:*

Wij investeren in een samenwerkingsverband 'Mooi Drenthe' en bijbehorende 'Werkplaatsen Mooi Drenthe'. Dit zijn creatieve sessies met gemeenten, provincie, maatschappelijke partijen, betrokken burgers, (landschaps)architecten en stedenbouwkundigen. In de 'Werkplaatsen Mooi Drenthe' willen we al lerend en ontwerpend samen met gemeenten oplossingen vinden voor lastige ruimtelijke opgaven of verrommelde situaties (ons streven is om hierbij in de komende periode ook verbindingen te zoeken met ons milieu- en energiebeleid).

▪ *Beeldende kunst en vormgeving:*

Per 1 januari 2009 decentraliseert het rijk beeldende kunst en vormgeving naar gemeenten. Doel van het verleggen van de rijksgeldstroom BKV naar 36 grotere gemeenten is het versterken van het creatieve stedelijke klimaat, om zo beeldende (internationale) topkunst te stimuleren. Het rijk veronderstelt dat deze gemeenten over de daarvoor benodigde infrastructuur beschikken: ateliers, broedplaatsen, ondersteunende instellingen, kunstuitlenen, kunstmusea. De BKV-rijksbijdrage voor Drenthe wordt vanaf 2009 ondergebracht bij de gemeenten Emmen en Assen (beide 150.000 euro op jaarbasis) en de landelijke fondsen. Daarmee ligt de primaire verantwoordelijkheid voor het beeldende kunstbeleid in Drenthe niet meer bij de provincie.

Wij hebben de afgelopen jaren met de rijksgeldstroom BKV samen met alle Drentse gemeenten vele projecten en presentatie-instellingen gefinancierd. De culturele infrastructuur voor BKV hebben wij als partner van het rijk verder versterkt met het opdracht- en projectconsulentschap van het CBK Drenthe. De veranderde taakverdeling tussen overheden leidt ook tot herpositionering van dit CBK en haar kunstuitleenvoorziening met 5 plaatselijke uitleenpunten. De eerste stappen daarvoor worden in het Cultureel Kwartier Assen (2011) gezet met het inrichten van een Kunsthal voor hedendaagse beeldende kunst en kunstuitleen onder auspiciën van het CBK. Assen en Emmen dienen kunstinstellingen te huisvesten die een regionale uitstraling hebben. Wij verwachten dat Assen en Emmen zich hier voluit voor inzetten en dat ook de overige 10 gemeenten een eigen verantwoordelijkheid nemen voor delen van het BKV-beleid.

Onze inzet:

1. De provincie voelt zich medeverantwoordelijk voor het proces om het CBK Drenthe te herpositioneren. De provincie zal haar uiterste best doen om samen met gemeenten dit proces op tijd en op een verantwoorde wijze af te wikkelen. Wij zullen daarbij een verantwoorde overgangperiode hanteren.
2. Voor beeldende kunstinitiatieven die buiten (de werkingssfeer van) Assen en Emmen het Drentse creatieve klimaat versterken willen we met alle Drentse gemeenten afspraken maken over een gedeelde verantwoordelijkheid en gezamenlijke inzet.
3. Waar het gaat om beeldende kunstinitiatieven van bovenlokaal belang, blijven we als provincie onze verantwoordelijkheid nemen. Een onderscheidend aanbod van beeldende kunst geeft de regio en provincie profiel en status. De beeldende kunst vormt ook een belangrijke schakel met andere terreinen, zoals ruimtelijke kwaliteit, cultuurtoerisme en creatieve industrie (zie ook onder Cultuur en economie). De provincie wil daarom in de komende beleidsperiode als opdrachtgever stimuleren dat eigentijdse of actuele ontwikkelingen in de beeldende kunst in Drenthe zichtbaar worden gemaakt in combinatie met de Drentse kernkwaliteiten (cultuurhistorie-landschap-erfgoed). Voorbeelden hiervan zijn projecten die natuur, kunst en recreatie combineren. We streven ernaar vanuit opdrachtverlening voor infrastructurele werken 1 procent te reserveren voor beeldende kunst ter plaatse. Goede voorbeeldprojecten moeten andere overheden en opdrachtgevers inspireren een deel van de bouwsom te reserveren voor de kunsten. Ook onderzoeken wij de mogelijkheid van een grootschalige kunstmanifestatie van (inter)nationale allure in Drenthe, waar nieuwe ideeën en kwaliteiten een (inter)nationaal en breed publiek overtuigen van de grote landschappelijke kwaliteiten van de provincie.
4. Binnen het nieuwe Programma Cultuurparticipatie dat wij ontwikkelen met de gemeenten bieden we de mogelijkheid om specifieke groepen (kinderen, jongeren) te betrekken bij beeldende kunst.

Onvoltooid verleden tijd

Reacties

Het Drents directeurenoverleg erfgoedinstellingen verzoekt om beleid te formuleren op het gebied van leegstand en herbestemming van vooral karakteristieke objecten en complexen en ondersteuning meldpunt leegstand en herbestemming. Tevens dient er geïnvesteerd te worden in publieksontsluiting van archeologie. In de Statencommissie is gewezen op het belang van het behoud van Drentse kerken.

Beschouwing

Wij delen de constatering dat de herbestemming van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen een grote opgave is. In het 'Ontwikkelingsprogramma cultuurhistorie en archeologie' en binnen de reguliere taken van Drents Plateau komt dan ook ruimte voor de aanpak van herbestemming. Wij verwachten een betere ontsluiting van archeologische waarden vooral te bereiken via intensivering van het museumbeleid en erfgoededucatie.

De motie Drentse kerken zal worden uitgevoerd, leidend tot meer aandacht voor behoud en bestemming van karakteristieke kerkgebouwen. Hierover zal een separaat voorstel naar provinciale staten gaan.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

Naast monumenten van rijks- en provinciaal belang moeten ook monumenten van gemeentelijke betekenis beschermd worden. Een aantal gemeenten wil eigen monumentenbeleid (verder) ontwikkelen in samenspraak met de provincie. Via de inzet van de stichting Drents Plateau zijn wij gemeenten hierbij behulpzaam en laten wij gemeentelijke en provinciale inzet op elkaar aansluiten.

Om monumentale waarden te onderhouden en te benutten, stimuleren wij gebruik en herbestemming van monumentale panden. Monumenten en cultuurhistorisch waardevolle gebouwen behouden alleen hun waarde en betekenis als ze gebruikt worden. Het is daarom nodig om nieuwe economische dragers te vinden en gebruik van monumentale panden te stimuleren. Dit geldt in het bijzonder voor boerderijen en kerken (motie M17 in provinciale staten). De provincie ziet dit als haar (mede-)verantwoordelijkheid. Na overleg met de Stichting Oude Kerken (Het Drents Landschap) en het Drents Plateau zullen wij hiervoor een kennis- (en subsidie-) makelaar zoeken. Deze werkt vanuit een goed netwerk, met een methodiek die in de toekomst mogelijk kan worden ingezet voor meer categorieën waardevolle gebouwen.

Informatiekanalen & Taligheden

Reacties

- *Bibliotheken:*

Volgens Biblionet Drenthe en de gemeente Hoogeveen krijgt het Drents bibliotheekwerk onvoldoende aandacht in Cultuur als Magneet. Biblionet Drenthe geeft aan dat bibliotheken meer en breder (inhoudelijk en facilitair) ingezet kunnen worden voor het realiseren van doelstellingen op sociaal, maatschappelijk en cultureel gebied. De inzet van de provincie ter bestrijding van laaggeletterdheid is van belang volgens de gemeente Hoogeveen.

- *Archieven:*

Het Drents directeurenoverleg erfgoedinstellingen verzoekt de provincie om initiatief te nemen voor een Deltaplan digitalisering van archiefbronnen. Het Drents Archief pleit voor een voortzetting van het Drents Audio Visueel Archief (DAVA).

- *Regionale omroep:*

de Adviescommissie Cultuurbereik doet de aanbeveling om RTV Drenthe in te zetten als medium voor kunst en cultuur.

Beschouwing

- *Bibliotheken:* zie tekst definitieve nota.

De omvang van het takenpakket dat voor rekening is van de provincie is in discussie. Begin 2009 neemt het rijk een nieuw standpunt in over de tweede fase in het traject bibliotheekvernieuwing. De exacte invulling van vaste en variabele taken zullen wij daarna opnieuw afwegen.

- *Archieven:*
Wij delen de mening dat het DAVA moet worden voortgezet. Het gebruik van de term Deltaplan voor digitalisering van archieven vinden wij te zwaar. Wel erkennen wij de wenselijkheid van gedeeltelijke en provinciebrede digitalisering van archiefbronnen. Dit maakt deel uit van het convenant met gemeenten dat in Studio 13 wordt voorbereid.
- *Regionale omroep:*
De aanbeveling om RTV Drenthe meer als medium te verbinden aan cultuurbeleid vinden wij interessant. Samen met RTV Drenthe willen wij verkennen welke mogelijkheden hiervoor zijn, naast de eigenstandige verantwoordelijkheid en redactionele vrijheid van de regionale omroep.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

- *Bibliotheken:*
In overleg met de Tweede kamer, IPO en VNG heeft het rijk besloten tot voortzetting van de vernieuwingsoperatie, omdat de drie overheidslagen het grote sociaal-culturele belang van de openbare bibliotheek blijvend onderschrijven. Over de opzet in de periode 2009-2012 wordt najaar 2008 besloten, maar het accent zal sterk op de inhoudelijke vernieuwing komen te liggen.
Onze inzet: Voor ons geldt het koepelconvenant (afspraken met het rijk over provinciale bibliotheekverantwoordelijkheid) en de landelijke hoofdlijnen in het Bibliotheekcharter 2009 -2012: digitalisering, collectiebeleid, marketing en HRM. Daarnaast blijven we ons inzetten voor de vijf kernfuncties uit de richtlijn voor basisbibliotheken: warenhuis van kennis en informatie; centrum voor ontwikkeling en educatie; encyclopedie voor kunst en cultuur; inspiratiebron voor lezen en leesbevordering; podium voor ontmoeting en debat. Door deze inzet op functionele verbreding willen wij bereiken dat de bibliotheken een belangrijke schakel blijven in de culturele en sociale infrastructuur van Drenthe. Gezien de primaire verantwoordelijkheid van gemeenten voor sociaal beleid willen wij dit in culturele en sociale allianties met gemeenten vormgeven.
Wij blijven ons inzetten voor Biblionet als serviceorganisatie en innovatiecentrum. Het beleid rond letteren en leesbevordering en de bestrijding van laaggeletterdheid geven wij onder meer vorm door een literatuurfestival, projecten als De Literaire Hemel en een noordelijk project laaggeletterdheid (zie ook de Sociale Agenda). Dit vindt plaats in samenwerking met de beide andere noordelijke provincies.
- *Archieven:*
Wij hebben een verantwoordelijkheid voor bewaking van de kwaliteit van de archiefzorg door lagere overheden, het veilig stellen van voor Drenthe belangrijke archieven en het verbreden van het gebruik van archieven. Drenthe heeft daartoe samen met de provincies Fryslân en Groningen een noordelijke archiefinspectie die toeziet op handhaving van de wettelijke voorschriften. Uitdagingen waar gemeenten met betrekking tot het archiefbeleid voor gesteld staan zijn onder andere de voortschrijdende digitalisering van archieven en het toegankelijk maken van archieven voor het publiek.
Onze inzet: het Drents Archief willen wij ondersteunen bij het opzetten van projecten

die de "collectie Drenthe" veilig stellen en archieven zichtbaar maken voor een breed publiek. Ook willen we samenwerking stimuleren tussen lagere overheden ter verbetering van de kwaliteit van de archiefzorg, de verbreding van het gebruik van archieven en het veilig stellen van belangrijke bestanden. Daarover willen we met de gemeenten een culturele alliantie sluiten. De meeste Drentse gemeenten hebben hier inmiddels positief op gereageerd. We willen brede initiatieven voor het behoud van cruciale digitale informatie of de digitalisering van veelgebruikt bronmateriaal ondersteunen.

- *Regionale omroep:*

Wij willen het afwegen en toekennen van programmasubsidies centraal (provinciebreed) coördineren. Wij willen samen met RTV-Drenthe verkennen welke mogelijkheden er zijn om kunst en cultuur in Drenthe meer over het voetlicht te brengen via de media radio en televisie.

Ook onderschrijven wij het belang van benchmark en visitatie. Afstemming van verschillende visitaties kan onder meer de prestaties op het gebied van achtergrondjournalistiek en aandacht voor (regionale) cultuur inzichtelijk maken. We willen hierover in overleg treden en afspraken maken met RTV Drenthe, IPO en ROOS.

Museumbeleid

Reacties

Het Drents Museum geeft aan dat de focus op de inzet van vrijwilligers niet reëel is. Het Drents directeurenoverleg erfgoedinstellingen verzoekt om versterking netwerkfunctie Federatie van Drentse musea in plaats van het nieuw op te zetten platform. In de Statencommissie is aangegeven dat het doel van de professionaliseringsregeling kwaliteitsverbetering moet zijn.

Beschouwing

Vrijwilligersbeleid heeft onze aandacht om betrokkenheid bij cultuur te organiseren en voor behoud van een functionerende culturele infrastructuur. Voldoende vrijwillige inzet is ons inziens aanvullend op professionele menskracht in de cultuursector van groot belang. Onze focus op inzet vrijwilligers is onder andere gericht op het ondersteunen van bestaande actieve groepen vrijwilligers (denk aan gidsen) in het overbrengen van 'het Verhaal van Drenthe'.

Wij delen de ambitie van de Federatie Drentse Musea om haar netwerkfunctie te versterken conform het door ons voorgestelde museumplatform. De professionaliseringsregeling willen wij aan dit platform koppelen om samen met de gemeenten musea te faciliteren bij de ontwikkeling van creatieve en collectieve manieren van presentatie, het aanspreken van verschillende doelgroepen en het zoeken naar nieuwe wegen om hun aanbod te vermarkten.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota

Voor met name de gemeentelijke musea stellen wij voor om in overleg met de gemeenten een project Versterking Museumbestel Drenthe te ontwikkelen. Onze ambitie om een samenhangend museumbestel van kwalitatief goede musea en museale voorzieningen te realiseren kan alleen slagen in samenwerking met onze belangrijkste partners in

museumbelid: de Drentse gemeenten en de Drentse musea zelf. Wij zien de provinciale rol in het realiseren van dit toekomstbeeld als volgt.

Allereerst willen wij graag samen met de gemeenten nadenken over hoe de totale museale infrastructuur van Drenthe kan worden versterkt. Zo willen we komen tot het opstellen van een meerjarige aanpak voor realisering van deze ambitie; een museale agenda voor de komende jaren, met als vertrekpunt een gezamenlijke verantwoordelijkheid en voor elke partij duidelijke taken. De prioriteiten in deze museale agenda willen wij aan een tijdelijk activiteitenbudget koppelen dat wij aan het Museumplatform ter beschikking stellen (zie onder Ad b). Vervolgens denken wij dat via het organiseren en laten uitvoeren van een aantal collectieve projecten een steviger museumbestel ontstaat. Deze algemene projecten hebben tot doel aspecten van het museale bedrijf te verbeteren, samenwerking en afstemming te stimuleren, van elkaars ervaringen te leren. Voorbeelden zijn: publieksonderzoek, (gebiedsgerichte) promotie- en marketingcampagnes, projecten met educatieve werking en veiligheidszorg.

Om de gewenste afstemming en samenwerking mede mogelijk te maken, stellen wij voor om voor de duur van de komende beleidsperiode:

- a. De steunfunctie musea (provinciaal museumconsulent) te subsidiëren;
- b. De lopende professionaliseringsregeling uit te breiden samen met de gemeenten (matching 1 : 1);
- c. De netwerkfunctie in het Drentse museumbestel te versterken door de uitbouw van de huidige Federatie tot 'museumplatform'.

Door een tijdelijk activiteitenbudget aan het Museumplatform (zie ad c) te verbinden willen wij samen met de gemeenten musea faciliteren bij de ontwikkeling van creatieve en collectieve manieren van presentatie, het aanspreken van verschillende doelgroepen en het zoeken naar nieuwe wegen om hun aanbod te vermarkten. Onze provinciale financiële bijdrage koppelen wij daarbij in gelijke mate aan de gemeentelijke financiële bijdrage (met inachtneming van een maximale bijdrage per project). We kiezen voor deze matching-constructie om cofinanciering van projecten maximaal te stimuleren.

Voor een gezamenlijke inzet bij bijzondere eenmalige investeringen biedt het gebiedsgerichte Provinciaal Meerjarenplan (pMJP) Landelijk gebied mogelijkheden. Hiermee leggen wij ook een verbinding met ons omgevingsbeleid.

Om onze toekomstvisie te verwezenlijken is een sterke netwerkfunctie in het Drentse museumbestel belangrijk. De Drentse musea zeggen daaraan ook behoefte te hebben. Daarom zijn wij met de gemeenten en de Federatie van Drentse musea en Oudheidkamers in gesprek over de oprichting van een Museumplatform dat proactief de onderlinge samenwerking tussen de Drentse musea bevordert, onder meer door het ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten om de museale functie in Drenthe te versterken. Het platform heeft als taken:

1. Kennisdeling: educatie, vrijwilligers, pr en marketing, collectiebeleid, cultureel ondernemerschap (bijvoorbeeld fondsenwerving)

2. Samenwerking: opstarten samenwerkingsverbanden voor pr, marketing en educatie, vrijwilligersbeleid, inkoop facilitaire ondersteuning, collectiebeleid en cultureel ondernemerschap.

Het Museumplatform zou tot haar vaste deelnemers kunnen rekenen: museumconsulent (uitvoerend) en een vertegenwoordiging van uitvoerend medewerkers van lokale/ regionale musea en de vijf grote musea. De provincie wil dit platform faciliteren en samen met de gemeenten van een activiteitenbudget voorzien. De gemeenten en de Federatie onderschrijven deze ambitie en hechten aan een betrouwbare organisatie die continuïteit biedt in activiteiten en zorgt voor nieuw elan in museaal Drenthe. Om dat te bereiken is de inbreng van expertise en slagkracht van de grote musea nodig, naast gemeentelijke facilitering van medewerkers van de lokale musea om te kunnen deelnemen. Wij overwegen om het Museumplatform aan te haken bij het Drents Plateau, dat beschikt over een erfgoedplatform en expertise op het gebied van erfgoed (-educatie). Daarbij denken wij aan het beheer van het activiteitenbudget en de secretarisrol. De wens van het bestuur van de Federatie om zich bestuurlijk te verbreden tot bestuur van het Museumplatform willen wij daarbij honoreren. Wij rekenen op een bestuurlijke versterking waarbij minimaal twee grote musea de vijf musea van provinciale betekenis vertegenwoordigen. Over de rollen en taken in het Museumplatform maken wij afspraken met de Federatie, Drents Plateau en de grote musea.

Hoofddoel van al deze inzet is: de provincie Drenthe beschikt over vier jaar over een versterkt museumbestel met een groot aantal musea dat bekend staat om hun kwaliteit, aantrekkelijkheid en publieksbereik. Wij zullen de effectiviteit van het gevoerde beleid meten door middel van een nulmeting op de kansen voor verbetering (zie hierboven) en op economische effecten. Deze meting zullen wij herhalen in 2012.

Reacties op het onderdeel Beleidsinstrumenten

De reacties op het onderdeel beleidsinstrumenten uit het inspraaktraject richten zich vooral op het instrument subsidies. Dit spitste zich toe op de voorstellen voor een gedeeltelijke flexibilisering van een aantal gesubsidieerde instellingen. De kern van de reacties luidt:

- Meer maatwerk in plaats van vaste percentages voor flexibilisering.
- Om de omslag naar meer verzakelijking in de relatie tussen provincie en instellingen te realiseren zijn tijd en investeringen nodig. Verzoek van een aantal instelling aan provincie is om hier ook een verantwoordelijkheid in te nemen.

Reacties

K&C Drenthe geeft aan dat het bestaande partnerschap tussen K&C Drenthe en de provincie onder druk staat. Door flexibilisering van budgetten wordt zij gedwongen tot het aanvragen van ontslag voor een groot deel van haar medewerkers. Bovendien is K&C Drenthe van mening dat de flexibilisering van de budgetten geen evaluatie als grondslag heeft noch een onderzoek dat aangeeft dat deze koerswijziging leidt tot betere resultaten. Het Drents Plateau verzoekt om meer inzicht in het verband tussen variabele taken en voorgestelde verlaging van het vaste budget, het percentage van flexibilisering doornemen op realiteitsgehalte, heldere en duidelijke regels vaststellen voor uit- een aanbesteding van taken, het scheppen van een gelijke uitgangspositie voor alle betrokken instellingen etc. Gemeenten zijn bang dat flexibilisering van budgetten tot verschraling leidt. Gemeenten geven aan dat zij deze instellingen nodig hebben vanwege deskundigheid op bepaalde terreinen die de gemeente niet bezit. In de Statencommissie is geconstateerd dat marktwerking geen afbreuk moet doen aan het functioneren van de instellingen. Zorgvuldigheid staat voorop. Instellingen moeten de tijd krijgen om in te spelen op de marktwerking. Stichting Veldwerk Nederland is positief over de flexibilisering van de budgetten van preferente instellingen omdat dit kansen biedt voor andere instellingen, waaronder de stichting zelf. Het Erfgoedcentrum Veenhuizen vindt dat zij gerekend kan worden tot de provinciale basisinfrastructuur. De vereenvoudiging van subsidievormen vindt men positief. De deskundigen in de expertmeeting pleiten voor combinatie van subsidiëring met mecenaat, sponsoring, publiek-private samenwerking.

Beschouwing

De provincie vindt dat het flexibiliseringbeleid zo weinig mogelijk personele- c.q. financiële gevolgen moet hebben die ten koste kunnen gaan van de kwaliteit en prijs van het culturele basisaanbod. De inhoud staat hierbij voorop, niet het rigide vasthouden aan percentages. Met de preferente instellingen is in afgelopen beleidsperiode regelmatig gesproken over effecten van de ingezette flexibilisering van budgetten in de afgelopen jaren en er is op bescheiden schaal al mee gewerkt. Veel instellingen bleken zich te kunnen vinden in gedeeltelijke marktwerking, mits dit niet ten koste gaat van 'strategisch partnerschap' tussen instelling en provincie. In zijn algemeenheid is de provincie van mening dat gedeeltelijke marktwerking niet ten principale ten koste gaat van de basisinfrastructuur en het 'strategisch partnerschap', mits opdrachtgever en opdracht-

nemer heldere en integere afspraken maken over scheiding van taken, rollen en product-marktcombinaties die mogelijk met elkaar kunnen conflicteren.

Uit tussentijdse evaluaties met diverse partijen en gemeenten heeft de provincie geconcludeerd dat partijen teveel gebonden zijn aan vaste provinciale budgetten voor een beperkt aantal instellingen (gedwongen winkelnering voor zowel gemeenten als provincie), waardoor de beleidsruimte te beperkt is en onvoldoende ingespeeld kan worden op een veranderende vraag of veranderende omstandigheden. Wij willen koersen op een evenwichtig basisinfrastructuur waarin voldoende ondersteuning voor gemeenten mogelijk blijft. De bedoeling is om minstens het gelijke totaalbudget in te zetten en sterker te sturen op kwaliteit. Dit leidt ons inziens niet tot verschraving, maar tot verrijking.

Wij zien het Erfgoedcentrum Veenhuizen niet als onderdeel van de basisinfrastructuur, maar mogelijk als partner van projecten op het gebied van de verspreiding van bouwhistorische kennis.

De afgelopen periode is intensief (bestuurlijk) overleg gevoerd met betrokken instellingen om tot een goede analyse van de flexibiliseringsvoorstellen te komen en om samen aan oplossingen te werken.

Op basis van de reacties en de overleggen stellen we de volgende aanpassingen voor het subsidieinstrument voor:

1. *Garantiepercentages in plaats van flexibiliseringpercentages*

We menen meer recht te doen aan de uitgangspunten van het voorstel door het garantiepercentage te noemen in plaats van flexibiliseringspercentages. Die eerste zijn immers "hard" terwijl flexibiliseringspercentages geen doel op zich zijn.

2. *Nader maatwerk*

We stellen nader maatwerk voor ten opzichte van het eerste voorstel.

Op basis van de inhoudelijke taken stellen we voor het eerste flexibiliseringsvoorstel verder te verfijnen in twee varianten. Dit voorstel is binnen het culturele domein van belang voor de organisaties K&C en Drents Plateau.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota (onderdeel beleidsinstrumenten):

Op basis van de inhoudelijke taken van een gesubsidieerde instelling kiezen we voor een invulling op maat. Voor sommige taken (en instellingen) menen we dat flexibilisering niet aan de orde is. Voor andere taken (en instellingen) zien we hierin meerwaarde. Binnen deze laatste keuze stellen we een verfijning voor in twee varianten. Voor beide varianten geldt dat veranderen niet van de ene op de andere dag kan. We kiezen dan ook voor een redelijke termijn om deze veranderingen te realiseren (zie voor de uitwerking hiervan opnieuw bijlage I en II voor respectievelijk de sociale en culturele agenda).

De twee varianten voor flexibilisering zijn:

▪ *Variant I*

We stellen voor de garanties voor een "vast" budget voor STAMM CMO Drenthe, Enova en SportDrenthe van respectievelijk 100%, 80%, 70 % en 60 % te handhaven. Hiervoor zullen deze instellingen interne veranderingen moeten doorvoeren. Daar hebben instellingen een eigen verantwoordelijkheid in. Hierbij stellen wij voor dat de provincie

ook een deel verantwoording op zich neemt door in 2009 eenmalig een budget "transitiekosten" beschikbaar te stellen. Dit budget is bedoeld als bijdrage om te komen tot een nieuwe organisatie met weerstands- en reactievermogen. Met de drie genoemde instellingen zullen wij nader overleggen over de invulling.

- *Variant II*

Deze variant houdt in dat het "vaste" budget minder fors en meer geleidelijk afgebouwd wordt met de volgende garanties voor een "vast" budget: 100%, 100%, 90% en 80% voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012. We kiezen voor Zorgbelang, BOKD, Drents Plateau en K&C Drenthe voor deze variant.

Bijlage

Samenvatting alle inspraakreacties op Cultuur als Magneet, Op weg naar de Culturele en Museale Agenda 2009-2012

De 29 bijdragen die hieronder in samengevatte vorm worden weergegeven zijn onder te verdelen in:

1. - discussie in de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 11 juni 2008
 - recente ontwikkelingen in rijksbeleid
2. Inspraakreacties:
 - Drentse gemeenten (7)
 - (culturele) instellingen in Drenthe (16)
 - twee provinciale adviescommissies (Cultuurbereik en Beeldende Kunst) burgers (ca. 2000) in het Drents Panel (enquête in mei 2008 door Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg)
 - externe deskundigen (10) in een expertmeeting van 2 juni 2008

Nr	Instelling	Reactie	Reactie GS
1	Statencie. Cultuur en Welzijn d.d. 11 juni 2008	<p>De thema's in de discussie waren (met opmerkingen van de diverse partijen tussen haakjes):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budgettering/marktwerking (maatwerk i.p.v. vaste percentages, voorkomen dat marktwerking afbreuk doet aan het functioneren instellingen, zorgvuldigheid moet voorop; instellingen tijd geven om in te spelen op marktwerking). - Samenwerking met de gemeenten valt in goede aarde - Amateurkunst (aandacht voor amateurkunst nodig, contact tussen professionals en amateurs). - Ook kwalitatieve toetsing/evaluatie van belang, naast kwantitatieve. - Festivals (niet te lange provinciale ondersteuning; meer naar gemeenten kijken). - Cultuureducatie (extra inspanning cultuureducatie, vraagsturing vraagt om andere rol K&C Drenthe). - BKV-gelden (trekt provincie zich terug? rekenen Assen en Emmen de omliggende gemeenten ook tot hun verzorgingsgebied?). - Aandacht voor talentontwikkeling/individuele kunstenaars/stipendia. - Behoud van de Drentse kerken. - Internationale culturele samenwerking versus focus op Drentse cultuur. - Topevenementen (Go-China ook in toekomst steunen?) - Musea (keuze voor de 5 musea in het algemeen onderschreven, doel professionaliseringsregeling moet zijn 'kwaliteitsverbetering', gratis toegang van musea voor kinderen?). 	<p>Ten aanzien van de hoofdthema's, budgettering/marktwerking en samenwerking met gemeenten hebben wij in de afgelopen maanden veel werk verricht:</p> <p>Budgettering/marktwerking: met de instellingen is meerdere malen gesproken over effecten van de ingezette flexibilisering van budgetten in de afgelopen jaren. Veel instellingen bleken zich te kunnen vinden in gedeeltelijke marktwerking, mits dit niet ten koste gaat van 'strategisch partnerschap'. In het algemeen zijn wij van mening dat gedeeltelijke marktwerking niet ten principale ten koste gaat van de basisinfrastructuur c.q. het 'strategisch partnerschap' in dezen, mits opdrachtgever en opdrachtnemer heldere en integere afspraken maken over scheiding van taken, rollen en product-marktcombinaties die mogelijk met elkaar kunnen conflicteren. De provincie vindt dat het flexibiliseringbeleid zo weinig mogelijk personele- c.q. financiële gevolgen moet hebben die ten koste kunnen gaan van de kwaliteit en prijs van het basisaanbod. Wij voeren hierover constructief overleg met de instellingen, waarbij de inhoud voorop staat, zonder op rigide wijze vast te houden aan percentages.</p> <p>De samenwerking met gemeenten: dit heeft zijn beslag gekregen in intensieve overleg rondes met de gemeenten (Studio 13), de tussentijdse resultaten hiervan worden beschreven in de definitieve nota, en in 2009 werken wij verder aan uitwerkingen in de vorm van culturele allianties.</p>
2	Rijksbeleid	<p>Het rijk (OCW) trekt in de periode 2009-2012 extra geld uit voor kunst en cultuur in de regio (niet-randstedelijke gebieden). Veel culturele instellingen en fondsen ontvangen extra subsidie. Het rijk geeft voorrang aan instellingen met een vierjarige subsidie in de regio: de zogenaamde basisinfrastructuur. Zo krijgen de landsdelen Noord, Oost en Zuid de door de Raad van Cultuur geadviseerde verhoging toegekend (3,1 miljoen euro). Drenthe had en heeft zelf geen instelling in deze basisinfrastructuur'. In het Noorden zijn wel instellingen/gezelschappen toegelaten tot de basisinfrastructuur die ook van belang zijn voor Drenthe.</p>	<p>De landsdelen Noord, Oost en Zuid zullen bij de minister en Tweede Kamer blijven pleiten voor een eerlijker verdeling van de rijksmiddelen voor cultuur over heel Nederland voor alle sectoren. Vooralsnog ziet landsdeel Noord-Nederland onvoldoende redenen om een convenant af te sluiten met het rijk, aangezien OCW geen middelen wil toevoegen aan een convenant. Noord-Nederland inclusief Drenthe is bereid om een dreigende korting van het NNO (gedeeltelijk) te compenseren.</p> <p>Drenthe zal bij het rijk blijven aandringen op een evenredige bijdrage aan het nieuwbouwplan het Drents Archief.</p>

Nr	Instelling	Reactie	Reactie GS
		<p>Hiermee is door OCW een eerste stap gezet naar erkenning van de kwaliteit van de culturele instellingen in de landsdelen Noord, Oost en Zuid. De verdeling van rijkscultuurmiddelen in het land is echter nog niet evenwichtig. De inzet van extra middelen heeft binnen enkele sectoren slechts een lichte verbetering van die scheve verdeling tot gevolg. Binnen de sector Podiumkunsten blijft die scheve verdeling ongewijzigd. Ook de subsidie voor het Noord Nederlands Orkest is nog onduidelijk, in eerste instantie lijken zij geconfronteerd te worden met een korting van 2 ton .</p> <p>De onderhandelingen van alle landsdelen met het rijk hebben tot nu toe niet opgeleverd dat OCW extra middelen wil toevoegen via convenanten. Daarmee is ook de inzet van het noordelijk landsdeel gericht op programmamiddelen cultuur, internationaal en economie (nog) niet gehonoreerd, evenals de Drentse inzet op het nieuwbouwplan van het Drents Archief, in aansluiting op de nieuwbouw van het Drents Museum.</p> <p>OCW heeft naast de verdeling van gelden via de Raad van Cultuur ook een nieuw landelijk Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten (NFPK+) opgericht. In Drenthe krijgt de PeerGroup als enig Drents gezelschap een rijksbijdrage uit het NFPK+. Drents Jeugdtheater de Reus is hiervoor afgewezen.</p> <p>Het Fonds voor Cultuurparticipatie betreft een decentralisatie-uitkering en wordt verstrekt voor het stimuleren van cultuurparticipatie van alle burgers. Doel: iedere Nederlander, te beginnen bij jongeren, komt actief in aanraking met tenminste één cultuurdiscipline. Om deel te nemen aan de regeling stelt de provincie een cultuurparticipatieprogramma op, conform de doelstellingen van het fonds (meer mensen die meedoen en betere ondersteuning), de programmalijnen (amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur) en de thema's van het fonds (verankering, vernieuwing en diversiteit). Voor Drenthe komt ca. 300.000 euro per jaar beschikbaar. Voorwaarde voor deelname is het toevoegen van een gelijke financiële bijdrage vanuit de provincie. De gemeente Emmen (gemeente groter dan 90.000 inwoners) kan voor zichzelf een programma indienen.</p>	<p>De provincie dient een Drents cultuurparticipatieprogramma in bij het Fonds voor Cultuurparticipatie, en zal dit programma verder uitontwikkelen met de Drentse gemeenten. Daarbij zoeken wij afstemming met de gemeente Emmen.</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
3	Gemeente Hoogeveen	<p>Samenwerking met gemeenten positief. Gemeenten moeten voldoende tijd krijgen voor meedenken en implementatie. Allianties sluiten kan werkbaar manier zijn, mits genoeg ruimte voor eigen geluid en kleur en een duidelijke meerwaarde. De polen van de magneet komen ook terug in Hoogeveens cultuurbeleid. Gemeente wil meeprofiteren van extra gelden stimuleringsprogramma ter versterking van het vestigingsklimaat. Hoogeveen is voorstander van spreiding culturele voorziening, maar ook provinciale (culturele) instellingen. Cultuur als Magneet gaat in op overlap tussen museale collecties en tentoonstellingsbeleid, had ook ingegaan kunnen worden op bijvoorbeeld theaters. De gemeente verzoekt om de provinciale bijdrage voor beeldende kunst en vormgevingsprojecten niet af te bouwen en i.o.m. gemeenten Assen en Emmen te gaan zodat belangen van overige tien gemeenten voldoende blijven gewaarborgd. Niet tornen aan de functie van CBK Drenthe m.b.t. ontwikkeling kunst- en vormgevingsprojecten in de afzonderlijke gemeenten. Bibliotheekwerk krijgt in Cultuur als Magneet weinig aandacht. Hoogeveen is voorstander van samenwerking en vernieuwing. Er bestaat onrust over structureel voordeel van € 50.000,- per jaar voor beoogde samenwerking Drents Netwerk Bibliotheken. Afname producten door Bibliotheek Hoogeveen van Biblionet Drenthe voor dezelfde prijs als andere bibliotheken verschuldigd zijn. Lagere productprijs komt enkel tot stand door provinciale ondersteuning. Inzet provincie om laaggeletterdheid te bestrijden van belang, bij voorkeur aansluitend op lokale ideeën en activiteiten.</p>	<p>De allianties met gemeenten zullen zowel qua inhoud als tijdpad flexibel worden ingestoken.</p> <p>OCW beoogt met het verleggen van de rijks-geldstroom BKV naar 36 centrumgemeenten het in Nederland aanwezige creatieve stedelijke klimaat te versterken om zo beeldende (internationale) topkunst te stimuleren. Het rijk veronderstelt dat de centrumgemeenten over de daarvoor benodigde infrastructuur beschikken: ateliers, broedplaatsen, ondersteunende instellingen, kunstmusea. De centrumgemeenten dienen kunstinstellingen te huisvesten die een groot bereik hebben. Wij verwachten dat Assen en Emmen zich hier voluit voor inzetten. Voor beeldende kunstinitiatieven die buiten (de werkingssfeer van) Assen en Emmen het Drentse creatieve klimaat versterken willen we met de Drentse gemeenten afspraken maken over een gedeelde verantwoordelijkheid.</p> <p>De provincie voelt zich medeverantwoordelijk voor het proces om het CBK Drenthe te herpositioneren en doet haar uiterste best om samen met gemeenten dit proces op tijd en op een verantwoorde wijze af te wikkelen. Ook hier zullen we wanneer er zicht is op goede afspraken met de Drentse gemeenten 2009 als een overgangsjaar zien.</p> <p>De provincie wil de voorstellen die de gemeente doet ten aanzien van het BKV-beleid, cultuureducatie, cultuurparticipatie en archieven verwerken in de trajecten richten cultuurallianties.</p> <p>In een aparte paragraaf zullen wij nadere voorstellen doen ter versterking van de culturele infrastructuur in de provincie Drenthe onder de noemer cultuur en economie.</p> <p>Ten aanzien van samenwerking in het Drents Netwerk Bibliotheken: financiële voordelen worden medio dit jaar inzichtelijk en zullen dan worden geëffectueerd. Daarnaast maken wij de financiële structuur (tariefstelling Biblionet) inzichtelijk.</p>
4	Gemeente Westerveld	<p>Verheugd over voornemen verantwoordelijkheid cultuur- en museumbeleid delen met gemeenten. Flexibiliteit inbouwen in planning allianties met gemeenten die later allianties willen aangaan. Te weinig verbinding tussen sociaal en cultuur, met name m.b.t. laaggeletterdheid en cultuureducatie buiten schooltijd (en brede school). Ondersteuning van provincie voor lokale netwerken cultuureducatie positief. Zorg over discussie BKV-gelden.</p>	<p>De allianties met gemeenten zullen zowel qua inhoud als tijdpad flexibel worden ingestoken.</p> <p>OCW beoogt met het verleggen van de rijks-geldstroom BKV naar 36 centrumgemeenten het in Nederland aanwezige creatieve stedelijke klimaat te versterken om zo beeldende (internationale) topkunst te stimuleren. Het rijk veronderstelt dat de centrumgemeenten over de daarvoor benodigde infrastructuur beschikken: ateliers, broedplaatsen,</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
			<p>ondersteunende instellingen, kunstmusea. De centrumgemeenten dienen kunstinstellingen te huisvesten die een groot bereik hebben. Wij verwachten dat Assen en Emmen zich hier voluit voor inzetten. Voor beeldende kunstinitiatieven die buiten (de werkingssfeer van) Assen en Emmen het Drentse creatieve klimaat versterken willen we met de Drentse gemeenten afspraken maken over een gedeelde verantwoordelijkheid.</p> <p>Aandacht voor buitenschoolse cultuureducatie sluit aan bij onze ideeën omtrent lokale amateur- en cultuureducatienetwerken en beleid. In de sociale agenda wordt de bestrijding van laaggeletterdheid als onderdeel van het Onderwijskansenplan meegenomen.</p>
5	Gemeente Assen	<p>Kansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aansluiting bij ambities om Drenthe beter op de kaart te zetten (waaronder aansprekende evenementen en festivals). Elkaar versterken in deze ambities. - Assen zoekt ook naar verbinding cultuur en economie. Graag in nieuwe beleidsperiode met provincie zoeken naar vernieuwende verbindingen. - Amateurkunstregeling actualiseren en versterken. Sluit aan bij ideeën voor Fonds voor Cultuurparticipatie. Gezamenlijk inzetten op meer deelname aan en toegang tot cultuur waarbij ook naar kwaliteitsimpulsen wordt gekeken. - Nadruk op cultuurhistorie positief. Speerpunt van Assen is ontwikkeling Erfgoedkwartier. Blij met samenwerking provincie hierin. - Graag met provincie zoeken naar samenwerking in de fase van onderzoek en advies en in de volgende fase naar mogelijkheden tot realisatie met betrekking tot podia en talentontwikkeling. <p>Bedreigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met koersen op en opzetten van festivals en evenementen begeeft provincie zich op het terrein van gemeenten en instellingen. Hierbij ontbreken onderbouwing en motivatie en zijn effecten van provinciaal beleid onvoldoende meegewogen. Als gevolg van doorschuiven van provinciale coördinerende en ondersteunende taken naar gemeenten verwacht Assen een lastenverzwaring. - Gemeenten geen capaciteit voor deelname aan Studio 13. Weinig aandacht voor gemeentelijke cultuurnota's. - Flexibilisering door verlaging vaste budget van instellingen baart de 	<p>De ambitie van Assen om in het noordelijk convenant cultuur een rol te spelen wordt gedeeld door de provincie. Ook Emmen zou hierin een rol kunnen spelen. Wij zullen de systematiek van landsdelige convenanten evalueren in IPO-verband en in noordelijk verband.</p> <p>In de provincie Drenthe vinden jaarlijks zo'n 40 kleinere culturele festivals plaats onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Deze festivals kunnen wel op ondersteuning rekenen van provinciale steunfunctionarissen. De provincie neemt haar verantwoordelijkheden m.b.t. (circa 12) culturele festivals van provinciaal belang waarvan 5 in de gemeente Assen plaatsvinden.</p> <p>Het proces van Studio 13 biedt gemeenten de mogelijkheid mee te denken over afspraken met de provincie en beleid beter op elkaar afstemmen. De provincie vindt het jammer als dit teveel capaciteit vraagt maar is blij met de tot nu betoonde inzet, zoals in de werkgroep archiefbeleid. Overigens worden de allianties met gemeenten zowel qua inhoud als tijdspad flexibel ingestoken. We hebben besloten tot extra ondersteuning van een extern bureau, om de gemeentelijke en provinciale ambities sneller en beter te laten zwaluwstaarten.</p> <p>De flexibilisering van budgetten bij preferente instellingen heeft als positief effect dat er minder gedwongen winkelnering is voor gemeenten. Wij zullen in de komende maanden koersen op een evenwichtige basisinfrastructuur waarin ook sprake kan zijn van voldoende ondersteuning voor gemeenten. De bedoeling is om minstens het gelijke budget in te zetten en sterker te sturen op kwaliteit. Dat leidt ons inziens niet tot verschraling.</p> <p>OCW beoogt met het verleggen van de rijksgeldstroom BKV naar 36 centrumgemeenten het in Nederland aanwezige creatieve stedelijke klimaat te versterken om zo beeldende (internationale) topkunst te stimuleren. Het rijk veronderstelt dat de centrumgemeenten</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
		<p>gemeente zorgen, met name met betrekking tot K&C Drenthe en het Drents Plateau. Hiermee dreigt verschraling. Gemeenten hebben niet de capaciteit of het specialisme om deskundigheid op deze deelterreinen op te bouwen.</p> <p>Assen gaat middelen van de BKV-regeling binnen de eigen gemeente besteden ter versterking van het lokale kunstklimaat zoals het beleid van OCW beoogt. Het CBK Drenthe krijgt extra taken zodat de instelling overeind blijft. De provincie blijft wat de gemeente Assen betreft in beeld voor ondersteuning richting overige gemeenten.</p>	<p>over de daarvoor benodigde infrastructuur beschikken: ateliers, broedplaatsen, ondersteunende instellingen, kunstmusea. De centrumgemeenten dienen kunstinstellingen te huisvesten die een groot bereik hebben. Wij verwachten dat Assen en Emmen zich hier voluit voor inzetten.</p> <p>Voor beeldende kunstinitiatieven die buiten (de werkingssfeer van) Assen en Emmen het Drentse creatieve klimaat versterken willen we met de Drentse gemeenten afspraken maken over een gedeelde verantwoordelijkheid.</p>
6	Gemeente Meppel	<p>Culturele allianties tussen gemeenten en provincie uitdagend. Gemeente is bereid om voor meerdere jaren concrete afspraken te maken.</p> <p>Verbinding cultuur en economie aansprekend en het voorgestelde stimuleringsprogramma heeft instemming van de gemeente. Gemeente Meppel zal in haar nieuwe cultuurbeleid ook kiezen voor dit thema. Continueren festivalbeleid positief.</p> <p>Gemeente hecht grote waarde aan beeldende kunst en deelt zorg met de gemeente Coevorden ten aanzien van het toekomstig beeldend kunst en vormgevingsbeleid en ondersteunt haar verzoek om de provinciale coördinatie hierop naar de toekomst te handhaven.</p> <p>Meppel vraagt aandacht voor theaterfunctie en aanbod professionele podiumvoorstellingen in Meppel en omgeving, maar ook in de gehele provincie. Essentieel voor economische ontwikkeling is een gunstig vestigingsklimaat. Daarnaast vormt theater steeds meer de eerste stap om te komen tot (actieve) cultuurparticipatie. Gemeente hecht grote waarde aan de schouwburgvoorziening Ogterop (op dit moment is een flinke investering noodzakelijk omdat Ogterop niet meer voldoet aan de hedendaagse eisen voor een modern theater). Meppel wil functie en betekenis van het theater op het gebied van cultuur en economie nadrukkelijk terugzien in de nieuwe cultuurnota en vraagt de provincie om mee te helpen om Ogterop voor de toekomst te behouden.</p>	<p>OCW beoogt met het verleggen van de rijksgeldstroom BKV naar 36 centrumgemeenten het in Nederland aanwezige creatieve stedelijke klimaat te versterken om zo beeldende (internationale) topkunst te stimuleren. Het rijk veronderstelt dat de centrumgemeenten over de daarvoor benodigde infrastructuur beschikken: ateliers, broedplaatsen, ondersteunende instellingen, kunstmusea. De centrumgemeenten dienen kunstinstellingen te huisvesten die een groot bereik hebben. Wij verwachten dat Assen en Emmen zich voluit voor inzetten. Voor beeldende kunstinitiatieven die buiten (de werkingssfeer van) Assen en Emmen het Drentse creatieve klimaat versterken willen we met de Drentse gemeenten afspraken maken over een gedeelde verantwoordelijkheid.</p> <p>In het kader van cultuur en economie vormen theaters een belangrijke schakel in een aantrekkelijke infrastructuur. Wij willen het onderscheid tussen lokaal en provinciaal belang hierbij goed afwegen als het gaat om provinciale ondersteuning. Investerings in theaters is primair een gemeentelijke taak.</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
7	Gemeente Aa en Hunze	<p>Culturele alliantie kan goed middel zijn, waarbij voorkomen moet worden dat we ondergesneeuwd raken door een groot aantal allianties en overlegstructuren.</p> <p>Binnen Fonds voor Cultuurparticipatie zoeken naar een andere, aanvraagvriendelijke, systematiek dan bij Actieplan cultuurbereik zodat het aantrekkelijk wordt een aanvraag in te dienen.</p> <p>Rol provincie bij cultuureducatie erg sturend. Gemeenten en onderwijs worden haast gedwongen om lokale netwerken op te zetten. Er moet een structuur opgezet worden die past bij de vraag van het lokale onderwijs en bij de draagkracht van de scholen. Kunstmenu past prima in Aa en Hunze.</p> <p>Er ligt zeker een rol bij de provincie voor beeldende kunst en vormgeving gelet op de decentralisatie van de BKV-gelden. Gemeente vraagt zich af wat er gebeurt met het beleid dat de provincie de afgelopen jaren op dit gebied heeft gevoerd. Aa en Hunze denkt aan consulent waar gemeenten een beroep op kunnen doen wanneer ze een beeldende kunst opdracht willen verstrekken. Dit consulentschap past in de lijn die de provincie uitzet op andere beleidsterreinen, zoals museumconsulent, consulenten K&C Drenthe etc.</p> <p>Gelet op bibliotheekvernieuwing van belang dat provincie en gemeenten in gesprek blijven en elkaar informeren over landelijk en provinciaal beleid.</p> <p>In Cultuur als Magneet wordt onvoldoende ingegaan op cultuurtoerisme terwijl dit een belangrijk item is in de provincie.</p>	<p>De provincie wil de voorstellen die de gemeente doet ten aanzien van het BKV-beleid, cultuureducatie, cultuurparticipatie verwerken in de trajecten richten cultuurallianties. Rond het thema cultuurtoerisme zullen wij nadere plannen beschrijven in de definitieve nota.</p>
8	Gemeente Tynaarlo	<p>Opstarten procesgang met als doel afstemming en samenwerking met gemeenten positief. Inhoud en moment van afsluiten afstemmen op lokale situatie. Tynaarlo wil in alliantie afspraken maken over o.a. cultuureducatie (voortzetting kunstmenu en afspraken over aansturing, coördinatie en uitvoering (taak provinciale ondersteuningsinstelling)) en museumbeleid (afspraken gemeentelijke en provinciale inzet en betrekken kleine musea bij beleid). Vereenvoudiging subsidievormen positief. Geschrokken van flexibilisering door verlaging vaste budget van preferente instellingen. Dit brengt naar verwachting negatieve gevolgen met zich mee. Tynaarlo kan als kleine gemeente niet zonder deze instellingen. Een financiële paragraaf mist.</p>	<p>De allianties met gemeenten zullen zowel qua inhoud als tijdspad op maat worden gesneden.</p> <p>De voortzetting van kunstmenu staat niet ter discussie, wel is sprake van meer vraaggerichtheid binnen het menu. We willen de verantwoordelijkheid voor de menukaart meer bij de scholen en de gemeenten leggen.</p> <p>De flexibilisering van budgetten bij preferente instellingen heeft als positief effect dat er minder gedwongen winkelnering is voor gemeenten. Wij zullen in de komende maanden koersen op een evenwichtig basisinfrastructuur waarin ook sprake kan zijn van voldoende ondersteuning voor gemeenten.</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
9	Gemeente Coevorden	Continuering provinciaal beeldende kunst en vormgevingsbeleid voor de tien gemeenten die vallen buiten een rechtstreekse rijksbijdrage van OCW. Niet afbouwen van de nu beschikbare provinciale middelen.	<p>Uiteraard zullen wij in de definitieve nota een financiële paragraaf opnemen.</p> <p>OCW beoogt met het verleggen van de rijksgeldstroom BKV naar 36 centrumgemeenten het in Nederland aanwezige creatieve stedelijke klimaat te versterken om zo beeldende (internationale) topkunst te stimuleren. Het rijk veronderstelt dat de centrumgemeenten over de daarvoor benodigde infrastructuur beschikken: ateliers, broedplaatsen, ondersteunende instellingen, kunstmusea. De centrumgemeenten dienen kunstinstanties te huisvesten die een groot bereik hebben. Wij verwachten dat Assen en Emmen zich hier voluit voor inzetten. Voor beeldende kunstinitiatieven die buiten (de werkingssfeer van) Assen en Emmen het Drentse creatieve klimaat versterken willen we met de Drentse gemeenten afspraken maken over een gedeelde verantwoordelijkheid.</p>
10	Drents Plateau	<ul style="list-style-type: none"> - De basisinfrastructuur voor de erfgoedsector in stand houden door de steuntaken als vaste taken van het Drents Plateau te noemen. - Met Drents Plateau in een continu proces bekijken waar vermarkting kwaliteit kan toevoegen voor de afnemers. - Hiertoe een model van opdrachtverlening hanteren dat voor nieuwe impulsen zorgt terwijl het de samenwerking binnen de erfgoedsector intact laat. - Meer inzicht geven in het verband tussen variabele taken en de voorgestelde verlaging van het vaste budget. - Meedenken aan de gevolgen van de rechtspositie van het Drents Plateau in relatie tot de voorgestelde marktwerking. - Het percentage van flexibilisering kritisch doornemen op realiteitsgehalte. - Heldere en duidelijke regels vaststellen voor uit/aanbesteding van taken. - Het scheppen van een gelijke uitgangspositie voor alle betrokken instellingen, bijvoorbeeld op het gebied van cultuureducatie. 	<p>Wij zien een blijvende actieve rol voor Drents Plateau in de provinciale basisinfrastructuur cultuur t.a.v. (1). overheidsdienstverlening cultureel erfgoed en (2). steunfunctietaken cultureel erfgoed. Focus ligt daarbij op pro-actief opereren, versterking inbreng erfgoed in processen en versterking van kwaliteit.</p> <p>De randvoorwaarde die wij hierbij voor ogen houden is dat het bereiken van marktwerking/flexibilisering geen onverantwoorde kosten met zich mee brengt en zal verlopen via een heldere dialoog tussen provincie en de instelling.</p> <p>Wij houden rekening met de ambtelijke rechtspositie van Drents Plateau en laten keuzes t.a.v. rechtspositie aan het bestuur van de stichting.</p> <p>De inhoudelijke opmerkingen zijn in lijn met het door ons voorgestelde beleid.</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
11	Drents directeurenoverleg Erfgoedinstellingen (Drents Archief, Drents Plateau, Het Drentse Landschap en Hunebedcentrum)	<ul style="list-style-type: none"> - Extra middelen voor verbeteren ruimtelijke kwaliteit landschap. - Concreet aangeven op welke wijze provincie 'verrommeling' wil aanpakken en kwaliteit bedrijventerreinen kan verbeteren. - Formuleer beleid o.g.v. leegstand en herbestemming van vooral karakteristieke objecten en complexen en ondersteun meldpunt leegstand en herbestemming. - Investeer in publieksontsluiting archeologie. - Sturingskader voor cultuurtoeristische initiatieven dat aansluit bij uitgangspunten Marketing Drenthe. - Regisseer bebording voor gebiedpromotie langs belangrijke wegen. - Versterk netwerkfunctie Federatie van Drentse musea i.p.v. het nieuw op te zetten platform. - Neem initiatief voor een Deltaplan digitalisering van archiefbronnen. - Investeer in vertalen landelijke canon naar Drentse voorbeelden voor onderwijs. - Aandacht voor volkscultuur in Fonds voor Cultuurparticipatie. - Stimuleer en faciliteer inzet van vernieuwende communicatiemiddelen om verhaal achter erfgoed voor voetlicht te brengen en koppel dit aan digitale infrastructuur. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wij investeren in ruimtelijke kwaliteit met de Werkplaatsen (ateliers) Mooi Drenthe en de inzet van een budget voor vormgeving in de openbare ruimte. - De provincie wil verrommeling aanpakken door te investeren in het samenwerkingsverband Mooi Drenthe en de bijbehorende Werkplaatsen (ateliers) Mooi Drenthe. In deze werkplaatsen worden op een nieuwe, actieve en creatieve manier oplossingen ontwikkeld voor 'lastige' ruimtelijke opgaven of thema's. - Wij delen de constatering dat de herbestemming van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen een grote opgave is. In het 'ontwikkelingsprogramma cultuurhistorisch en archeologie' is dan ook ruimte voor de aanpak van herbestemming. - Wij verwachten een betere ontsluiting van archeologische waarden vooral te bereiken via intensivering van het museumbeleid en erfgoededucatie. - Wij stellen een stimuleringsregeling in voor cultuur en economie, waarin uitgangspunten van Marketing Drenthe bij aan kunnen sluiten. - Waar mogelijk nemen wij de regierol waar het gaat om gebiedspromotie. De culturele agenda is daar overigens niet het kader voor. - Wij zijn ook met de Federatie van Drentse Musea en Oudheidkamers in gesprek over de gewenste versterking van de netwerkfunctie musea in Drenthe en verwachten van hen een duidelijke visie op de door hen geambieerde rol daarin - Het gebruik van de term Deltaplan voor digitalisering van archieven vinden wij te zwaar. Wel erkennen wij de wenselijkheid van gedeeltelijke en provinciebrede digitalisering van archiefbronnen. Dit maakt deel uit van het convenant met gemeenten dat in Studio 13 wordt voorbereid. - Wij delen uw constatering dat erfgoededucatie om extra inzet vraagt. Wij stellen daar dan ook opnieuw middelen voor beschikbaar. Wij vinden het van groot belang dat de vraag om erfgoededucatie vanuit de scholen zelf komt en aansluit op de kerndoelen van het onderwijs. Dat betekent, dat wij niet zonder meer een Drentse vertaling van de landelijke geschiedenis canon willen realiseren, maar wel investeren in professionele begeleiding van scholen bij de verdieping van hun geschiedenisonderwijs naar inspirerende voorbeelden uit de nabije Drentse omgeving. - Volkscultuur zal expliciet aandacht krijgen in het nieuwe participatiefonds. - Het toepassen van nieuwe communicatiemethoden om oude verhalen op eigentijdse wijze over te brengen spreekt ook ons aan. Waar mogelijk zullen we daarop letten bij de financiering van projecten.

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
12	Biblionet Drenthe	<p>Biblionet onderschrijft de opvatting dat cultuur bijdrage levert aan versterken vestigingsklimaat, bedrijvigheid en werkgelegenheid en toerisme. De taak- en rolverdeling tussen provincie en gemeenten in af te sluiten allianties is onduidelijk. Biblionet is blij dat zij tot de provinciale basisinfrastructuur behoort en dat het verminderen van taken (en budget) op dit moment niet voor de hand ligt. Zij is teleurgesteld over geringe aandacht voor het Drents bibliotheekwerk in Cultuur als Magneet. Bibliotheken kunnen meer en breder (facilitair en inhoudelijk) ingezet worden voor het realiseren van doelstellingen op sociaal, maatschappelijk en cultureel gebied. Biblionet ziet dwarsverbanden tussen bibliotheken en andere (provinciale) culturele organisaties en instellingen. Het onderscheid tussen de vijf cultuurdragers is kunstmatig, bibliotheken kunnen onder meer cultuurdragers genoemd worden. Biblionet noemt voorbeelden waaruit de functionele verbreding en horizontale samenwerking van en met bibliotheken op cultureel gebied blijken. Financiering van bibliotheekvernieuwing ook na 2009 continueren. Uitgangssituatie Museumbeleid (aanbod van musea belangrijk omdat zij o.a. een bijzondere sociale functie hebben door de vele vrijwilligers die hierbij betrokken zijn) geldt ook t.a.v. het aanbod van bibliotheken.</p>	<p>Als uitgangspunt voor de komende periode nemen we het koepelconvenant. Hierin zijn de afspraken met het rijk over de provinciale bibliotheekverantwoordelijkheid vevat. Hieruit spreekt ook dat bibliotheken onmisbaar zijn voor de samenleving. De sociale functie van bibliotheken vormen samen met de vijf kernwaarden (de bibliotheek als warenhuis van kennis en informatie; als centrum voor ontwikkeling en educatie; als encyclopedie voor kunst en cultuur; als inspiratiebron voor lezen en leesbevordering; als podium voor ontmoeting en debat) handvatten voor de nieuwe beleidsperiode en cultuurnota als ontwikkelinstrument. Wij zullen inzetten op functionele verbreding van bibliotheken (inhoudelijk en facilitair).</p>
13	CBK Drenthe	<p>Gemeenten en provincie dragen gezamenlijk zorg en verantwoordelijkheid voor goed regionaal en provinciaal beeldende kunst en vormgevingsbeleid. Het CBK Drenthe is bewust van mogelijke herpositionering CBK Drenthe en de kunstuitleen. Bij cultuur en internationalisering ontbreekt het CBK. Initiërende en leidende rol beeldende kunst en vormgeving in combinatie met economie. Goede relatie en afstemming met adviescommissie van belang. Drentse beeldend kunstenaars en vormgevers zijn belangrijk voor de culturele ontwikkeling van Drenthe. Decentraliseren kunstuitleen naar de betreffende gemeenten geen goede zaak. Aanvraag voor cultuureducatieve projecten (inclusief personele invulling) en in het bijzonder kunstprojecten voor Drents Fonds Cultuurparticipatie. Instandhouden pilotprojecten met samenhang cultuur en sociaal en ruimte creëren om deze te evalueren en de opgedane kennis over te dragen naar andere gemeenten.</p>	<p>De provincie voelt zich medeverantwoordelijk voor het proces om het CBK Drenthe te herpositioneren en doet haar uiterste best om samen met gemeenten dit proces op tijd en op een verantwoorde wijze af te wikkelen. Nu de Geldstroom BKV wordt gedecentraliseerd naar de gemeenten Assen en Emmen, vinden wij dat instellingen als het CBK Drenthe daar in de toekomst een belangrijk deel van hun financiële basis zouden moeten vinden. Cultuureducatie op het gebied van BKV kan CBK Drenthe in kader kunstmenu aanbieden via lokale netwerken, scholen en gemeenten kunnen projecten los daarvan ook zelf inkopen. Het programma Culturele economie biedt mogelijkheden voor initiërende activiteiten op het snijvlak van cultuur en economie. Voor innovatie van(uit) het Drentse bedrijfsleven hebben wij de Innovatieregeling Drenthe ingericht. In 2009 besluiten wij over (de mate van) decentralisatie van taken t.a.v. de kunstuitleenvoorziening voor particulieren en scholen. Projecten die bijdragen aan een vitaal platteland en ook lokaal worden gedragen,</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
			<p>ondersteunen wij de komende periode in het kader van ons Provinciaal MeerJarenPlan landelijk gebied.</p> <p>Internationale invloeden stimuleren wij met nieuw internationaal beleid aanhakend bij SNN NOA-beleid, bijv. met internationale kunstprojecten op de NOA-as.</p> <p>De provincie steekt in op integrale aanpak ruimtelijke kwaliteit met de Werkplaatsen (ateliers) Mooi Drenthe en de inzet van een budget voor vormgeving in de openbare ruimte.</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
14	K&C Drenthe	<p>Flexibilisering door verlaging vaste budget heeft geen enkele evaluatie als grondslag noch een onderzoek dat aangeeft dat deze koerswijziging leidt tot betere resultaten. Ook de Contourennota Mensen in het Middelpunt kent geen evaluatie.</p> <p>Het bevreemd K&C Drenthe dat amateurkunstondersteuning op landelijk niveau in de basisinfrastructuur zit en op provinciaal niveau niet.</p> <p>Door flexibilisering wordt K&C Drenthe gedwongen tot het aanvragen van ontslag voor een groot deel van haar medewerkers. Zij wil vervolgens een beroep doen op de Awb (schadevergoeding). Voor cultuureducatie verwijst K&C Drenthe naar een aparte notitie.</p> <p>Bestaand partnerschap tussen K&C Drenthe en de provincie staat onder druk door een gemixt model van basistaken en markttaken.</p>	<p>Met de instellingen is meerdere malen gesproken over effecten van de ingezette flexibilisering van budgetten in de afgelopen jaren. Veel instellingen bleken zich te kunnen vinden in gedeeltelijke marktwerking, mits dit niet ten koste gaat van 'strategisch partnerschap'. In zijn algemeenheid is de provincie van mening dat gedeeltelijke marktwerking niet ten principale ten koste gaat van de basisinfrastructuur c.q. het 'strategisch partnerschap' in dezen, mits opdrachtgever en opdrachtnemer heldere en integere afspraken maken over scheiding van taken, rollen en product-marktcombinaties die mogelijk met elkaar kunnen conflicteren. Uit tussentijdse evaluaties met diverse partijen en gemeenten heeft de provincie geconcludeerd dat partijen teveel gebonden zijn aan vaste budgetten voor een beperkt aantal instellingen (gedwongen winkelnering voor zowel gemeenten als provincie), waardoor de beleidsruimte te beperkt is.</p> <p>De verantwoordelijkheid voor amateurkunst ligt in hoge mate bij gemeenten en gemeentelijke instellingen (o.a. de kunstencentra). Ten aanzien van tweedelijfnstaken wil de provincie een rol blijven vervullen en hierbij goed afstemmen op de andere overheden. Dit zullen wij verder uitwerken, onder andere in het nieuwe Cultuurparticipatieprogramma.</p> <p>De provincie vindt dat het flexibiliseringbeleid zo weinig mogelijk personele- c.q. financiële gevolgen moet hebben die ten koste kunnen gaan van de kwaliteit en prijs van het basisaanbod. In de komende maanden volgt overleg hierover. De inhoud staat hierbij voorop, niet het rigide vasthouden aan percentages.</p> <p>K&C Drenthe waarschuwt dat te ver doorgevoerde vraagsturing bij cultuureducatie ten koste gaat van de kwaliteit, met name voor het aanbod in de kunsten. Ons inziens is dit niet aan de orde, aangezien kunstmenu en cultuurtraject kunnen blijven worden afgenomen en veel scholen hiervoor ook kiezen. De provincie blijft zich verantwoordelijk voelen voor een kwalitatief hoogstaand keuzemenu van cultuureducatie, voortbordurend op kunstmenu en cultuurtraject, in aansluiting op de vraag van scholen. Daarbij merken we op dat de rijksoverheid in de afgelopen jaren (terecht) een zwaardere verantwoordelijkheid ook in financiële zin genomen heeft. Deze extra middelen gaan in belangrijke mate rechtstreeks naar de scholen.</p>
15	Drents Museum	<p>Waardering voor CaM. Oldenburg en Hannover missen als Stepping Stones.</p> <p>Visitatiecommissie kent meer nadelen dan voordelen (bureaucratie).</p> <p>Focus op inzet van vrijwilligers niet reëel.</p>	<p>Oldenburg en Hannover erkennen wij tevens als steden van belang voor ons internationale cultuurbeleid.</p> <p>Een visitatiecommissie zullen wij als toetsingsinstrument inzetten voor artistieke kwaliteit en niet voor interne bedrijfsvoering (zie ASV).</p> <p>Vrijwilligersbeleid heeft onze aandacht om betrokkenheid bij cultuur te organiseren en voor</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
			behoud van een functionerende culturele infrastructuur. Voldoende vrijwillige inzet is ons inziens aanvullend op professionele menskracht in de cultuursector van groot belang. Onze focus op inzet vrijwilligers is gericht op het ondersteunen van bestaande actieve groepen vrijwilligers (denk aan gidsen) in het overbrengen van 'het verhaal van Drenthe'.
16	Drents Archief	Het Drents Archief pleit voor een voortzetting van het Drents Audio Visueel Archief (DAVA) als belangrijk onderdeel van de basisinfrastructuur voor de erfgoedsector in Drenthe.	Wij zijn van mening dat het project moet worden voortgezet en zullen deze mening met onderbouwing meegeven aan de nieuw op te richten cultuuradviescommissie. Daarna volgt besluitvorming door Gedeputeerde Staten.
17	DeFKa	DeFKa mist de inzet voor een noordelijk hedendaags centrum voor actuele kunst.	Het Noorden kent verschillende centra voor hedendaagse kunst; Drenthe beschikt over twee Centra voor Beeldende Kunst, één in Assen en één in Emmen. Deze steden fungeren de komende periode bovendien als Drentse samenwerkingspartners van het Rijk in een stimulerend beeldende kunstbeleid. Het Cultureel Kwartier Assen herbergt per 2011 een Kunsthal voor hedendaagse beeldende kunst.
18	Kunst Kolonie Veenhuizen	Meer geld, inspiratie en beleid vrijmaken voor jonge experimentele kunstenaars broedplaatsen en voor wetenschappelijke conferenties met diepteboringen over internationale contexten van Drentse specialiteiten.	Door o.a. een eigen opdrachtenbeleid te voeren hopen wij jonge experimentele kunstenaars aan Drenthe te binden. De gemeenten Assen en Emmen hebben de komende periode in Drenthe expliciet de ontwikkeltaak voor beeldende kunst en vormgeving, met een bijpassende rijksgeldstroom. Debat en reflectie zijn wat ons betreft zaken die beide steden tot 'plekken waar het gebeurt' maken. Internationale invloeden stimuleren wij met nieuw internationaal beleid aanhakend bij SNN NOA-beleid.
19	Drents Architectuur Centrum	Streven naar verbetering van woon- en vestigingsklimaat door enkele hoogwaardige cultuuruitingen en versterking van cultuurparticipatie in Drenthe spreekt het DAC aan. Het DAC geeft een omschrijving van haar activiteiten en geeft aan dat zij haar taak in de komende jaren wil continueren en waar mogelijk verder uitbouwen. Zij ziet voor zichzelf een duidelijk inspirerende taak in het kader van cultuurparticipatie, door brede belangstelling voor bouwkunst en stedenbouw en landschapsarchitectuur in Drenthe te bevorderen. Het DAC wil invulling blijven geven aan cultuureducatie over bouwkunst/architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur in Drenthe. Met activiteiten wil het DAC blijven werken aan bewustwording en verbetering van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte in Drenthe. In Cultuur als Magneet wordt de betekenis van bouwkunst/architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur voor de identiteit van Drenthe en de rol van het DAC onderbelicht. Verzoek om aanwijzing DAC als budgetinstelling in 2009-2012 en op basis van een activiteitenprogramma een jaarlijkse budgetsubsidie toekennen.	Wij onderschrijven het belang van de door het DAC verwoorde ambities, maar willen vanuit cultuurbeleid niet structurele maar alleen projectmatig activiteiten van het DAC subsidiëren.

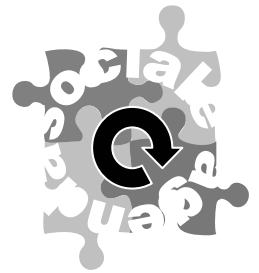
Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
20	Galerie/Atelier Oude Brink	<ul style="list-style-type: none"> - Onvrede en zorg over subsidie- en cultuurbeleid van de gemeente Coevorden. - Doelen stimuleringsprogramma aansprekend. - Samenwerking met gemeenten van essentieel belang. Er moeten nog aanzienlijke slagen worden gemaakt om dit in de praktijk goed te implementeren. Allianties met gemeenten moeten gepaard gaan met garanties om de kwaliteit middels adequate controle van projecten te waarborgen. - Door praktische invulling begrip infrastructuur kunnen ook toeristen worden aangetrokken. Toeristen dienen op een overzichtelijke manier geïnformeerd te worden over het aanbod van kunst en cultuur in de regio. Hierbij ook bewegwijzering van belang. - Omschreven rol en inzet van de provincie in de komende beleidsperiode van cruciaal belang. - Meer transparantie in gang van zaken adviescommissies. Instellen van visitatiecommissies goede stap. - In de praktijk wordt door gemeenten en provincie nog te weinig handen en voeten gegeven aan het toegankelijk maken van kunst en cultuur voor een breed publiek. Kunst en cultuur ontdoen van elitair en stoffig imago zodat met name ook jongeren zich aangesproken voelen. - Bij subsidieverlening voorwaarden verbinden aan commerciële activiteiten tijdens gesubsidieerde projecten (zuivere scheiding markt en gesubsidieerde activiteiten). - Ook aandacht voor kleinschalige activiteiten in de gehele provincie. 	<p>De verantwoordelijkheid voor het gemeentelijke subsidie- en cultuurbeleid ligt bij het college van Coevorden. We hebben de reactie doorgestuurd naar de gemeente.</p> <p>Ten aanzien van de gewenste controle van kwaliteit en niveau van door ons gesubsidieerde culturele activiteiten zijn wij van plan om een cultuuradviescommissie en een visitatiecommissie in te stellen.</p> <p>Versterking van collectieve marketing voor de cultuursector van Drenthe heeft de komende periode onze aandacht., voor musea zowel als de gehele sector.</p> <p>In de subsidieregeling BKV zijn de afgelopen jaren commerciële activiteiten uitgesloten van subsidie.</p> <p>Vanuit de productgroep Wegen en Kanalen heeft Galerie/Atelier Oude Brink toestemming gekregen voor het plaatsen van strokenborden langs de N854. Inmiddels heeft de ANWB de borden voor verwijzing naar Galerie/Atelier Oude Brink geplaatst.</p>
21	Stichting Veldwerk Nederland	<p>Positief dat onvoltooid verleden tijd één van de hoofdthema's is.</p> <p>De stichting biedt haar diensten aan voor de nieuwe beleidsperiode. Flexibiliteit door verlaging vaste budget van preferente instellingen positief. Dit biedt kansen voor de stichting. Adviezen: draag bij aan omscholing van 'subsidieverslaafde' organisaties naar projectorganisaties, verdieping in de spelers op de markt voor evenwichtige afweging tussen kwaliteit en inzet van preferente instellingen en andere instellingen, bijscholing beleidsmedewerkers provincie in projectmatig werken, sectoroverschrijdend werken, geeft organisaties, zoals deze stichting, ruimte om in te tekenen op innovatietenders e.d. vanuit economie.</p>	<p>De provincie is inderdaad bezig met flexibiliseren, aanbesteden van projecten op de markt en sectoroverstijgend werken. Wij vatten de reactie dan ook op als steun voor de gekozen aanpak. Het advies om de instellingen beter in staat te stellen om de beoogde culturomslag te bevorderen zullen we betrekken bij het overleg.</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
22	Toonkunstkoor Emmen (mede namens COV Assen en toonkunstkoor Assen)	Streven naar continuïteit en behoud van cultureel erfgoed en de wens van kwaliteitsverbetering en vernieuwing kost geld. Oratoriumverenigingen spannen zich hiervoor in. Vinden van sponsors voor cultuur wordt steeds moeilijker en de kosten stijgen. Om ervoor te zorgen dat een breed Drents publiek in de eigen regio tegen een betaalbare prijs kan deelnemen aan het culturele leven wordt provinciale subsidie en ondersteuning steeds belangrijker. Men spreekt zorg uit of oratoriumverenigingen in de toekomst met kwalitatief goede amateurkunst kunnen blijven bijdragen aan de gewenste Drentse culturele infrastructuur.	De provincie wil helder onderscheid maken tussen amateurkunst op provinciaal en lokaal niveau. Ons streven is om binnen het Drents Fonds voor Cultuurparticipatie gemeenten meer mogelijkheden te bieden amateurkunst op lokaal op regionaal niveau te ondersteunen. 2009 zal hierin gelden als overgangsjaar.
23	Erfgoedcentrum Veenhuizen	Erfgoedcentrum Veenhuizen kan gerekend worden tot provinciale basisinfrastructuur en daarmee in aanmerking komen voor meerjarige projectsubsidie. Beheer en herstel van depotmateriaal en verspreiden van bouwhistorische kennis via cursussen zouden dan de te ondersteunen thema's kunnen zijn. Waardering voor ondersteuning Gevangensmuseum. Enkel bezoek aan museum geeft geen volledig beeld van de geschiedenis. Museumbezoekers zouden daarom geleid moeten worden naar het Erfgoedcentrum. Erfgoedcentrum wil in aanmerking komen voor status als niet-preferente instelling en in ieder geval een vermelding in de nieuwe cultuurnota.	Wij zien het Erfgoedcentrum Veenhuizen niet als onderdeel van de basisinfrastructuur, wel als partner van projecten op het gebied van de verspreiding van bouwhistorische kennis.
24	Be-Wonder	Helaas geen melding van activiteiten van Rood Paleis in Cultuur als Magneet. Rood Paleis past bij visie in Cultuur als Magneet. Be-wonder wil kans om dit initiatief te ontwikkelen en vraagt zich af hoe nieuwe initiatieven als Rood Paleis in de nota worden verwerkt?	In ons beleid t.a.v. professionele podiumkunsten hebben wij oog voor nieuwe initiatieven. Subsidieverzoeken van instellingen/gezelschappen zoals ook die van Rood Paleis worden na vaststelling van het nieuwe beleidskader in behandeling genomen. In het kader van het Drents Fonds voor Cultuurparticipatie, onderdeel volkscultuur, willen wij aandacht schenken aan oral history.
25	Woonconcept	Woonconcept onderschrijft de stelling dat het woonklimaat door cultuuraanbod verbetert en een rijk cultureel aanbod de economische aantrekkelijkheid vergroot. Cultuuraanbod kan een magneet zijn waarmee wij de provincie aantrekkelijk kunnen maken om er te wonen, te werken en te ondernemen. Voor de Stichting Marketing Drenthe moeten hierin dan ook aanknopingspunten liggen om de provincie verder te promoten.	Wij betrekken de Stichting Marketing Drenthe op diverse onderdelen in de uitvoering van ons beleid.
26	Provinciale Adviescommissie	- Rendement en ingezette koers van huidige beleidsperiode niet of nauwelijks geëvalueerd en deze kwalificaties hebben niet of nauwelijks beargumenteerd een plek gekregen in Cultuur als Magneet.	Wij willen meer door middel van horizontale verantwoording (zoals klanttevredenheidsonderzoek) en onderzoek naar beleidseffecten beter evalueren wat de effecten zijn van ons beleid. Een visitatiecommissie zullen wij inzetten als

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
	Beeldende Kunst	<ul style="list-style-type: none"> - Beeldkwaliteit in de openbare ruimte: de positie van beeldende kunst in de driehoek cultuurhistorie/architectuur, landschap en ruimtelijke ordening zou sterker geprofileerd kunnen en moeten zijn. Rol CBK Drenthe hierin te beperkt. - Twee gemeentes met rechtstreekse bijdrage van OCW i.r.t. provincie: stedelijke knooppunten ontbreken, de HEMAC-steden en de rest van de provincie hebben elkaar nodig om daadwerkelijk een gedegen culturele infrastructuur te realiseren. In deze nieuwe constructie ziet de PABK voor zichzelf een andere rol, zij zou zich kunnen of moeten ontwikkelen tot een denktank voor de provincies die ook anticiperend en initiërend advies verstrekt op een niveau dat de provincie en (alle) gemeenten raakt. - Voor de gemeenten Emmen en Assen wordt het mogelijk ook subsidie aan individuele kunstenaars te verstrekken, hetgeen weinig bijdraagt aan de professionalisering van het kunstklimaat. - Reserveer middelen voor het overgangsjaar 2009 zodat de overgang soepel kan verlopen. - Activiteiten in de twee steden zouden ook voor subsidie in aanmerking moeten kunnen komen, mits sprake van redelijke cofinanciering. - Globale clustering van een bepaald budget per ronde maakt een evenwichtige spreiding van initiatieven over het gehele jaar mogelijk en is tevens een helder signaal naar het werkveld. - Meer inzet op een ruimere subsidiëring van aansprekende projecten en andersoortige activiteiten ten koste van algemene jaarlijkse subsidiëring van enkele organisaties. - Verhoging maximale subsidie voor schetsopdrachten. - Evaluatie pilotprojecten kunst in de openbare ruimte om te bepalen of deze gecontinueerd moeten worden. - Scherper formuleren van criteria voor matchingsgelden (cultureel ondernemerschap). - Droom: eens in de drie of vier jaar uitpakken met een kunstmanifestatie van (inter)nationale allure. Bijvoorbeeld voortborduren op een magistraal land-art project in Emmen (kunstenaar Smithson). 	<p>toetsingsinstrument voor artistieke kwaliteit. De provincie stelt een cultuuradviescommissie in voor reactieve en proactieve kunstadvisering.</p> <p>De provincie steekt in op integrale aanpak ruimtelijke kwaliteit met de Werkplaatsen (ateliers) Mooi Drenthe en de inzet van een budget voor vormgeving in de openbare ruimte. Wij streven naar (boven)provinciale kunstprojecten die Drenthe's landschappelijke kwaliteiten, natuur en kunst verbinden en waarin eigentijdse of actuele ontwikkelingen in de beeldende kunst zichtbaar zijn.</p> <p>De provincie stelt een brede cultuuradviescommissie in voor reactieve en proactieve kunstadvisering. Continuerend van het opgebouwde fundament aan presentatieinstellingen voor BKV is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van gemeenten. Wij hanteren een verantwoorde overgangperiode om het wegvallen van de rijksgeldstroom BKV op te vangen.</p> <p>De provincie voelt zich medeverantwoordelijk voor het proces om het CBK Drenthe te herpositioneren en doet haar uiterste best om samen met gemeenten dit proces op tijd en op een verantwoorde wijze af te wikkelen. Ook hier zullen we wanneer er zicht is op goede afspraken met de Drentse gemeenten 2009 als een overgangsjaar zien.</p> <p>Om spraakmakende kwaliteit toe te voegen doen we nieuwe beleidsvoorstellen en zullen wij hiervoor ook middelen ter beschikking stellen.</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
27	Adviescommissie Cultuurbereik	<p>De toegevoegde waarde van het Drentse cultuurbeleid dient te liggen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - blijvend scheppen van voorwaarden voor cultuur; - blijvend versterken van aandacht voor het amateurveld (breed); - mogelijk maken voor top amateur-talent om zich te ontwikkelen; - blijvend stimuleren van cultuureducatie; - stevige regionale netwerken realiseren; - cultuur een impuls laten geven aan de economie. <p>Formuleer duidelijke outputdoelstellingen.</p> <p>Het is positief dat de gemeenten zelf aan de slag gaan. De gemeenten dienen wel een professionaliseringslag te maken. Geef kansen aan enthousiaste mensen met persoonlijk initiatief. Kijk kritisch naar de inhoud van activiteiten (subsidieer kwaliteit en niet alleen middelmaat). Reik vanuit de provincie handvatten aan voor ruggesteun aan instellingen en mensen zodat de lat hoger komt te liggen. Zorg voor faciliteiten c.q. voldoende ruimtes waar activiteiten kunnen plaatsvinden. De ruimtelijke component dient duidelijker te worden weergegeven. Gemeenten moeten hiermee zelf aan de slag gaan en meer verantwoordelijkheid krijgen. Cultuurlandschap en –historie wordt weergegeven. Er wordt echter te weinig aandacht besteed aan nieuwe architectuur en stedenbouw. Breng het Drents en historie onder de aandacht. Met nieuwe media c.q. film kun je veel meer doen in het onderwijs dan nu het geval is. Gebruik RTV Drenthe als medium voor kunst en cultuur. Stel bij RTV Drenthe naast kwantiteit ook kwaliteit als doel. Landelijk gezien presteert RTV Drenthe onder de maat.</p>	<p>De meeste aanbevelingen van de commissie zijn in de lijn met het voorgestelde beleid.</p> <p>De aanbeveling om ruimtelijk beleid en architectuur en stedenbouw sterker te verbinden aan het cultuurbeleid nemen wij ter harte en zullen wij nader uitwerken. We werken in samenwerking met de RO portefeuilles aan een aanpak Mooi Drenthe.</p> <p>De aanbeveling om voor kwaliteit te gaan in plaats van enkel de middelmaat ondersteunen wij, met dien verstande dat wij ook oog willen hebben voor ‘ontluikend talent’ en voor verschillende kwaliteiten op alle niveaus van de Drentse samenleving.</p> <p>De aanbeveling om RTV-Drenthe meer als medium te verbinden aan cultuurbeleid vinden wij interessant. Samen met RTV-Drenthe willen wij onderzoeken welke mogelijkheden hiervoor zijn, naast de eigenstandige verantwoordelijkheid en redactionele vrijheid van de regionale omroep.</p>
28	Drents Panel: conceptrapport Interesse voor en mening over kunst en cultuur in Drenthe	<p>Voor het beantwoorden van de vraag van GS naar de mening over en kennis van kunst en cultuur in Drenthe heeft het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg het Drents Panel als onderzoeksinstrument ingezet. De resultaten zijn door het grote aantal respondenten (1955) betrouwbaar en nauwkeurig. Waar de uitkomsten daartoe aanleiding gaven, zijn verschillen tussen bevolkingsgroepen (jongeren – ouderen, mannen – vrouwen) en regio's in beeld gebracht. Enkele opvallende resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Bij ouderen is er behoefte aan meer aandacht voor Drents cultureel erfgoed en Drentse Taal, bij jongeren is dat minder -Relatief veel ouderen vinden dat de Drentse steden er niet en het 	<p>De provincie gaat de aandacht aan cultuurhistorie, cultureel erfgoed en streektaal intensiveren. Dit zal ook gebeuren in de vorm van erfgoededucatie op de scholen, waardoor de kennis van en interesse bij jongeren wordt verhoogd.</p> <p>De verbindingen tussen kunst en cultuur en stedelijke ontwikkeling, planologie en (landschaps)architectuur worden op diverse plaatsen in de nieuwe cultuurnota geïntensiveerd (Mooi Drenthe, Cultuurhistorische Waardenkaart, Cultuur en economie). Het culturele aanbod voor specifieke doelgroepen (jongeren, ouders met kinderen, ouderen) zullen wij in samenspraak met de gemeenten toespitsen in het nieuwe Participatieprogramma. Daarin krijgen ook beperkende factoren als kosten en bereikbaarheid de nodige aandacht.</p> <p>Informatievoorziening over het aanbod verbeteren wij onder andere in de programma's</p>

Nr	Instelling	Inspraakreactie	Reactie GS
		<p>platteland en de dorpen er wel mooier op worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Het aanbod van kunst en cultuur sluit meer aan bij de behoeften van ouderen dan bij die van jongeren -Jongeren bezoeken minder vaak theatervoorstellingen en musea dan ouderen -Voor jongeren en vrouwen zijn, meer dan voor ouderen en mannen, kosten, bereikbaarheid en informatievoorziening over het aanbod een beperkende factor voor theater- en museumbezoek -Jongeren hebben meer behoefte aan aandacht voor kunst en cultuur in het onderwijs, maar hebben een minder uitgesproken behoefte aan aandacht voor Drents cultureel erfgoed 	<p>cultuur en economie en verbetering museumbestel.</p>
29	Expertmeeting d.d. 2 juni 2008	<p>Conclusies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De nota heeft nog geen nieuwe grootse ideeën. Het is vooral procedureel, legitimerend, versnippering, pappen en nathouden. - Leg verbinding tussen disciplines (cultuurhistorie-landschap-erfgoed-beeldende kunst-podiumkunsten) door bijvoorbeeld één groot festival c.q. manifestatie (bijvoorbeeld een biënnale in Veenhuizen). - Breng focus en contrast aan: beperk je tot topkwaliteit, durf te botsen, laat ondersteuning van de breedte en middelmatige kwaliteit vooral over aan gemeenten. Voorbeelden van huidige toppers: Peergroup en Drents Museum. - Bouw aan nieuwe iconen voor Drenthe (i.p.v. de hunebedden en fietspaden). - Haal nieuwe ideeën en kwaliteiten van buiten de provincie en combineer deze met Drentse kernkwaliteiten. Forceer je niet door alleen vanuit Drentse identiteit te denken. Vernieuw die identiteit door goede dingen van buiten te halen (zoals bij Eiffeltoren en het Groninger Museum) - Praktische uitwerking: intendant aanstellen, of een interdisciplinair groepje topmensen van buiten een jaar lang vrijplaats geven om iets heel bijzonder te ontwerpen. - Combineer subsidiering met mecenaat, sponsoring, publiek-private samenwerking. 	<p>Wij zijn het eens met de aanbeveling om ook topkwaliteit te ondersteunen, naast verbreding en participatie. Wij nemen dat expliciet op in onze doelstellingen. De verbinding met Drenthe, maar ook juist nieuwe toevoegingen aan de Drentse cultuur verwerken wij in de verschillende cultuurdragers door vrije ruimte en budget ter beschikking te houden voor nieuwe kwaliteiten en ideeën.</p> <p>Met name in de cultuurdrager Het grote publiek zullen wij, met gebruik van het Drents cultuurparticipatiefonds, samen met gemeenten vorm geven aan verbreding in de amateurkunsten, participatie en volkscultuur. De hoofdverantwoordelijkheid en een groot deel van het budget daarvoor komt bij gemeenten te liggen.</p> <p>Via een nieuw programma voor cultuur en economie willen wij meer verbindingen leggen tussen de gesubsidieerde kunstsector en het bedrijfsleven en publiek-private samenwerking.</p>

Sociaal doe je niet alleen ...

Sociaal doe je niet alleen; sociaal doe je met mensen. De provincie heeft sociale ambities. We kiezen daarom bewust een aantal thema's waarop wij het verschil kunnen maken. Vier speerpunten, daar draait het om in de sociale agenda van de provincie Drenthe. Vier speerpunten met één rode draad, onze inwoner. De speerpunten zijn: mijn jeugd, mijn ontwikkeling, mijn dag en mijn beweging. Dit zijn onze ambities voor de komende jaren. De vier speerpunten passen in de brede sociale context; mijn omgeving, hoofdstuk 5.

Met deze thema's op zak praten we met gemeenten. Dit leidt tot sociale allianties, geen holle kreet zoals u in deze nota zult lezen. Sociale allianties zijn jaarlijkse, niet vrijblijvende samenwerkingsafspraken met afzonderlijke gemeenten, maatwerk dus.

Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de totstandkoming van deze nota. We hebben samen gekeken hoe onze rol en die van de gemeente het best ingevuld kan worden, waar we accenten kunnen leggen en wat onze gezamenlijke ambities zijn.

Als provincie willen we onze rol scherper omschrijven. Niet voor niets geven wij in ons collegeprogramma aan dat wij niet op de stoel van de gemeente willen gaan zitten. We kiezen ervoor om samen met anderen aan oplossingen te werken, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Dit geldt zeker voor het sociale terrein waarop gemeenten vaak als eerste aan zet zijn, of het nu gaat om sport, goed onderwijs, voldoende voorzieningen, mogelijkheden voor eigen tijdsindeling. Jeugdzorg neemt hierbij een aparte positie in. Wij zijn verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de Wet op de jeugdzorg en willen dat blijven. Onze meerwaarde op dit beleidsterrein hebben we nadrukkelijk bewezen. De Drentse gemeenten erkennen onze rol en willen graag met ons samenwerken, bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de Centra voor jeugd en gezin.

Behalve gemeenten zijn de instellingen belangrijk waarmee we de afgelopen jaren hebben samengewerkt. Zij hebben bijgedragen aan het niveau waarop we na vier jaar Mensen in het Middelpunt staan; vaak vanuit een zakelijke verhouding, maar altijd met grote betrokkenheid. Ook met hen willen we anders gaan samenwerken, minder regels, minder bureaucratie, maar wel met dezelfde gedrevenheid.

We gaan veel doen. Ik noem de uitvoering van het onderwijskansenplan in drie regio's, het aanstellen van 100 combifunctionarissen in Brede Scholen en het versterken van de Zorgadvies Teams in het onderwijs.

Genoeg ambities dus die we de komende vier jaar gaan uitwerken, waarbij voorop staat dat de Drentse inwoner volop kan meedoen in onze provincie!

Anneke Haarsma,
Gedeputeerde provincie Drenthe

Samenvatting

Onze inwoners bepalen het beeld in de Sociale Agenda 2009 - 2012. Iedereen kan mee doen in onze provincie. Gemeenten, instellingen hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van deze Sociale Agenda. Samen met hen willen we onze ambities realiseren. Sociaal doe je niet alleen. Daarvoor sluiten we met iedere gemeente afzonderlijk sociale allianties. Deze bestaan uit jaarlijkse, niet vrijblijvende afspraken. Onze ambities vindt u terug in de vier thema's die het hart van de Sociale Agenda vormen.

Rollen en keuzes:

Wij vinden dat sociaal beleid gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Maar wij kiezen op 4 thema's ervoor initiatieven te nemen, omdat we denken dat we op die thema's het verschil te kunnen maken. Altijd in overleg met gemeenten en zo mogelijk, met andere partners. In het hoofdstuk Rollen en keuzes staan onderwerpen beschreven waarin we geen initiatief nemen en de verantwoordelijkheid zo dicht mogelijk bij de uitvoering willen hebben.

Mijn Jeugd:

In Mijn jeugd willen we vooral de Wet op de Jeugdzorg zo goed mogelijk uitvoeren. Naast deze hoofdambitie staan twee ambities centraal, nl. de ontwikkeling van het Centrum voor jeugd en gezin (CJG) en versterking van Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs. In 2012 heeft elke gemeente een CJG, waar jeugdigen en ouders terecht kunnen voor informatie en hulp. Iedere leerling kan in 2012 moet gebruik maken van een zorgaanbod in het onderwijs.

Mijn Ontwikkeling:

Mijn ontwikkeling kent ambities. In 2012 komen de taal- en rekenprestaties en de deelname aan het voortgezet onderwijs overeen met landelijke cijfers. Elke jongere verlaat het onderwijs met een voldoende kwalificatie voor een goede start op de arbeidsmarkt. De achterliggende gedachte bij deze ambities is dat elke jeugdige in Drenthe de kans krijgt op een optimale schoolloopbaan.

Mijn Dag:

Iedereen in Drenthe kan, in 2012, arbeid en zorg combineren. 'Mijn dag' werkt aan oplossingen voor Drentse taakcombineerders (mensen die arbeid en zorg combineren) en optimaliseert Drents Tijdenbeleid. Bij deze ambities is het belangrijk om zowel mantelzorg als zorg voor kinderen en betaalde arbeid beter te kunnen combineren. Met de andere ambitie willen we werk- en openingstijden van dienstverlenende instellingen op elkaar afstemmen.

Mijn Beweging:

Iedereen in Drenthe kan op passende wijze bewegen. Drenthe profileert zich als sportprovincie. Olympisch plan 2028 staat centraal met jaarlijkse topevenementen. Daarnaast ondersteunen we breedtesport, met name door verenigingsondersteuning. De projecten, die de actieve leefstijl bevorderen bundelen we tot één programma.

Mijn Omgeving:

De brede sociale context staat centraal in Mijn Omgeving. De provincie neemt geen initiatief binnen dit hoofdstuk, maar reageert op vragen vanuit de gemeenten.

Rollen en keuzes

De provincie doet ertoe, dat is de kern van het collegeprogramma. We willen dat onze inzet daadwerkelijk het verschil gaat maken, afhankelijk van de rol die we kunnen spelen. In dit hoofdstuk onderbouwen we onze keuzes op het sociale terrein. Dit doen we in het licht van een aantal landelijke en Drentse trends.

Drenthe

Het verschil maak je alleen wanneer je het lef hebt om te kiezen. Wij doen dat. Sociaal beleid is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Dat onderschrijven we als provincie en dat is leidend voor onze manier van werken. Maar wij kiezen, door ook een deel verantwoordelijkheid nemen. Omdat de schaal van Drenthe, het aantal en de verdeling van gemeenten zich daartoe leent. Wij denken dat er in Drenthe een aantal sociale vraagstukken zijn, waaraan we als provincie een effectieve bijdrage zouden kunnen leveren. Onze bijdrage dient duidelijke meerwaarde te hebben, volledig geaccepteerd te zijn en alleen daar ingezet te worden, waar wij het verschil kunnen maken.

Collegeprogramma

Het collegeprogramma zegt veel over onze rol. Voorop staat de rolverdeling tussen gemeente en provincie. Het collegeprogramma beschrijft dat wij niet op de stoel van gemeenten moeten gaan zitten. Samen met andere overheden bedenken wij oplossingen. De provincie doet ertoe én is meer dan een pinautomaat. In gezamenlijkheid en op basis van gelijkwaardigheid gaan wij met onze partners knelpunten oplossen en kansen uitbouwen. Ontwikkelings- en resultaatgerichte allianties staan voorop.

Deze Sociale Agenda geeft invulling aan de ambities uit het hoofdstuk Samenleving met Samenhang van het collegeprogramma. Drenthe is een provincie waarin plaats is voor iedereen, van jong tot oud. Een samenleving met voorzieningen en mogelijkheden om te kunnen leren, (verzorgd) oud te worden en voor de nodige beweging, waarin oog is voor elkaar, waar welzijn hoog in het vaandel staat. En waarbij niemand aan de kant staat'

Commissie Ladders, Commissie van der Tuuk en In Communi

Bovenstaande roloppvatting sluit aan bij de uitkomsten van drie recente rapporten.

In maart 2008 presenteerde de commissie Ladders haar rapport over decentralisatievoorstellen voor provincies ("Regie, Ruimte en Rekenschap"). Uitgangspunt hierbij is dat de rol van de provincies in de regio wordt verstevigd, er minder bestuurlijke drukte is en de provincies zich meer focussen op hun kerntaken: 'Decentraal wat kan, centraal wat moet'. De commissie adviseert provincies zich te concentreren op het ruimtelijk-economisch terrein en cultuur. Zorg en welzijn moeten primair aan de gemeenten overgelaten worden.

De commissie van der Tuuk heeft onderzoek gedaan naar de positie, rol en taken op verschillende beleidsterreinen van de provincie Drenthe ("Amen is geen Amsterdam", mei 2008). De conclusie luidt: 'De provincie Drenthe heeft een duidelijke positie en een eigen rol te vervullen, de provincie moet meer focussen op minder taken en moet pal staan voor een gedeelde en gedragen visie.' De commissie pleit er onder meer voor dat de provincie zich moet concentreren op de taken waarvoor ze aan de lat staat en waarin ze goed is. In taken als breedtesport, maatschappelijke ondersteuning en onderwijs -die primair bij de gemeente horen- heeft de provincie alleen een rol als er vraag is vanuit de gemeente naar expertise of coördinatie.

In het onderzoeksrapport 'In Communi' (januari 2008) staat, wat gemeenten vinden van de samenwerking met de provincie in de afgelopen vier jaar.

De resultaten zijn samengevat:

- contact en communicatie tussen provincie en gemeente verbeterd
- provincie bepaalt te veel het beleid
- weinig afstemming provinciale nota's en gemeentelijk beleid
- gemeenten streven naar meerjarige afspraken en continuïteit
- meer maatwerk in samenwerking in plaats van consensuscultuur
- de wens van samenwerking zit in het begrip: gezamenlijkheid
- er zijn een aantal goede voorbeelden te benoemen (dit zijn juist de voorbeelden waarbij er tijdig overleg is geweest en er veel tijd aan rolverdeling is besteed)

Nieuwe aanpak

Onze ambities en de hierboven beschreven uitgangspunten leiden tot een nieuwe aanpak van sociaal beleid met als centraal uitgangspunt: alle inzet komt terecht waar het ertoe doet.

Daarvoor is het belangrijk dat gemeenten en provincie als gelijkwaardige partners samenwerken. Voorwaarde is dat gemeenten en provincie weten wat ze willen. In de Sociale Agenda hebben we daarom veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van een duidelijke visie. We hebben diverse bijeenkomsten georganiseerd met betrokkenen. Deze leverden bouwstenen op voor de inhoudelijke thema's. Verder hebben we het mogelijk gemaakt dat alle gemeenten bestaand en nieuw te ontwikkelen beleid in kaart brengen. Dit leidt tot twaalf gemeentelijke sociale agenda's en één provinciale agenda die goed op elkaar zijn afgestemd.

Hieruit zijn direct de gemeenschappelijke ambities en doelstellingen af te leiden. Deze vormen voor gemeenten en provincie de basis om, met inzet van de eigen instrumenten, een uitvoeringsprogramma op te stellen. Onze instrumenten vindt u beschreven in het hoofdstuk Beleidsinstrumenten. Hierin maken we ook een verbinding met andere beleidsvelden en daaraan gekoppelde ambities.

Keuzes

We kiezen in deze agenda voor vier speerpunten waar onze inzet meerwaarde heeft: Mijn jeugd, Mijn ontwikkeling, Mijn dag en Mijn beweging

Onze rol verschilt per thema en overall willen we in de vorm van allianties samenwerkingsafspraken maken met gemeenten. Hieronder lichten we dit kort toe, waarbij we per thema in vogelvlucht een indruk geven van een aantal relevante trends. Deze laatste zijn gebaseerd op het Sociaal Rapport Drenthe 2008.

- Mijn Jeugd

Bij Mijn jeugd gaat het om uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg. Dit doen we zo goed mogelijk. Maar het verschil maken we door de gemeenten te ondersteunen met het preventieve jeugdbeleid.

trends

Op 1 januari 2007 woonden er bijna 140.000 jongeren tot 25 jaar in Drenthe. Dat is ruim 28% van de totale Drentse bevolking. Het idee dat het aandeel jeugdigen in Drenthe steeds kleiner wordt, is niet helemaal juist. In 2003 was 29% van de Drentse bevolking jonger dan 25 jaar en de prognose is dat het in 2030 daalt tot 27%, kleine verschillen dus. Ook zijn de verschillen met Nederland klein (in 2007 en 2030 respectievelijk 30% en 28%).

Als het om risicogroepen gaat zijn de percentages in Drenthe gunstiger dan in de rest van Nederland. Zo leeft 15% van de Drentse jeugd in een eenoudergezin (Nederland 18,5%) en 5% van de Drentse jeugd groeit op in een uitkeringsgezin (Nederland 7%).

Landelijk en provinciaal beleid richten zich niet alleen op jeugd in risicogroepen, maar op alle jeugdigen, zoals ook verwoord in *“Alle kansen voor alle kinderen. Programma Jeugd en Gezin 2007-2011”* van het programmaministerie Jeugd en Gezin. Centraal daarin staat de ontwikkeling van Centra voor jeugd en gezin die aansluiten bij de behoeften van ouders aan opvoedingsondersteuning. Ouders geven aan dat ze gebaat zijn bij laagdrempelige informatiepunten en uitwisselen van ervaringen met andere ouders. Vaak gaat het om alledaagse vragen en tijdelijke problemen waarin een Centrum voor Jeugd en Gezin uitstekend kan voorzien.

De jeugdzorg, die door Bureau Jeugdzorg Drenthe wordt geïndiceerd, is de afgelopen jaren toegenomen. Vooral het aantal meldingen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Bureau Jeugdzorg is vanaf 2006 enorm toegenomen. Bureau Jeugdzorg slaagt erin de wachtlijsten binnen de perken te houden. Dertien kinderen in Drenthe wachtten per 1 oktober 2007 langer dan negen weken op provinciale jeugdzorg. Het AMK had helemaal geen wachtlijsten op 1 oktober 2007. Het valt op dat de ambulante zorg in de afgelopen jaren is toegenomen ten opzichte van verblijf bij een zorgaanbieder of pleegouder. Op deze manier is jeugdzorg praktisch en tastbaar aanwezig in het leven van jeugdigen en opvoeders.

- Mijn Ontwikkeling

Bij Mijn ontwikkeling gaat het vooral om een regionale aanpak. De provincie maakt het verschil door de partijen bij elkaar te brengen en voorwaarden zo invullen dat betrokkenen de kans krijgen te excelleren.

trends

Uit de Drentse Onderwijsmonitor - onderwijsachterstandenbeleid - blijkt dat het percentage autochtone leerlingen met laag opgeleide ouders in Drenthe hoger ligt dan landelijk. Het percentage allochtone leerlingen ligt in Drenthe lager. De percentages verschillen sterk per gemeente. Het percentage autochtone leerlingen met laagopgeleide ouders is bijvoorbeeld het hoogst in de gemeenten Emmen en Hoogeveen. Er is ook onderzoek gedaan naar de leerprestaties van deze categorie leerlingen. De prestaties op de vakgebieden taal, rekenen en begrijpend lezen liggen lager dan de landelijke gemiddelden van deze groep leerlingen.

De doorstroom vanuit het primair onderwijs naar havo en vwo blijft achter in vergelijking met landelijke cijfers, terwijl de doorstroom naar het vmbo hoger is (62% tegenover 56% landelijk).

Het terugbrengen van het aantal voortijdig schoolverlaters krijgt in Drenthe aandacht. Of de preventieve aanpak (preventief zorgspoor, verbetering aansluiting onderwijs / ar-beidsmarkt) vruchten zal afwerpen moet uit onderzoek blijken. Landelijk onderzoek laat zien dat er een daling is van het aantal voortijdig schoolverlaters. De jeugdwerkloosheid is zowel in Drenthe als in Nederland sinds 2004 sterk afgenomen. De werkgelegenheid blijft de komende jaren groeien. Dat biedt kansen voor de Drentse jeugd.

- Mijn Dag

Het tijdenbeleid dat centraal staat in Mijn dag vraagt om samenhang. Het is een nieuw thema, waarvan de noodzaak via het rijk uitgedragen wordt. De provincie maakt het verschil door het onderwerp op de agenda te zetten.

trends

Arbeidsparticipatie groeit het sterkst in Drenthe. Aanvankelijk was er met name een sterke groei van het aantal vrouwen in Drenthe dat werk vond, maar de laatste jaren vlakt deze groei wat af. Meer werkende mensen kan gevolgen hebben voor kinderopvang en de beschikbaarheid voor vrijwilligerswerk en mantelzorg.

De combinatie van arbeid van zorg krijgt veel aandacht. De laatste jaren is het aantal kinderopvangplaatsen in Drenthe sterk gestegen. De meeste Drenten denken ook positief over de combinatie van arbeid en zorg. Een spanningsveld bestaat mogelijk tussen mantelzorg en

het toenemende aantal werkenden (vooral vrouwen). Tevens leidt deze ontwikkeling er toe dat de beschikbaarheid of het kunnen organiseren van bepaalde voorzieningen of diensten steeds belangrijker wordt. Denk hierbij aan multifunctionele dienstencentra, dagarrangementen en brede scholen die het mede mogelijk maken om arbeid en zorg zo goed mogelijk te combineren

- Mijn Beweging

Mijn beweging staat hoog op de agenda van provinciale en gedeputeerde staten. Sport als middel voor sociale cohesie. De provincie kan het verschil maken door evenementen mogelijk te maken en een koppeling te maken tussen ruimtelijke en sociale programma's.

trends

Drentse volwassenen sporten meer dan andere volwassenen in Nederland. In het afgelopen jaar heeft ruim 70% van de mensen minimaal 1x per maand gesport. Bij jeugd is dit zelfs ruim 80%. We zien ook een duidelijke trend dat steeds meer mensen ongeorganiseerd sporten en bewegen, maar wel vaak samen met anderen. De top 6 van meest beoefende sporten, zijn individuele sporten, die vaak ongeorganiseerd beoefend worden. In de top 5 staan 4 'buiten'-sporten.

Dat overgewicht een ingewikkeld probleem is waarop vele factoren invloed hebben, blijkt uit het feit dat, ondanks de hoge sportparticipatie, bijna de helft van de volwassen Drenten overgewicht heeft (BMI > 25), een kwart heeft ernstig overgewicht. Deze cijfers liggen hoger dan de landelijke cijfers

- Mijn Omgeving

Het omvat vele andere thema's. Met de nieuwe rolopvatting vinden wij dat de eerste verantwoordelijkheid op dit terrein bij de gemeenten ligt.

trends

Drenthe is een echte plattelandsprovincie. Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) schetst een positief beeld van Drenthe: waardering van de woonomgeving, een groot gevoel van veiligheid, goede sociale contacten en veel participatie en betrokkenheid.

Het aantal inwoners van Drenthe is de afgelopen vijf jaar licht gestegen, van 481.000 naar 486.000. Deze groei heeft twee oorzaken: er zijn meer geboorten dan sterfgevallen en er zijn meer inwoners in Drenthe komen wonen dan vertrokken. Tot 2030 verwachten we in Drenthe een bevolkingsgroei, maar deze neemt wel af. De bevolkingsgroei is vanaf 2012 enkel het gevolg van het positieve migratiesaldo. Het aantal sterfgevallen is dan groter dan het aantal geboorten. Opvallend voor Drenthe is de relatief grote groep 45-64 jarigen en 65-plussers. Onze provincie vergrijsst net wat sneller dan de rest van Nederland. Op het gebied van huishoudens volgen we de landelijke trend: het aandeel eenpersoonshuishoudens neemt toe en het gemiddelde aantal personen per huishouden neemt af.

Drenthe heeft een aantrekkelijk woonklimaat. Woonomgeving en wonen vinden Drenten het belangrijkste voor de leefbaarheid, gevolgd door sociale contacten en voorzieningen. Ze waarderen hun woonomgeving hoog en hun woning nog hoger. Op het platteland is deze waardering wat hoger dan in de Drentse steden. Drenten zijn positief over het sociale klimaat in Drenthe zoals blijkt uit de behulpzaamheid, de sociale contacten en de meningen over de sociale samenhang. Zij zijn actief betrokken bij hun leefomgeving en bij het realiseren en behouden van voorzieningen in hun directe omgeving.

Uit recente informatie blijkt dat het voorzieningenniveau in de Drentse dorpen de laatste jaren op onderdelen is veranderd. Het aantal scholen en dorpshuizen in de dorpen is gelijk gebleven. Het aantal supermarkten en huisartsen in de dorpen is gedaald. Het aantal dorpen met kinderopvang is sterk gestegen. Er zijn weinig voorzieningen die echt worden gemist. De supermarkt en het openbaar vervoer worden het meest genoemd.

Het percentage Drenten dat vrijwilligerswerk doet is vergelijkbaar met de rest van Nederland en stabiel. In Drenthe wordt op het platteland meer vrijwilligerswerk gedaan dan in de steden. De aard en het type vrijwilligerswerk verandert. Mensen willen korte, afgeronde klussen doen. Dat heeft negatieve gevolgen voor (sport)verenigingen.

Het percentage mantelzorgers in Drenthe komt overeen met dat in Nederland. De grootste groep mantelzorgers bestaat uit vrouwen tussen de 55 en 64 jaar. Een flink deel geeft aan dat hun taak (te) zwaar. De behoefte aan mantelzorg neemt toe. Naast demografische ontwikkelingen spelen daarin nog twee andere ontwikkelingen een rol. In de eerste plaats de extramuralisering van de zorg. Daarnaast stimuleert de Wet maatschappelijke ondersteuning het eigen initiatief en de eigen verantwoordelijkheid. Deze wet biedt mogelijkheden voor ondersteuning aan mantelzorgers.

1. Mijn Jeugd

uitgangspunt

- In Drenthe willen we de toestroom naar jeugdzorg zoveel mogelijk verminderen

ambities

- Uitvoering Wet op de Jeugdzorg, die aansluit bij de Drentse aanpak.
- Ondersteuning bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de versterking van de Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs

doelstellingen

- Een doelmatig en doeltreffend werkende jeugdzorgketen.
- Ieder kind in Drenthe voelt zich beschermd en veilig.
- Jeugdigen en opvoeders zijn in twee stappen bij de juiste zorg.
- Het zorgaanbod is toereikend en intersectoraal sluitend.
- Elke Drentse gemeente een Centrum voor jeugd en gezin.
- Iedere leerling kan gebruik maken van een zorgaanbod in het onderwijs.

Wat zijn onze ambities?

Uitgangspunt in Mijn Jeugd:

In Drenthe willen we de toestroom naar jeugdzorg zoveel mogelijk verminderen.

De ambities in Mijn Jeugd:

1. *Uitvoering Wet op de Jeugdzorg, die aansluit bij de Drentse aanpak.*
De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wet en wil dit op een efficiënte en effectieve manier doen.
2. *Ondersteuning bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de versterking van de Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs*
Iedereen die zich beroepsmatig voor kinderen en jongeren inzet moet zich verantwoordelijk voelen als er signalen zijn dat er iets mis is.
In een CJG kunnen ouders en jeugdigen terecht met vragen over opvoeden en opgroeien. Deelnemende voorzieningen zijn deskundig op het gebied van signalering, inschatten van risico's en jeugdzorgaanbod.

Waarom kiezen we voor deze ambities?

De regietaak ten aanzien van de zorg voor jeugdigen met opvoed- en opgroei problemen is een kerntaak van de Provincie. De Jeugdzorg is een belangrijk beleidsterrein en is voortdurend in het nieuws. Vaak gaat het dan om wachtlijsten en geld. Maar aandacht voor de verbetering van de efficiency en doelmatigheid van de Jeugdzorg is minstens zo belangrijk. In Drenthe is de laatste jaren veel bereikt. We hebben dankzij onze kleinschalige plattelandspovincie een goede samenwerkingscultuur. Partijen weten elkaar snel te vinden door de lijnen kort te houden. Er is vernieuwingsdrang, ambitie en inzet en we zijn in Drenthe niet bang om te pionieren. Niet de regel maar de inhoud staat voorop. Gemeenten waarderen onze regierol die door de goede wisselwerking en afstemming leidt tot concrete resultaten met lokale inkleuring

De Provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de jeugdzorg. Hiervoor financieren wij met name het Bureau Jeugdzorg Drenthe (BJZ) die zorgt voor een onafhankelijke indicatiestelling en de jeugdbescherming en Yorneo, als jeugdzorgaanbieder.

Eind 2008 verschijnt het Meerjarenbeleidkader Jeugdzorg 2009-2012 waarin ons jeugdzorgbeleid voor de komende periode is beschreven. Hierin leest u ook over de taken en verantwoordelijkheden van BJZ en Yorneo.

- Bureau Jeugdzorg zorgt er voor dat jeugdigen veilig opgroeien en dat jeugdigen met een zorgvraag snel een indicatiebesluit krijgen dat recht geeft op zorg.
- Zorgaanbieder Yorneo dient te zorgen voor een adequaat, bewezen effectief en toereikend jeugdzorgaanbod. Daarnaast willen we dat Yorneo als zorgaanbieder nauw samenwerkt met andere zorgaanbieders

Het Meerjarenbeleidkader Jeugdzorg sluit aan op de Sociale Agenda, waarin we binnen het thema jeugd vooral onze ambities beschrijven om de toestroom naar de geïndiceerde jeugdzorg te voorkomen.

Samenwerking

In de afgelopen beleidsperiode is de Provincie met autonome middelen steeds meer gaan investeren in het voorkomen van problemen bij jeugdigen en in gezinnen. Dit met het besef dat een goed- en samenhangend- preventief beleid meer ernstige problemen kan voorkomen. Gebleken is dat de schaarse middelen op deze wijze veel effectiever kunnen worden ingezet. Samen met gemeenten werken we aan de totstandkoming van Centra voor Jeugd en Gezin en aan een sterke ketensamenwerking. Daarnaast vindt ketensamenwerking plaats met het onderwijs waarbij de ambitie is dat de jeugdzorg herkenbaar aanwezig is binnen iedere onderwijsinstelling of onderwijsnetwerk .

Jeugdzorg, (lokale) voorzieningen en onderwijsinstellingen hebben elkaar nodig om jeugdigen goed te kunnen vinden en helpen. Zij kunnen niet zonder de ondersteuning van Bureau Jeugdzorg (BJZ) om hun taken uit te voeren. BJZ kan niet zonder de informatie en toeleiding van cliënten door de lokaal werkende, voorliggende voorzieningen en het onderwijs. BJZ richt zich, vanwege efficiency, op deelname aan de Centra Jeugd en Gezin en de aansluiting met de Zorgadviesteams. In een CJG en een Zorg Advies team (ZAT) is Bureau Jeugdzorg de schakel tussen de voorliggende voorzieningen en het zorgaanbod. Met een indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg op zak krijgen cliënten de hulp die zij nodig hebben.

Zorgprogramma's

De zorgprogramma's sluiten naadloos aan bij zorg die eerder in het lokaal jeugdbeleid is verleend. Een goed voorbeeld daarvan is het positieve opvoedingsprogramma 'Triple P'. Dit bewezen effectieve programma wordt in Drenthe als succesvolle methodiek voor opvoedingsondersteuning verder uitgewerkt en toegepast. Het programma bestaat uit 5 stappen van licht naar zwaar, die in nauwe samenhang worden uitgevoerd. Blijkt na een licht hulpaanbod meer zorg nodig dan kunnen ouders en kinderen binnen dezelfde methodische benadering verder worden geholpen. De eerste 3 stappen van Triple P worden daarbij uitgevoerd binnen het lokaal jeugdbeleid (CJG) of het onderwijs en de twee laatste stappen in een doorgaande lijn, op indicatie, door de zorgaanbieder.

Landelijke ontwikkelingen

De inzet van de rijksoverheid op het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin leidt tot een landelijk dekkend netwerk (eind 2011) waarin alle lokale en provinciale voorzieningen een plek en taak hebben. Vanuit dit basismodel moet de schakel met de Zorg- en adviesteams (ZAT) in het onderwijs inhoud krijgen. Door een optimale afstemming en samenwerking van het CJG met de ZAT's wordt er voor gezorgd dat de school als belangrijke vindplaats voor jeugdigen een duidelijke positie krijgt.

Drentse aanpak

In Drenthe is vanaf 2002 de aansluiting tussen lokaal jeugdbeleid en de provinciale jeugdzorg een belangrijk thema. De samenwerkingscultuur en de kleinschaligheid van onze provincie bieden volop kansen om de gezamenlijke aanpak van gemeenten, onderwijs, instellingen en provincie verder te ontwikkelen. In deze aanpak is de levensloop van de jeugdige leidend en organisatiebelangen zijn daaraan ondergeschikt: vorm volgt inhoud. Het netwerk (familie, vrienden en kennissen) rond de jeugdige is van belang om (dreigende) problemen vroegtijdig

te onderkennen. Deze vroegsignalering moet waar nodig leiden tot een zorgaanbod op maat. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van verschillende methoden en instrumenten om risicogedrag tijdig te kunnen signaleren. Een goed ingericht lokaal jeugdbeleid zorgt immers voor minder instroom in de geïndiceerde jeugdzorg en biedt kansen aan jeugdigen die uitstromen na behandeling (zoals huisvesting en werk). Gemeenten en provincie zijn samen verantwoordelijk voor het bevorderen en inrichten van een sluitende jeugdzorgketen (van licht naar zwaar). Professionals moeten de ruimte krijgen om hun werk goed uit te voeren. De aanpak richt zich op netwerken rond jeugdigen, de ontwikkeling van Centra voor jeugd en gezin en Zorg adviesteams in het onderwijs (van basis- tot middelbaar beroepsonderwijs).

Wat is nodig om deze ambities te bereiken?

1. Uitvoering Wet op de Jeugdzorg, die aansluit bij de Drentse aanpak.

Doelstelling 2012

- Een doelmatig en doeltreffend werkende jeugdzorgketen.
De Provincie stimuleert vanuit haar regierol een efficiënte en doelmatige samenwerking. Iedere instelling voert zijn kerntaken uit vanuit eenzelfde visie. Iedere schakel in de keten versterkt de voorliggende schakel. Daarbij zijn alle partners er verantwoordelijk voor dat er een samenhangend aanbod ontstaat, waarbij de gebruiker, soepel en zonder schade aan het hulpverleningsproces van de ene schakel naar de andere schakel binnen de keten kan gaan.
- Ieder kind in Drenthe voelt zich beschermd en veilig.
Het aantal meldingen bij het AMK stijgt jaarlijks, maar het verschil met de geschatte omvang van kindermishandeling is nog groot. Het voorkomen en de aanpak van kindermishandeling is daarom een speerpunt. Wij willen met vereende krachten de bestrijding van kindermishandeling intensiveren met als doel: het voorkomen, signaleren en beëindigen van kindermishandeling en het beperken van de schade. Wij stimuleren en ondersteunen een werkwijze die belangrijke taken op het lokale en provinciale niveau verbindt: de veiligheid van kinderen is vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid geborgd door 1 gecoördineerde werkwijze van voegsignalering tot en met curatie. Ook hier werken we nauw samen met gemeenten (regierol bij Raak projecten en Huiselijk geweld, kindspoor), Openbaar Ministerie, Politie en Raad voor de Kinderbescherming. We willen er verder voor waken dat Bureau Jeugdzorg Drenthe, naar aanleiding van dramatische incidenten, wordt verleid om in alle opzichten risicomijdend gedrag te gaan vertonen. Het effect van dit risicomijdend gedrag zal leiden tot te vroege en tot een groeiend aantal uithuisplaatsingen. Dit terwijl een uithuisplaatsing van kinderen het uiterste middel moet zijn om de veiligheid van kinderen te waarborgen. We zetten in op de methode Signs of Safety.
- Jeugdigen en opvoeders zijn in twee stappen bij de juiste zorg.
 - Bureau Jeugdzorg moet haar belangrijke schakelfunctie snel en adequaat uit kunnen voeren. De eerste indicatiefase vindt plaats binnen ZAT's en CJG's.
 - Yorneo zal korte ambulante zorgprogramma's dichtbij huis moeten aanbieden zonder wachttijden. Het gaat bij deze jeugdzorgprogramma's vooral om opvoedingsondersteuning in een aantal varianten. Onze inschatting is dat gemeenten in de loop van deze beleidsperiode meer middelen vanuit de rijksoverheid krijgen om deze hulp te gaan verstrekken. Wij investeren echter pro-actief in het direct beschikbaar stellen van deze zorg. Deze zorg is ook geschikt voor gezinnen die niet gemotiveerd zijn voor hulpverlening (bemoeizorg).

- Het zorgaanbod is toereikend en intersectoraal sluitend. Wij stimuleren goede samenhang tussen zorgprogramma's van opvoed- en opgroei-problematiek, LVG, GGZ, JJI en zorgaanbieders voor verslavingszorg aan jeugdigen. Een intersectoraal sluitend en toereikend zorgaanbod versterkt wederzijdse competenties en helpt jeugdigen met specifieke zorgvragen en/of een combinatie van problemen effectiever. We zetten onze regierol in en versterken deze om belemmeringen op het terrein van financiering, verdeling van verantwoordelijkheden, regelgeving en dergelijke op te heffen. Wij maken optimaal gebruik van de beleidsruimte die de nieuwe financieringssemantiek in de jeugdzorg (Kaiser 2009) ons biedt. We gaan nog meer gebruik maken van bewezen effectieve jeugdzorgprogramma's en gaan en blijven vervolgens de resultaten meten. Door deze werkwijze behoort Drenthe tot de provincies met de laagste wachttijden, en dat willen we de komende periode graag zo houden. We blijven intensief in overleg met medefinanciers en zorgaanbieders waarbij we vraagstukken en kansen uit de praktijk agenderen.

Programma: Uitvoering Meerjaren Beleidskader Jeugdzorg 2009 - 2012

Hiervoor verwijzen we naar het betreffende Meerjaren Beleidskader.

2. Ondersteuning bij de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de versterking van de Zorg Advies Teams (ZAT) in het onderwijs.

Doelstelling 2012

- Elke Drentse gemeente een Centrum voor jeugd en gezin.

Via een gezamenlijke aanpak willen wij gemeenten ondersteunen bij de totstandkoming van een Centrum voor jeugd en gezin en jeugdzorg daarin een duidelijke plaats geven. Hierbij gebruiken we de door gemeente onderschreven notitie 'Kansen voor jeugd en gezin in Drenthe (april 2007). Jeugdigen en ouders kunnen bij het CJG terecht voor vragen om informatie en hulp. Vroegtijdig signaleren en snel hulp bieden voorkomt in veel gevallen een beroep op extra zorg. Kerntaken van het CJG zijn daarom: vroegsignalering, toepassen van een waterdicht registratiesysteem en gebruikmaken van samenhangende methoden en instrumenten om risicogedrag te onderkennen. Als provincie willen we hierin investeren.

Programma: Centra Jeugd en Gezin

Om deze doelstelling te realiseren bouwen we aan een programma waarin de rollen en de samenwerking met gemeenten verdeeld zijn en methodieken als Triple P, Signs of Safety, Aanpak kindermishandeling en PMTO worden uitgezet.

3. Versterking van Zorg Advies Teams in het onderwijs.

Doelstelling 2012

- Iedere leerling kan gebruik maken van een zorgaanbod in het onderwijs.

Alle jeugdigen volgen onderwijs. Het onderwijs is een belangrijke vindplaats en kan daarom een rol spelen als het gaat om vroegsignalering en een tijdig hulpaanbod. Op deze manier kunnen we de instroom van jeugdigen naar het geïndiceerde zorgaanbod verminderen. Om scholen daarin te ondersteunen willen we investeren in zorgstructuren van de verschillende vormen onderwijs.

Programma: Vroegsignalering

In dit programma versterken we de kwaliteit van zorg adviesteams met o.a. de inzet van Bureau Jeugdzorg (contactpersonen voor de indicatiestelling en servicebureau) en de deskundigheid zorgaanbieders. De samenwerking met het CJG krijgt concreet inhoud en de rollen worden verdeeld en vastgelegd.

2. Mijn Ontwikkeling

uitgangspunt

- In Drenthe heeft elke jeugdige de kans op een optimale schoolloopbaan

ambities

- De taal- en rekenprestaties komen overeen met de landelijke cijfers.
- Deelname aan het voortgezet onderwijs komt overeen met landelijke cijfers.
- Elke jongere verlaat het onderwijs met een voldoende kwalificatie voor een goede start op de arbeidsmarkt.

doelstellingen

- Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma's voor de voor- en vroegschoolse educatie.
- De betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van hun kind is toegenomen.
- Een goede doorstroming van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, passend bij de talenten van het kind.
- Pedagogisch en didactisch vakbekwaam personeel in de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en speelzalen) en primair- en voortgezet onderwijs.
- Hogere taal- en rekenopbrengsten die ook leiden tot verbetering van het totale leervermogen van jeugdigen.
- Voor elke jeugdige bestaat een passend zorg- en onderwijsaanbod.

Wat zijn onze ambities ?

Uitgangspunt in Mijn Ontwikkeling:

In Drenthe heeft elke jeugdige de kans op een optimale schoolloopbaan.

De ambities in Mijn Ontwikkeling:

1. De taal- en rekenprestaties komen overeen met de landelijke cijfers.
2. Deelname aan het voortgezet onderwijs komt overeen met landelijke cijfers.
3. Elke jongere verlaat het onderwijs met een voldoende kwalificatie voor een goede start op de arbeidsmarkt.

In onze visie staat de jeugdige (0 tot 23 jaar) en de optimale schoolloopbaan centraal. Deze schoolloopbaan eindigt met een kwalificatie die past bij de kwaliteiten en talenten van de jeugdige en die aansluit bij de vraag van de arbeidsmarkt. Elke jeugdige in Drenthe moet de kans krijgen om zijn talenten te ontdekken en te ontwikkelen. We willen hem of haar stimuleren tot maximale prestaties binnen de eigen mogelijkheden. Het maakt niet uit waar de jeugdige woont, in welke sociaal-economische omstandigheden hij of zij opgroeit en op welke school onderwijs wordt gevolgd. De nadruk bij talentontwikkeling ligt op het verwerven van kennis. De ontwikkeling van sportief, creatief en muzikaal talent vindt een plek in het hoofdstuk Mijn beweging en in de Culturele Agenda 2009 - 2012.

Waarom kiezen we voor deze ambities?

De provincie Drenthe kiest om stevig in te zetten op onderwijskansen omdat de prestaties van de Drentse jeugd achterlopen bij landelijke cijfers. Goede voorspellers van het schoolsucces van een jeugdige zijn het opleidingsniveau van de ouders en de verwachtingen van de leerkracht. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat leerkrachten leerlingen van laagopgeleide ouders (onbewust) onvoldoende uitdagen tot betere prestaties. Het onderzoek van het SCP bevestigt de resultaten van een Drents onderzoek naar de prestaties van leerlingen op basisscholen met veel kinderen van laagopgeleide ouders.

Het aandeel vmbo-leerlingen blijkt in Drenthe procentueel hoger dan landelijk. Het aandeel Drentse vwo-leerlingen is veel lager. Dit komt vooral voor in de regio's Zuidoost en Zuidwest. De reisafstand en de reiskosten lijken vaak bepalend voor een school- en studiekeuze. Dit speelt ook een rol in de doorstroming van het voortgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs, samenhangend met het beperkte aanbod aan opleidingen.

De keuze voor 0 tot 23 jaar is bewust. Vanaf jonge leeftijd investeren in jeugdigen is belangrijk voor de verdere ontwikkeling en dus voor de schoolloopbaan. Daarnaast moet er voldoende oog zijn voor het onderkennen en erkennen van de talenten van hoogbegaafde kinderen en kinderen met een verstandelijke of fysieke beperking.

De leeftijdsgrens van 23 jaar komt overeen met de maximum leeftijd die het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (RMC) hanteert. Bij het RMC worden jongeren zonder startkwalificatie geregistreerd en via een passend traject (onderwijs, baan of combinatie) begeleid om alsnog een startkwalificatie te behalen.

Ouders spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van hun kind. Hun betrokkenheid vergroot de kans op een optimale ontwikkeling van hun kind. De betrokkenheid van ouders en de aandacht voor ouders verdient structurele aandacht in basis-, voortgezet- en vervolgonderwijs. Deze aandacht levert een positieve bijdrage aan de schoolloopbaan van elke jeugdige. De betrokkenheid van de jeugdige zelf bij de eigen schoolloopbaan wordt vergroot als een school leerlingenparticipatie stimuleert.

Landelijke ontwikkelingen

De Europese Unie wil in 2010 de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie zijn. Het verwezenlijken van een kenniseconomie in Nederland vraagt om hoger opgeleid personeel. Het opleidingsniveau van de Drentse beroepsbevolking is nu lager dan het landelijke. Met het Actieprogramma 'Kennis werkt': Arbeidsmarkt, onderwijs- en kennisinfrastructuur', willen we werken aan een hoger opleidingsniveau.

Voor het verwerven van een plek op de arbeidsmarkt is door de landelijke overheid een basisniveau vastgesteld; de startkwalificatie. Mensen zonder startkwalificatie, jong en oud, hebben meer moeite een baan te vinden en te behouden. Achter het voortijdig verlaten van het onderwijs gaat vaak een verkeerde studie- en beroepskeuze of een complexe problematiek schuil. In het hoofdstuk Mijn jeugd staat het mogelijke zorgaspect centraal. Verder is er een categorie jeugdigen die het startkwalificatieniveau niet kan halen, vanwege bv een verstandelijke beperking. Ook voor hen is het belangrijk voldoende bagage mee te krijgen voor een goede start op de arbeidsmarkt.

Drentse aanpak

In december 2006 is de Drentse onderwijsagenda, 'Onderwijs werkt!' vastgesteld. Hierin staan drie provinciale ambities centraal. Centraal staat het vergroten van de kansen en - vooral - het benutten van alle talenten van de inwoners van Drenthe, jong en oud. De provinciale betrokkenheid met het onderwijs en de voorschoolse periode blijft hiermee niet beperkt tot de wettelijke verantwoordelijkheden. Gemeenten en schoolbesturen, ervaren dit als positief. De aanjagende en ondersteunende provinciale rol levert volgens hen een positieve bijdrage

aan het onderwijs. Daarnaast heeft onze bovenlokale en onafhankelijke positie geleid tot onder andere het verbinden van regionale initiatieven, waardoor het rendement is toegenomen.

Taken provincie, gemeenten en schoolbesturen

De rijksoverheid komt met beleidsvoorstellen, al dan niet gevolgd door regelgeving, die gevolgen heeft voor de positie en de rol van schoolbesturen, gemeenten en provincies. De wettelijke taak van de provincie beperkt zich tot advisering over de spreiding van voorzieningen in het voortgezet onderwijs. Door wijziging van de wet verandert deze rol van advisering in processturing. De Wet op de jeugdzorg geeft ons een grotere verantwoordelijkheid. Hierdoor kon in de afgelopen jaren, samen met Bureau Jeugdzorg en Yorneo als jeugdzorgaanbieder, in de zorg adviesteams een goede samenwerking tussen provincie en onderwijsveld worden opgebouwd. Het investeren in vroegsignalering en zorg voor jeugdigen met beginnende problemen in het onderwijs heeft zowel voor het onderwijs als de jeugdzorg een positief effect.

Landelijke ontwikkelingen hebben gevolgen voor de verantwoordelijkheden van gemeenten en schoolbesturen en daarmee voor onze betrokkenheid. Zo betreft het de wettelijke veranderingen rond het onderwijsachterstandenbeleid, de invoering van de kwalificatieplicht voor 16- en 17-jarigen en passend onderwijs. Het rijk heeft de afgelopen jaren een grotere verantwoordelijkheid toegekend aan de schoolbesturen, door het budget voor lokaal onderwijsbeleid gedeeltelijk toe te voegen aan het budget van schoolbesturen. Het onderzoek van de commissie Dijsselbloem naar de onderwijsvernieuwingen geeft de scholen en de overheid een eigen verantwoordelijkheid. De verantwoordelijkheid van de overheid richt zich op het vaststellen van kerndoelen en het scheppen van voorwaarden. De schoolbesturen staan voor uitvoering. Onze onafhankelijke en bovenregionale positie maakt het mogelijk initiatieven te verbinden. De eerste resultaten van deze samenwerking zien we in de uitvoering van de Drentse onderwijsagenda. Deze samenwerking willen we versterken.

Wat is nodig om de ambities te realiseren?

Doelstelling 2012:

- Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma's voor de voor- en vroegschoolse educatie.
- De betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van hun kind is toegenomen.
- Een goede doorstroming van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs, passend bij de talenten van het kind.
- Pedagogisch en didactisch vakbekwaam personeel in de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en speelzalen) en primair- en voortgezet onderwijs.
- Hogere taal- en rekenopbrengsten die ook leiden tot verbetering van het totale leervermogen van jeugdigen.
- Voor elke jeugdige bestaat een passend zorg- en onderwijsaanbod.
- De ouders en de leerlingen zijn actief bij de school betrokken.
- Elke jeugdige kan een goede start op de arbeidsmarkt maken.
- Het onderwijsaanbod sluit aan bij de vraag van de markt.

Programma:

Binnen Mijn Ontwikkeling zetten we in op 2 programma's:

- Onderwijskansenprogramma, een meerjarig plan met extra aandacht voor de regio's zuidoost, zuidwest en de veenkoloniën gebruikmakend van de financieringsstroom Drentse projecten.
- Aansluitend onderwijsaanbod, passend bij de mogelijkheden en talenten van elke jeugdige en bij de vraag van de arbeidsmarkt in de regio.

Uitvoering van beide programma's is alleen mogelijk door samenwerking met de andere betrokken en verantwoordelijke partijen. Dat zijn de eerstverantwoordelijken in het onderwijs - schoolbesturen en gemeenten - maar ook de voorschoolse voorzieningen en het bedrijfsleven. We willen samenwerken vanuit de eigen verantwoordelijkheid.

Wij ondersteunen initiatieven die onze ambities kunnen realiseren, met daarbij extra aandacht voor communicatie. Onderzoek vinden we belangrijk om successen inzichtelijk te maken en het achterwege blijven van resultaten te verklaren. Bovendien kunnen we zo specifieke Drentse onderwijsproblemen in beeld brengen en ons beleid ontwikkelen. Wij spelen actief in op ontwikkelingen die door de rijksoverheid of het veld in gang zijn gezet. Beide programma's zijn een vervolg op de Drentse onderwijsagenda, die een groot draagvlak onder betrokken partijen kent. In nauwe samenwerking zijn in de afgelopen periode diverse projecten gestart om de taal- en rekenprestaties van jonge kinderen te verbeteren en het aantal jongeren met een startkwalificatie te vergroten.

Samenhang

Beide programma's hangen samen met programma's uit andere thema's.

- Doorlopend Drenthe (Mijn dag)

Via dagarrangementen en combinatiefuncties wordt een doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten gerealiseerd. We willen dit aanbod afstemmen op de ontwikkeling van de jeugdigen.

- CJG en Vroegsignalering (Mijn jeugd)

We willen verbinding leggen tussen de voorschoolse voorzieningen, het onderwijs en de centra voor jeugd en gezin. Verder willen we het vroegtijdig signaleren en zonodig doorverwijzen meer vorm en inhoud geven.

- Kennis werkt (Economie)

Dit is vooral gericht op het verbeteren van de match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om een blijvende samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs. Hiervoor is inzet vanuit sociaal beleid en arbeidsmarktbeleid nodig.

3. Mijn Dag

uitgangspunt

- Iedereen in Drenthe moet arbeid en zorg kunnen combineren.

ambities

- Optimaliseren mogelijkheden voor Drentse taakcombineerders
- Optimaliseren Drents Tijdenbeleid

doelstellingen

- Doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten in dorpen en wijken.
- Inzetten op de Impuls brede scholen, sport en cultuur, 100 combinatiefuncties in Drenthe
- Elke mantelzorger heeft mogelijkheden om zorg met arbeid te combineren.
- Mantelzorg en betaalde arbeid staat op de agenda bij werkgevers, werknemers, werkgeversorganisaties en vakbonden én de mantelzorger zelf.
- Er zijn vernieuwende projecten op het terrein van zorg- & dienstverlening (b.v. respijtzorg, projecten dagindeling, ict-oplossingen, flexibele arbeid) gerealiseerd.
- Samen met gemeenten realiseren van nieuwe voorzieningen, die de combinatie arbeid en zorg makkelijker maken (zie mijn Omgeving)
- Transitie van bestaande of in ontwikkeling zijnde diensten en voorzieningen tot een doorlopend aanbod van onderwijs, opvang en vrije tijd.
- Ontwikkelen van Tijdenbeleid in Drenthe met daarin afstemming van werk- en openingstijden van relevante voorzieningen voor taakcombineerders.
- Ontwikkeling en realisatie van onderscheidende initiatieven op het terrein van plaatsonafhankelijke dienstverlening.
- Bewustwording bij bedrijfsleven op het gebied van tijdenbeleid

Wat zijn onze ambities?

Uitgangspunt in Mijn Dag:

Iedereen in Drenthe moet arbeid en zorg kunnen combineren.

De ambities in Mijn Dag:

1. **Optimaliseren mogelijkheden voor Drentse taakcombineerders**
 - Combinatie van zorg voor kinderen en betaalde arbeid
 - Combinatie van zorg voor naasten (mantelzorg) en betaalde arbeid
2. **Optimaliseren Drents Tijdenbeleid**
 - Aanwezig- en beschikbaarheid van voorzieningen
 - Flexibele tijden en dienstverlening

Waarom kiezen we voor deze ambities?

Provincie Drenthe is een woonprovincie. Om goed te kunnen wonen, zijn de voorzieningen in je buurt belangrijk. Omdat de plaats waar je woont steeds minder gerelateerd is aan de plaats waar je werkt, zijn dagarrangementen belangrijk. Het realiseren van dergelijke voorzieningen vraagt in het dunbevolkte Drenthe, met name in het landelijk gebied, om extra inzet. Het collegeprogramma zegt dat Drenthe de ambitie heeft om werk- en zorgtaken beter te kunnen combineren. Drenthe wil een sluitend aanbod van jeugdvoorzieningen (kinderopvang, brede scholen, etc.), flexibele werktijden en aangepaste openingstijden. De provincie sluit hiermee aan op rijksbeleid.

Landelijke ontwikkelingen

Dagindeling (Mijn Dag) is een belangrijk thema voor het Rijk. Zij noemen flexibele werk- en openingstijden, een betere onderlinge afstemming van voorzieningen en oplossingen die de knelpunten van taakcombineerders verminderen. De ambities uit Emancipatiebeleid 2008-2011 sluiten aan bij Mijn Dag. De 'Impuls brede scholen, sport en cultuur', waarmee voor 2012 tenminste 2.500 combinatiefuncties in het hele land worden beoogd, sluit aan op de Drentse doelstelling van 100 combifuncties. De functionaris is de fysieke verbinding tussen opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns-, sport en culturele activiteiten. Zo'n doorlopende opvang biedt kinderen tot 16 jaar betere ontwikkelingsmogelijkheden. In de Beleidsbrief Mantelzorg en Vrijwilligerswerk 2008-2011 'Voor Elkaar' geeft het ministerie van VWS aan initiatieven die bijdragen aan het ontlasten van mantelzorgers te willen stimuleren.

Drentse situatie

Het sociaal rapport wijst uit dat de situatie voor taakcombineerders de afgelopen jaren verbeterd is. Het aantal opvangplaatsen voor kinderen is vergroot. Dit is, mede, een gevolg van de inzet op Multifunctionele Dienstencentra en de Dagarrangementen-programma's, die tussen 2005 en 2008 ontwikkeld zijn. Drenthe werd tot Koploper Tijdenbeleid uitgeroepen door het ministerie van OCW. Het sociaal rapport vertelt ook dat de arbeidsparticipatie van vrouwen stijgt, maar dat er een spanningsveld ontstaat tussen deze arbeidsparticipatie en de toenemende druk op de (mantel)zorg. Tevens leidt deze ontwikkeling er toe dat de beschikbaarheid of het kunnen organiseren van bepaalde voorzieningen of diensten steeds belangrijker wordt.

In het rapport 'Sportparticipatie in Drenthe' blijkt gebrek aan tijd (bij ouders) de belangrijkste reden voor kinderen om niet aan sport te doen. Het bieden van een sportaanbod (door vereniging met opvangorganisatie) voor alle kinderen in het dorp/ de wijk, inclusief de 'bso-kinderen' lijkt de beste oplossing. Dit geldt voor sport, maar ook voor cultuur, natuur en andere vrijetijdsinvullingen

Keuzes

Wij richten ons op alle inwoners: van de ouders met kinderen, de mantelzorgers, de tweeverdieners, alleenstaanden tot de ouderen. Het gaat om iedereen die arbeid en zorg combineert. Het is de keuze van de individuele burger of hij/zij arbeid en zorg wil combineren. Maar het moet wel mogelijk zijn om dit te kunnen doen.

We richten ons op inwoners die de zorg voor kinderen én/of naasten combineren met betaalde arbeid. We noemen dit de taakcombineerder. De eerste ambitie richt zich dan ook op die zaken die geregeld dienen te zijn in de directe leefomgeving van de taakcombineerder. Hoe is onderwijs, opvang en vrije tijd geregeld? En hoe is de directe zorg- en dienstverlening ter ondersteuning van de mantelzorger geregeld? Daarvoor gaan we een aantal randvoorwaarden goed regelen.

Het optimaliseren van mogelijkheden voor taakcombineerders heeft direct te maken met het voorzieningenniveau, de afstemming van werk- en openingstijden en plaatsafhankelijke dienstverlening (zoals elektronisch, per telefoon of via internet).

Wat is nodig om de ambities te realiseren:

1. Optimaliseren mogelijkheden voor taakcombineerders

Doelstelling 2012:

- Doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten in dorpen en wijken.
- Inzetten op de Impuls brede scholen, sport en cultuur, 100 combinatiefuncties in Drenthe (zie Mijn Beweging).

De inzet op een doorlopend aanbod voor jeugdigen in dorpen en wijken draagt bij aan oplossingen voor taakcombineerders. Na de succesvolle inzet op de regeling Dagarrangementen & Combinatiefuncties (D&C), richt de provincie zich nu op de Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur van de ministeries VROM en OCW. Wij zijn gestart met het beschikbaar stellen van een budget aan de gemeenten waarmee de gemeentelijke stand van zaken op het terrein van 7 tot 7 beleid in beeld gebracht wordt.

De provincie investeert in de samenwerking tussen betrokkenen. De afgelopen jaren hebben het expertteam MFD en het kernteam 7-7 hun meerwaarde bewezen. De combinatiefunctionaris is de fysieke verbinding tussen opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns-, sport en culturele activiteiten.

- Elke mantelzorger heeft mogelijkheden om zorg met arbeid te combineren
- Mantelzorg en betaalde arbeid staat op de agenda bij werkgevers, werknemers, werkgeversorganisaties en vakbonden én de mantelzorger zelf.
- Er zijn vernieuwende projecten op het terrein van zorg- & dienstverlening (b.v. respijtzorg, projecten dagindeling, ict-oplossingen, flexibele arbeid) gerealiseerd.

De mantelzorg in Drenthe is goed georganiseerd. De grootste groep mantelzorgers is de werkende mantelzorgers. De verwachting is dat deze groep blijft groeien. Tevens zullen de mensen langer thuis willen blijven wonen, waardoor de vraag naar mantelzorg zal toenemen. Dit legt een grote druk op de werkende mensen, die hierdoor arbeid en zorg moeten combineren. Uit onderzoek blijkt dat het herkend en erkend worden door de mantelzorger zelf en zijn omgeving gezien wordt als een van de grootste aandachtspunten.

Wij gaan een aanjagersrol vervullen door het stimuleren van vernieuwende projecten op het terrein van zorg- & dienstverlening. We willen dit samen met gemeenten oppakken.

Voor werkgevers, werknemers, vakbonden en werkgeversorganisaties is de combinatie mantelzorg & arbeid nog geen vanzelfsprekend thema. Werkgevers kunnen het niet alleen oppakken. Vakbonden, werkgeversorganisaties en de ondernemingsraden heb je hierbij nodig, moeten hun verantwoordelijkheid nemen. In relatie tot zorg voor naasten en betaalde arbeid is het belangrijk om in te zetten op initiatieven op het gebied van flexibele werktijden en levensloopbestendig personeelsbeleid om tot een goede afstemming van werk & privé te komen.

Programma: Doorlopend Drenthe

Het programma Doorlopend Drenthe wordt uitgevoerd door alliantiepartners gemeenten en provincie en ondersteund door specifieke kenniscentra en kennisteams. Doorlopend Drenthe richt zich op de kracht van samenwerking en de ambitie om de mogelijkheden voor taakcombineerders te optimaliseren. Het initiatief ligt in eerste instantie bij de provincie, maar verschuift naar de gemeente. Doorlopend Drenthe loopt door tot 2011. In 2011 en 2012 gaat de provincie specifiek inzetten op de thema's, waarvoor uit onderzoek (zie hoofdstuk

'beleidsinstrumenten') blijkt, dat er extra impulsen nodig zijn. 'Doorlopend Drenthe' loopt door alle thematische hoofdstukken heen.

2. Optimaliseren Drents Tijdenbeleid

Doelstelling 2012

- 1 Samen met gemeenten realiseren van nieuwe voorzieningen, die de combinatie arbeid en zorg makkelijker maken (zie mijn Omgeving)
- 2 Transitie van bestaande of in ontwikkeling zijnde diensten en voorzieningen tot een doorlopend aanbod van onderwijs, opvang en vrije tijd.

Met de MFD-regeling (stimuleringsmaatregel Multifunctionele Dienstencentra) van de afgelopen jaren heeft de provincie Drenthe in overleg met gemeenten, ingezet op het voorzieningenniveau op het platteland. Deze regeling heeft bijgedragen aan het vergroten van de leefbaarheid op het platteland en het aanbod aan voorzieningen in dorpen vergroot. Binnen de sociale allianties is er ruimte voor het project 'Diensten & Voorzieningen', dat zich, naast nieuwe initiatieven, richt op het gebruik van bestaande of in ontwikkeling zijnde voorzieningen, zoals dorpshuizen, MFD's of Brede Scholen. Deze voorzieningen zijn geschikt om verschillende lokale initiatieven en wensen van taakcombineerders te koppelen. Denk aan kinderopvang, maaltijdvoorzieningen, sport- en culturele activiteiten, onderwijs enzovoort. De voorzieningen hoeven niet persé in één gebouw te zitten. Het gaat om het in stand houden of tot stand komen van samenwerkingsrelaties tussen verschillende partijen om het diensten- en voorzieningenniveau in de dorpen en wijken te behouden of te vergroten.

Wij zetten, net als veel gemeenten, in op Brede Schoolontwikkeling. Brede scholen dienen meerdere doelen:

- vergroten ontwikkelingskansen kinderen (Mijn Ontwikkeling)
 - vergemakkelijken combinatie arbeid en zorg van ouders (Mijn Dag)
 - vergroten sociale cohesie in buurten (Mijn Omgeving)
- 3 Ontwikkelen van Tijdenbeleid in Drenthe met daarin afstemming van werk- en openingstijden van relevante voorzieningen voor taakcombineerders.
 - 4 Ontwikkeling en realisatie van onderscheidende initiatieven op het terrein van plaatsonafhankelijke dienstverlening.
 - 5 Bewustwording bij bedrijfsleven op het gebied van tijdenbeleid

Tijdenbeleid is voor alle overheden een nieuw beleidsthema. Vooral het rijk geeft aan te willen investeren op tijdenbeleid. Bij tijdenbeleid spelen veel partijen een rol. In 2007 gingen in de provincie Drenthe de eerste beleidsinitiatieven van start. In twee gemeenten werd de flexmeter gebruikt, waarmee per gemeente de tijdsvriendelijkheid wordt gemeten. In twee andere gemeenten ging het project Telebrink van start. Telebrink is een ict-dienst, gebouwd vanuit de eigen leefgemeenschap, waarmee inwoners plaatsonafhankelijke diensten kunnen regelen (waaronder de Virtuele Brede School). In 2008 is er bij het Drentse bedrijfsleven een onderzoek uitgezet als nulmeting. Hierin is gekeken wat de stand van zaken is op het terrein van flexibele werktijden en openingstijden en flexibele arbeidsvoorwaarden in Drenthe. Op deze thema's willen we in 2009 en 2010 doorgaan. Onderzoek kan na 2010 ons beleid bijstellen.

Programma: Diensttijd

Diensttijd schept voorwaarden voor de realisatie van alle ambities binnen Mijn Dag. Het programma bestaat uit een aantal losstaande projecten, die variëren van een vervolg van dat wat goed ging tot aan experimenten. Het programma kenmerkt zich door het uitvoeringsgerichte en de variatie aan partners. Samen met alle relevante partners in Drenthe werken we aan het optimaliseren van het Drentse Tijdenbeleid. In de diensten- en voorzieningenregeling is onze directe partner met name de gemeente. Na 2 jaar wordt het programma geëvalueerd en eventueel aangepast.

4. Mijn Beweging

uitgangspunt

- Iedereen in Drenthe kan op passende wijze sporten en bewegen.

ambities

- Wij willen sterke sportverenigingen en stimuleren een actieve leefstijl.
- Wij willen ons profileren als sportprovincie

doelstellingen

- Elke sportvereniging heeft een aanbod op maat
- 100 combinatiefuncties in Drenthe (gedeelde ambitie met Mijn Dag)
- Uitvoering Nationaal Actieprogramma Sport en Bewegen.
- Ontwikkelen en operationaliseren Olympisch Plan Drenthe 2028
- Jaarlijks een passende topsportevenement op (inter)nationaal niveau in Drenthe

Wat zijn onze ambities?

Uitgangspunt in Mijn Beweging:

Iedereen in Drenthe kan op passende wijze sporten en bewegen.

De ambities in Mijn Beweging:

- Wij willen sterke sportverenigingen en stimuleren een actieve leefstijl.
- Wij willen ons profileren als sportprovincie

Waarom kiezen we voor deze ambities?

Drenthe wil zich profileren als sportprovincie. Sport als uithangbord voor een gezonde en actieve provincie. Sport als instrument om sociale cohesie te ontwikkelen. De provincie denkt, door te investeren op sportief gebied, een essentiële bijdrage te leveren aan het welzijn van de inwoners.

Breedtesport

Breedtesport en actieve leefstijl zien we als gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wij ontwikkelen geen autonoom beleid, maar ondersteunen gemeentelijke en rijksprogramma's.

Binnen breedtesport hebben we de volgende uitgangspunten.

- Voor een samenleving met samenhang is de maatschappelijke functie van de sportvereniging, vooral op het platteland, van wezenlijk belang.
- Als provincie zijn we goed in staat om samenhang tussen de ontwikkelingen rondom jeugd aan te brengen. Denk hierbij aan ontwikkelingen als onderwijs, zorg- en preventie en bredescholen en dagarrangementen.
- Binnen Mijn Beweging zetten we vooral in op sportparticipatie van jeugd.

In de komende jaren willen we de uitvoering van het breedtesportbeleid meer in overleg met gemeenten doen. Gemeenten, onze belangrijkste partner in uitvoering op het gebied van breedtesport én de overheid waar de eerste verantwoordelijkheid in deze ligt, hebben een duidelijke voorkeursaanpak voor de stimulering van sportdeelname, namelijk investeren in combinatiefunctionarissen. De combinatiefunctionaris is de fysieke verbinding tussen verschillende onderdelen van een dagarrangement. Vaak verzorgt de functionaris overdag een aantal bewegingslessen op school, terwijl hij/zij na schooltijd (verlengde schooldag) zorgt voor aansluiting van met name sportlessen op de schooltijden.

Hierdoor ontstaat een aaneengesloten aanbod van onderwijs en naschoolse activiteiten, waardoor de beperking in tijd bij ouders wegvalt. Door het naschoolse aanbod open te stellen voor kinderen die professioneel opgevangen worden binnen de buitenschoolse opvang en kinderen, die dat niet worden, maak je het aanbod toegankelijk voor iedereen.

De combinatiefunctionaris richt zich met name op primair onderwijs. We kiezen binnen het voortgezet onderwijs voor een gelijksoortige aanpak. Gezien de spreiding en organisatievorm vraagt dit om een andere opzet.

Topsport.

In de komende jaren gaat Drenthe structureel Topsportbeleid ontwikkelen. Dit beleid wordt beschreven in Olympisch Plan Drenthe 2028. In dit plan zijn de Olympische én Paralympische Spelen het eindperspectief, maar wordt de reis naar 2028 toe, gezien als belangrijkste ontwikkelingstraject. Het Drentse Olympische Plan sluit aan op het nationale Olympisch Plan van het NOC*NSF. Het Olympisch Plan bestaat uit verschillende fases. Voor de komende periode betekent dat we inzetten op onderzoek (wat zou de Drentse rol kunnen zijn) en opbouw. Dit betekent initiatief tot het opzetten van talentenprogramma's, accommodatie-ontwikkeling en stevige vertaling in ruimtelijk economische programma's. Deze inzet leidt in de komende 4 jaar al tot een belangrijke impuls voor het topsportklimaat in Drenthe

In het Olympisch Plan Drenthe wordt onderzocht op welke takken van sport en voor welke doelgroepen Drenthe zich gaat inzetten in de komende jaren. Daarbij geldt het typische Drentse karakter (zowel historisch als ruimtelijk) als leidend. Drenthe heeft zich in de afgelopen jaren met name geprofileerd met evenementen voor gehandicapten. Vandaar dat er bewust wordt gesproken over Olympische én Paralympische Spelen. Beide ontwikkelingen gaan gelijk op de komende jaren. Binnen topsport wil provincie Drenthe zelf het initiatief nemen en zal partners zoeken in de uitvoering. Daarbij zijn andere overheden en met name de gemeenten belangrijk, maar ook organisaties als sportbonden. Het bedrijfsleven willen we aan het Olympisch Plan Drenthe 2028 binden als partners in sport.

We zien topsport en breedtesport als communicerende vaten. Breedtesport is de basis voor topsport en breedtesport gedijt niet zonder topsport. Aandacht voor topsportevenementen genereert kansen voor breedtesport en sportstimulering. In 2009 wordt de start van de Vuelta, hét topsportevenement. Wij gaan ervan uit dat topsportevenementen een voorbeeldfunctie hebben. Daarnaast draagt dit evenement bij aan de profilering van Drenthe en heeft het een gunstig economisch-toeristisch effect.

Wat is nodig om de ambities te realiseren?

1. Wij willen sterke sportverenigingen

Drenthe kent naar verhouding de meeste inwoners die bij een sportvereniging zijn aangesloten. De sportvereniging wordt vooral in het landelijk gebied gezien als de belangrijkste factor voor sociale samenhang ('Werkelijk waar' - Rob Lammerts 2004). Omdat Drenthe een dun bevolkte provincie is, gaat het veelal om kleinschalige verenigingen die voortdurend bezig zijn met hun voortbestaan. Verenigingen hebben daarom behoefte aan ondersteuning op maat. Voor een aantal geldt dat zij graag hun aanbod willen vergroten om beter op de wensen van afnemers te reageren. Er ontstaat zo een verschil tussen verenigingen (sportaanbieders) met een breed aanbod en verenigingen die zich bij het reguliere aanbod houden. We onderscheiden brede- en basisverenigingen. Basisverenigingen zijn de verenigingen, waar met name het traditionele aanbod wordt gegeven. Belangrijke verenigingen voor de sociale cohesie, ontmoeting en ontwikkelingsmogelijkheden. Brede verenigingen zijn die verenigingen, die meer functies aanbieden. Naast de trainingen en wedstrijden gaat het bijvoorbeeld om buitenschoolse opvang of verlengde schooldagactiviteiten, aanbod voor specifieke doelgroepen, internationale contacten, deskundigheidsbevorderende activiteiten en misschien zelfs ondersteunende activiteiten naar 'omliggende' basisverenigingen. Extra meerwaarde kan ontstaan door het verbinden van beide verenigingsvormen, professionele inzet voor jeugd en het verbinden van de sport met andere

instellingen op het gebied van onderwijs en cultuur. Commerciële sportaanbieders gaan een belangrijke plaats innemen.

Doelstelling 2012

- **Elke sportvereniging heeft een aanbod op maat**
We ondersteunen verenigingen in het algemeen (basis), en specifiek de verenigingen (brede), die een breder aanbod willen ontwikkelen.
- **100 combinatiefuncties in Drenthe (gecombineerde ambitie met Mijn dag).**
Er worden in Drenthe 100 combifunctionarissen in dienst genomen. Zij vormen de verbinding tussen school, opvang en vrije tijd. Maatwerk staat daarbij voorop.

Programma: Sport verenigt.

Verenigingsondersteuning speelt een centrale rol in dit programma. Deze ondersteuning wordt op maat geleverd. Bij de vereniging of via een centraal loket. De (sport)vereniging is, vooral in het landelijk gebied, het meest verbreide sociale netwerk in onze provincie. Maar ook in Drenthe staat de vereniging onder druk. Veeleisend vrijwilligerswerk (onmisbaar bij verenigingen) past niet meer in de leefwijze van veel mensen. Het is tijd voor verenigingen die zich op een andere manier organiseren: professioneel verenigingsmanagement, inzetten van deskundigheid, gebruikmaken van nieuwe functies en inzetten van de combinatiefunctionaris als verbindingsstrateeg. Met het programma Sport verenigt willen we, samen met gemeenten, verenigingen ondersteunen om hun positie te versterken: kansen bieden, klaar om te scoren, waarbij elke vereniging de keus heeft voor een eigen ontwikkeling. Binnen Buurt-onderwijs-sport (B.O.S.) zetten we specifiek in op de combifunctionaris als fysieke verbinding tussen en succesgarantie voor BOS-activiteiten. De combifunctie wordt ingevuld door een werknemer, die in dienst is bij één werkgever maar werkt in minimaal 2 werkvelden. Dit versterkt het doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns-, sport- en culturele activiteiten realiseren. Zo'n doorlopende opvang biedt kinderen tot 16 jaar betere ontwikkelingsmogelijkheden en geeft ouders de mogelijkheid zorg en arbeid beter te combineren. De realisatie van combinatiefuncties komt ook terug in 'Mijn Dag' als wijze om dagarrangementen te organiseren.

2. Wij ondersteunen gemeenten bij het beleid ten aanzien van een actieve leefstijl.

Drenthe heeft gemiddeld het meeste overgewicht, Drentse jongeren drinken het meest en Drenthe is de snelst vergrijzende provincie. In de afgelopen jaren zijn er al diverse projecten ontwikkeld die zich richten op sport en gezondheid.

We willen deze activiteiten bundelen tot een actieprogramma 'Actieve leefstijl'. We willen hierin niet zelf het wiel uitvinden en willen daarom aansluiten op het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen dat wordt uitgevoerd door het NISB en NOC*NSF. Dit Actieplan richt zich op gemeenten. Het brengt te-weinig actieven meer structureel in beweging. Voor gemeente Emmen (1^e tranche) en de gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden (2^e tranche) stelt het NASB geld beschikbaar. Dit heeft te maken met de lokale problematiek. Het NASB stelt aan alle gemeenten advies, deskundigheid en effectieve instrumenten beschikbaar. Wij ondersteunen alle gemeenten met de implementatie van het NASB in de eigen gemeente. Op die manier sluiten we aan bij de vraag van de gemeente en bereiken we veel doelgroepen. We hebben speciale aandacht voor mensen met beperkingen die te maken hebben met lichamelijke gezondheid, leeftijd en financiën. Op dit moment blijken deze beperkingen nauwelijks belemmering te zijn voor sportdeelname. Wij willen door middel van de sportmonitor blijven meten.

Doelstelling 2012

- **Uitvoering Nationaal Actieprogramma Sport en Bewegen (NASB).**
Het NASB richt zich op 5 aandachtsvelden (wijk, school, werk, zorg en sport). Hier dient de fysieke en sociale omgeving uit te dagen tot beweging. Hierdoor wordt het aantal in-actieven teruggebracht tot 5% (NASB-norm). Met de impuls Nationaal

Actieplan Sport en Bewegen (NASB) wordt bijgedragen aan het behalen van de volgende doelen:

- het terugdringen van de bewegingsarmoede bij vooral de te-weinig-actieve burgers (doorgaans de meest kwetsbare groepen in de samenleving)
- het verminderen van overgewicht onder de Nederlandse bevolking
- het realiseren van een meer beweegvriendelijke omgeving.

Programma: Nationaal Actieplan Sport en Bewegen

Het belangrijkste middel binnen het NASB om bewegingsarmoede terug te dringen is het inzetten van kansrijke, succesvolle en effectieve, beweeginterventies. Binnen het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen ligt de focus op het inzetten van deze interventies. Dit zijn bestaande interventies waarvan bekend is dat ze een positief effect hebben op beweeggedrag. Met deze interventies worden te-weinig-actieven (mensen die de beweegnorm niet halen) over de streep getrokken om te gaan bewegen. Het is de bedoeling dat er overal in Nederland beweeginterventies worden uitgevoerd en dat deze worden ingebed in het lokaal gezondheidsbeleid (WCPV).

De provincie zal de gemeenten ondersteunen in de realisatie van de beweeginterventies. Deze ondersteuning kan zowel in de programma-gemeenten (prioriteit) als in de andere gemeenten plaatsvinden. Over de uitvoering worden afspraken gemaakt in de sociale allianties. Wij zetten vooral in op de beweegvriendelijke omgeving.

3. Wij willen ons profileren als sportprovincie

Drenthe neemt zijn verantwoordelijkheid op weg naar de Olympisch én Paralympische Spelen. Olympisch plan Drenthe 2028 beschrijft het traject in fases naar 2028, aansluitend op het Nationaal Olympisch Plan. De Drentse topsportnota, waarvan het proces al in november is gepresenteerd, beslaat de eerste fase tot 2012. Het eindpunt van deze fase is een activiteitenplan rond zes centrale bouwstenen: topsport, sportparticipatie, evenementen & accommodaties, media, sportwaarden en maatschappelijke thema's. De fase eindigt met het besluit van Drenthe een sportprovincie op Olympisch niveau te maken.

Dit betekent dat er voor de komende jaren binnen de genoemde bouwstenen, inzet wordt gepleegd op de ontwikkeling van talentontwikkelingsprogramma's, topaccommodaties en de hosting van een aantal gerichte topevenementen. Topsportevenementen zoals de Ronde van Drenthe en de start van de Vuelta in Assen helpen de provincie op de kaart te zetten. Intensief inzetten op topsportevenementen heeft duidelijke meerwaarde, meent de commissie Van der Tuuk, die de afgelopen maanden onderzoek deed naar de toekomstige rol en taken van de provincie Drenthe. Wij willen met name inzetten op gerichte evenementen, die bij Drenthe passen. Daarbij is de ruimte, die Drenthe heeft, één van de uitgangspunten.

Doelstelling 2012

- **Jaarlijks een passende topsportevenement op (inter)nationaal niveau in Drenthe**
2009 staat in het teken van de start van de Vuelta. Met betrokken sportbonden maken we lange termijn plannen voor meer evenementen. Het kan zowel over valide- als gehandicapte evenementen gaan.
- **Ontwikkelen en operationaliseren Olympisch Plan Drenthe 2028**
2009 wordt gebruikt om het Olympisch Plan Drenthe 2028 te ontwikkelen. Belangrijk onderdeel hiervan is de Topsportnota, die in Juni gepresenteerd wordt. In 2010 wordt het plan uitgevoerd. In 2012 draait het eerste talentontwikkelings-programma en zijn de eerste contouren van het Olympisch accommodatiebeleid zichtbaar.

Programma: Drenthe sportprovincie

De Drentse topsportnota 'Olympisch plan Drenthe 2028' is leidend voor de provinciale activiteiten in de komende jaren. Ook de acquisitie, planning en uitvoering van de topsportevenementen worden ingebed in dit Plan 2028. Voor de realisatie van Plan 2028 zal Drenthe het initiatief nemen. In de ontwikkelingsfase wordt er breed ondersteuning gezocht. Specialisten op dit gebied, maar ook mogelijke partners in de uitvoering van het plan.

5. Mijn Omgeving

uitgangspunt

- In Drenthe hebben alle inwoners de mogelijkheid (actief) deel te nemen aan de samenleving

Ambities

- Sociale doelen realiseren in provinciale programma's als het provinciaal Meer Jaren Programma Landelijke Gebied en Omgevingsbeleid en het project Integrale wijkontwikkeling
- Wij ondersteunen de advisering aan zorgvragers en dorpenbelangenverenigingen
- Op het sociale terrein willen we gemeenten ondersteunen in de uitvoering van hun ambities.

doelstellingen

- Inwoners van dorpen en wijken kunnen invloed uitoefenen op hun eigen leefomgeving.
- Integrale sociale programma's sluiten beter aan bij inwoners en organisaties en krijgen een hoger rendement.
- Alle gemeenten hebben de mogelijkheid hun verantwoordelijkheid op het sociale terrein op passende wijze in te vullen
- Het zorgaanbod in Drenthe is klantvriendelijk

Mijn omgeving, het brede sociale terrein: de provincie kiest voor een terugtrekkende rol.

Het sociale terrein is breder dan de vier beschreven speerpunten. Het omvat vele andere thema's. Met de nieuwe rolopvatting vinden wij dat de eerste verantwoordelijkheid op dit terrein bij de gemeenten ligt.

Sociaal fysieke programma's

Passend bij de nieuwe rolopvatting als regisseur in het ruimtelijk beleid koppelen we sociale ambities aan de ambities uit integrale ruimtelijke provinciale programma's en projecten. Wij denken dat we daarbij het resultaat van het gehele programma kunnen verbeteren.

Provinciaal Meer Jaren Programma voor het Landelijk Gebied

De provincie speelt een belangrijke rol als gebiedsregisseur in het Landelijk gebied. In nadrukkelijk overleg met gemeenten en waterschappen wordt het provinciaal Meer Jaren Programma voor het Landelijk Gebied uitgevoerd. In dit programma staan Europese, rijks- en provinciale doelstellingen vermeld. Met name de Europese doelstellingen en de provinciale doelstellingen kennen een sociaal karakter. Het gaat om inwoners die zich voor hun eigen omgeving willen inzetten. Uitgangspunt is dat iedereen de mogelijkheid krijgt mee te doen. Binnen plattelandsontwikkeling komt het initiatief steeds meer bij de bewoners te liggen. Bewonersparticipatie verandert daardoor in bewonersinitiatief of overheidsparticipatie. De inwoners maken hun eigen plan, zonodig met ondersteuning, en vragen onder andere de overheid om te helpen bij de uitvoering. Vanuit het provinciaal Meerjarenprogramma Platteland (pMJP), thema sociaal -economische vitalisering, worden buurt- en dorpsinitiatieven, die bijvoorbeeld kunnen uitmonden in nieuwe (digitale) voorzieningen en die leiden tot een dorpsplan, ondersteunt.

Sinds 2008 zijn er rijksdoelen toegevoegd aan het pMJP, die nauw aansluiten bij het speerpunt Mijn Dag. Realisatie van deze rijksdoelen (het realiseren van dagarrangementen in het landelijke gebied én het ontwikkelen van plaatsafhankelijke dienstverlening) heeft prioriteit.

Integrale wijk- en dorpsvernieuwing

Het overgrote deel van de wijken en buurten in Drenthe worden als leefbaar ervaren, maar er zijn ook wijken en buurten met een concentratie van problemen. Het kan gaan om een laag opleidingsniveau, werkloosheid, overlast, onveiligheid, huiselijk geweld en verwaarlozing. Fysieke ingrepen in wijk of buurt moeten gelijk opgaan met sociale vernieuwing. Wij stimuleren dat gemeenten, maatschappelijke instellingen, bewoners en andere betrokkenen samenwerken om de sociale infrastructuur in wijk of buurt te versterken. Deze aanpak wordt uitgevoerd in het project Wijk- en buurtvernieuwing.

Omgevingsbeleid

Het doel van het project omgevingsbeleid is om te komen tot een structuurvisie. In deze structuurvisie staan de hoofdlijnen en kaders voor gewenste ontwikkelingen in een gebied. Deze ontwikkelingen bevinden zich op het fysieke, sociale en economische terrein. Het provinciaal omgevingsbeleid raakt in deze vorm het leven van alle inwoners van Drenthe, maar ook die van organisaties en instellingen. Immers, de structuurvisie stelt de randvoorwaarden voor mogelijke ontwikkelingen in een gebied. Gedeputeerde Staten willen bedrijven, instellingen en de inwoners van Drenthe te betrekken bij de opstelling en uitvoering van het omgevingsbeleid. Het betrekken van deze partijen bij het planproces is een belangrijk onderdeel van integrale planvorming.

In het Provinciaal Omgevingsplan 2 is ingezet op een 4-tal sociale pilots. Deze pilots bieden een handreiking hoe in een volgend stadium de sociale component goed in het omgevingsbeleid geïntegreerd kon worden. Evaluatie van deze pilots levert op dat de sociale component niet apart beschreven moet worden, maar het effectiever is, wanneer alle verschillende onderdelen in een sociale context worden geplaatst. Dit wil zeggen dat bij ontwikkelingen vanuit het perspectief van inwoners moet worden gedacht. Daarmee is integraliteit gegarandeerd.

Ondersteuningsstructuur:

Op een beperkt aantal vlakken binnen het brede sociale terrein nemen wij het initiatief. De ondersteuningsstructuur voor zorgvragen, telefonische hulpvragers en dorpsbelangenverenigingen leent zich voor de provinciale schaal.

Zorgvragers

De verantwoordelijkheden van de provincie op het thema zorg zijn de afgelopen jaren verder teruggelopen. Wettelijk is de provincie verantwoordelijk voor de ambulancezorg. Dit willen we goed uitvoeren. De nieuwe Wet Ambulance Zorg (WAZ) ligt ter behandeling bij de Eerste Kamer. Dit betekent dat de ambulancezorg op termijn niet langer een provinciale taak zal zijn. We willen blijvend knelpunten en lacunes in de zorg signaleren en daar functioneel op reageren in beleid dan wel als intermediair fungeren tussen zorgvrager en rijk. Een sterke positie van patiënten, consumenten en cliënten naast zorgaanbieders en zorgverzekeraars vinden we belangrijk. Wij ondersteunen van hun belangen. Tot 2012 zien wij hierin voor ons een rol.

Telefonische hulpvragers

De schaal van de organisaties voor telefonische hulpverlening past bij de provincie. Er belang van deze functie is aangetoond. Wij blijven de telefonische hulpdiensten op gelijke wijze ondersteunen.

Advisering dorpsbelangenverenigingen

Drenthe kent een sterk georganiseerd netwerk van dorpsbelangenverenigingen. Het belang van het landelijk gebied in onze provincie staat gelijk met het belang van het netwerk. De dorpen in Drenthe zijn, vanuit de historie belangrijk voor de ontwikkeling en staan bekend om de sterke sociale cohesie. De functie van dorpen (van autonoom dorp naar woondorp) verandert weliswaar, maar door de kleinschaligheid zullen de inwoners elkaar altijd nodig

hebben. Wij beschouwen ondersteuning van deze dorpen als een functie, die goed op provinciaal niveau kan worden uitgevoerd.

Thema's:

Wij kiezen, buiten de speerpunten, voor een terugtrekkende rol. Op dit moment zijn wij wel betrokken bij meer thema's dan de genoemde speerpunten. Deze betrokkenheid verminderen wij, Dit doen we geleidelijk en in goed overleg met gemeenten. In de allianties met gemeenten maken wij hier afspraken over. In 2012 moet deze nieuwe situatie bereikt zijn. Tot 2012 zet de provincie zich in op een aantal onderdelen. Deze volgen uit aangegane verplichtingen, vastgesteld beleid, wettelijke taken of vanuit integraal belang.

De thema's waarop we op dit moment betrokken zijn en waar we afspraken met gemeenten over maken, zijn:

- mantelzorg
- vrijwillige inzet
- welzijn, zorg en wonen

De W.M.O. wordt niet apart benoemd, omdat veel van de prestatievelen specifiek, hun plaats in de agenda hebben gekregen.

Mantelzorg

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat ze een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende. Een mantelzorger, die voor een bekende uit zijn omgeving zorgt ziet dit vaak als een vanzelfsprekendheid en morele plicht.

Gemeenten zijn met de WMO eerstverantwoordelijk geworden voor ondersteuning aan hun burgers. Daarmee voor het creëren van voldoende ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers.

In overleg met de Drentse gemeenten hebben we de functies en taken van de mantelzorgondersteuning in Drenthe benoemd en toegeschreven aan het lokale of provinciale niveau. De benoemde provinciale functies zijn belangenbehartiging, methodiekontwikkeling, kadertraining/scholing, netwerken en signalering en zijn aanvullend op de gemeentelijke taken.

Vrijwillige inzet

Vrijwilligerswerk draagt bij aan een leefbare samenleving. De Wmo spreekt van vrijwillige inzet. Dit begrip omvat alle maatschappelijke inzet van mensen op vrijwillige basis, zoals het uitvoeren van al dan niet georganiseerd vrijwilligerswerk, informele zorg en buurtinitiatieven. Ook het 'gestuurde vrijwilligerswerk' kan hiertoe gerekend worden, bijvoorbeeld maatschappelijk betrokken ondernemen en maatschappelijke stages. Een traditionele vorm van vrijwillige inzet is de 'noaberhulp', klaar staan voor een ander. Het is de kern van de 'civil society' en biedt kansen op persoonlijke ontwikkeling, meedoen en integratie. Huidige vrijwilligers moeten gemotiveerd blijven door goede ondersteuning te bieden. Er zullen ook nieuwe vormen van vrijwilligerswerk moeten worden gestart die passen bij de leefstijl van potentiële vrijwilligers als jongeren. Gebleken is dat jongeren zich vooral inzetten voor de 'korte' klussen, de wat oudere vrijwilligers zetten zich vaker langdurig in. Projecten ter ondersteuning van het vrijwilligerswerk zullen steeds meer gemeentelijke verantwoordelijkheid worden (zie Mijn beweging).

Welzijn, zorg en wonen

De Drentse inwoner vindt het belangrijk zich prettig en veilig te voelen in huis. Daarbij komt dat de meeste mensen graag in hun eigen huis oud willen worden. Centraal staat dat ouderen zo lang mogelijk in hun huis kunnen blijven wonen. Gemeenten zijn regievoerder geworden voor de keten wonen, welzijn en zorg. Gezien alle ontwikkelingen is het duidelijk dat zij dit alleen in samenspel met woningcorporaties, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties voor

elkaar kunnen krijgen. Met onze nota 'Een half miljoen mensen' (aanpak welzijn, zorg en wonen) sluiten wij, tot 2011 hierop aan. In 2006 hebben de provincie, gemeenten en woningcorporaties het convenant WWZ getekend. Er zijn vervolgens in regioplatforms, Zuidoost, Zuidwest en Noord, thema's benoemd die inmiddels in verschillende fasen van ontwikkeling dan wel uitvoering zijn.

We willen in de komende periode ruimte hebben om ook vragen van gemeenten op het terrein van zorg en welzijn, buiten genoemde thema's, te kunnen faciliteren. Met name dit gebeurt enkel op initiatief van de gemeente en alleen met aantoonbare meerwaarde voor de Drentse inwoner. In de komende, overgangsjaren, moet er gewaakt worden, dat thema's, die door de schaal van de Drentse gemeenten, buiten de boord kunnen vallen en mensen daar last van krijgen, er samen met gemeenten naar oplossingen moet worden gezocht.

Ontwikkelingen

We gaan inspelen op vragen van gemeenten op het terrein van zorg en welzijn, buiten genoemde thema's. Met name dit gebeurt enkel op initiatief van de gemeente en alleen met aantoonbare meerwaarde voor de Drentse inwoner.

Financieel kader

De uitvoering van de Sociale Agenda past volledig binnen de begroting meerjaren-planning. Beschreven in afgeronde bedragen x 1000 euro. De bijdragen van overigen (rijk, gemeenten, andere partners) in de lasten zijn niet opgenomen, tenzij vermeld.

Uitvoering Sociale Agenda - kosten		2009	2010	2011	2012
(bedragen zijn indicatief)					
Mijn Jeugd					
Zorg Advies Teams / Centra Jeugd en Gezin		0.700	0.700	0.700	
Triple P / Signs of safety		0.600	0.600	0.600	**0.600
Mijn ontwikkeling					
Onderwijskansen plan		0.500	0.500	0.500	*0.500
Vroegtijdig schoolverlaters		0.372	0.232	0.140	
Mijn Dag					
Diensten en voorzieningenregeling		0.465	0.465	0.465	**0.400
Mijn Beweging					
Combinatiefunctionaris / sportstimulering (ook Mijn Dag)		0.313	0.313	0.313	**0.150
Vuelta		0.350			
Sportstimulering		0.419	0.419	0.419	
Mijn Omgeving					
Welzijn, zorg en wonen (1/2 miljoen mensen)		0.465	0.465	0.093	
Flexibele ruimte					
Beleidsregel 'Ruimte voor mensen'		1.370	2.030	2.434	1.604
Provinciale instellingen					
Vaste afspraken met voormalige preferentie instellingen		35.041	34.530	34.251	33.975
Vaste afspraken met andere instellingen		0.330	0.311	0.319	0.329
Totale inzet					
		40.925	40.565	40.234	37.558

* De middelen voor het Onderwijskansenplan Drenthe (door PS aanvaard in oktober 2008) komen uit het Stimuleringsfonds Drenthe projecten en zijn toegekend tot 2012 met een optie voor nog 6 jaren. Jaarlijks wordt aan de hand van een bijgestelde notitie besloten of de middelen een nieuw jaar worden ingezet.

** De gelden die beschikbaar zijn gesteld voor dit onderwerp lopen in 2011 af. Om continuïteit te bieden en 4-jarige afspraken te kunnen maken, laten we een aantal van deze programma's doorlopen in 2012. We maken dit mogelijk door het geld uit de flexibele ruimte te halen.

Uitgangspunten inzet van geld:

Het realiseren van de ambities gebeurt zoveel mogelijk door middel van Sociale Allianties met gemeenten. Voor de ambities waar dit niet (volledig) lukt, wordt er een provinciaal programma ontwikkeld. Dit wordt mogelijk gemaakt vanuit de flexibele ruimte. Uitgangspunt is dat dit nooit meer dan 20% van de vrij of gericht in te zetten middelen mogen zijn.

Uitvoering Sociale Agenda - baten		2009	2010	2011	2012
Uitkering Wet op de Jeugdzorg		31.720	31.708	31.714	31.720

Inspraaknotitie concept Sociale Agenda 2009-2012

Inleiding inspraaknotitie

De concept sociale agenda 2009-2012 is tot stand gekomen op basis van overleg met instellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties in het sociale veld. Op 27 mei 2008 heeft GS de concept agenda vastgesteld. Deze agenda is vervolgens met diverse belanghebbenden en betrokkenen besproken. Ook hebben verschillende organisaties en gemeenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid een schriftelijke inspraakreactie te sturen. In bijlage I bij deze notitie is een samenvatting gevoegd van alle ontvangen reacties.

Uit een groot aantal reacties spreekt waardering voor de agenda en de wijze van voorbereiding. Er is waardering voor de keuze van thema's die recht doen aan zowel maatschappelijke ontwikkelingen in Drenthe èn aan de recente discussies rondom provinciale rol en taakopvatting op het sociale domein. Ook is er veel waardering voor het voorstel "sociale allianties" waarmee we de gemeentelijke en provinciale inzet op het sociale terrein willen maximaliseren.

Naast de waarderende woorden hebben de reacties aanleiding gegeven voor enkele wijzigingen van de oorspronkelijke nota. De twee belangrijkste wijzigingen zijn:

- 1. Herpositioneren hoofdstuk mijn omgeving**
- 2. Maatwerk binnen het flexibiliseringvoorstel budgetten**

Daarnaast waren twee uitwerkingen toegezegd in de conceptagenda om in de definitieve agenda op te nemen:

- 3. Financieel kader**
- 4. Keuze voor niet-preferente en overige instellingen die op basis van hun taken al dan niet in aanmerking komen voor een provinciale subsidie in het kader van de sociale agenda**

Tenslotte twee wijzigingsvoorstellen op eigen initiatief.

- 5. Hernieuwd speerpunt "Mijn beweging"**
- 6. Nieuwe titel**

Alle zes wijzigingsvoorstellen worden hieronder toegelicht.

In de definitieve tekst van de sociale agenda zijn alle voorstellen verwerkt. Deze tekst is toegevoegd als bijlage II

1. Herpositioneren hoofdstuk mijn omgeving

Veel van de inhoudelijke reacties betroffen het gemis van de bredere sociale context in de concept Sociale Agenda. De thema's die in het traject van de totstandkomen van de concept Agenda waren opgenomen in het hoofdstuk Mijn Omgeving. Thema's die veel genoemd worden zijn mantelzorg, vrijwillige inzet, welzijn zorg en wonen, zorgvragersbeleid en ondersteuning van dorpsbelangenverenigingen. Daarnaast wordt er verschillende keren gereageerd met de wens om het sociale beleid en ruimtelijk en plattelandsbeleid beter op elkaar af te stemmen.

Ons voorstel is om het hoofdstuk Mijn Omgeving terug te laten keren in de Sociale Agenda. Binnen dit hoofdstuk is er sprake van een andere rolopvatting. In de andere 4 speerpunten nemen we als provincie nadrukkelijk het initiatief. Binnen Mijn Omgeving ligt het initiatief grotendeels bij de gemeenten. Bij de thema's zorgvragers en dorpsbelangen ligt het initiatief overigens wel bij de provincie.

Het uitgangspunt, de ambities en de doelstellingen worden hier weergegeven. Het hoofdstuk is opgenomen in 'Sociaal doe je niet alleen', de Sociale Agenda 2009 - 2012.

uitgangspunt

- In Drenthe hebben alle inwoners de mogelijkheid (actief) deel te nemen aan de samenleving

Ambities

- Sociale doelen realiseren in provinciale programma's als het provinciaal Meer Jaren Programma Landelijke Gebied en Omgevingsbeleid en het project Integrale wijkontwikkeling
- Wij ondersteunen de advisering aan zorgvragers en dorpsbelangenverenigingen
- Op het sociale terrein willen we gemeenten ondersteunen in de uitvoering van hun ambities.

doelstellingen

- Inwoners van dorpen en wijken kunnen invloed uitoefenen op hun eigen leefomgeving.
- Integrale sociale programma's sluiten beter aan bij inwoners en organisaties en krijgen een hoger rendement.
- Alle gemeenten hebben de mogelijkheid hun verantwoordelijkheid op het sociale terrein op passende wijze in te vullen
- Het zorgaanbod in Drenthe is klantvriendelijk

2. Maatwerk binnen het flexibiliseringvoorstel budgetten

De reacties op het onderdeel beleidsinstrumenten uit het inspraaktraject richten zich vooral op het instrument subsidies. Dit spitste zich toe op de voorstellen voor een gedeeltelijke flexibilisering van een aantal gesubsidieerde instellingen. De kern van de reacties luidt:

- Meer maatwerk in plaats van vaste percentages voor flexibilisering.
- Om de omslag naar meer verzakelijking bij instellingen te realiseren zijn tijd en investeringen nodig. Verzoek van een aantal instelling aan provincie is om hier ook een verantwoordelijkheid in te nemen.

- Instellingen zijn positief over mogelijkheden die allianties bieden om ook een deel van hun activiteiten (zonder gedwongen winkelnring) in onder te brengen.
- Enthousiasme over het voornemen bureaucratie terug te dringen en het maken van meerjarige afspraken voor infrastructurele taken.
- Verdere flexibilisering van subsidiebudgetten vraagt om goed provinciaal opdrachtgeverschap. Verzoek om hier de nodige aandacht aan te besteden, waaronder transparantie.
- Om de omslag naar meer ondernemerschap te realiseren zijn investeringen nodig. Hierin hebben instellingen een eigen verantwoordelijkheid. Verzoek aan provincie om hier ook een verantwoordelijkheid in te nemen.
- BOKD en Zorgbelang zien gezien hun takenpakket minder mogelijkheden tot flexibilisering dan STAMM CMO Drenthe, Enova en SportDrenthe.
- Alle instellingen vinden de flexibiliseringvoorstellen fors. BOKD gaat het verst. Zij meent dat de BOKD niet met minder subsidie toekan.

De afgelopen periode is intensief (bestuurlijk) overleg gevoerd met betrokken instellingen om tot een goede analyse van de flexibiliseringvoorstellen te komen en om samen aan oplossingen te werken.

Op basis van de reacties en de overleggen stellen we de volgende aanpassingen voor het subsidie-instrument:

1. *Garantiepercentages in plaats van flexibiliseringpercentages*

We menen meer recht te doen aan het uitgangspunt van het voorstel door de garantiepercentages te noemen in plaats van flexibiliseringpercentages. Die eerste zijn immers "hard" terwijl flexibiliseringpercentages geen doel op zich zijn.

2. *Nader maatwerk*

We stellen nader maatwerk voor ten opzichte van het eerste voorstel. Op basis van de inhoudelijke taken stellen we voor het eerste flexibiliseringvoorstel verder te verfijnen in twee varianten.

Corresponderend tekstdeel in definitieve nota (onderdeel beleidsinstrumenten)

Op basis van de inhoudelijke taken van een gesubsidieerde instelling kiezen we voor een invulling op maat. Voor sommige taken (en instellingen) menen we dat flexibilisering niet aan de orde is. Voor andere taken (en instellingen) zien we hierin meerwaarde. Binnen deze laatste keuze stellen we een verfijning voor in twee varianten. Voor beide varianten geldt dat veranderen niet van de ene op de andere dag kan. We kiezen dan ook voor een redelijke termijn om deze veranderingen te realiseren.

De twee varianten voor flexibilisering zijn:

- Variant I

We stellen voor de garanties voor een "vast" budget 100%, 80%, 70 % en 60 % voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012. Hiervoor zullen deze instellingen interne veranderingen moeten doorvoeren. Daar hebben instellingen een eigen verantwoordelijkheid in. Maar wij stellen voor dat de provincie hier ook een deel verantwoording op zich neemt door in 2009 eenmalig een budget "transitiekosten" beschikbaar te stellen. Dit budget is bedoeld als bijdrage om te komen tot een nieuwe organisatie met weerstands- en reactievermogen. Met de drie genoemde instellingen zullen wij nader overleggen over de invulling.

- Variant II

We stellen in deze variant voor om het "vaste" budget minder fors en meer geleidelijk af te bouwen dan in variant I met de volgende garanties voor een "vast" budget: 100%, 100%, 90% en 80% voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012.

3. Financieel kader

In de concept sociale agenda is toegezegd in de definitieve versie een financiële uitwerking toe te voegen. Hieronder volgt deze uitwerking die onder het kopje "financieel kader" in de definitieve agenda is opgenomen.

De uitvoering van de Sociale Agenda past volledig binnen de begroting-meerjarenplanning. Beschreven in afgeronde bedragen x 1000 euro. De bijdragen van overigen (rijk, gemeenten en andere partners) in de lasten zijn niet opgenomen, tenzij vermeld.

Uitvoering Sociale Agenda - kosten	2009	2010	2011	2012
(bedragen zijn indicatief)				
Mijn Jeugd				
Zorg Advies Teams / Centra Jeugd en Gezin	0.700	0.700	0.700	
Triple P / Signs of safety	0.600	0.600	0.600	**0.600
Mijn ontwikkeling				
Onderwijskansen plan	0.500	0.500	0.500	*0.500
Vroegtijdig schoolverlaters	0.372	0.232	0.140	
Mijn Dag				
Diensten en voorzieningenregeling	0.465	0.465	0.465	**0.400
Mijn Beweging				
Combinatiefunctionaris / sportstimulering	0.313	0.313	0.313	**0.150
Vuelta	0.350			
Sportstimulering	0.419	0.419	0.419	
Mijn Omgeving				
Welzijn, zorg en wonen	0.465	0.465	0.093	
Flexibele ruimte				
Beleidsregel 'Ruimte voor mensen'	1.370	2.030	2.434	1.604
Provinciale instellingen				
Vaste afspraken preferentie	35.041	34.530	34.251	33.975
Vaste afspraken met andere	0.330	0.311	0.319	0.329
Totale inzet	40.925	40.565	40.234	37.558

* De middelen voor het Onderwijskansenplan Drenthe (door PS aanvaard in oktober 2008) komen uit het Stimuleringsfonds Drenthe projecten en zijn toegekend tot 2012 met een optie voor nog 6 jaren. Jaarlijks wordt aan de hand van een bijgestelde notitie besloten of de middelen een nieuw jaar worden ingezet.

** De gelden die beschikbaar zijn gesteld voor dit onderwerp lopen in 2011 af. Om continuïteit te bieden en 4-jarige afspraken te kunnen maken, laten we een aantal van deze programma's doorlopen in 2012. We maken dit mogelijk door het geld uit de flexibele ruimte te halen.

Uitgangspunten inzet van geld:

Het realiseren van de ambities gebeurt zoveel mogelijk door middel van Sociale Allianties met gemeenten. Voor de ambities waar dit niet (volledig) lukt, wordt er een provinciaal programma ontwikkeld. Dit wordt mogelijk gemaakt vanuit de flexibele ruimte. Uitgangspunt is dat dit nooit meer dan 20% van de vrij of gericht in te zetten middelen mogen zijn.

Uitvoering Sociale Agenda - baten	2009	2010	2011	2012
Uitkering Wet op de Jeugdzorg	31.720	31.708	31.714	31.720

4. Keuze voor niet-preferente en overige instellingen die op basis van hun taken al dan niet in aanmerking komen voor een provinciale subsidie in het kader van de sociale agenda

De concept sociale agenda bevatte ook de toezegging in de definitieve agenda de gevolgen aan te geven van de beleidsmatige keuzes voor de op dit moment gesubsidieerde zogeheten niet-preferente en overige instellingen.

Kortweg zijn drie scenario's mogelijk:

- De taken van een instellingen passen binnen de keuze voor speerpunten in de sociale agenda. Op basis hiervan zal de subsidie aan een instelling voor de periode 2009-2012 worden voortgezet.
- De taken die een instelling uitvoert beschouwen we in beginsel als provinciale taken en we willen op basis hiervan subsidie continueren. Wel zijn aanvullende afspraken nodig voor aansluiting bij de keuze voor speerpunten in de sociale agenda.
- De subsidie aan een instelling zal per 1 januari 2010 worden beëindigd omdat we het werk van een instelling in het licht van de sociale agenda 2009-2012 niet langer als een provinciale taak beschouwen.

Het betreft de volgende instellingen:

De subsidie aan *SOS THD Oost*, *Sensor Groningen Drenthe (SOS THD Noord)*, *Stichting Welzijn Doven* en *Stichting Paardrijden Gehandicapten* willen wij voor de periode 2009-2012 voortzetten omdat wij vinden dat zij, gelet op onze inhoudelijke speerpunten, waardevolle producten leveren die daaraan bijdragen.

Voor *Stichting Drentse Dorpshuizen (SDD)*, *Topsport Steunpunt Noord-Nederland* en *Jongerenraad* geldt dat wij de taken die deze instellingen uitvoeren in beginsel vinden passen bij de provinciale speerpunten 2009-2012. Wel zijn aanvullende afspraken nodig. Wij zullen hiervoor in overleg treden met deze instellingen

De subsidie aan *Senioren zomerschool en Scouting* willen wij per ingang van 1 januari 2010 beëindigen omdat wij dit niet langer beschouwen als een provinciale taak. Wij vinden dat senioren en gemeenten hier een verantwoordelijkheid hebben. Senioren met een kleine portemonnee kunnen cursussen vaak ook weer gedeeltelijk vergoed krijgen via gemeentelijke fondsen.

5. Hernieuwd speerpunt "Mijn beweging"

Een aantal gerichte reacties, met name van gemeenten, richten zich op Mijn Beweging. Op dit onderwerp gaan de landelijke ontwikkelingen zo snel, dat wij een aanscherping van het hoofdstuk gewenst vinden. Het voorstel is om een duidelijker onderscheid te maken tussen top- en breedtesportbeleid, het beleid af stemmen op de mogelijkheden van de gemeenten en mee te bewegen met landelijke actieprogramma's als het Olympisch Plan 2028 en het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen.

Het uitgangspunt, de ambities en de doelstellingen worden hier weergegeven. Het hoofdstuk is opgenomen in 'Sociaal doe je niet allen', de Sociale Agenda 2009 - 2012.

uitgangspunt

- Iedereen in Drenthe kan op passende wijze sporten en bewegen.

ambities

- Wij willen sterke sportverenigingen en stimuleren een actieve leefstijl.
- Wij willen ons profileren als sportprovincie

doelstellingen

- Elke sportvereniging heeft een aanbod op maat
- 100 combinatiefuncties in Drenthe (gedeelde ambitie met Mijn Dag)
- Uitvoering Nationaal Actieprogramma Sport en Bewegen.
- Ontwikkelen en operationaliseren Olympisch Plan Drenthe 2028
- Jaarlijks een passend topsportevenement op (inter)nationaal niveau in Drenthe

6. Nieuwe titel

'4 maal het verschil met één rode draad' was de werktitel van de concept Sociale Agenda 2009 - 2012. Hoewel er al een aantal titelsuggesties waren, hebben we in onze inspraakbrief, bij de verschillende klankborden en op Reuring.nl gevraagd om titelsuggesties. De verschillende suggesties zijn besproken, waarna er een nieuw voorstel titel is gekozen:

SOCIAAL DOE JE NIET ALLEEN, Sociale agenda 2009 - 2012 Provincie Drenthe

Redenen om voor deze titel te kiezen:

- door het pleonasme (sociaal - niet alleen) versterk je de betekenis
- de sociale agenda ademt van alle kanten samenwerking uit, dus sociaal beleid voer je altijd, samen met je belangrijkste partners, uit
- door de titel te beginnen met sociaal, maak je direct het beleidsdomein duidelijk én het staat goed naast 'cultuur als magneet'.
- de schijnbare tegenstelling met de titels van de hoofdstukken ('mijn') versterkt het beeld dat er vanuit het perspectief van die éne inwoner gezocht wordt naar ruimte voor ontmoeting en ontwikkeling

De nieuwe titel en de inpassing van het hoofdstuk Mijn Omgeving hebben een aanpassing van de Inleiding tot gevolg. De nieuwe inleiding is opgenomen in 'Sociaal doe je niet alleen', de Sociale Agenda 2009 - 2012.

I BIJLAGE SAMENVATTING REACTIES

In deze bijlage zijn 6 verschillende soorten reacties samengevat:

1. Schriftelijke reacties van instellingen en organisaties; overzicht en samenvatting
2. Statencommissie Cultuur en Welzijn, 11 juni 2008
3. Reacties interne klankbordgroep sociale agenda
4. Reacties externe klankbordgroep sociale agenda
5. Digitale discussie over de sociale agenda op Reuring
6. Bestuurlijk overleg met de preferente instellingen

1. Overzicht schriftelijke reacties van instellingen en organisaties

1. Stichting VG-BelangenPlatform Drenthe	3 juli 2008
2. Sensor Groningen/Drenthe	22 juli 2008
3. Mezzo Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligers	24 juli 2008
4. Woonconcept	29 juli 2008
5. Zorgbelang Drenthe	8 augustus 2008
6. GGZ Drenthe Bureau Preventie	27 augustus 2008
7. Biblionet Drenthe	28 augustus 2008
8. STAMM CMO Drenthe	28 augustus 2008
9. Enova Emancipatie Adviesbureau Drenthe	29 augustus 2008
10. Gemeente Hoogeveen	29 augustus 2008
11. Stichting Dorpshuizen Drenthe (reactie te laat maar wel meegenomen)	19 september 2008
12. BOKD Brede Overleggroep Kleine Dorpen in Drenthe	27 augustus 2008

Steunbetuigingen BOKD:

1.) Buurvereniging De Groeve	22 juni 2008
2.) Dorpsbelangen Roderwolde, Foxwolde, Dandebuurt en Matsloot	11 juli 2008
3.) Vereniging Dorpsbelangen Balloo	
4.) GBOT	25 augustus 2008
5.) Vereniging Dorpsbelangen Sweel	25 augustus 2008
6.) Vereniging van Dorpsbelangen voor De Kiel e.o.	25 augustus 2008
7.) Vereniging voor Plaatselijk Belang Gees e.o.	26 augustus 2008
8.) Dorpsgemeenschap Uffelte	26 augustus 2008
9.) Plaatselijk Belang Oosterhesselen	26 augustus 2008
10.) Vereniging Dorpsbelangen Buinen	27 augustus 2008
11.) Plaatselijk Belang Zwinderen e.o.	27 augustus 2008
12.) Plaatselijk Belang 'de Broekstreek'	27 augustus 2008
13.) Plaatselijk Belang Alteveer	27 augustus 2008
14.) Dorpsbelangenvereniging Wapser Gemeenschap	27 augustus 2008
15.) Belangenvereniging Donderen	29 augustus 2008
16.) Dorpsvereniging Wezup	29 augustus 2008
17.) Plaatselijk Belang Zorgvlied, Wateren en Oude Willem	30 augustus 2008
18.) Dorpsbelangen Loon	30 augustus 2008
19.) Dorpsbelangen Wijster	30 augustus 2008
20.) Dorpsbelangen Noord-Sleen	31 augustus 2008
21.) Buurtvereniging Klatering	1 september 2008
22.) Vereniging Dorpsbelangen Anloo	1 september 2008
23.) Belangenvereniging Schoolkring Zeijen	1 september 2008
24.) Vereniging Dorpsbelangen Hoogersmilde	6 september 2008

Samenvatting schriftelijke reacties van instellingen en organisaties

Nr	Instelling	Reactie	Reactie GS
1	Stichting VG-BelangenPlatform Drenthe	<p>De Stichting mist in de concept sociale agenda aandacht voor mensen met een beperking. Zij benoemt dit gemis in het bijzonder op 3 onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de uitwerking van de provinciale speerpunten alsmede de genoemde thema's op p. 13 en 14 wordt nergens gesproken over de groep mensen met een verstandelijke handicap. • Op p. 42 wordt het VG-BelangenPlatform onterecht niet genoemd als niet-preferente instelling. De Stichting ziet dit graag aangevuld. • In de nota mist de sociale aandacht voor mensen met een verstandelijke handicap. 	<p>Het provinciale sociale beleid is er voor alle inwoners van Drenthe. Op p. 5 van de concept sociale agenda staat: "(...) waarbij voorop staat dat de Drentse inwoner volop mee kan doen in onze provincie".</p> <p>Binnen de gekozen speerpunten en uitwerking in allianties is ruimte voor alle inwoners, ook voor mensen met een beperking.</p> <p>Het VG-Belangenplatform wordt niet genoemd in de agenda als niet-preferente instelling omdat de activiteiten (en bijbehorende financiering) van het platform per 1 januari 2009 worden ondergebracht bij Zorgbelang. Hier is met het platform overleg over gevoerd.</p>
2.	<i>Sensor Groningen/Drenthe</i>	<p>Sensor (voorheen SOS Telefonische Hulpdienst) spreekt haar zorgen uit over eventuele vermindering dan wel intrekken van de subsidie van de provincie Drenthe. Zij vraagt de provincie het werk van Sensor te blijven subsidiëren op een niveau dat huidige ontwikkelingen kunnen worden voortgezet. In de reactie worden hiervoor de volgende argumenten genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de afgelopen periode zijn op geen enkele wijze signalen afgegeven waaruit blijkt dat er mogelijk sprake is van subsidievermindering. • Initiatieven van Sensor zijn de afgelopen periode met belangstelling en instelling door de provincie begroet; concrete voorbeelden worden genoemd. • Op 18 maart jl. hebben alle provincies een brief ontvangen van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw J. Bussemaker, waarin zij provincies vraagt hun beleids- en financiële verantwoordelijkheid te blijven dragen voor de telefonische hulpdiensten. • Provincies Groningen en Friesland hebben besloten hun subsidie aan de telefonische hulpdiensten voort te zetten. <p>De oproep van Sensor Groningen/Drenthe wordt ondersteund door Sensor Oost Nederland.</p>	<p>De provincie is nooit voornemens geweest de subsidie aan Sensor Groningen/Drenthe te beëindigen. Wij blijven ons beleids- en financieel verantwoordelijk voelen voor de activiteiten van Sensor. In de definitieve tekst is een passage opgenomen waarin deze inhoud is vastgelegd.</p> <p>Hetzelfde geldt voor Sensor Oost Nederland.</p>

3.	Mezzo Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligers	<p>Mezzo spreekt waardering uit voor de provinciale inzet voor mantelzorgers. Ook wordt de nieuwe aanpak onderschreven, dat alle inzet daar terecht moet komen waar het er toe doet.</p> <p>Tegelijkertijd denkt Mezzo dat er meer te halen is de genoemde provinciale inzet gecombineerd met de nieuwe aanpak. Mezzo doet twee aanvullingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problematiek van jonge mantelzorgers benoemen in de sociale agenda, in het bijzonder de combinatie van zorg en school. • Samen met Drentse gemeenten afspraken maken in een alliantie over een Platform Informele Zorg. Met dit initiatief zou Drenthe tot de koplopers van Nederland behoren en krijgt prestatievelid 4 (mantelzorg en vrijwilligerswerk) uit de WMO een eigen Drents gezicht. 	<p>Provincie is blij met de waarderende woorden van Mezzo over het provinciale beleid voor mantelzorgers.</p> <p>Ten aanzien van de eerste aanvulling melden wij dat wij in de sociale agenda aandacht hebben voor het onderwerp "mantelzorg" in de brede context en dat wij bij de mantelzorgers oog hebben voor alle leeftijden. Wij zullen in samenspraak met de gemeenten insteken op signalen uit de Drentse samenleving.</p> <p>De aanvulling met betrekking tot het Platform Informele Zorg nemen wij over. De gesprekken met gemeenten en instelling verlopen hierover positief. In het hoofdstuk "Mijn omgeving" wordt hier een tekst over opgenomen.</p>
4.	Woonconcept	<p>Woonconcept meent dat de rol van de provincie in het versterken van wonen, werken en recreëren mist in de concept sociale agenda. Het thema "mijn omgeving" zou nadrukkelijk aan de agenda moeten worden toegevoegd. Zonder een kwalitatief goede omgeving vindt geen versterking van de woonfunctie plaats. Hierin zou de provincie een signalerende, stimulerende, waarderende rol kunnen vervullen zonder zich in directe zin met de uitvoering te bemoeien.</p> <p>Ook reageert Woonconcept op "een meer ondernemende rol van maatschappelijke organisaties" zoals beschreven op p. 37 van de sociale agenda. Woonconcept stelt voor om een onafhankelijke instelling de kwaliteit van de producten en dienstverlening te laten meten. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een kwaliteitslabel wonen, welzijn en zorg. Dit label kan dan vervolgens weer worden ingezet door Stichting Marketing Drenthe ter promotie van de provincie.</p>	<p>Het thema "Mijn omgeving" krijgt een plek in de sociale agenda.</p> <p>Provincie meent dat om goed te kunnen sturen informatie nodig is over kwaliteit van producten en dienstverlening. Dit kan op verschillende manieren. Wij willen de komende jaren vooral meer betekenis toekennen aan het perspectief van gebruikers.</p>

5.	Zorgbelang Drenthe	<p>Zorgbelang stelt in haar reactie de positie van de (potentiële) zorgconsument centraal. Vanuit dit perspectief doet zij een aantal aanbevelingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaststelling van de huidige concept sociale agenda, pas nadat de discussie over rolopvatting en taakstelling van de provincie (commissie van der Tuuk) is afgerond. • Het thema zorg en het zorgconsumentenbeleid als onderdeel van het verdwenen speerpunt mijn omgeving terug in de sociale agenda. • Zorgconsumentenbeleid in volle omvang handhaven als provinciale taak, mede gelet op de schaalgrootte en toenemende zorgvraag in Drenthe. • Expliciet aandacht schenken aan ouderen (beleid) en kwetsbare doelgroepen zoals chronisch zieken, mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking, GGZ-cliënten, uitkeringsgerechtigden en minderheden in relatie tot zorggebruik. • Fundamentele heroverweging van de voorgestelde beleidsinstrumenten met name de implementatie van flexibele budgetten. • Toepassing van de beleidsinstrumenten op basis van maatwerk per preferente instelling en op basis van consensus over publieke taakstelling. • Nieuwe provinciale visie op zorgconsumentenbeleid formuleren met het oog op de veranderende omstandigheden. 	<p>Provincie kent reeds lang een stimulerend beleid met betrekking tot de positie van zorgvragers. Dat beleid houdt met name in de ondersteuning van (koepels van) patiënten en consumentenorganisaties op provinciaal niveau. De provincie kiest voor deze rol vanuit de visie dat zorgvragers een rol in het krachtenveld van de zorg moeten kunnen spelen die gelijkwaardig is aan die van de andere partijen zoals zorgverzekeraars, zorgaanbieders en gemeenten. Hoewel de positie van zorgvragers de laatste jaren in onze ogen verbeterd is, is gelijkwaardigheid nog niet bereikt. Wij willen ons dan ook blijven inzetten om de positie van zorgvragers verder te versterken.</p> <p>In definitieve tekst van de sociale agenda wordt in het hoofdstuk "Mijn omgeving" deze provinciale visie verwoord.</p> <p>Op basis van overleg met de preferente instellingen is gekozen voor maatwerk in de voorstellen voor flexibilisering van budgetten.</p>
6.	GGZ Drenthe Bureau Preventie	<p>GGZ meent dat de speerpunten waarop de provincie het verschil wil maken, zorgvuldig zijn gekozen en herkent ze eveneens als het werkerrein van ggz-preventie.</p> <p>In een toekomstbestendige gezondheidszorg is het van belang om te komen tot integrale aanpak waarbij preventie en curatie elkaar aanvullen. Uitvoering vraagt om ketenzorg. Samenwerking kost tijd en vraagt om regie en goede faciliteiten. Ondersteuning middels virtuele netwerken van ketenpartners zijn nog beperkt ontwikkeld. GGZ ziet hierin een innovatieve en stimulerende taak voor de provincie.</p> <p>Met name over de onderwerpen wonen, welzijn en zorg (ketenzorg), buurtgerichte aanpak en mantelzorg zou GGZ graag met de provincie willen doorpraten over samenwerkingsmogelijkheden.</p>	<p>Provincie ziet mogelijkheden voor samenwerking met GGZ.</p>

7.	Biblionet Drenthe	<p>Bibliotheken komen naar de mening van Biblionet in beeld bij 3 van de 4 speerpunten in de concept sociale agenda: mijn jeugd, mijn ontwikkeling en mijn dag.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mijn jeugd: Biblionet beoogt bibliotheken en gemeenten te ondersteunen bij het inrichten van digitale informatieloketten die in de WMO worden genoemd. De informatiefunctie van het Centrum voor Jeugd en Gezin valt hier ook onder. Biblionet bezit een softwarepakket en databases die hiervoor ingezet kunnen worden. Overigens heeft Biblionet ook een offerte uitgebracht voor de ondersteuning bij het inrichten van de digitale WMO-informatieloketten. • Mijn ontwikkeling: de doelstelling “Kinderen van laagopgeleide ouders nemen deel aan de programma’s van voor- en vroegschoolse educatie” sluit aan bij de Doorgaande Leeslijn Voor-schools die door alle Drentse bibliotheken en peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt aangeboden. • Mijn dag: in veel gemeenten zijn bibliotheken actief betrokken bij Brede Schoolontwikkelingen. Kortom: als de provincie een doorlopend aanbod van opvang, onderwijs, overblijfvoorzieningen, welzijns- en culturele activiteiten in dorpen en wijken wil zijn voor Biblionet de bibliotheken nadrukkelijk in beeld. 	<p>Wij betrekken Biblionet bij verschillende onderdelen van de uitvoering van ons beleid. Een voorbeeld is de Kwaliteitsimpuls 0-4 jarigen in Zuidoost Drenthe/Veenkoloniën uit het Onderwijskansenplan.</p>
----	-------------------	---	--

8.	STAMM CMO Drenthe	<p>Hulde voor de concept sociale agenda op de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspirerende ambities en doelstellingen die recht doen aan maatschappelijke ontwikkelingen in Drenthe. • Sociale allianties zullen het effect van sociaal beleid van provincies en gemeenten versterken. • Het concretiseren en versterken van infrastructurele werkzaamheden door gesubsidieerde instellingen doet recht aan de verantwoordelijkheid van de provinciale overheid. • Tevens is het goed om hier meerjarige afspraken over te maken. Dit biedt de mogelijkheid om inzet op dit terrein verder te professionaliseren. <p>Daarnaast doet STAMM ook enkele aanbevelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heroverweging van (onderdelen van) het speerpunt "mijn omgeving". Het betreft thema's als vrijwillige inzet en mantelzorg. • Toevoegen van aandachtspunten omtrent diversiteit aan de sociale agenda. • Meer zicht op de zogeheten "vaste taken" en de mate van flexibilisering daarop inhoudelijk laten aansluiten. • Maken van financiële afspraken per instelling (maatwerk) over benodigde frictiegelden en/of investeringskosten. 	<p>Het thema "Mijn omgeving" krijgt een plek in de sociale agenda.</p> <p>Het provinciale sociale beleid is er voor alle inwoners van Drenthe. Op p. 5 van de concept sociale agenda staat: "(...) waarbij voorop staat dat de Drentse inwoner volop mee kan doen in onze provincie".</p> <p>Binnen de gekozen speerpunten en uitwerking in allianties is ruimte voor alle inwoners.</p> <p>Op basis van overleg met de preferente instellingen is gekozen voor maatwerk in de voorstellen voor flexibilisering van budgetten en afspraken over investeringskosten.</p>
----	----------------------	---	---

9.	Enova Emancipatie Adviesbureau Drenthe	<p>Enova onderschrijft de algemene uitgangspunten van de concept sociale agenda en noemt in het bijzonder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoge verwachtingen van de samenwerking met gemeenten en afspraken via de sociale allianties. • Enthousiast over het voornemen om regeldruk en bureaucratie rondom subsidieverlening terug te dringen. • Het maken van vierjarige afspraken over de vaste taken van preferente instellingen spreekt Enova bijzonder aan. Het maakt het mogelijk de inzet op inhoud van het werk te maximaliseren. <p>Op een de volgende punten vindt Enova aanpassing noodzakelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is niet of nauwelijks aandacht voor allochtone en oudere inwoners. De nota roept het beeld op van een “witte jeugdnota” en dat in een vergrijzende en verkleurende Drentse samenleving. • Pleidooi dat provincie, net als de landelijke overheid, vrouwenemancipatie hoog op haar agenda houdt en dat zij haar proactieve, aanjagende en verbindende rol op dit terrein in de komende beleidsperiode voortzet. • Het is goed om binnen het speerpunt “mijn dag” te zoeken naar flexibiliteit en oplossingen aan zowel de zorg- als ook aan de arbeidskant. In de conceptagenda is ruim aandacht voor randvoorwaarden om zorgtaken goed te regelen. De aandacht voor de arbeidszijde blijft achter. Daarom doet Enova de suggestie om twee doelstellingen voor 2012 aan het speerpunt “mijn dag” toe te voegen: <ul style="list-style-type: none"> - Er zijn vernieuwende oplossingen op het terrein van flexibele arbeid. - Bewustwording bij mannen en vrouwen over de mogelijkheden om zorg en arbeid te kunnen combineren. 	<p>Het provinciale sociale beleid is er voor alle inwoners van Drenthe. Op p. 5 van de concept sociale agenda staat: “(...) waarbij voorop staat dat de Drentse inwoner volop mee kan doen in onze provincie”.</p> <p>Binnen de gekozen speerpunten en uitwerking in allianties is ruimte voor alle inwoners.</p> <p>Wij vinden net als ENOVA dat flexibiliteit aan de arbeidskant een voorwaarde is om aan mogelijkheden voor taakcombinatie te voldoen. Daarvoor kiezen we voor een tekstaanpassing.</p> <p>Op basis van overleg met de preferente instellingen is gekozen voor maatwerk in de voorstellen voor flexibilisering van budgetten en afspraken over investeringskosten.</p>
----	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Het beleid van verdere marktwerking en flexibilisering heeft randvoorwaarden nodig om succesvol te kunnen zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Een zorgvuldige vaststelling van het vaste takenpakket van preferente instellingen. Op grond van een eigen analyse meent Enova minimaal 80% vaste kerntaken te hebben. - Goed opdrachtgeverschap van de provincie waarbij een transparant aanbestedingenbeleid wordt gevoerd met efficiënte procedures waarbij organisaties gelijke kansen hebben. - Adequate overgangsmaatregelen als een investeringsbudget zodat Enova de omslag op een verantwoorde wijze de overgang kan realiseren. Voorstel om de voorgenomen 20 % korting voor 2010 in te zetten als frictiemiddelen. 	
10.	Gemeente Hoogeveen	Gemeente Hoogeveen ziet de samenwerking met de provincie met vertrouwen tegemoet. De door de provincie geformuleerde ambities bieden aanknopingspunten en ruimte om samenwerking verder uit te bouwen. De inhoud en werkwijze van de agenda is erg herkenbaar en in lijn met de gesprekken die wij de afgelopen tijd met de provincie hebben gevoerd. Hoogeveen reageert vervolgens inhoudelijk op de onderwerpen Jeugdzorg en Onderwijs in de sociale agenda. Keuzes worden ondersteund en in sommige gevallen van een aanvulling voorzien.	De allianties met gemeenten zijn maatwerk.

11.	Stichting Dorps- huizen Drenthe (SDD)	<p>SDD verzoekt het speerpunt "mijn omgeving" terug te laten komen in de eindversie van de sociale agenda. In dit speerpunt verdienen dorpshuizen en hun vrijwilligers een plek. Zij vervullen in veel dorpen een onmisbare ontmoetingsfunctie en dragen direct bij aan de leefbaarheid in Drenthe. Er zijn ook raakvlakken met andere speerpunten in de sociale agenda. Zo functioneren juist in kleinere dorpen dorpshuizen als multifunctionele dienstencentra ("Mijn dag") en bieden dorpshuizen vaak ruimte voor sport en beweging ("Mijn beweging").</p> <p>90 % van de dorpshuizen in Drenthe is aangesloten bij SDD. Zij zijn erg tevreden over het werk van de Stichting.</p> <p>Gemeenten en welzijnsorganisaties hebben volgens SDD niet de kennis en deskundigheid in huis die zij bieden. SDD vraagt de provincie de ondersteuning door SDD aan Drentse dorpshuizen daarom als provinciale taak te blijven beschouwen.</p>	<p>Het thema "Mijn omgeving" krijgt een plek in de sociale agenda.</p> <p>Wij vinden de functie die een dorpshuis vertegenwoordigt in een dorp belangrijk. SDD geeft aan dat een dorpshuis vele functies en gebruikers kent waardoor het dorpshuis ruimte biedt voor 'ontmoeting' in het dorp. Dit onderschrijven wij. Wel menen wij, zoals wij ook al aan SDD kenbaar hebben gemaakt, dat deze functie in de huidige opzet kwetsbaar is en we daar, gezien het belang dat wij aan de functie hechten, graag met de organisatie over willen praten.</p>
12.	BOKD Brede Overleggroep Kleine Dorpen in Drenthe	<p>BOKD meent dat met de voorstellen in de concept sociale agenda de kwaliteit en werken en de continuïteit van de BOKD in het geding is. De huidige basissubsidie wordt gezien als de minimale variant en de BOKD kan niet met minder subsidie toe!</p> <p>Ook stelt de BOKD dat leefbaarheid van het platteland een plek verdient in de provinciale sociale agenda 2009-2012. Zij bepleit meer aandacht voor beleidsontwikkeling met bewonersgroepen en maatschappelijke organisaties. Het nieuwe sociale beleid van Drenthe zou meer oog moeten hebben voor de sociale kernkwaliteiten van Drenthe als bijvoorbeeld naoberschap en kleinschaligheid.</p> <p>Tenslotte merkt de BOKD op dat meer flexibel en projectmatig werken een bedreiging vormt voor het werk van de BOKD waarbij netwerken, integraliteit en lokale kennis belangrijk zijn. Daarbij heeft de BOKD geen "geruststellende" ervaringen met het opdrachtgeverschap van de provincie.</p>	<p>Op basis van overleg met de preferente instellingen is gekozen voor maatwerk in de voorstellen voor flexibilisering van budgetten.</p> <p>Het thema "Mijn omgeving" krijgt een plek in de sociale agenda. Een van de doelstellingen hierbinnen is dat de inwoners van Drenthe invloed kunnen uitoefenen op hun eigen omgeving. Binnen het provinciaal Meerjaren programma (pMJP), thema sociaal-economische vitalisering, willen wij buurt- en dorpsinitiatieven die bijvoorbeeld kunnen leiden tot nieuwe (digitale) voorzieningen of dorpsplannen ondersteunen.</p> <p>Daarnaast vraag BOKD aandacht voor de kenmerkende sociale kernkwaliteiten als noaberhulp of kleinschaligheid. Noaberhulp is een traditionele vorm van vrijwillige inzet. Het is de kern van de 'civil society' en biedt kansen op persoonlijke ontwikkeling, meedoen en integratie. Wij vinden dat, zoals is vastgelegd in de WMO, gemeenten een eerste verantwoordelijkheid hebben voor deze vorm van maatschappelijke ondersteuning.</p>
	24 steunbetui- gingen BOKD	<p>24 besturen van verenigingen van dorpsbelangen laten weten enthousiast te zijn over de rol die de BOKD speelt voor hun vereniging. De BOKD verricht goed werk! Talloze voorbeelden worden genoemd. De besturen vrezen dat de voorgenomen "bezuinigingen" ten koste zullen gaan van de dienstverlening van de BOKD en vragen daarom unaniem het budget voor de BOKD niet te veranderen.</p>	<p>Het thema "Mijn omgeving" krijgt een plek in de sociale agenda.</p>

2. Statencommissie Cultuur en Welzijn (11 juni 2008)

De belangrijkste punten van discussie:

- Budgettering/marktwerking (maatwerk in plaats van vaste percentages, voorkomen dat marktwerking afbreuk doet aan het functioneren instellingen, zorgvuldigheid moet voorop; instellingen tijd geven om in te spelen op marktwerking)
- Rol en taken van de provincie op het sociale terrein
- Opnemen van het speerpunt "Mijn omgeving"
- Gemeentelijke allianties
- Sport

3. Reacties interne klankbordgroep sociale agenda (22 mei, 29 september 2008)

De interne klankbordgroep bestaat uit minimaal 5 mensen, die allen bij de Provincie Drenthe werken, maar niet bij team Sociaal Beleid. De leden van de interne klankbordgroep reageren zowel in groepsverband als individueel op het plan, de ontwikkelingen en de resultaten van de Sociale Agenda aan de projectleiders. De leden van de klankbordgroep zijn gevraagd op basis van hun positie, deskundigheid, affiniteit en ervaring en we vragen om een reactie op basis van die context. We hopen daarmee verschillende beelden, ook de kritische, duidelijk te krijgen.

De reactie vanuit het interne klankbord:

- Het is goed om 'Mijn omgeving' scherp in beeld te blijven houden en goed uitleggen waarom sommige thema's niet in de Sociale Agenda terecht zijn gekomen.
- Met betrekking tot het feit dat al gereageerd wordt op de rapporten van de Commissie Ladders en Van der Tuuk, vraagt de klankbordgroep zich af of men dit als gegeven ziet, terwijl er nog een politiek oordeel op moet komen.
- Is er vanuit een horizontale en verticale ketenbenadering gekeken naar bereikbaarheid en toegankelijkheid.
- We missen meetbare doelen
- Vanuit de klankbordgroep geeft men aan het vreemd te vinden dat er onderscheid wordt gemaakt tussen gemeenten m.b.t. datgene waar zij op in zetten.
- Er moet zorgvuldig worden onderzocht hoe er, inhoudelijk en organisatorisch aangesloten kan worden met andere programma's in het provinciehuis, te weten omgevingsbeleid, pM-JP en economische programma's.

4. Reacties externe klankbordgroep sociale agenda

De externe klankbordgroep bestaat uit 4 mensen, zonder directe relatie met Provincie Drenthe, die op één of meerdere terreinen van de Sociale Agenda deskundigheid hebben. De externe klankbordgroep reageren zowel in groepsverband als individueel op het plan, de ontwikkelingen en de resultaten van de Sociale Agenda aan de projectleiders. De leden van de klankbordgroep zijn gevraagd op basis van hun positie, deskundigheid en ervaring en we vragen om een reactie op basis van die context. We hopen daarmee verschillende beelden, ook de kritische, duidelijk te krijgen.

De leden van het extern klankbord zijn:

- Klaartje Peters	auteur 'Het opgeblazen bestuur'
- Roeland Kreeft	onderwijsspecialist, wethouder gem. Arnhem
- Hans Arends	progr. leider '30 minuten bewegen', N.I.S.B.
- Barend Jonker	directeur trendbureau 'If'.

De reactie vanuit het externe klankbord:

- De landschappelijke identiteit van Drenthe en de beleving daarvan door de Drent komt onvoldoende uit de verf
- Van moeten naar 'ont' - moeten en dit is de eerste slag
- In trends en ontwikkelingen een opvallend punt: levensloop bestendig wonen gaat uit van een premisse dat ouderen langer zelfstandig thuis willen blijven wonen. Er is een tegenovergesteld beeld waarneembaar, namelijk dat ouderen vanuit eenzaamheid juist het collectief zoeken.
- Slogan 'De provincie doet ertoe' is ridicuul. De burger doet er toch toe. Daar gaat het om
- Stel jezelf de volgende vragen:
 1. Is er een (maatschappelijk) probleem?
 2. Kan een overheid daar concreet iets in betekenen?
 3. Kan de provincie daar iets in betekenen?
- Heb je je voldoende afgevraagd of je er (doelen/ ambities) als provincie wel greep op hebt en er op kan worden afgerekend?
- Houdt in het oog dat je maatschappelijke én beleidsproblemen hebt.
- Wanneer een provincie aan sociaal beleid meent te moeten doen, is dit (Drentse Sociale Agenda) het beste voorbeeld.

5. Digitale discussie over de sociale agenda op Reuring

De Sociale Agenda 2009 - 2012

De Provincie is samen met haar partners bezig de Sociale Agenda voor Drenthe te herzien. In de Sociale Agenda staat wat Drenthe, op sociaal gebied, belangrijk vindt. Eind 2008 loopt de huidige sociale agenda (Mensen in het middelpunt, provinciale sociale agenda 2005-2008) af. Hoog tijd voor een actualisatie. Gedeputeerde Staten hebben in haar collegeprogramma Kiezen voor de kracht van Drenthe 2007-2011 beschreven wat er voor de toekomst belangrijk is. Op basis van deze ambities en de relevante ontwikkelingen in het werkveld wordt de nieuwe Sociale Agenda voor de periode 2009 - 2012 opgesteld

Op deze manier werd op Reuring.nl, waar inwoners van de provincie opgeroepen worden om hun draai aan Drenthe te geven, de Sociale Agenda geïntroduceerd. Er werd vervolgens een korte samenvatting van de inhoud gegeven en de mogelijkheid geboden om de Agenda te downloaden. Daarna vroegen we inwoners om een reactie:

Gedeputeerde Staten willen graag van u een reactie op de voorlopige inhoud van Sociale Agenda 2009 - 2012. Uw reacties worden gebruikt voor de definitieve Sociale Agenda, die eind december door Provinciale Staten wordt behandeld.

Hier is door een enkeling op gereageerd. De reacties worden niet meegenomen in de Sociale Agenda.

6. Bestuurlijk overleg met de preferente instellingen

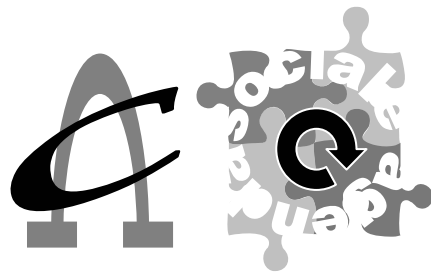
In augustus en september jl. is bestuurlijk overleg gevoerd met de preferente instellingen op het sociale terrein.

Het doel van de gesprekken was om een gesprek aan te gaan over het flexibiliseringvoorstel in de concept sociale agenda. Wij hebben daarbij aangegeven open te staan voor maatwerk. Het gesprek is gebruikt om per instelling te inventariseren welk maatwerk nodig is.

De belangrijkste reacties van de instellingen luiden:

- Instellingen zijn positief over mogelijkheden die sociale allianties bieden om ook een deel van hun activiteiten (zonder gedwongen winkelnering) in onder te brengen.
- Enthousiasme over het voornemen bureaucratie terug te dringen en het maken van meerjarige afspraken voor infrastructurele taken.
- Verdere flexibilisering van subsidiebudgetten vraagt om goed provinciaal opdrachtgeverschap. Verzoek om hier de nodige aandacht aan te besteden, waaronder transparantie.
- Om de omslag naar meer ondernemerschap te realiseren zijn investeringen nodig. Hierin hebben instellingen een eigen verantwoordelijkheid. Verzoek aan provincie om hier ook een verantwoordelijkheid in te nemen.
- BOKD en Zorgbelang zien gezien hun takenpakket minder mogelijkheden tot flexibilisering dan STAMM CMO Drenthe, Enova en SportDrenthe.
- Alle instellingen vinden de flexibiliseringvoorstellen fors. BOKD gaat het verst. Zij meent dat de BOKD kan niet met minder subsidie toekan.

BIJLAGE II *Sociaal doe je niet alleen*, provinciale sociale agenda 2009-2012

Beleidsinstrumenten

Sociale Agenda 2009-2012
'Sociaal doe je niet alleen'

Culturele & Museale Agenda 2009-2012
'Cultuur als magneet'

Beleidsinstrumenten Sociale en Culturele & Museale Agenda 2009-2012

In dit document leest u hoe we de sociale agenda 2009-2012 en de culturele agenda 2009-2012 gaan uitvoeren. Onze inhoudelijke ambities op het sociale en culturele terrein worden in de genoemde agenda's uitgewerkt. De inhoud van deze agenda's verschilt van elkaar, maar we kiezen wel voor dezelfde beleidsinstrumenten.

Met elke nieuwe beleidsperiode wordt niet alleen het beleid zelf inhoudelijk heroverwogen maar ook de beleidsinstrumenten. De inhoudelijke keuzes voor de periode 2009-2012 op het sociale en culturele terrein leiden niet tot volledig nieuw beleid. In dit document kiezen we wel duidelijk voor andere instrumenten en voor een andere manier om ze te gebruiken.

Voor de uitvoering van de sociale agenda 2009-2012 en de culturele agenda 2009-2012 zijn drie instrumenten belangrijk:

a het sluiten van allianties met gemeenten

b het doen van onderzoek

c het beschikbaar stellen van subsidies voor projecten en activiteiten

Voor de instrumenten gelden de volgende uitgangspunten:

Vorm volgt inhoud

De inhoudelijke beleidskeuzes zijn richtinggevend voor de invulling van de beleidsinstrumenten.

Behoefte aan flexibiliteit

De inhoud is op hoofdlijnen vastgelegd in de twee agenda's. We willen ruimte houden om tussentijds in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Hiervoor organiseren we ook flexibiliteit in de uitvoering van beleid, bijvoorbeeld in het verminderen van "vaste" prestatiesubsidies per boekjaar aan instellingen.

Samenwerking met gemeenten

In ons collegeprogramma staat: "Wij willen niet op de stoel van gemeenten gaan zitten. Wij willen meer samen met medeoverheden oplossingen bedenken."

Op het sociale terrein zijn gemeenten vrijwel overal de spelbepalende speler. Als het om sociaal beleid gaat is de relatie met gemeenten het belangrijkste instrument dat we hebben. In het cultuur- en museumbeleid delen de provincie en de Drentse gemeenten een verantwoordelijkheid. Afspraken over rolverdeling, taakafbakening en beleidsdoelen zijn onmisbaar om de inzet van beide overheden voor het sociale en culturele terrein in Drenthe te maximaliseren. We willen daarom met gemeenten (en andere relevante spelers) concrete samenwerkingsafspraken maken in de vorm van allianties. Allianties zijn dan ook leidend voor de inzet van subsidies, personele inzet en de inzet van gesubsidieerde organisaties.

A. Het sluiten van allianties met gemeenten

Wat is een alliantie?

Een alliantie is een bestuurlijke afspraak tussen de provincie en één of meer (en waar mogelijk alle) Drentse gemeenten over gezamenlijke inzet van middelen voor de uitvoering van sociaal en cultureel beleid op basis van een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid.

Sociale en culturele allianties

Aan de basis van allianties ligt een bestuurlijke raamafpraak tussen de provincie en alle Drentse gemeenten, waarin globaal is vastgelegd wat de spelregels zijn voor het aangaan van allianties en wat daarbij de spelregels zijn.

Binnen de allianties worden de gezamenlijke, inhoudelijke ambities vanuit de Provincie en de Drentse gemeenten in de vorm van *concrete plannen* vormgegeven.

Allianties worden vooralsnog met gemeenten aangegaan. Waar mogelijk wordt aangegeven welke andere partners (onderwijs, instellingen, woningstichtingen etc.) inbreng hebben. In een later stadium kan worden gezien of de provincie ook allianties kan sluiten met andere partijen dan gemeenten. De allianties worden per thema (beleidsterrein), zoals verwoord in de Sociale Agenda en Culturele Agenda, vormgegeven. Er kunnen meerdere allianties per thema (beleidsterrein) worden gesloten. Aan iedere alliantie ligt een helder projectplan ten grondslag.

Allianties worden aangegaan tussen een individuele gemeente en de provincie. Het is mogelijk dat met meerdere gemeenten alliantieafspraken worden gemaakt.

Per alliantie wordt afgesproken, welke inzet betrokken partijen leveren. Dit kan in de vorm van financiering, inzet van uren en onderzoek of kennis. In het projectplan staan heldere afspraken over het aandeel van gemeente(n), provincie en eventueel rijksoverheid, Europa en veldpartijen. Bijdragen van overheden die worden ingezet middels veldpartijen moeten herkenbaar zijn beschreven.

Hoe gaan we allianties sluiten?

Bij de realisatie van de sociale en culturele agenda is ingezet op het ontwikkelen van de eigen visievorming. De provincie heeft daartoe diverse bijeenkomsten gehad, waarvan de opbrengst heeft geleid tot respectievelijk een sociale en culturele agenda 2009-2012.

De provincie heeft op het sociale terrein financiën beschikbaar gesteld voor gemeenten om "kwartier te maken". Elke gemeente maakt als het ware een eigen sociale agenda. Uit de provinciale en gemeentelijke agenda's zijn de gemeenschappelijke ambities en doelstellingen af te leiden. Op het culturele beleidsterrein heet dit proces "Studio 13". Rondom acht verschillende thema's maken gemeenten en provincie de samenwerkingsafspraken.

Op het sociale en culturele terrein worden 12 allianties gesloten. Met elke gemeente sluit de provincie een afzonderlijke alliantie. Een alliantie is gebaseerd op gedeelde ambities die worden uitgewerkt in een jaarlijks uitvoeringsprogramma met afspraken over zowel gemeentelijke als provinciale inzet. Deze afspraken zijn deels algemeen, namelijk afspraken die we met (vrijwel) alle gemeenten maken en deels autonoom, afspraken die specifiek zijn voor één gemeente.

B. Het doen van onderzoek

Rol als onderzoeker

In het proces van totstandkoming van de Sociale Agenda 2009-2012 en de Culturele Agenda 2009-2012 is tijdens verschillende bijeenkomsten sterk naar voren gekomen dat in Drenthe de provincie op het terrein van onderzoek, evaluatie en effectmeting een belangrijke rol speelt. Het vertrouwen in de provinciale deskundigheid en in de invulling van de rol als onderzoeker en kennismakelaar is provinciebreed aanwezig.

Doen we de goede dingen en doen we de dingen goed?

De Sociale Agenda 2009-2012 en de Culturele Agenda 2009-2012 staan bol van de ambities en doelstellingen voor de komende vier jaar. Om gedurende die vier jaar te weten of we de goede dingen doen en of we de dingen goed doen zijn inventarisaties en evaluaties nodig. Beide vormen van onderzoek leveren informatie op om het beleid te onderbouwen, bij te sturen of aan te passen. De timing van het voorhanden zijn van de juiste informatie is in dat verband cruciaal. Daarom loopt parallel aan de vormgeving van ons nieuwe beleid een proces om beleidsonderzoek goed te programmeren: wanneer hebben we welke informatie nodig en

waarom? Provinciale Staten hebben de Bestuurscommissie OCWZ de opdracht gegeven een ontwerp onderzoeksprogramma 2009-2012 op te stellen om het beleid zo goed mogelijk door onderzoek te laten onderbouwen.

Hoe stelt de Bestuurscommissie OCWZ een Onderzoeksprogramma 2009-2012 op?

Nadat de Sociale en Culturele Agenda zijn uitgewerkt in concrete beleidsdoelen, wordt in samenwerking met het Onderzoeksbureau OCWZ in grote lijnen bekeken wanneer welke informatie nodig is en met welk doel. Dat levert een groslijst op met onderzoeksvragen, inventarisaties, procesevaluaties en effectevaluaties. Deze groslijst bespreekt de Bestuurscommissie met haar opdrachtgevers: (1) de klankbordgroep vanuit de commissie Cultuur en Welzijn en (2) het College van Gedeputeerde Staten. Op basis hiervan legt de Bestuurscommissie OCWZ een "Ontwerp Onderzoeksprogramma 2009-2012" voor aan de commissie Cultuur en Welzijn en Provinciale Staten.

C Het beschikbaar stellen van subsidies voor projecten en activiteiten

Huidige situatie

Met het vaststellen van de provinciale nota *Mensen in het middelpunt 2005-2008* is gekozen voor de invulling van een bepaald subsidiebeleid voor het sociaal-culturele terrein. Basisfilosofie was een marktgerichte benadering.

Het beleid is uitgevoerd door een beperkt aantal zogeheten preferente partners. Dat zijn instellingen waarbij criteria gewogen worden en tot de conclusie leiden dat zij in Drenthe een preferente marktpositie hebben. Het gaat om de volgende instellingen: Biblionet, BIZ Drenthe, BOKD, CBK, Drents Museum, Drents Plateau, Huis van de Taal, Enova, K&C Drenthe, Monumentenwacht, RTV Drenthe, SportDrenthe, STAMM CMO Drenthe, Yorneo (voormalig Jeugdzorg Drenthe) en Zorgbelang.

Prestatiesubsidie is de norm. De provincie maakt resultaatgerichte prestatieafspraken met een instelling over het productenpakket, toetst of prestaties geleverd worden en rekent af. Ook is het budget van deze instellingen verlaagd om hun oriëntatie op de markt te stimuleren.

Naast de preferente partners bestaat een groep zogeheten niet-preferente partners. Deze instellingen ontvangen ook een prestatiesubsidie per jaar maar kennen een lichtere verantwoordingssystematiek omdat het over het algemeen om kleinere subsidiebedragen gaat.

Met andere instellingen is de subsidierelatie beëindigd. Wel zijn er flexibele budgetten gecreëerd waar instellingen een beroep op kunnen doen onder de voorwaarde dat een project bijdraagt aan de uitvoering van het geformuleerde beleid. Op die manier worden aan kleinere instellingen incidentele prestatiesubsidie verstrekt.

De Algemene Subsidie Verordening (ASV), die in 2004 in werking is getreden, is hiervoor het instrument.

Conclusies met betrekking tot het subsidiebeleid 2005-2008

Het subsidiebeleid 2005-2008 is geëvalueerd. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met (niet-) preferente instellingen over hun bevindingen. Binnen de provinciale organisatie hebben zowel bestuurders als ambtenaren in beeld gebracht hoe zij aankijken tegen zowel de kwaliteit als effectiviteit van het subsidiebeleid.

Op basis van alle genoemde bevindingen is een aantal conclusies te trekken:

* Vrijwel alle partijen zijn het er over eens dat de subsidiesystematiek 2005-2008 met meer bedrijfsmatig werken een verbetering is geweest.

* Tegelijkertijd constateren bijna alle partijen dat in de uitvoering van de nieuwe subsidiesystematiek er te veel administratieve lastendruk is ontstaan: er ligt te veel nadruk op beheersing en controle.

* De meeste preferente instellingen geven de voorkeur aan een rol als "strategische partner" op een aantal omschreven taken. De provincie stuurt daarbij op de "wat"-vraag en de instelling kan zelf de "hoe"-vraag invullen.

* Preferente instellingen zijn unaniem van oordeel dat hun opgebouwde netwerk van belang is voor kennis, samenhang en continuïteit. Meer marktwerking doet hieraan afbreuk.

* Een aantal (niet-)preferente instellingen wil graag meer ondersteuning.

* Er mist nog onderzoek naar de bevindingen van de afnemers van de producten van (gesubsidieerde) instellingen.

* Een bestuurlijke ambitie is om de publieksvriendelijkheid van het provinciale subsidiebeleid te verbeteren en de digitale mogelijkheden hiervoor meer optimaal in te zetten.

Ook zijn gemeenten gevraagd naar hun oordeel. Dit laatste is een onderdeel van het onderzoek "In Communi. Herhaalde meting onder Drentse gemeenten: beoordeling, inhoud en vormgeving provinciaal beleid" (januari 2008).

* Gemeenten willen in door de provincie gesubsidieerde projecten niet verplicht worden tot "gedwongen winkelnering"; de gemeente zou zelf moeten kunnen kiezen voor de gewenste expertise, zo nodig buiten de provincie.

* Het onderzoek is behandeld in de Statencommissie CW op 9 april 2008. De commissie kon zich goed vinden in de uitkomsten van het onderzoek. Gedwongen winkelnering wordt ook door hen als "ongewenst" en "een groot probleem" gezien,

Nieuw subsidiebeleid 2009-2012

De hierboven genoemde conclusies zijn aanleiding voor een aantal aanpassingen in het nieuwe subsidiebeleid. We stellen de volgende vijf aanpassingen voor. Een verdere toelichting wordt vervolgens uitgewerkt.

1. Subsidievormen met minder beheersing en aandacht voor het administratieve proces. De ASV dient hiervoor op een paar kleine onderdelen te worden aangepast.
2. Het verminderen van "vaste" prestatieafspraken per jaar met instellingen en het vergroten van flexibele ruimte.
3. Aanpassen van sturing aan nieuwe uitgangspunten
4. Meer mogelijkheden voor bundeling van extra gelden van andere fondsen/financiers
5. Inrichting van een publieksvriendelijk subsidieloket met twee kanalen: persoonlijk en digitaal

1. Subsidievormen met minder beheersing en aandacht voor het administratieve proces. De ASV dient hiervoor op een paar onderdelen te worden aangepast.

Om de administratieve lastendruk te verminderen willen we meer gebruik maken van onderscheid in subsidievormen. Majeure projecten uitgevoerd door professionele organisaties vragen in het algemeen om meer beheersafspraken dan kleinere activiteiten die door een vrijwilligersorganisatie worden uitgevoerd. Dit onderscheid willen we meer gebruiken.

Voor wettelijke taken of taken die we rekenen tot de provinciale basisinfrastructuur willen we "vaste", dat wil zeggen meerjarige afspraken maken met uitvoerende partijen.

De rest van de taken noemen we "variabel". Hierover maken we afspraken met uitvoerende partijen op projectbasis.

In een schema zien de nieuwe subsidievormen er als volgt uit:

	Vaste taken	Variabele taken
Infrastructurele subsidies	ASV: <i>Prestatiesubsidie per boekjaar voor 4 jaar</i>	
(Meer)jaren project subsidies		ASV: <i>Incidentele prestatiesubsidie voor de looptijd van het project</i>
Waarderingssubsidies	ASV: <i>Waarderingssubsidie per boekjaar voor 4 jaar</i>	ASV: <i>Incidentele waarderingssubsidie</i>

In de Algemene Subsidieverordening Drenthe (ASV) zijn 4 categorieën subsidies opgenomen: prestatiesubsidies per boekjaar, incidentele prestatiesubsidies, waarderingssubsidies per boekjaar en incidentele waarderingssubsidies. De ASV biedt, indien er een aantal kleine wijzigingen worden doorgevoerd, ruimte voor het hierboven genoemde onderscheid in subsidievormen.

Infrastructurele subsidies:

Dit betreft een structurele subsidie voor de uitvoering van een wettelijke provinciale taak, dan wel taken waarvan we menen dat ze tot de provinciale basisinfrastructuur behoren. Bij dit laatst gaan wij uit van een horizon die verder ligt dan 1 bestuursperiode van 4 jaar, en waarbij een belangrijke rol en taak voor de provincie is weggelegd. Dit zijn, volgens de ASV prestatie-subsidies per boekjaar.

(Meer) jaren projectsubsidies:

Dit is een eenmalige subsidie voor een prestatie in het kader van de sociale of culturele agenda voor de looptijd van een project. De project subsidies zijn volgens de ASV incidentele prestatiesubsidies voor de looptijd van het project.

Waarderingssubsidies:

In de nieuwe beleidsperiode 2009-2012 kiezen we, evenals in de vorige periode, voor het inzetten van zogeheten waarderingssubsidies. Een waarderingssubsidie is een subsidie bedoeld om een bepaalde activiteit aan te moedigen of te ondersteunen. Van een waarderingssubsidie is sprake, indien de provincie niet inhoudelijk wil sturen, noch wil "afrekenen" op resultaat. Het betreft kleine subsidies voor activiteiten of voor instellingen die de provincie graag wil ondersteunen of aanmoedigen. Deze subsidies worden direct vastgesteld en niet meer achteraf "afgerekend". De procedure en de toetsing bij de subsidieaanvraag en bij de verantwoording is licht. Instellingen noch ambtelijk apparaat hoeven hiervoor veel moeite te doen.

De waarderingssubsidie voor variabele taken zijn volgens de ASV de incidentele waarderingssubsidies. Die voor de vaste taken zijn volgens de ASV waarderingssubsidies per boekjaar.

Een vertaling van de ambities uit de sociale agenda en de culturele agenda in bovengenoemd schema vindt u in respectievelijk bijlage I en bijlage II.

2. Het verminderen van "vaste" prestatieafspraken per jaar met instellingen en het vergroten van flexibele ruimte.

Subsidie is een belangrijk instrument om de ambities in de sociale en culturele agenda te realiseren. Dit doen we enerzijds door subsidies aan instellingen, anderzijds willen we meer flexibele budgetten creëren om gedurende de periode 2009-2012 te kunnen inspelen op de actualiteit. Om die flexibiliteit te realiseren kiezen we voor een andere werkwijze.

Voor instellingen die in de beleidsperiode 2005-2008 een provinciale subsidie hebben ontvangen, gaat de komende periode wat veranderen. De "vaste" prestatieafspraken per jaar met instellingen willen we verminderen. Om meer maatwerk te kunnen leveren, kiezen we voor meer keuzemogelijkheden van uitvoerende partners voor de invulling van taken.

Op basis van de inhoudelijke taken van een gesubsidieerde instelling kiezen we voor een invulling op maat. Voor sommige taken (en instellingen) menen we dat flexibilisering niet aan de orde is. Voor andere taken (en instellingen) zien we hierin meerwaarde. Binnen deze laatste keuze stellen we een verfijning voor in twee varianten. Voor beide varianten geldt dat veranderen niet van de ene op de andere dag kan. We kiezen dan ook voor een redelijke termijn om deze veranderingen te realiseren (zie voor de uitwerking hiervan opnieuw bijlage I en II voor respectievelijk de sociale en culturele agenda).

De twee varianten voor flexibilisering zijn:

- Variant I

We bieden een garantie voor een "vast" budget 100%, 80%, 70 % en 60 % (ten opzichte van het budget 2008) voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012. Hiervoor zullen deze instellingen interne veranderingen moeten doorvoeren. Daar hebben instellingen een eigen verantwoordelijkheid in. Maar wij stellen voor dat de provincie hier ook een deel verantwoording op zich neemt door in 2009 eenmalig een budget "transitiekosten" beschikbaar te stellen. Dit budget is bedoeld als bijdrage om te komen tot een nieuwe organisatie met weerstand- en reactievermogen. Met de betrokken instellingen zullen wij nader overleggen over de invulling.

- Variant II

We stellen in deze variant voor om het "vaste" budget minder fors en meer geleidelijk af te bouwen dan in variant I met de volgende garanties voor een "vast" budget: 100%, 100%, 90% en 80% (ten opzichte van het budget 2008) voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012.

3. Aanpassen van sturing aan nieuwe uitgangspunten

We gaan anders sturen als gevolg van een andere rolopvatting van de overheid en een nieuwe taakopvatting van maatschappelijke organisaties.

Deze aanpassing kent twee deeltrajecten:

- * Meer ondernemend vermogen van maatschappelijke organisaties
- * Nieuwe vormen van verantwoording

Meer ondernemend vermogen van maatschappelijke organisaties

De essentie is dat door duidelijke doelstellingen van onze programma's maatschappelijke organisaties meer ruimte krijgen om hun professionele kennis te benutten. Onze doelen en ambities zijn uitgangspunt voor het werk van maatschappelijke organisaties. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid meer gebruik te maken van zelforganiserend vermogen en creativiteit zonder dat de overheid op voorhand bedenkt hoe de uitvoering inhoud krijgt. Dit geeft meer dynamiek en doet recht aan de professionaliteit van organisaties. Kortom: we kiezen als provincie voor een vorm van opdrachtgeverschap die stimuleert tot kwaliteitsverbetering van producten. We gaan er vanuit dat de professionaliteit van een maatschappelijke organisatie zich vertaalt in het eindproduct.

Nieuwe vormen van verantwoording

Om als provincie goed te kunnen sturen is goede en complete informatie over de effecten en resultaten van inspanningen nodig. Dat vormt de basis om beleid bij te stellen en contracten te actualiseren.

In de huidige provinciale praktijk verantwoorden maatschappelijke organisaties die een subsidie ontvangen hun werk via jaarverslagen en jaarrekeningen. Bij de afhandeling staat vaak de beheersing van het administratieve proces centraal. Veel minder wordt de verantwoording gebruikt als prikkelende informatie om beleid te evalueren en bij te stellen.

In de toekomst besteden we meer aandacht aan de werkelijke inhoudelijke kwesties. Hiervoor willen we meer betekenis toekennen aan evaluatie vanuit het perspectief van gebruikers.

Een aanpak in drie stappen

Het proces begint bij de opdrachtgever: het provinciaal bestuur. Kern is dat hierbij ook afspraken worden gemaakt over verantwoording. Er zijn vele vormen om verantwoording in te vullen. Dat doen we bijvoorbeeld door een systematische evaluatie van diensten na gebruik, steekproeven op maat of met gebruikerspanels. Het is ook aan uitvoerende organisaties om aansprekende en gevarieerde vormen van verantwoording te ontwikkelen en uit te voeren. Vervolgens is het de taak van een maatschappelijke organisatie om de gemaakte afspraken in de praktijk in te vullen. Het kan gaan om ontwikkelings- en/of uitvoeringsafspraken en om de presentatie van resultaten en het vervolg. De terugmelding vindt plaats naar de provincie. De derde stap is de verwerking van de verantwoording. Het bestuur moet op de hoogte worden gebracht van de resultaten en conclusies, voorzien van een advies over de gevolgen die eraan worden verbonden.

4. Meer mogelijkheden voor bundeling van extra gelden van andere fondsen/financiers

We willen meer mogelijkheden benutten om via cofinanciering extra gelden van andere fondsen/financiers te bundelen. Hiervoor vormen we een flexibel budget dat niet aan één programma wordt gekoppeld maar voor meerdere programma's inzetbaar kan zijn. We leggen deze middelen nog niet vast, zodat we flexibiliteit creëren om financieringsmogelijkheden van andere instanties te benutten. Er zijn verschillende Europese programma's die raakvlakken hebben met het sociale en culturele beleid waar we meer gebruik van kunnen maken.

5. Inrichting van een publieksvriendelijke subsidieloket met 2 kanalen: persoonlijk en digitaal

In de huidige situatie komen vragen over subsidies en subsidieaanvragen via diverse kanalen en organisaties binnen in onze organisatie. Deze worden zonder een overzicht op het totaal door diverse medewerkers behandeld. De bulk aan aanvragen komt binnen bij de afdeling Sociaal-economische Ontwikkeling en het provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied.

Bij deze werkwijze wordt als grootste nadelen ervaren: het gemis van een website met actuele informatie over provinciale subsidiemogelijkheden, het "van het kastje naar de muur" sturen van aanvragers en mogelijke communicatieproblemen rondom verwachtingen.

In Provinciale Staten van 4 juli 2007 is een motie aangenomen 'om tegelijk met het digitale loket iemand binnen de bestaande formatie aan te stellen die uitvoering geeft aan de taak van subsidiemakelaar'.

Bijlage I Subsidies in het kader van de Sociale Agenda 2009-2012

	Vaste taken	Variabele taken
Infrastructurele subsidies	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indicatiebesluiten nemen waarmee cliënten aanspraak kunnen maken op geïndiceerde jeugdzorg 2. Uitvoering programma jeugdbescherming 3. Uitvoering zorgprogramma's op het gebied van opvoed- en opgroeiproblematiek 4. Uitvoering steunfunctiewerk 	
(Meer)jaren projectsubsidies		Uitvoering programma's: Mijn Jeugd Mijn Ontwikkeling Mijn Dag Mijn Beweging Mijn Omgeving
Waarderingsubsidies		

Subsidies

Vaste subsidies

1. Indicatiebesluiten nemen waarmee cliënten aanspraak kunnen maken op geïndiceerde jeugdzorg
2. Uitvoering programma jeugdbescherming
3. Uitvoering zorgprogramma's op het gebied van opvoed- en opgroeiopproblematiek

De eerste drie taken vloeien voort uit de wettelijke taak van de provincie zoals deze is beschreven in de Wet op de Jeugdzorg. Nadere afspraken hiervoor worden jaarlijks vastgelegd in de provinciale uitvoeringsprogramma's jeugdzorg.

4. Uitvoering steunfunctiewerk

De provincie heeft op grond van artikel 13 van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) de taak steunfunctiewerk uit te voeren: "Provinciale staten onderscheidenlijk gedeputeerde staten dragen zorg voor het voeren van beleid betreffende steunfunctiewerk." Er is ruimte voor eigen invulling van deze taak door de provincie omdat de WMO hiervoor geen verdere richtlijnen geeft.

We kiezen voor een drietal activiteiten, die we tot de taak "steunfunctiewerk" rekenen: kennis, innovatie en netwerk. Wij achten ze van groot belang voor de uitvoering van ons beleid te komende jaren.

In de programma's voor 2009 van de betreffende organisaties is nadrukkelijk ruimte gegeven om gezamenlijk te komen tot nadere afspraken over het productenpakket. Hiervoor willen we de eerste maanden van het komende jaar gebruiken. Voor de exacte invulling van dit steunfunctiewerk zijn de inhoud van 'Sociaal doe je niet alleen' en de 12 sociale allianties essentieel. Pas wanneer deze vastgesteld zijn, kunnen we definitieve afspraken met de instellingen maken.

Projectsubsidies

Het gaat hier om de uitvoering van taken die we als "variabel" beschouwen. Jaarlijks zullen taken toegevoegd of verwijderd worden en vindt een afweging van beschikbaar te stellen middelen plaats.

Voor de uitvoering maken we (meerjarige) prestatie-afspraken met uitvoerende partners voor de looptijd van een project. We zullen hier werken met aanbestedingstrajecten waar zowel huidige provinciaal gesubsidieerde instellingen als nieuwe instellingen gebruik van kunnen maken.

Gevolgen voor instellingen

Wij hebben aangegeven dat wij de komende periode kiezen voor flexibiliteit in de uitvoering van ons beleid. Hiervoor willen we de "vaste" afspraken met gesubsidieerde instellingen verminderen. Daarbij zijn de volgende opmerkingen te maken voor respectievelijk preferente instellingen, niet-preferente instellingen en instellingen met een waarderingssubsidie.

Preferente instellingen

In de beleidsperiode 2005-2008 kende de provincie 7 preferente instellingen op het sociale terrein: STAMM CMO Drenthe, Enova, BOKD, SportDrenthe, Zorgbelang, Bureau Jeugdzorg en Yorneo (voormalig Jeugdzorg Drenthe).

Het uitgangspunt is dat we met alle instellingen voor "vaste" taken vierjarige afspraken maken. Alle instellingen kunnen daarnaast een beroep doen op een projectmatige subsidie uit de flexibele budgetten voor een taak die bijdraagt aan de uitvoering van de sociale agenda. Onze inzet is erop gericht zo veel mogelijk taken mee te nemen in de samenwerkingsafspraken met gemeenten.

De instellingen bevinden zich in specifieke situaties en binnen diverse juridische kaders. Budgetverschuivingen van vaste naar variabele taken zullen we op maat per instelling toepassen. Om deze instellingen een redelijke overgangstermijn te gunnen voor het verminderen van hun "vaste" subsidie, zien we 2009 als een overgangsjaar waarin we wel met de nieuwe subsidiewerkwijze werken maar waarin nog geen budgetvermindering zal worden doorgevoerd.

- Voor **Bureau Jeugdzorg** en **Yorneo** geldt dat zij op grond van een specifiek wettelijk kader door de provincie bekostigd worden. De provinciale subsidie aan beide instellingen is nagenoeg gelijk aan de rijksbijdragen. Het verminderen van taken (en budget) ligt dus niet voor de hand. De beleidsruimte bij Yorneo is hier overigens groter dan bij BJZ.
- We bieden **STAMM CMO Drenthe**, **Enova** en **SportDrenthe** een garantie voor een "vast" budget van 100%, 80%, 70 % en 60 % (ten opzichte van het budget 2008) voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012.

Uitgangspunt is dat de taken van deze instellingen waar continuïteit in kennis en netwerken van belang is, "vaste" taken blijven. Dit valt onder de term 'steunfunctie'. Op elk speerpunt én op Mijn Omgeving willen we een steunfunctie inzetten. Daarbij is het mogelijk dat één steunfunctie door meer organisaties gevuld wordt. De meer ontwikkelingsgerichte taken willen we flexibiliseren.

Hiervoor zullen deze instellingen interne veranderingen moeten doorvoeren. Daar hebben instellingen een eigen verantwoordelijkheid in. Wij stellen voor dat de provincie ook een deel verantwoording op zich neemt door in 2009 eenmalig een budget "transitiekosten" beschikbaar te stellen. Dit budget is bedoeld als bijdrage om te komen tot een nieuwe organisatie met weerstand- en reactievermogen. Met de betrokken instellingen zullen wij nader overleggen over de invulling.

- Vanwege de aard van de taken van **BOKD** en **Zorgbelang** kiezen we voor een flexibiliseringwijze volgens variant II: een afbouw van het "vaste" budget op een minder forse en meer geleidelijke manier. Voor deze instellingen geldt dat de taken zich richten op belangenbehartiging; voor de BOKD spitst zich dit toe op dorpsondersteuning, voor Zorgbelang op ondersteuning van groepen zorgvragers. Omdat deze taken zich beperkter lenen voor flexibilisering kiezen voor de volgende garantiepercentages voor een "vast" budget: 100%, 100%, 90% en 80% (ten opzichte van het budget 2008) voor respectievelijk 2009, 2010, 2011 en 2012.

Budgetten preferente instellingen

Instellingen (bedragen zijn indicatief)	2009	2010	2011	2012
STAMM CMO Drenthe	2.332	1.947	1.791	1.637
ENOVA	0.603	0.502	0.460	0.420
Sport Drenthe	0.331	0.281	0.262	0.242
Zorgbelang	0.719	0.739	0.690	0.641
BOKD	0.181	0.186	0.173	0.160
Bureau Jeugdzorg	10.183	10.183	10.183	10.183
Yorneo *	20.692	20.692	20.692	20.692
Totaal	35.041	34.530	34.251	33.975

* De middelen uit de doeluitkering Jeugdzorg worden ingezet voor het Bureau Jeugdzorg Drenthe en het jeugdzorgaanbod en worden verantwoord in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's jeugdzorg. Voor het jeugdzorgaanbod wordt vooral gebruik gemaakt van jeugdzorgaanbieder Yorneo en enkele kleinere landelijk werkende aanbieders. Ieder jaar wordt aan de hand van de prognose van Bureau Jeugdzorg bezien welk zorgaanbod moet worden ingekocht.

Niet-preferente instellingen en overige instellingen

De concept sociale agenda bevatte ook de toezegging in de definitieve agenda de gevolgen aan te geven van de beleidsmatige keuzes voor de op dit moment gesubsidieerde zogeheten niet-preferente en overige instellingen.

Kortweg zijn drie scenario's mogelijk:

- De taken van een instellingen passen binnen de keuze voor speerpunten in de sociale agenda. Op basis hiervan zal de subsidie aan een instelling voor de periode 2009-2012 worden voortgezet.
- De taken die een instelling uitvoert beschouwen we in beginsel als provinciale taken en we willen op basis hiervan subsidie continueren. Wel zijn aanvullende afspraken nodig voor aansluiting bij de keuze voor speerpunten in de sociale agenda.
- De subsidie aan een instelling zal per 1 januari 2010 worden beëindigd omdat we het werk van een instelling in het licht van de sociale agenda 2009-2012 niet langer als een provinciale taak beschouwen.

Het betreft de volgende instellingen:

De subsidie aan *SOS THD Oost*, *Sensor Groningen Drenthe (SOS THD Noord)*, *Stichting Welzijn Doven* en *Stichting Paardrijden Gehandicapten* willen wij voor de periode 2009-2012 voortzetten omdat wij vinden dat zij, gelet op onze inhoudelijke speerpunten, waardevolle producten leveren die daaraan bijdragen.

Voor *Stichting Drentse Dorpshuizen (SDD)*, *Topsport Steunpunt Noord-Nederland* en *Jongerenraad* geldt dat wij de taken die deze instellingen uitvoeren in beginsel vinden passen bij de provinciale speerpunten 2009-2012. Wel zijn aanvullende afspraken nodig. Wij zullen hiervoor in overleg treden met deze instellingen

De subsidie aan *Senioren zomerschool en Scouting* willen wij per ingang van 1 januari 2010 beëindigen omdat wij dit niet langer beschouwen als een provinciale taak. Wij vinden dat senioren en gemeenten hier een verantwoordelijkheid hebben. Senioren met een kleine portemonnee kunnen cursussen vaak ook weer gedeeltelijk vergoed krijgen via gemeentelijke fondsen.

Budgetten niet-preferente en overige instellingen

Instellingen (bedragen zijn indicatief)	2009	2010	2011	2012
SOS THD Oost	0.053	0.055	0.056	0.058
Sensor (SOS THD Noord)	0.096	0.098	0.101	0.104
St. welzijn doven	0.009	0.009	0.009	0.010
St. paardrijden gehandicapten	0.044	0.045	0.046	0.048
SDD *	0.080	0.082	0.085	0.087
TSN *	0.016	0.016	0.016	0.016
Scouting **	0.024	-	-	-
Senioren zomerschool **	0.003	-	-	-
Jongerenraad *	0.005	0.005	0.006	0.006
Totaal	0.330	0.310	0.319	0.329

Budgetten niet-preferente en overige instellingen

* De functie van deze instelling is belangrijk en willen we waarborgen. Wel zijn aanvullende afspraken nodig.

** Subsidiëring van deze instelling past niet in het nieuwe Sociale Beleid en wordt stopgezet per 1 jan. 2010.

Inzet flexibel budget

Sociaal beleid raakt mensen. Het is belangrijk snel te kunnen reageren op ontwikkelingen. Die mogelijkheid willen we realiseren door het aantal "vaste" taken in vergelijking tot de periode 2005-2008 te verminderen. Hierdoor wordt de budgetten meer flexibel gemaakt. Jaarlijks zullen afwegingen worden gemaakt voor de inzet en de hoogte hiervan.

Andere provinciale subsidiestromen zoals het provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied en de Wijkimpuls kunnen ook ingezet worden, om onze doelen te bereiken.

Bijlage II Subsidies in het kader van de Culturele Agenda 2009-2012

De hieronder weergegeven invulling van gesubsidieerde provinciale taken Cultuur is een tweede concept, en wordt definitief vastgesteld na overleg met de instellingen.

Het grote publiek

	Vaste taken	Variabele taken
Infrastructurele subsidies	Cultuureducatie Steunfunctie cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs (kunst, media, erfgoed) Steunfunctie amateur-kunsten (2e-lijns ondersteuning)	
(Meerjaren) projectsubsidies		Festivals Steunfunctie festivals Nieuwe en terugkerende provinciale podia voor professionele kunsten en/of erfgoed Podiumkunsten Provinciaal aanbod professionele podiumkunsten Cultuureducatie Coördinatie lokale netwerken Productie cultuureducatie Ondersteuning scholen inkoop cultuureducatie Amateurkunst Theaterwerkplaatsen Cultuurparticipatie Projecten ter bevordering van cultuurparticipatie in amateurkunst, cultuureducatie en volkscultuur Musea en podiumfunctie Podiumfunctie voor uitingen van podiumkunsten
Waardering subsidies		Amateurkunst 1. Overkoepelende belangenbehartiging orkesten en koren 2. Uitvoering van amateurkunst op provinciaal niveau

Toelichting:

Infrastructurele subsidies:

Cultuureducatie: onder steunfunctie cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs verstaan we informatie, advies, scholing van docenten en aanbieders, bemiddeling voor en/of tussen vraag en aanbod.

Steunfunctie Amateurkunst: hieronder verstaan we 2-lijns taken als informatie, advies, scholing van kader en bemiddeling, ondersteuning bij ontwikkeling van projecten.

Project subsidie:

Coördinatie lokale netwerken: vanwege het lokale karakter van deze netwerken is dit voor de provincie een tijdelijke ondersteuningstaak en kiest de gemeente uiteraard wie de coördinatie uitvoert.

Steunfunctie festivals: de afgelopen periode was de steunfunctie festivals intern georganiseerd. De komende periode willen we verkennen om deze steunfunctie voor kleinschalige en lokale festivals uit te besteden

Waarderingssubsidies:

De belangenbehartiging en netwerkfunctie is een waarderingssubsidie, omdat provincie er belang aan hecht dat de Drentse amateurkunstverenigingen kennis en ervaring uitwisselen en er een belangenvereniging voor hen is.

Uitvoering amateurkunst: waarderingssubsidie omdat dit kleine vrijwilligersorganisaties betreft die we niet administratief willen belasten maar die wel van provinciaal belang zijn omdat zij op provinciaal niveau uitvoeren en een belangrijke schakel in de provinciale keten van talentontwikkeling kunnen vormen.

Drenthe in Beeld

	Vaste taken	Variabele taken
Infrastructurele subsidies		
(Meerjaren) projectsubsidies		Beeldende kunst en vormgeving 1. Beheer van informatieve databank van professionele Drentse beeldende kunst, kunstenaars en vormgevers 2. Artist in Residence voorziening voor professionele beeldende kunst en vormgeving 3. Professionele beeldende kunstprojecten van provinciaal belang Beeldkwaliteit Projecten beeldkwaliteit Vormgeving openbare ruimte 3. Steunfunctie kunst in de openbare ruimte/ beeldkwaliteit
Waarderings-subsidies		

Toelichting:

Vanaf 2009 zal de Geldstroom niet langer aan de provincies worden uitgekeerd, maar ingezet worden op een beperkt aantal steden en landelijke presentatie-instellingen. In Drenthe gaat het om Assen en Emmen. Dit betekent dat onze rol en verantwoordelijkheid op het gebied van beeldende kunst en vormgeving sterk afneemt, en niet meer tot een provinciale infrastructurale taak gerekend wordt. We maken met de gemeenten afspraken om de overdracht van deze verantwoordelijkheid goed te laten verlopen, en om tot een juiste taakverdeling te komen.

Onvoltooid Verleden Tijd

	Vaste taken	Variabele taken
Infrastructurele subsidies	1. Monumentenzorg 2. Archeologische Monumentenzorg 3. Steunpunt Cultureel Erfgoed 4. Noordelijk Archeologisch Depot 5. Preventie achteruitgang monumentale panden (Monumentenwacht)	

(Meerjaren) projectsubsidies		Regionale geschiedenis (Steunfunctie erfgoed) Ontwikkelingsprogramma cultuurhistorie en archeologie Kenniskbank Cultureel Erfgoed Wettelijke archeologietaken die aan gemeenten worden overgedragen Projectmatige activiteiten
Waarderingssubsidies		Platform cultureel erfgoed

Toelichting

Monumentenzorg (deels), Archeologische monumentenzorg en het Noordelijk Archeologisch depot vloeien voort uit wettelijke provinciale taken (Wet op de Archeologische Monumentenzorg, nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening en Monumentenwet). Het Steunpunt Cultureel Erfgoed is een gedelegeerde rijkstaak (hieronder vallen Steunpunt Monumentenzorg en Steunpunt Archeologie). De Kennisbank cultureel erfgoed, Regionale geschiedenis en een deel van Monumentenzorg zijn autonoom provinciaal beleid. Preventie van achteruitgang van monumentale panden is een specialistische taak die bij uitstek door de Monumentenwacht (in samenwerking met de noordelijke Monumentenwachten) kan worden uitgevoerd.

Het platform cultureel erfgoed krijgt net als in de periode 2005-2008 een waarderingssubsidie via Drents Plateau. In dit platform is ruimte voor de Molenstichting, Bond Heemschut, Drentse Volksalmanak, en een draaipremieregeling voor molens.

Informatiekanalen & Taligheden

	Vaste taken	Variabele taken
Infrastructurele subsidies	Bibliotheken Voor de 52 bibliotheken in Drenthe: diensten op gebied van bedrijfsvoering en inhoudelijke diensten: kennis, innovatie, overkoepelende taken Regionale omroep Instandhouding Regionale omroep Streektaal Behoud en bevordering streektaal	
(Meerjaren) projectsubsidies		Archieven 1. Drents Audiovisueel Archief. 2. Overige projecten van provinciaal belang (kwaliteit, toegankelijkheid en publieksbereik) Streektaal Organisatie educatieve activiteiten
Waarderings-subsidies		Streektaal Organisatie (streek)taal evenementen

Toelichting:

Biblionet Drenthe behoort tot de provinciale basisinfrastructuur. Het betreft hier dan ook een meerjarige subsidie voor de uitvoering van de provinciale taken op het gebied van bibliotheekbeleid. Het in stand houden en financieren van een provinciale serviceorganisatie is een provinciale taak: een servicepakket om de 52 bibliotheken in Drenthe en de bibliobussen te ondersteunen. De omvang van het takenpakket dat voor rekening is van de provincie is in discussie. Begin 2009 neemt het rijk een nieuw standpunt in over de tweede fase in het traject bibliotheekvernieuwing. De exacte invulling van vaste en variabele taken zullen wij daarna opnieuw afwegen.

Regionale omroep: de provincie heeft sinds 1 januari 2006 op grond van de Mediawet de zogenaamde zorgplicht voor tenminste één regionale omroep, zodat een kwalitatief hoogwaardig programma mogelijk is. Dit vindt plaats op basis van een bekostigingsverklaring, eenmaal per vijf jaren voorafgaand aan de zendmachtiging. Deze is ten aanzien van RTV Drenthe afgegeven tot en met april 2013.

Instandhouding Regionale omroep betreft activiteiten met betrekking tot de verzorging van regionale radio- en televisieprogramma's, teletekstvoorziening op het RTV Drenthe kanaal en Internet. Het rijk heeft hiervoor de middelen overgeheveld naar het provinciefonds.

Het Drents Audio Visueel Archief (DAVA) heeft als taak het verzamelen, bewaren, ontsluiten en toegankelijk maken van audiovisueel materiaal uit en over Drenthe en is daarmee een belangrijke aanvulling op de bestaande erfgoedvoorzieningen.

Behoud en bevordering streektaal beschouwen wij als infrastructurele taak, op de feitelijke organisatie van streektaal evenementen en educatieve activiteiten na.

Museumbeleid

	Vaste taken	Variabele taken
Infrastructurele subsidies	Beheer, behoud, onderzoek en presentatie van de eigen Drentse kunst- en erfgoedcollectie en collecties die van provinciaal belang zijn (in (inter-)nationale zin)	
(Meerjaren) project subsidies		Educatie over de Drentse kunst- en erfgoedcollectie Steunfunctie musea Museumplatform Projecten versterking Musea
Waarderings-subsidies		

Toelichting

Infrastructurele subsidies:

In de huidige situatie ligt een groot deel van deze taak bij het Drents Museum.

Ook een vaste taak (waarvan het de vraag is of die onder musea valt) is het behoud van het nationaal monument Westerbork, waar de provincie zich garant voor heeft gesteld.

Projectsubsidies:

Onder steunfunctie musea verstaan we: informatie, advies, scholing van museummedewerkers en professionalisering van lokale en regionale musea.

De provincie hecht er waarde aan dat de Drentse musea kennis en ervaring uitwisselen en hun belangen worden behartigd, maar wil deze taken onderbrengen in een museumplatform, gekoppeld aan de projecten versterking Musea.

Gevolgen voor de instellingen

Preferente instellingen

In de beleidsperiode 2005-2008 kende de provincie acht culturele preferente instellingen: Drents Plateau, Monumentenwacht, Huus van de Taol, Biblionet Drenthe, K&C Drenthe, Drents Museum, CBK Drenthe en RTV Drenthe. Deze instellingen bevinden zich in specifieke situaties en binnen diverse juridische kaders. Budgetverschuivingen van vaste naar variabele taken zullen we op maat per instelling toepassen. Dit betekent voor de instellingen het volgende:

CBK-Drenthe: met ingang van 2009 zijn de gemeenten Assen en Emmen aangewezen als de verantwoordelijke overheidslaag ten aanzien van beeldende kunst en vormgeving. Na de positiebepaling van deze gemeenten ten aanzien van deze nieuwe rol en het ontwikkeltraject met de Drentse gemeenten bepalen wij welke rol de provincie hierin nog heeft. Aan de hand daarvan wordt een overgangsregime bepaald voor het CBK Drenthe. De provincie neemt het initiatief om een verantwoorde overgang te realiseren.

Voor **RTV Drenthe** geldt dat zij op grond van de Mediawet door de provincie wordt bekostigd. Het verminderen van vaste taken (en budget) ligt dus niet voor de hand.

De taken van het **Drents Museum** vallen geheel onder de vaste infrastructurele taken. Het verminderen van vaste taken (en budget) is derhalve niet aan de orde.

De dienstverlenende taken van **Biblionet Drenthe** voor de Drentse bibliotheken vallen momenteel geheel onder de vaste infrastructurele taken. Het verminderen van vaste taken (en budget) ligt dus op dit moment niet voor de hand. Het rijk neemt in begin 2009 een nieuw standpunt in over de tweede fase in het traject Bibliotheekvernieuwing. Dit kan leiden tot een nieuwe situatie, waarin wij bovengenoemde keuze opnieuw zullen beoordelen.

Huus van de Taol: de taken Behoud en bevordering streektaal zijn vaste infrastructurele taken. Alleen de taak Organisatie educatieve streektaal activiteiten valt onder variabel. Ook omdat het Huus van de Taol zeer recent tot stand is gekomen, ligt het verminderen van vaste taken (en budget) in deze beleidsperiode niet voor de hand.

K&C Drenthe: de Steunfunctie cultuureducatie primair en voortgezet onderwijs beschouwen wij als een vaste taak in uitvoering bij K&C. De steunfunctietaken voor amateurkunst vallen ook onder de vaste taken van K&C, met dien verstande dat er een duidelijk onderscheid is tussen 1e lijnstaken (zoals de gemeentelijke Kunstencentra deze uitvoeren) en 2e lijnstaken, zoals K&C die uitvoert. Overige taken van K&C Drenthe vallen onder variabel. Vanwege de aard en omvang van de vaste taken van K&C vinden wij een verlaging van het "vaste" budget volgens variant 1 niet verantwoord. Daarom zal het vaste budget in de komende jaren (2009, 2010, 2011 en 2012) worden gegarandeerd volgens variant 2: respectievelijk 100 %, 100 %, 90 % en 80 % (ten opzichte van het budget 2008). De middelen die vrijkomen door deze vermindering blijven beschikbaar voor deze taakgebieden en zullen wij aanbesteden.

Drents Plateau: de gedelegeerde rijkstaken en wettelijke taken, Steunpunt cultureel erfgoed en uitvoering provinciaal monumentenbeleid blijven bij Drents Plateau onder de vaste taken vallen. De onderdelen Regionale geschiedenis, steunfunctie Musea, Kennisbank Cultureel Erfgoed en de overdracht Archeologietaken aan gemeenten bieden ruimte voor flexibilisering. Vanwege de aard en omvang van de vaste taken van Drents Plateau vinden wij een verlaging van het "vaste" budget volgens variant 1 niet verantwoord. Daarom zal het vaste budget in de komende jaren (2009, 2010, 2011 en 2012) worden gegarandeerd volgens variant 2: respectievelijk 100 %, 100 %, 90 % en 80 % (ten opzichte van het budget 2008). De middelen die vrijkomen door deze vermindering blijven beschikbaar voor deze taakgebieden en zullen wij aanbesteden.

De instellingen kunnen uiteraard een beroep blijven doen op projectmatige subsidies voor taken die bijdragen aan de uitvoering van de culturele en museale agenda. Deze taken zullen via aanbesteding worden aangeboden.

Niet-preferente instellingen

In de periode 2005-2008 heeft ook een groot aantal zogeheten niet-preferente culturele instellingen een provinciale subsidie ontvangen.

Voor al deze instellingen zal later dit jaar (na vaststelling van het beleid door Provinciale Staten) bepaald worden of zij in de nieuwe beleidsperiode opnieuw een subsidie ontvangen, dan wel dat deze verminderd of beëindigd zal worden.

Om deze instellingen een redelijke overgangstermijn te gunnen voor eventuele vermindering/beëindiging van hun budget geven wij hen de garantie dat het beschikbare budget voor vergelijkbare prestaties in 2009 gelijk zal blijven met 2008.

Ook nieuwe instellingen (instellingen die op dit moment geen subsidie van de provincie ontvangen) kunnen zich melden om voor een subsidie in aanmerking te komen.

Voor het aangaan van meerjarige subsidies met nieuwe instellingen wordt uiterste terughoudendheid betracht.

Instellingen met een waarderingssubsidie

In de periode 2005-2008 hebben diverse culturele instellingen een waarderingssubsidie ontvangen. Voor de nieuwe periode kiezen we ervoor om voor een beperkt aantal taken en een eveneens beperkt aantal instellingen vierjarige afspraken voor een waarderingssubsidie te maken. De keuze van taken en instellingen die hiervoor in aanmerking komen wordt in de loop van 2009 bepaald.

Om ook deze instellingen een redelijke overgangstermijn te gunnen voor eventuele vermindering/beëindiging van hun budget geven wij deze organisaties (tenzij er al afspraken over beëindiging gemaakt waren) de garantie dat het beschikbare budget voor 2009 gelijk zal blijven met 2008.